IMPRESIUNI

DE

KALATORIE

IN

ROMANIEA

DE

A. PELIMON.

BUCURESTI.

Imprimeria Națională a lui Iosif Romanov ș. Comp.

1858

www.dacoromanica.ro

IMPRESIUNI

DE

KALATORIE

ÎN

ROMANIEA.

www.dacoromanica.ro

ERATA

паџina	линіа	în локъ de:	чітеште:
3.	13.	ачеste animaле	din ачеste animaле.
17.	22.	ne'твлînziteле	кв ne'твлînziteле.
36.	9.	înfъџіше	înfъџішъ.
44.	15.	прadъ	врadъ.
73.	23.	влятвъ	плятвъ.
	29.	skвлnate	skвлntate.
74.	26.	skвлnatъ	skвлntatъ.
75.	13.	skвлnate	skвлntate
78.	28.	квт ла skвлnat	квт 'л a skвлntatъ.
79.	5.	Donni	Domnії
80.	10.	de ла штерs	de 'л a штерsъ.
84.	24.	întpînsвл	întp'însвл.
115.	26.	пере	петре.
121.	9.	pe gposimea	de gposimea.
126.	29.	ачeste ораше	din ачeste ораше.
131.	25.	къпътїїе	къпътїie.
	27.	чеелалтъ	чеа-л'-алтъ.
135.	15.	рвdъчina	ръdъчina.
143.	29.	ші de алта	ші пе de алта.
148.	19.	în dрептвл, порџіі	— în dрептвл порџіі.
157.	26.	o съ fi, fie	o fi, fie.
165.	23.	nenopочipe	nenopочipea.
166.	18.	endifepinџї	indifepinџї.
	21.	зіле пловаse.	зіле маї nainte пловаse.
171.	8.	gpoasъ	gpoazъ.
190.	6.	kapaktepe мар	kарaktepe марї.
203.	5.	съ ел	къ ел.
208.	30.	kakkвле	kалквле.
231.	4.	ap eъ	iap eъ:
246.	5.	четъчї	четъџї.
260.	26.	прептъ	dрептъ.
271.	19.	ninsoapea	ninsoapea.

www.dacoromanica.ro

I

Оnă oare ɥine, kəpiosă d'a ɥerɥeta m'a kə-noaute ɟeara sa, nлekъ ла 16 Iəlie, 1858, din Бəkəreшtĭ, kə intenɟiəne d'a əisita mənɟiĭ, mo-nastiriле, monəmente, kît ші orĭ ɥe a nətət în-tîmnina în kəpsəл kълътorii sале.

Лəkrərĭ ɥisdate ші kəpioase nə nəɟine ла nəterə ле aflъ ne lîngъ ɥele kare ле nəmimə intepesante ші istoriɥe.

Къльtoriea avestəia fə în Romъnia; ші ka sъ въ nətegĭ faɥe o idee despre kinəл kəm o fъkə, въ вoĭ ɥiti konpindepea əilетəлəĭ seă de drəmă skosă de ла poliɟie:

„Dmn..... merɟe din Бəkəreшtĭ ла Tərnə Seверinəлəĭ, prin noaleле mənɟilor, — fъръ trъsəръ!..“

Ші ziɥe ел în meторiəлəл seă:

În momentəл kîndă skoseiă de ла masa pъ-

www.dacoromanica.ro

вашелор ачестъ білетъ, întîlnit din întîmplare пе Dm. F. A. fostъл profesorъ de istopie în kolegiь, kape tokmaї îшї skotea шi dînsъл snъ пasъ de kълътopie.

Ел m'a întpebatъ че kaвт ла poліцie?

Îї snвseiь skonъл kълътopii че boesk a faче.

Мъ înkвpaцie; kв toate gpeвtъцile însъ шi anevoinцele че mi le пвse înainte, шi de kape, ворвind adevъpъл, пъцinї dintpe asemenea kълътopї aь fostъ skъпaцї d'a nв le черka în цeapa noastpъ.

Apdeam de вьквpie ka sъ петрек pestъл лвпеї лвї Iвлie шi o пapte din Avgвstъ пе ла mвnцї; maї kв seamъ kъ în Бькврештї вара, de пръfъpiile челе mapї, ka шi iapna de poroaele шi лakвpile челе de snepiatъ, kape se fakь din kaвsa nekвpъцenii ш'a ne'ngpiжipi, ачеле кълdвpї nesвfepite, aepъл imnestatъ de челе maї sвsь apътate, te faче sъ dopeштї пpea mвлtь aepъл шi вepdeaца kîmпвлвї, pîвpile челе pekopoase шi nosiцivnile înalte a ле mвnцilop.

Ші kв atîtь maї mвлtь katъ чine-ва sъ ле dopiaskъ ачestea, kъчї, ворвind adevъpъл, шi fъpъ sъ boimь a ataka în че-ва mъsвpile aвtopitъцii лвate snpe a menцine ачeastъ opdine de kвpъцenie, se maї aflъ o nekвviinцъ, daka s'a onservat de чine-ва, шi kape провine maї mвлt din aвsвъл amплoiaцilopь însъpчinaцї kв вчidepea kîinilop nprn xanвpile mвnічinalitъцii, kape se împapte пе ла sвbkomisapї шi epi-

www.dacoromanica.ro

staḑi; fiindŭ pentru aceasta întokmite într'adins kŭrŭḑe sŭ se stringŭ gŭnoiŭl ši aceste dobitoace de pe ulițe unde kadŭ; însŭ rŭul, de ši skŭparŭtŭ d'a mai bedea pe ulițele Bukureștilŭi omorîndu-se kîini de kŭtre ḑigani într'unŭ modŭ îngrozitorŭ, reprezintînd cele mai teribile scene, se mai adaogŭ pentru kŭ nu ḑi bei întoarce nasii în sus o parte, pe la marginî ši mai de multe ori kiar pînŭ la grŭdina publikŭ, prin verzinde grŭne a le arborilor, ne sust arkade ši ori unde kaudi, ne mărginele Dîmboviței saŭ pre ulițile mahalalelor, sŭ nu gŭsești kîte doi ši trei aceste animale esvaporîndu-se n'în atmosferŭ înkă ši kapitalei.

Mŭ mir prea mult, de ce boierii, proprietarî de moșii, iubeskŭ vara a sedea în Bukurești? kum dumnealor iubeskŭ atît de mult urîtul trăsurelor, prestăvareа de la mosea ka ši pe alte ulițî a le Bukureștilor, tot-d'auna în pulvere ši 'n trăsurŭ; de ce n'ar fi iubind sŭ visiteze în acestŭ timpŭ muntele ši kîmpiea; lokurile de pe Dîmbovițŭ, ne Arșeșî ši Rîul Doamnei, ne Oltŭ ši mai înkolo, în partea de dinkoa ši dinkolo de Oltŭ?.. De ce o parte

www.dacoromanica.ro

a вiеџеї dвmneалор въ o nетreакъ ast-feл nвmaї în Бвкврештї ш'anoї трекъ otapeле în stpeinътate; вnde, пentрв a кълътopi, îї kostъ înzeчitъ ші în вътitъ вenitвл тошiiлор; din kape, перътîindв-ле маї tîpziъ nічї кв че a'шї креште konii ші a asigвpa вoaptea лоръ, даъ aчeste пропpiетъџї în mîiниле stpeiнilор; даъ eї рътînъ вклавї аї вoinџeї челор de алтъ neamъ; nentрв къ, ваї! пропpietapвл e de треї орї вindвtъ, даъ e de треї орї маї твлт datopъ de kîtъ че taie stapea ші вenitвл тошiiлор вале... Ші маї кв вeamъ, нв штie tot ротъпвл адевъратъ къ локвріле, пре-квт ла Tîpgовiште, Kîmnв-Лвngъ, Квptea-de Арџешї, Мънъstipea Kozia, Tismana, Бistpiца, Хopesъ ш ч лt, este пentрв dînsвл aчeea че e пътînтвл Мечїї пentрв Maxometanї? Aчi ел gъ-seште четъџї ші monastipї fвndate de stpeввni въї; aічї se бea ana чea лimnede ші квpatъ ka kpistalвл, dвлче întokmaї ka лanteле ші fъkъ-toape de minвnї; aчi kîmniиле desвълеште oki-влвї нетърџinителе холde кв tot felвл de про-dвkte; твnџii ші кв пъdвpiле înaлдъ ла opi-sontъ kpesteле лоръ челе тъpeце, вnde aflъ do-бitoачеле пъшвnea лоръ ші колџii de neatpъ, чеї nîn ла nвopї pedikaџї, лавъ atîtea pîвpї тъ-peце ші fekonde, a ле къpopa вnde de арџintъ peflетъ fpътвзеџea чepiвлвї, skoвopîndв-se din stînkъ 'n stînkъ, fopmînd atîtea pamвpe че a-danъ kîmniиле ші dъ вiaдъ astop холde нетър-џinite ші de preџъ mape!..

www.dacoromanica.ro

Eŭ împliniam dap ka o sîntъ datopie kъ-
lъtopiea ye mї o propъseseme atъnчї a o fave.
Plekaiŭ însoцitŭ de Niцъ, yelŭ maї fръ-
mosŭ жъne цerapŭ ye a nътът вре o datъ a ve-
dea oki meї. Avesta epa unŭ жъne gръnїчерŭ
de ла satъл Вїшоiв, maї din sъsŭ de Kîmnв-
Лъngŭ. Ел penpesinta o talie în adevърŭ mar-
цialъ шi una din aчele fisionomїї klasiче, pre-
kът ne лазъ mîna aptistilop челебрї în mar-
mъра чea skълpatъ saŭ nenelъл вре unїї fai-
mosŭ niktopŭ în tавлоъріле kape penpesintъ epoїї
Pomeї ш'aї Davii. Okiї, tpesъріле fisionomii a-
vestъї pomъnŭ шi toatъ nostъpa sa nъ pesъfla
de kît inteliцinцъ шi бърбъцie, inimъ шi mîn-
dpie, fokŭ шi вioiчivne!.. Ел îmї vopвia desnpe
tatъ-seŭ, kape e unŭ otŭ бътpînŭ шi prea sъ-
nъpatŭ de gpevtъцile шi îmnovърърїle kape ле
dъче... îmї sinvnea kъ n'ape matъ шi se aflъ
doї fpaцї ла nърinte, kът am ziче, ел шi unŭ
altŭ fpate maї mikŭ, nъmitŭ Stънikъ.

Eшiiŭ împresnъ kъ dînsъл afapъ din ва-
piepa Podълвї Mogoшoai, anъkîndŭ kalea Tîp-
govimti. Epa opele treї mi жътътate, foapte
de dimineaцъ.

Trekърътŭ лънka Бъkърештілвї, лъsîndŭ în
ърта noastpъ domele kanitaleї kape se fъчea
una kîte una nevъzъte, dънъ че maї întîї pase-
ле dimineцeї a ле soapelвї anapindŭ ла opisontŭ
se pesfpînцea ne fepъл челŭ albŭ шi pошв ал
înveliшърілор. Astŭ-felŭ, din че în че, denър-

www.dacoromanica.ro

tîndŭ-ne de kapitalŭ, înaintamŭ în miĭlokŭl kămpieĭ cheĭ sŭpisînde de florile timpŭlŭĭ veri ši maĭ kŭ seamă kînd, dŭpă o ploaie ce dase în zioa trekŭtă, făcea porŭmbŭrile a kreште kŭ mare iuțialŭ, ši de ne livezile cele de kŭrîndŭ kosite maldărŭl esala dŭlcele profŭmŭ, de kare se îmbată inima unŭĭ mŭritorŭ. Cerŭl era înkă senină; iar despre Nordŭ unŭ nŭorŭ ušurelŭ ce se 'ntindea ka unŭ vălŭ, opria arșiția soareluĭ d'a nu fi prea iute pentru kălătorĭ.

Merveruțămŭ maĭ bine de dosă ore ši intraruțămŭ în pădurea kare era zăritŭ în kalea noastră. Kîntarea păsărilor, singurătatea acestuĭ lokŭ ši numaĭ sufletul zefirelŭĭ ce mișka frunzele de dimineață ne okupa sufletul ši ne mișka inima, pînă kîndŭ eșiruțămŭ afară dintr' însa. Singură acela ne kare 'l întîlniruțămŭ, fu unŭ Albanesŭ, ce venia kălare, avîndŭ ne kapŭ-ĭ o năluțrie de naie nii 'nkolo k'o tunikă ši kostumul sŭŭ grekŭ, k'o vičiușkă în mînă, ši'n urma sa era unŭ omŭ armatŭ kŭ o pușkă lungă kît toate zilele; negreșitŭ era unŭ apendaș saŭ vre unŭ epistatŭ de ne mošie. kare da okoluri, sŭ vază daka vine-va a desăgatŭ viteze unde-va ši daka va nu sŭ rămă ce-va de la sŭtenĭ...

Înveșurămŭ a intra ș'a treče prin sate. Lăsaruțămŭ unu după altul kîte-va în urma noastră... Totul era frumuseță dinaintea okilor

www.dacoromanica.ro

nostri; totъ ера армоніе ші плъчере; totъ вѣкъріе ші ferічіре пентрѫ doї кълъторі!.. Локѫіторіі церанї se тішкаѫ în dreапta ші'n stînga, fie-kare dѣkîndѫ-se пе ла треѫіле лорѫ, ші вітеле tokmaї порніаѫ спре пъшѫпаре.

Мерѕеръмѫ înainte ші трекѫръмѫ пе dinaintea хапѫлуї kare se пѫтеште ал *Келѫдъруї*. Ачі не опріръмѫ ла о fѫntînъ dinaintea ѫнуї nedestalѫ пе kare se aflъ ашezatъ іtаціnea Маічі Domnѫлуї. Пedestalъл ачesta se aflъ konstrѫітѫ din лемне gръмѣdite, înkisѫ п'în preціърѫ kѫ ѫнѫ тікѫ gаpdѫ ші авînd маї тълте sînte krѫчї ашezate алътъреа în drѫтѫ; прin ачeasta înцелецетѫ inima чea пietoasъ a ачелъіа kare kѫ a ѕa келтѫіалъ a fѫndat astъ fѫntînъ, пентрѫ ka kълъторъл аічї ѕъ se опріaskъ, a'шї adѫче aminte de Dѫmnezeѫ ш'a se репаѫѕа! Ніцъ лъъ пълъріea жосѫ de пе капѫ ші dѫпъ че fѣkѫ semпъл krѫчі profepi kîte-ва рѫgъчіѫнї, ла kare лъаіѫ ші еѫ парte. Чінчї-ѕпрезече тіпѫte fѫ de ажѫпѕ ka ѕъ пе репаѫѕътѫ, ші d'ачі плекаръмѫ înainte.

Алте ѕпектаколе, алте обіekte ші deoѕебite панораме пѫ лінѕіаѫ d'a ni se înfъціша орї în kotro пe întorчeatѫ окіі. Коло ера о kaѕъ дъръматъ, dinkоло о біѕерікъ пъръѕітъ, маї kолеа о тѫke de dealѫ, маї dinkоло о апшоаръ кѫрgînd прin вале; într'o парte ші алта кътпіea kѫ toate frѫтѫѕеціле ѕале, ші din kînd în kînd o dѫтбравъ ѕаѫ ѫнѫ krîngѫлецѫ ѕе zъріа kînd

www.dacoromanica.ro

într'o parte a drumului, când înaintea noastră. Soarele înaintase pe cer și ne arăta munții, aceste dâmburi ce le întîmpina ne atîta apropiere-ne.

Absorbită ne totul de aceste varietăți și splendide naturi ce natura ne le înșiruește în mijlocul atîtor obiecte și fii al pământului creștină și foarte adesă, am întrebat de nume stăpînilor care posedă aceste proprietăți. Îmi părea ne kîți-va boieri și moșteni romîni, ne kîți-va greci, și 'n mijlocul acestora unu proprietar de mosie Israelită... Ași rămăseiă ne gîndiri și mi se păreа nimte bine ceea ce 'mi spuseră locuitorii...

Aku nu știu, ne lîngă satul Botenii, mai 'nainte sau mai îndărătă ce-va, mă aflam într' astă stare de desolațiune și de kuietări, când tot-d'odată fui surprins prin vaetele și gîmetele unei femei care se vocea ne pragul prisnei, dinaintea kasei sale, ce era situată ne certuriile anei Ilfovul, într'unu lokă petrasă. Nigă era alătureа ku mine; narkă și el ku toate avestea luase parte din mîxnireа ce o simțiam, kăci nu zicea nimikă; și așa, amîndoi'fărtă surprinși într'același felu de vaetele și kîntăriile celе dureroase a le bietei mume nenorocite!..

Ne apropiarătă de acea kasă unde ne trăgeа mai mult plînguреа femeei.

www.dacoromanica.ro

Treĭ ънkiemĭ se afла în miжлokъл бътътreĭ kъ kanetele goале, зitîndъ-se în tъчepe ънъ ла алтъл ші asъnpa femeeĭ; iap dînsa, kъ пъръл desплetitъ ші kъ търата лъsatъ în жosъ, fpîngîndъ-шĭ mîiniле, лoвindъ-se kъ пътni în kanъ ші pънîndъ-шĭ пъръл de disпepape, skotea niшte ърлete întokmaĭ ka ънъ tigpъ kînd îшĭ пerde пзіĭ, ші aчeste цiпete, fiind întonate ka o мелodie лъgъбръ, forma чea maĭ tristъ kîntape ші челе maĭ dъpepoase sънete de пре пътîntъ. Niцъ pътъsese палідъ ла faцъ ші înлemnitъ ka пътîntъл. Ел kънoштea че însemneazъ aчeste kîntърĭ pomънeштĭ.

Îл întpeваіъ din okĭ че este, kъчĭ nъ kъtezam a'ĭ вorві, въzîndъ-л întp'o asemenea stape de пътpъndepe ші estasъ.

Ел sъsпinъ adînkъ, ші oki i se ънплъpъ de лakpime; 'шĭ askънse faцa întpe mîiniĭ ші tъkъ ka ънъ mopmîntъ...

Мерверътъ înainte ші o femeie din satъ îmĭ sпъse kъ aчea пепорочітъ че se вочea ші se tîngъia kъ atîta amъръчізне, пердъse пе fie-sa че ера de doiспре-zeче anĭ ші kape îшĭ didese sfîpшітъл în aчea dimineaцъ.

Niцъ îmĭ deskpise atънчĭ dъpeроasa sъвenipe din zioa kînd пердъ пе matъ-sa, mъma kape 'л a kpeskът kъ лапteле eĭ ші 'л a пъptat пе вpaцеле-ĭ. Ox! пепорочітъ momentъ! singъpъл momentъ прin kape отъл nъ se пoate asemъna kъ Zeiĭ; ші kъ toate aчestea singъpъ aче-

www.dacoromanica.ro

ла каре вивне отвлвї egoistъ ші орвітъ de patimї чine este ел!..

Niŋъ, întpe алтеле, ера de ла патвръ dotatъ кв впъ simŋimîntъ реліŋіосъ ші втапъ че fъчea dintpînsвл fiinŋa чea маї повілъ ші каре тъ fъкв a вedea în ел тіпвл впвї adевъратъ potъnъ ші kpeштinъ; чeea че, пе лîngъ алте калітъŋї каре лe авea, îl pedika ла demnitatea чea маї înалтъ.

Ел вoi a mї маї вopві ші desпpe алт-че-ва каре se вedea къ 'ї оквпа пpea твлт звfлетвл. Întpînsвл se вedea înkъ. впъ simŋimîntъ askвпsъ че 'л пъstpa пвтаї пentpв inima sa ші каре пв kвteza a 'л desвълі kътре чeілалŋї oameпї; ачesta ера впъ simŋimîntъ sakpв пentpв dînsвл, впъ зввепіръ, o sekpetъ звfepiŋъ!..

Dap кв toate ачestea atît de живе, atît de inteліŋintъ, atît de пачientъ ші бравъ, ел звfepia întokmaї ka ачea твтъ sfîшiatъ пentpв пepdepea fiїчeї вале.

Atвпчї fiinŋa-mї черкъ o profвndъ твpвpape, ші зввепіpea fiїчeї меле Ana, пе каре червл вoi a o пepde, кв вре o treї апї маї nainte, mi se înfъŋішъ tot-d'odatъ în memopie; astъ зввепіpe îmї sînŋerъ inima кв атаръ. Mї adвseiъ dap aminte zioa kînd пepdвї пe fiika mea, пentpв каре пв este zi, пв este momentъ, ka sъ пв плîng вoaptea впвї пепopочітъ пъpinte; ші пе лîngъ ачeasta, dвpepea mi se adъoga înkъ, пentpв kъ пе fiвл меъ Pотвлв îl лъsasem вол-

www.dacoromanica.ro

navĕ de vre o dovъ ziле, kînd плekasem. Singъra-mĭ konsolare ші speranцъ într'astъ împreцiъrare fъ aжъtorъл че'л пъteam aштepta de ла Черĕ!..

Dъmnezeĕ a voit ka otъл sъъniaskъ îи sine aceste simцimînte konтrapriĭ de mъriре ші de slъvičiъne, de viртъte kît ші de пenitenцъ, ka kъ aceasta otъл sъ se skîrveaskъ de patimĭ ші rътъčire, pînъ kînd aчea zi sъпretъ, пe toцĭ, de ла reцe pînъ ла svпъsĕ, de le stъpînĕ pînъ ла sklavĕ, пe va face sъ fimĕ ъniцĭ; — votĕ plînцe de o потrivъ, ші пe toцĭ пe va keта ла o aчeeaшĭ datopie, ла drentate, ла adevърĕ, ла iъviреa de патріе ші ла frъцie!..

Avia svпъl teĕ | komnanionĕ se liniштise; dar eĕ mъ aflam пerdъtĕ în aceste profъnde meditъrĭ...

Niцъ se onri în miжlokъl drъmъlъĭ, ъnde se deskidea dovъ kъĭ ka dovъ porцĭ; mi arътъ mie пe чea din drеanta, kare dъve kътre Tîrgoviште, ші el kътъ sъ anъve пe чea din stînga, kътre Piteштĭ.

Maĭ kъ mi se ътplъръ okiĭ de лakrime, kъčĭ eram sъ mъ desnarц de aчestĕ bravĕ жъne.

El m'a strîns kъ frъцezime ла inima sa; eĕ 'л am îmbrъцišat ka пe ъnĕ frate...

Ne am лъat zioa bъnъ ъnъл de ла alтъл...

Ъrtaĭ d'aчi singъrĕ kalea înainte. Trekъiĕ Podъл-Bърviерълъĭ; ші kъ чeea че maĭ în-

www.dacoromanica.ro

tîpzieiŭ, пе iчĭ ші колеа, ажънвеиŭ кînd ера zioа жътътate ла пънtea лъї *Sent Ioan.*

Кînd чine-ва intrъ în лънka nъmiтъ a Konдeштiлор, dънъънŭ шirŭ de sate kape ле treче пînъ ачi, локъл se faче maї deskisŭ ші înчепе a se zъpi Karпaдiї kътpe Nopdŭ, întokmaї ka niшte чeтъдї de fepŭ ші de apamъ, ші a ле kъpopa вîpfъpї пînъ ла черŭ înълдate, însъfлъ pespektŭ челора чe ї прівeskŭ; ші nъ se пoate чinева опрi d'a nъ ї saлъta kît de деnapte kъ пълъріea în шînъ!..

www.dacoromanica.ro

II

Am gъsit ла тошіе пе Маіорвл К...

Ел dopmia kînd intpaiъ пе поартъ.

O damъ M. P. тъ întîmпinъ în kopidopъ, kape, тъввpîndв-тъ кв okiї de вввъ пînъ жовъ, o прinse тipape, въzîndв-тъ къ кълъtopesk кв ваквл пе впate.

Ea тъ întpebъ чine sînt тi de вnde вiъ?

Eъ i am pъвпвns кв полiтеце.

Маіорвл тi жвna ва воџie, kape asemenea se gъsia ла тошіе, fвpъ îndatъ deштentaџї. — Ne въzвpътъ. — Ne detepътъ ввпъ zioa, тi s'a otъpît ka въ pъmiiъ ла dînтi пînъ în zioa чеелалтъ.

Пе ла повъ ope din поапте, tokmaї тъ кълkasem, s'авzi niштe бътъї în поартъ тi чинева kape stpiga въ deskizъ.

Kokonв Nikв este, ziseръ oameni kвpџi.

www.dacoromanica.ro

În adevărŭ D-mn. N. M. a fost plekat de dimineaţă de aiĭ ka să meargă la Tîrgoviște pentru băĭ.

Una alta ce i s'a fost întîmplat pe drumŭ ši la Tîrgoviște, pentru kare avea kuvîntŭ să fie surprats ne kapitala lui Negru š'a lui Mirčea Vodă, în fiku ka seara să se întoarkă de unde plekase dimineaţa...

El îmĭ spune kă plouase ši era kalea înainte foarte greа, — noroiŭl era pînă la genuchĭ.

Asta mă kam întristă.

Maiorŭl mă konsilie ka să skimb dipekţiunea drumurilor; ši fiind kă dînsul avea a merge pînă aproape de Kîrčĭnovŭ, îmĭ zise să mergem împreună.

Mă înboiiŭ a lua kalea Piteștiului, spre Kîmpu-Lungŭ.

Boiam înse ka negreșit de Sf. Ilie să mă găsesk akolo.

N'aveam de kit treĭ zile spre a ajunge.

A doua zi pînă 'n zioă kaiĭ fuse înkămaţĭ la trăsură.

D-mn. N. M. porni spre Bukurești.

Eŭ, Maiorŭl K. dimpreună kă konsoaţa sa, proiektaseră a însoţi pe D-mna M. P. pînă la moșiea sa, ce se afla oare kum pe departe de akolo.

Trekuseră dar kă trăsura ana Dîm-

www.dacoromanica.ro

бовіца че венізе кат търбре діи каѕѕа плоілор.

Пе ла ѕнеле локърї ера кат преа маре ші fърioaѕъ.

Dinколо de апъ întîmпінаръмъ o плъкътъ панорамъ ші tot felъл de лъкърї: sate, каѕе мъреце, флорърії, хапърї, морї, алеіърї de пъдъре, кîмпіе ші холделе pîzînde къ бъкate.

Траверѕаръмъ Бълкъца, пропrietatea Dm. Колопелъл I. F. ші маї în коло ѕпъ tîрgълецъ, пînъ че ешіръмъ пе тошіea D-тпеї M. P.

Ачеаѕтъ дамъ ръмаѕе ла тошіea ѕа; іар ноі, цінърмъ калеа înainte, пînъ кînd, ѕъѕ ѕеаръ, ажѕпѕеръмъ ла Левrdenї.

Трекъѕеръмъ прін лъпка Мътъѕарълвї; каре, de ші атѕпчї пѕ плоѕаѕе de кърînd, înѕъ ѕе кѕпоштеа къ ар fi локъл челъ маї порoіоѕъ ші точірлоѕъ.

Мълцѕмітъ лвї Dѕmnezeъ, піште fragmente de тошеа konѕtрѕіte ічї ші колеа, е тоатъ mîngîіерea кълъторілор; fъръ каре, пѕ штіъ чіне ар маї пѕтеа трече п'аколо...

Gъештіі, векеа капіталъ а жѕдецълвї Влашка, ѕе gъѕеште în dekadenцъ.

Кîте-ва каѕе ічї ші колеа репрезінтъ înкъ ѕоарteа ѕа чеа трекътъ.

Калеа d'аічї 'nainte деѕвълеште окіълвї чеа маї frѕтоаѕъ прівіре, întре лѕпка Арцешълвї ші деалъріле къ вії, че алт-мінтерї ѕе маї пѕтеѕкъ ші *Hodgore*.

www.dacoromanica.ro

Grîneле челе аврiї апроапе de вечерiшъ лорж, порътъторiле челе înalte, o вътъ de grъdinï ши лівезї, dътъръвiле челе de пъвъ ши aninï de пе лîngъ interesantъл рîж, formeazъ atîtea авъдiї ши frътъвецї, înkît ap ziче чinева kъ sîntж protecţeate de însъшї mîna лъї Dътnezeж!..

Пъkatж însъ!.. timпъл stpigъ шоселе ши поdърї treвъeskж цереї, ka sъ se поatъ transпorta маї kъ лesnipe aчeste prodъkte, пentръ ka ea sъ fie aвondentъ ши ka лъkъitopi eї sъ se поatъ folosi маї mълt. Odatъ drътърiле în вънъ stape, komerчiъл înflореште, вiтеле se potж пъstpa маї вine atъpчї, лътina ши чівілізацівnea îшї ea вnж penede вворж прin попълацівne!.. stpeinїї trekж în sъвж ші'n жовж, вотж авea релацівnї маї întinse kъ попълiї înвечінацї; întp'вnж kъвîntж, nъ поate вnж statж a se nъmi чівілізатж, fъръ шоселе ши drътърї вне!..

Маserътж поantea întpe вії ши a doва zi mъ desпърцiiж de Maiорвл K. Ne лваръмж zioa вънъ вnъ de ла алтвл, врîndъ-ne вънtate ши kълtopie вънъ!.. Eж плekaiж înainte ши dînsълж лъ drътъ înапої ла D-mna M. P. пentръ kъ лъsase пе soţia sa ла dînsa.

Dap eж kъ sakвл пе snate, de ши поantea trekътъ didese o плоaie kape fъkъse въ se peверse мічіле въї ши калеа въ fie întpepвптъ іч ши колеа de ніште лakврї, mepвeiж înainte kъ

www.dacoromanica.ro

otърîpe d'a врава орї че апевоінцъ, ші de zioa Sîntъ Ліе съ мъ gъsesk ла Kîmпв-Лзngъ.

Перкврseiъ d'a pîndзл sateле ші kîte-ва tîpgзлеце.

Zъpiiъ în partea stîngъ Голештії, penзmitъ лokъ пentpв skoала kape o datъ a fost staвілітъ întp-'însзл ші пentpв asілзл kape îl dete ла kîцї-ва oamenї marї ші лзminaцї... — Astъ skoalъ fiind întokmitъ de боіерзл de вбпъ memopie, пъpinteле fiілор Голештї, ne dete маї mзлцї profesopї, kв kape se ажзтъ цeapa пentpв лзminapea ші înflopipea вiitoape!..

Трекзіъ prin Tîpgзл-Deалзлзї.

Лъsaiъ Пitештії tot ла mîna stîngъ ші вpmaї kалea чea oape kзm glodopoasъ пе взв dealзpї, nînъ ажзnseiъ ла gзpa въїї kape dзче kътре monъstipea Віерошв.

Aчi Pîзл-Doamпeї, kape se'mпpезпъ kв Apцешзл, вiind tзpвзpe ka вnъ пзopъ ші вndeле sале челе în колоape хзmoasъ, kpeskînd din че în че маї fзpioase, pзnînd малзpіле în dpeanпa ші 'n stînga, tîpînd ne 'mзlînzitеле sале aпе apборії чеї векї de sekолї, sfъpîmînd iazзpіле челе formate întp'adins зnpe a'л înfpîna, inзndînd холdеле ші desfiinцînd вzkateле de пе kîmпзpї, prin pевърsapea sa чea iзte, semъna ka вnъ titanъ pебелъ че пв kpзца nimikъ în kалea sa.

Локзл de ла патзpъ fiind азпрв întp'aчeastъ парte, мърцinitъ întpe niшte dealзpї foapte

www.dacoromanica.ro

pînoase ші stînkoase, singъръл локъ, singъръл drъmъ de ътълат kъ karъl ші kiap kъ пічоръл, kape se faче пе лîngъ dealъ, era maї mълт de жътъtate mînkatъ de апеле ачestъї pîъ fъpiosъ.

Ла kotъl dealълъї, пе ънde treвъea sъ treakъ чine-ва ънpe a merдe kътpe Bіeroшъ saъ kътpe Kîmпъ-Лъngъ, пътaї pътъsese de kît de вре o treї пasї лърдітea drъmълъї, пе sъв kape апа sfърîmase malъl kъ desъvîршіре.

Ла marдinea drъmълъї ші kъ totъl sъв dealъ, se afла ънъ пъkъ kъ o 'пълдіте de чinчîzeчї пічоape, kъ krъчіле kît se пoate de întinse, verde ші вine kreskътъ, înkît 'л ap fi пътът чinева пътi kъ tot drentъl kъvîntъ reцеле пъdъріlor.

Niшte ърте de karъ, maї în sъsъ de ачestъ arвъре, arъta kъ niskaї-ва kълъtorї aъ fost певоіцї съ ърче karъl kъ вітеле ші съ treakъ nē ла жътътatea dealълъї челъ foarte апевое de sъitъ.

Апропііndъ-mъ de цертъ ші stînd dinaintea ачestъї пъkъ, aъziam kъînfiopape ърлетеле челе selвatéче a ле pîълъї tървъratъ ші цетететеле ънdелор ънътoase, kape se ънърцеаъ sъв malърї.

Fъіъ îndatъ koпріпsъ de ънъ felъ de snaітъ ші 'mї onpііъ пasії d'a merдe maї 'naінte.

Epam dap певоітъ a merдe ші eъ пе ърmеле пе ънde sъise karъl. Mъ ърkaіъ пе ла брîъl dealълъї ші skoвorîіъ чева maї лainte,

www.dacoromanica.ro

лъsînd kъ totъл în ъrtъ dрътъл че se fъчea întpe nъkъ ші малъл апеї.

Ачeastъ însъ mikъ аватepe, ачeastъ пръdenдъ din napte-mї, de ші чepkînd oape kape anевoinдъ, fiind kъ n'akoло nъ epa dрътъ pratikatъ, a fost nentръ mine воinдa soapteї.

Nъ fъseiъ înkъ ka ла чînчї-ънpe-zeче nasї denapte de ачestъ локъ, ші tot-de odatъ ънъ ърлетъ ш'o detъnape ka ші ачeea a esплosiънeї ънeї mine, saъ kînd ap da чine-ва d'odatъ fokъ ла o ватepie de tънърї, тъ fъkъ a tpesърі ші a тъ onpi în локъ.

Мъ întopseiъ ka съ прівesk în ъrtъ-мї.

Ънъ nъorъ askънse de dinainte-мї апа ші dealълл; nъ въzъiъ maї тълт nimikъ.

Dънъ чînчї minъte de pesънape a stînчелор ш'a въілор, dънъ че se notolі че-ва пълвереа kape тъ onpia d'a вedea, ърекеа-мї fъ ізвітъ de ънъ тъцетъ ші maї îngpozitorъ, kape se aъzi de чeелалтъ napte a рîълвї; îмї арънkaiъ okiї ші въzъiъ рîъл тръgîndъ-se kъ пътере кътре цертъл опъsъ, ънре kape, апеле formînd ніште черкърї ші ніште înkредітърї марї, fъцеаъ ънеле dънъ алтеле kъ ізціала fълцерълвї. De чeastъ-л-алтъ napte drътъл ші o кътъдіте a dealълвї nepise.

Kînd s'ашezъ nъorъл de пълвере ші de stronърї de апъ, zъріiъ пъkъл теъ, челъ kît ънъ тънte, postogolindъ-se în тіжлокъл fърioaselor валърї але апеї, kъ kape, kъ toate

www.dacoromanica.ro

avestea, se лѫпta întokmaĭ ka вnъ Жое kъ Titani seĭ.

Eъ skъпasem пѫmaĭ прin întîmплare.

Пічорѫл deaлѫлeĭ ші dрѫmѫл fъ sѫрnatъ ші îngiцitъ de валѫріле апелор...

Deпarte mѫлt, kît aвia поate zърi okiĭ, maĭ în sѫѫъ de akoлo, вре o treĭ паірѫ oameпĭ se пevoiaъ ka sъ. skoaцъ maĭ mѫлte лѫkрѫрĭ kare ле лѫase апа, fiind артацĭ kъ kъпцiĭ foarte лѫпцĭ ш. ч. л.

Aчeastъ mare ipitare a pîѫлѫĭ kît ші челе че s'a fost întîmплat пъ mъ tѫрѫъръ atîta, prekît mъ fъkъ sъ mъ mir ші sъ mъ înfiorъ tot-d'odatъ, kъчĭ de ла aчeastъ вале, ѫrkînd ші skoворînd deaлѫріле челе foarte mѫлte, trekînd прin atîtea пъdѫрĭ ші kiar пе лîngъ вре o doвъ, treĭ sate, пічĭ o fiinцъ ѫтапъ пъ se repiesintъ maĭ mѫлt okiлор meі, пînъ че sosiiъ ла апа пѫmitъ *Арцешелѫл*, ѫnde se aflъ o moаръ ші o пѫnte, neste kare treче чine-ва ka sъ iasъ în dрѫmѫл челъ mare ші în лѫnka пѫmitъ a Постелпічesi.

Oameпiĭ d'aічĭ îmĭ sпѫseръ kъ dрѫmѫл пе kare вenisem era пъръsitъ ші пѫmaĭ ѫmбла nimenĭ пе dînsѫл.

Zioa era trekѫtъ de жѫmъtate ші прin ѫрmare пѫmaĭ era mѫлt пînъ sъ апѫie soareле.

Gръбiiъ пasiĭ prekît пѫtѫiъ ka sъ es în dрѫmѫл чел mare, пе ѫnde ѫmбла лѫtea, kare se dѫчea ла tîrgѫл de Sînt Iлie.

www.dacoromanica.ro

Dвиъ o жвтъtate opъ de кале, тъ aflam апроапе de ачелъ dрвтъ.

Кв kît тъ апропieam таї твлt, ввnetele клопотелор de ла вitele кървцелор ші ларта че o fъчea oameniї dрвтецї, deштептъ în mine ввквpiea че de твлt o пердвзem.

Ешiiъ însfîршiтъ ла dрвтвл челъ таре.

Ачi сра лвте твлтъ, каре înкъркate кв totъ felвл de търfърї, o взщъ de вite че ле dвчеаъ ші ле întopчeаъ de ла оборъ; toate ачestea îmї вmплвръ okiї ші inima de вкврie.

Totвл пентрв mine ера вnъ че пвоъ, вnъ че веселъ...

Înaintaiъ în miжлоквл вnilor вътенї, каре ворвеаъ fie каре desпре тревіле ші deoseвitele лоръ intepese, desпре пъзврї ші певоіле лоръ, desпре kîштigврї ші пагвве, desпре аторъ шчл; вniї kîntînd doïne ші mînînd вoiї, ninînd вічвл ла вninape; kît колеа таї în врть, вnъ чітпоіеръ каре sta pestврnatъ întр'o къркъ че dвчea порвтвъ, вmплеа аервл de пъstopeштіле ші naiвеле вале kînteче; таї dinколо, алтвл dвчea ла gврь вnъ fetелешъ кв вinъ; totвл în sfîршітъ пъреа o вервътoape, în miжлоквл dрвтвлвї челвї плinъ de кълъторї, каре тречеаъ în взвъ ші 'n жозъ.

Dap, o вкврie neaштептатъ, o твлдвтire ші таї таре, fв рсерватъ пентрв mine în aчeastъ okasiвne!

Kît колo, таї 'nainte, вzвiъ вnъ отъ

www.dacoromanica.ro

k'o talie 'nalt, kв kожочелвл във челв пînъ ла bpîв ші fъръ тînечї, kв пълъpiea neagръ ші kв тъpдiniле лате пе kапв-ї, kв чioapечї îmбръkатв ші kв ачea къташъ de kînепъ gpoasъ, kввътъ пе de тъpдiнї kв apнічів рошв, galвенв ші албastpв, kв kopdеле tpikолоре ла пълъpiea sa, înчins kв впв kimipв латв ші înkълдatв kв опінчї: ера Niдъ, дерапвл ачела пе kape'л iвбiam atît de твлт.

Ел s'a fost întîlnit kв fръдîne-sъв Stънikъ ла Пitештї ші вeniав amîndoї kв карвл înkъpkatв de продвkte кътре Kîmпв-Лвngв.

Îndatъ че 'л am въzвт mi s'a първт kъ въzв însвшї пе fpate-мев!...

Щinврътв împpeвnъ калеа înainte пînъ înseрарътв ші maseрътв noantea ла поштiea Лiвezeni, чea маї din вртъ пînъ ла Kîmпв-Лвngв.

Хапдив d'aічї, отв de лвте ші kape 'шї kвnoaште foapte вine mesepiea, авea întpe алте твлте лвkpвpї ші kъpдї de чititв.

Mї apвnkaiв okiї asвпpa вneia: ера o a doва ediдivne dc noesiї але Domnвлвї Б...

Ръmîind kв totвл înkîntatв de авîntвл ші дenivл noetikв înpîвpitв прin noeдii Romънї în дeapa noastpъ, impровisaiв aste kîte-ва stpofe asвпpa noesiilop Domnвлвї Б...

www.dacoromanica.ro

Ла Колекцівнеа de поезіі de Domnвл Б...

„Съ se skimbe Biserika în skoalъ“

C. B.

Лвmina, adевървл, штiinцъ, dивinitate,
În kîntвріле тале, поете, ле am въzвtъ; —
Sвблітвл ші frвтосвл, gвstatв-ле-am пе toate;—
A патріеї kîntape, — чітіiъ ш'ал еї треквtъ!..

Dap че este поетвл?.. askвлtъ-mъ Pomîne;
Маї мвлт че поate faче de kît nвm'a kînta?
În sînta sa dврере маї мвлт fokвл a'шї sпвпе,
Ші червл în dрептate съ поatъ a цinta?

A патріеї kîntape!.. ziseiъ, ші че плъчере!
Ka tot че e маї тape, ka tot че e маї sîntъ; —
Ші Dвmnezeъ atîta în лецea sa ne чере: —
Amopъ пентрв dрептate!.. frъцie пре пъmîntъ!..

Sinцipe, apтonie în sakръ квцetape,
Kвпвпъ iтopталъ пе frвnтea-цї a лвчі; —
Поетъ! аша цї e soapta, sвбліта ta вokape,
Съ kînцї în пrofetie, — kв Червл a ворві!..

Треквтвл цереї тале врташілор a'л ziче;
Треквтвл, fante, dрептврї, nвmind п'аї seї epoї;
Ші вълвл пештiinцеї въ'лрвпъ, съ'л pediче!..
Ші Soapeле kвлtвреї ръsaръ пентрв пої!..

www.dacoromanica.ro

Лѫmina dap прin tine e mape aвѫдіe;
Dpeптatea în лѫmînъ шi fepічipea stъ;
Kъчї aвpъл алtmintepї ĕ o mape sъpъчіe; —
Прintp'însa съ шtiцї пополї, че 'цї чере ві se dъ!!.

Gъseшte dap прiцtpînsa пoetъл apтoпie;
Прintpînsa e віадъ шi totъл e fpѫmosĕ; —
Natъpa sвpizîndъ шi вesela kъmпie
Stpелвче, se îmвpakъ kĕ ал flopілop тiposĕ!..

În dвлчea прітъваръ natъpa sвpizîndъ,
Zefipії, въї, kъmпiea шi вepdele тапетĕ
De eapвъ în dѫmвpавъ, шi пъвърї kape kîntъ;-
Прintp'însa totĕ ia sвflетĕ, se faче вnĕ вѫketĕ!..

Шi твпцїї 'ш'іаĕ тъpipe, înalta лopĕ kвпвпъ,
Antічїї вpazї, steжapії шi літпede iввopĕ;
Din a ле stînчї iввoape kѫш pîвpї тapї s'adвпъ,
Ш'a цepeї istopie se aflъ 'n sînъл лopĕ!..

Поetъл este пpeotĕ, тaptipĕ întpъ dpeптate,
Adopatopĕ ал челвї че лѫтea a kpeat;
Fpѫmosъл, ideaлъл, віptътea kît se пoate,
Шi zелĕ, пatpiotismъл, a tъmîea ie dat!..

Поete! aї dpeптate kînd sпвї de fepічipe;
Simцipea вopвitoape прin tine s'apiпъ;
În вepsвpіle тале въzвt-am петвpіpea;
Dap oape fepічipea în kape пapte stъ?..

www.dacoromanica.ro

Deskriĭ sочietate прекѫm e a sa stape...
Лoвeштĭ fъръ 'ndѫpape kopѫnтъ stapea sa; —
Морала прin dѫлчĭ вopвe нiчĭ ѫnѫ efektѫ nѫ ape,
Бlasfemѫ, fatalitate de n'o ва 'nfiopa!..

Kînd ziчĭ kъ e авѫтѫл sъpakѫ kѫ вanĭ kѫ toate;—
De nѫ в'авea simgipe e kiap ѫnѫ doвitokѫ;
A sпѫne adевърѫл ші 'n asta aĭ dpentate; —
Oapĭ чe îл foлoseшte stpîngînd ла вanĭ kѫ fokѫ ?..

Kînd ziчĭ nѫmaĭ aчела авѫtѫ e kape simte
A патpieĭ iѫвipe, kѫлtѫpa în пpogpesѫ; —
Sъ жѫdeчe opĭ чine aчeste вopвe sinte,
Поete, ĕ a ta kapte k'ѫnѫ mape înгелesѫ!..

Pотъпа лiтвъ daръ a se fълi маĭ поate,
În aste skѫmпe stpofe sѫвлiтѫл kѫm ia sвopѫ;
Чe fѫ пentpѫ kîntape, kîntatѫ-ле-aĭ пе toate,
Kiap чepвл ші пъmîntѫл ші dѫлчеле amopѫ!

Dopinga ta чea sakръ atîta te însпiръ,
Dopinga de ѫnѫ nѫme ш'ѫnѫ вine d'am авea!..
În вepsвpĭ înfokate pesѫnъ a ta лiръ,
Ш'adînka ta simgipe miшkъ inima mea!..

---

www.dacoromanica.ro

III

Kîmпв-Лвngв stъ sitвatъ пе o kъmпie îngвstъ dap foapte лвngъ, пentpв kape, пoate, i s'a ш dat пвmipea aчeasta.

Se afлъ înkisъ întpe niшte deaлвpĭ foapte mъpeце ш de чea maĭ пitopeskъ fpвmвseце. Este вdatъ despre o пarte de aпa пвmitъ: *Pivл Tîpgвлвĭ*, че kвpце pевъpsatъ пе вnъ петрішъ foapte întinsъ; — koпpinde maĭ mвлte moпвmente istopiче ш admipaвiле; — kîte-ва лініі паралеле fopmeazъ вліціле sале; пв'ĭ лiпseшte kase fpвmoase ш kîцĭ-ва бърбацĭ че мерітъ toatъ лавda.

Kîte-ва вisepiчĭ întpe kape пвmimъ maĭ kв deoseвipe katedpала, moпastipea чea edifikatъ de вnъ Padв B.B. ш'апоĭ пpefъkвtъ de Mateĭ Bodъ Basapaб, kape e întîiл moпвmentъ ал kапitалеĭ пentpв koпstpвkцiвnea sa чea oape kвm koлosалъ, вisepika fiind kв xpamвл *Adopmipea*, ш

www.dacoromanica.ro

dъnъ aceasta e mika bisерikъdъ a lъi Negrъ-Vodъ: monъmentъ sakrъ pentrъ bekimea sa mi ka snъ odorъ ce rekeamъ meторiea marelъi bъrbatъ; celъ ce prin deskъlikъtoapea sa aici în tîi, nъse întîia neatrъ pentrъ fundapea Prinчina tъlъi Romъnii; celelalte, mai mъlt saъ mai nъdinъ intepesante, prekъm mi acea katolikъ, nъmitъ Bъrъdiea, ne represintъ totalъl snei popъladiъni îndestъl de nъmeroase, mi 'ntre kare, se gъseskъ mai mъlte nadiъni, prekъm: Romъnî, Bъlgarî, Grecî mi kîdi-va Nemdi.

Acestъ orasъ fiindъ de la natъrъ dotatъ kъ o posidiъne foarte avantadioasъ pentrъ mendinerea kъrъdenii mi altele, kare noate kъ lipseste la mъlte kapitale, daka lokъitori sei, mi mai kъ seamъ negъditorii, ar fi mai mъltъ patridoti din ceea ce sîntъ, atъnci Kîmpъ-Lungъ ar deveni snъ bъketъ de totъ ceea ce este mai frъmosъ...

Aerъl e foarte kъratъ, apa prea bъnъ, pъmîntъl fertilъ; neatrъ, letnъrie, varъ mi totъ ce trebъe pentrъ konstrъkdiъnî se gъseste în de-aжunsъ, prin kare s'ar nъtea klъdi kase mai regъlate, nъse la linie, mi kъ forme mai potrivite. Acelъ kanalъ de prin mižlokъl niedei s'ar kъdea sъ fie konstrъitъ de neatrъ, iar nъ sъ se gъsiaskъ în astъ stape de miserie mi de nekъrъdenie.

Skoala stъ sъ kazъ de derъpъnatъ ce e...

O mikъ salъ de teatrъ a aжunъ a fi snъ

www.dacoromanica.ro

obiektŭ de întîia nevesitate пentrъ nъoъa цeneraцiъne, kape, trebъe a mъrtъriзi, doвedeшte înalte disnosiцiъnĭ пentrъ edъkaцie, пentrъ gъstŭ ши kълtъrъ.

Bre ъnŭ staвiliмentŭ de edъkaцie лipseшte kъ totъл пentrъ fete; ши nînъ akъm пimenĭ nъ se gîndeшte. Ka чine oape ap trebъi a da imnълзiъne пentrъ astea toate, daka nъ orъшanii?

Am kъnoskъt вървaцĭ renъmiцĭ de kapakterŭ ши de челе маї noвîle вimдimente пatriotiче; dap вîntŭ пъцinĭ, ши мажoritatea, negъдitopiĭ, nъ вoeskъ въ'ї askълte.

Че пъkatŭ! Kъm notŭ въ se gъвiaskъ пе пъmîntŭ aчeї oamenĭ kape въ n'apate вънъ воînдъ ла fanтъ вънъ, kînd fanta чea вънъ este вupe foловъл лорŭ ши ал koniiлор лорŭ. Че felŭ not oameniĭ въ fie въpzĭ ла adeвърŭ ши ла вiptъte?..

Пърinteле Архереъ Ioanikie Eвantias, egъmenъл monastipi domneшtĭ, пропъne d'a forma kъ înвъшĭ a вa kелtвialъ o gръdinъ пъвlikъ пе локъл вnde se faче astъ-zĭ tîpgъл челŭ маре de zioa Sîntъл Ilie, ши kape aчeasta e de челŭ маї маре авantaцiŭ, пentrъ înfpътвъeцarea ши вънътatea opaшълвї, ши tîpgъл въ'л stръmвte, adekъ, пръвъliile ши шatреле, kъ a вa kелtвialъ neste pîŭ, пe тошiea mînъвstipi; înвъ negъдitopiї se onънŭ.

Kъm s'ap пвtea въ nъ fie чine-ва sekъndatŭ kînd пропъne o aвemenea fanтъ пentrъ вi-

www.dacoromanica.ro

пеле ші fолосул ценералъ?.. кум s'ap пutea съ se gъsiaskъ oamemï ka aчeia kape вoesk a ziчe nu!..

Kînd însъ чine-ва унуї kълъторъ, saŭ aчeлuia kape рътîne пentpu treї saŭ патрu ziле întp'унъ орашъ din цeapa sa, i ap onpi dpeптul d'a atinцe aste koapde saŭ a aminti dpeптul унеї тuнiчinaлitъцї, чe singupъ s'ap kъdea съ se okune ku proiektapea ші adучepea ла înдeплinipe aчeлop лukpupї kape sîntŭ de лinsъ унеї чetъцї, atunчї uunul simцŭ ap pesnunde aчeлuia, kъ o тuнiчinaлitate чe nu katъ a îmbunътъцi stapea aчeasta, este formatъ din niшte oameнi egoistï, intepesaцї, fъpъ kanŭ ші fъpъ dopŭ de патрie; — iap патріотul челŭ unnŭ ва ziчe tot-d'a una: — ne tpeбueшte skolï пentpu жuнime, пensionate пentpu fete, шoseле pin цeapъ, unitaлupї în toate distpikteле, fundъpї de бibліoтечї ші staбiлimente ажutътoape пentpu съpaчiї neнutinчioшi kît ші пentpu opfanï!..

Maї 'nainte însъ d'a nътpunde în aчeste aтъnunte kape se notŭ pedуче nu нumaї ла pimitiва kanitalъ a лuї Negpu-Bodъ, чi ла toate орашеле de fpunte în Pomънia прекum ші ла pesidenцa чea aktuaлъ, ne onpimŭ ла mapцinea орашулuї Kîmпu-Лuнgu, dimпpeunъ ku soцul теŭ цepanul pomънŭ, unpe a obsepва întîiul monumentŭ de antikitate чe'l gъsipъmŭ aчi.

Aчeasta este Жidaва, numitъ de лokuitopï: *Жidoва* saŭ *Чetatea Жidoвilop.*

www.dacoromanica.ro

Ea represintъ pestъriле ъneї vetъцї antiче, desnpe a kъpiia fъndape, negъsindъ-se vpe ъnъ dokъmentъ aъtentikъ, n'aвemъ ve ziче, de kit kъ nъmъpъ atîцї seколї ші noate ші maї mълt ka venipea колоніілор pomane în Daчia.

Se aflъ sitъatъ întpe doъъ mapї dealъpї, ші ne lîngъ kape, în naptea desnpe Estъ, kъpце ana Pîъл-Tîpgълъї.

Aчeste semne în faц і nъmîntълъї saъ maї ъine aste pъine, penpesintъ ънъ kareъ, ka de o ъътъ чінчї-zeчї de naзї лънцime ші o ъътъ лъpцime. Ne de mъpцinї e împpeцiъpatъ de o gpъmъdipe de колованї de netpe, d'aъънpa kъpopa kpeште eapва ші mъшkiъ ші 'n kape se kънoaште kъ a fost zidъpie kъ вapъ ші kъ nisinъ. Înъънtpъл aчesteia se aflъ iaръші o gpъmъdipe de asemenea netpe, kape însemneazъ vpe ънъ felъ de лъkpape, — kase, saъ чine штie че ва fi fost. Ла miжлокъл fie kъpiea латъpe este лъsat локъ de intpape, ka kъm ap fi aвът патpъ поpцї.

Anponiindъ-mъ kъ ънъ adînkъ pesnektъ ші kъ destълъ venepape de aчestъ monъmentъ, ътpîna antikitate se desвълea dinaintea окілор меї kъ бpaцеле sале de apamъ ші de oцелъ, nentpъ ka съ se noatъ лънta în kontpa opделор бapбape, че fъчeaъ odatъ dese inвaзівнї.

Bedeam napkъ ъpmele Goділор, a ле Skiцілор, Sapmaцілор, Xънілор ші a ле Тътарілор, în aчeastъ цiganteaskъ лъkpape, kape a nътът înfpънta fъpiea ші asnpimea timnілор, snpe a

www.dacoromanica.ro

nъtea pъmînea nînъ la noĭ, nъmaĭ niшte semne, ka sъ ne vorbeaskъ desnpe trekъtъ...

Niцъ, чел че se gръbia ka sъ aжъngъ la satъl sъъ kape e че-ва maĭ la dealъ de tîrgъ Kîmnъ-Лъngъ, pentrъ kъ a doua zi era dъminikъ, 20 Iulie, шi kъ intra în sentъmîna sa, în kape era de pîndъ la komanda kordonъlъĭ, îmĭ zise, desnъrцindъ-se de mine шi лъsîndъmъ kъ frate-sъъ kape merцea kъ karъl înчetъ:

— Xeĭ! domnъle, че de banĭ жidoveшtĭ sîntъ îngropaцĭ sъb чetate aiчĭ!..

— Aĭ drentate! îĭ resnъnseiъ.

Dar atъnчĭ îmĭ veni în minte че înцeleцe nonъlъl în simnlitatea sa, nrin vorba *Жidovĭ*. Nъmindъ-se nrin nronaganda kreшtinъ nъgînĭ nonolіĭ antiчĭ kît шi чeĭ antidelъvieнĭ, cerani la noĭ, denrinшĭ dar a nъmi ast-fel ne чeĭ че nъ nrofeseazъ o aчeeaшĭ kredinцъ kъ dînшi, nrin vorba *Жidovĭ*, înцeleцe ne Daчĭ шi ne toцĭ nonolіĭ antiчĭ kare stътъръ înainte de Xristos...

Întîia impresiъne, kînd sosiiъ în tîrgъl Kîmnъ-Лъngъlъĭ, fъ nentrъ mine teribilъ, înkît n'o nočiъ bîta nînъ azĭ.

Abia intraiъ la bnъ kanътъ al tîrgъlъĭ, kъm am zіче al bîlчiълъĭ че se face de okasiъnea serbътoareĭ Sîntъ Ilie.

Maĭ mъlte linіĭ forma bliцile tîrgъlъĭ, ne lîngъ mъръl monastireĭ, шi kape se întinde nînъ afarъ din noarta чea mare de kътre Pîъ,

www.dacoromanica.ro

ші dinколо de апъ se fъчea оборъл de vînzareа вітелор.

Ка въ ne oпрітъ пъцінъ ачі; — aчesta este локъл ne kape Преа Sinцiea Sa пъринтеле Ioanikie воемte din fondъріле monastipeї a forma gрădina nînъ în marцinea pîвлвї; iap tîpgъл, adekъ, шатреле ші вna алта че ва маї треввї, въ ле стръмвte iapъшї Преа Sinцiea Sa kъ a sa келтвіалъ, însъ tot ne тошiea monastipeї; ka, kъ ал kървіа venitъ anвалъ, въ se noaтъ свквенцiona întpeцinepea aчesteї gрădinї, kape e de чea маї маре iмnoptanцъ nentpъ opaшъл Kîmnъ-Лвngъ.

Че воeskъ a маї зiче D. D. negъцitopї akъ?..

Sosisem dap ші intpam în kanътъл tîpgълвї, вnde se penpesinta okiлop меї фел de фел de лъкрърї чівdate ші kърioase.

O тълцiме de пръвълiї, цepanї, femeї, копiї, черчеларї, negъцitopї, тътъларї, копъierї ші oameнї d'aї полiцii ші d'aї kîpтвірi kape пріведеаъ!...

Ъitaiъ a вnвne kъ маї în чentpъ tîpgълвї, тарfa de ла Лinska ші тартandeле da лъstpъ astъї вasapdъ че цine doъ sentътmînї, nînъ dъnъ zioa Sîntъ Пантелiмon; ші fъръ a o вnвne ачeasta, nъ тpевве a въ îndoi, kъ, ne лîngъ kîte вnъ чiopвацiъ gръвълiъ въkanъ заъ вратовеanъ, че se вedea шezînd kъ чівъъkъл în mînъ dinaintea шатреї зале ші kape se плînцea me-

www.dacoromanica.ro

peș kъ nu este vînzare, se vedeaș o sută de boieri, dame, domnișori, atît d'avi din oraș, kît ți din alte părți, veniți de ziua Sîntă Ilie; ți'avi, lîngъ suptuкul de modъ, mănuși glase ți frakuri ku koadele lungi, lîngъ kanela de modъ a domnișoruloi, ku manka ți palтonul neguritoruloi, lîngъ kojokъ ți kъčiula de oaie a țeranuloi, peškirul saș trata čea albъ, končiș ți o 'mbrъkъminte če romъnele purtaș ți'n al trei-spre-zečilea sekolș, nu puțin fъčea unș kontrastș čiudatș kîte-va dame če purta pălării amasone, ku horboțъ neagrъ n'înprețiurș, ți maniind koketъriea čea mai esantrikъ; — dînsele păreaș mai mult ka kum s'ar fi aflat în doliș, ku ačea horboțъ neagrъ, — ne kape însъ, țiind-o ku mîna asupra fisionomii, îi askundea frumuseța obrazuloi, kape, ku toate avestea, trebuea lъsatъ sъ se vazъ, ți kape, nu puținș intriga ne čei mai mulți kît ți însufla o nesupusъ țelosie ți kuriositate n'între čele-lalte dame... Avestș felș era sočietatea če o vedea čine-va preumblîndu-se ne ulițile însemnatuloi tîrgu! Dar ka sъ nu îngreuiemș prea mult ne lektorș ți ka sъ nu suпъrъmș ne čine-va kape s'ar krede atakatș, prin deskrierea če facemș, lъsъmș unele altele la o parte, če mai vъzurъmș, ți venimș la ceea če ne trase mai ku deosebire luareа aminte.

Veți ți ți însъ kъ era kam la toaka nopților kînd sosiiș, ți eș n'aveam kъnъtiș unde sъ trag;

www.dacoromanica.ro

fiind kъ, din чeea ч'am kъnoskъt, nъ пpea epa тape disnosiцiъne în nimenї ka sъ boiaskъ a mъ пpiimi, mъkap пentpъ doъъ treї ziле; — ш'anoї, пpintp'o пiazъ pea, se вede, toate kamepiле de пe лa xanъpї se aflaъ пpinse!..

Mъ înвîptiam de koлo mînъ koлo, вitîndъ-mъ пe лa вniї ш'алцiї, observînd пe лa пpъвъliaшї шъpfъpiле чe ле aвeaъ... Aчi вnъл вin-dea fъniї ші пъkъpъ, dinkoлo, алтъл, вindea koa-se, oninчї, лълеле ші вpînzъ în koшълеце; — kîp-чiътiле 'ш'aвeaъ тapaвele întinse ші kafenелеле epa nътaї stosъpie... Dap în miжлokъл aчesto-pa, se aflaъ aшezaцї kîцї-ва negъцitopї kъ po-лine, kът am ziче, kъ жokъpї de nopokъ пe вanї; kape ш'aчeia 'ш'aвeaъ пpъвъliile лopъ, лa ka-pe se gpътъdiaъ maї тълцї oamenї ші цepanї, вitîndъ-se în gъpa вnъї aseмenea negъцitopъ koцkapъ, челъ чe sta dinaintea вneї mese kъ dikiъъpiле sale, kът am ziче, niшte пахаре, sti-кле, feшniче de вakfon, ші 'n miжлokъл a toate aчestea epa nъъъ poлina, kъ вnъ пetekъ de mo-шama алътърї, ші пе kape se aflaъ imпrimate niшte нътere de nopokъ mapї, рошiї ші алвa-stpe; iap aчela чe штiea sъ dea лa nopokъ, ke-ma лътea, цiind în mînъ вnъ съkълецъ kъ niш-te вiле înъънтръ, пе kape ле skътъpa тереъ ші stpiga пpekît îл лва gъpa: — лa вnъ golоganъ чinчї!.. лa вnъ golоganъ чinчї!..

Mipîndъ-mъ пpea тълт kъ въzъ aseмenea жokъpї чe ле штieam onpite în toate пъpцiле лъ-

*

www.dacoromanica.ro

mei, — mi la noi le opreste însămi kondika penalъ d'a se mai žъka pe la tîrgъrî, rъmъseiъ absorbitъ de kъcetъrî mi de mirare!..

Pъcin mai îndъrъtъ, la spatele meъ, se fъkъ de o datъ o larmъ, însoțitъ de kiote, pîsъrî mi tot felъl de zidzirî.

Mъ întorseiъ sъ vъz ce este.

Dar zinъ spektakolъ prea kъriosъ se înfъțișe de o datъ okilor mei. Vъzziъ o grъmadъ de ovrei, nimte mъtzlarî mi nînъ mi bъieții de la prъvъlii, kare kъ toții da oarba mi zidziaъ kъ o nesnъsъ larmъ pe zinъ zietъ peranъ, celъ ce pentrъ pъkatele lzi, nъ mtiea ce sъ se fakъ mi kъm sъ fъgъ mai kъrînd, ka sъ skape d'aceastъ rъmine...

Întreb ce este?

Îmi spъseръ atznči kъ acestъ peranъ, kare tokmai zîndzse o pъreke de žznči în trei galbeni, îi perdzse ne kîte-mi trei la kockъriea. — zite popa!.. nъ e popa!..

Vъzînd aceasta, îmi veni sъ tъrbez de mînie, mi inima mea fъ stripitъ desnpre soaptea neporočitzlzi peranъ!...

Depъrtîndz-mъ mai înkolo, întîlniiъ ne D. I. P. N. B, mi alți bъrbați, kъrora le spъseiъ istopiea întîmplatъ kъ acelъ peranъ; kъm, dznъ ce îl žefzise zine în peara lzi, apoi îi da mi oarba!..

Ei mъ askzltarъ, se zitarъ mъrtzriți zinъ la altzl mi înzldarъ din zmere!..

---

www.dacoromanica.ro

IV

Domnii profesorĭ Шерѣneskъ, M. Florentie, fъръ чеі dîntîi kъ kapi dideiĭ mîna de intimitate în aʋestĭ oрашĭ, ші не lîngъ diшші, kъnoskъiĭ ші не алцĭ четъцeni; întpe kape D-лор N. T. ші П. Ръkъpeni, чеі maї лъъdaʋiлї бърʋацĭ, se бъkъpъ de ʋnĭ foapte mape kpeditĭ.

Am mas поаntea ла Dmn. Florentie, peʋisoръл skoалелор komъnale din aʋestĭ distpiktĭ.

Întîile kestiъnї de konʋopбipe че aʋъiĭ kъ sъsĭ ziseле nepsonaце, epa stapea aktъaлъ a Pomъniлор, tpeьъinцеле лорĭ, komepчiъл ші kълtъpa, леџiле de faцъ ші челе fiitoape, fopmapea skoалелор пріп sate, sъь Gika Bodъ, ші kъm maї tîpziĭ fъръ desfiinцate... paпоptъpiле цepanʋлъї kъ боіеръл пропpietapĭ de momie ші kъ apendaшĭ, челе поъъ поgoane ppeskpise de pegъlamentъл opganikĭ ші înʋoipea пentpъ пpisoase, aпeʋoin—

www.dacoromanica.ro

ца че se чеarкъ ла ачeastъînвoipe, aвзвл deспре o пarte ші алta, прекзт ші алтеле o взтъ de kestiзnї... a кърora iмпortanцъ, okзпъ пreа мзлт впipiteле ші formeazъ mareа kestiзne naцionalъ...

A doзa zi, мerвerъмз dimineaца ла вisepika katedralъ, ka въ askзltъмз sînta литзrgie.

Aчi, зnз вimцз reлiцiosз îmї зmплз inima de deвoцiзne ші sзflетзл meз fз tranвпoptatз de o dзmnezeeaskъ armonie, askзltînd aчestз sîntз ofiчiз; — iap maї kз seamъ, kînd пreoтзл, emind kз sinteле darзrї, fъkînd пomeniреa fзndatoрilor ші ktitoрilor sîntзлзї aчesta лokaшз, krezзiз kъ въz pe'nвiind dinainte-mї sekolїї trekзцї; — zise ел kз a înцerilor întonape:

— Пomeneште Doamne пре poвзл лзї Dзmnezeз Padз Boeвod ші пре poвзл лзї Dзmnezeз Mateї Boeвod!..

Лаздъ dap ші вine kзвîntape fie aчestop marї вървацї! Лаздъ ші търіре întrз temoріea вine fъkъtoрilor ші eroїlor kreштinї!.. Fanteле лорз вorвeskз deспре челе съвîршite de dînшi... ші naцizнea întreagъ fълi-se-ва în sekolї kз nзmeле лорз!... Atîtea sinte лokaтзрї fзndate de dînшi, în челе маї мзлте пърцї a ле цereї, ші маї kз seamъ пе взв noaleле ші ла gзріле тзnцilor, — авзръ прin aчestea зnз вkonз foapte kreштinз!.. osпitalitatea, ажзtopinца челор nenзtinчioшї serачї, edзkaцiea, бравзра ші istopiea цinteї Ромъне, fзръ вimцimînte-

www.dacoromanica.ro

ле de каре ераў еї inспiрацї, kînd aў fвndatў ші aў înzestratў aчeste monastirї kв вenitврї аша de колосале!.. Ш'afaръ d'aчeasta, че лвкрв ar fi пвтвт iмportaliза пвмеле лорў аша de мвлт, ka aчeste повiле ші мърinimoase simцimînte?... че лвкрврї atestъ вiptвtea ші мърiрea прinчiпiлор de kît însвшї faптеле лорў?..

Dвпъ ешiрea din вiserikъ, вisitaiў пе Прea sinцia Sa пърinтеле Ioanikie, вnde gъsiiў пе маї мвлте перsoane kвnoskвte.

De ла прea sinцiea sa мерseiў însoцitў de Dm. ревisorў п'în tîpgў.

Dame, kавалерї ші мвлтъ лвме чirkвла întp'însвл, ka ші'n zioa трekвтъ.

Otърîiў a мъ вrka ла Flъmînda, каре dealў, sitoatў пеste апъ, în faцa tîpgвлвї, dominъ ka o чitadelъ tot орашвл.

Трekînd пеste рîв пе пвнте, въzвiў o свмъ de sътenї în îмвръkъminte de серbътoape, каре se mішkaў întp'o парте ші алта, пе amвiї цермї.

Kînd aжвnseiў пе ла жвмътatea рîвлвї, niште fete sътene tokmaї вeniaў de чealалтъ парте; еле ворвeaў întре dînseле: — аштептацї сврателор ші пе Ana, kъ вite, вine! zise вna dintre жвнеле fiiче.

Fвiў kвriosў d'a вedea ші eў п'ачea Ana, deспре каре ера ворва.

Maї întîiў вецї шti kъ 'n вре o kîte-ва sate din прецiврвл Kîmпв-Лвngвлвї, femeile ші fii-

www.dacoromanica.ro

чіле sîntъ penъmite de fрътъseцea ші gpaцiile че ле aъ.

Ana dap вenia цiindъ-se de mînъ kъ алте doъъ жъne.

Am pъmas зimitъ kînd o въzзiъ!

Ea epa tinъл зneї pape fрътъseцї ші kostътъл eї foapte nitopeskъ. — Întpe алтеле nърta чisme ші авea зnъ niчоръ foapte delikatъ. — Авea o iie nътaї kъ flътърї ne dînsa ші kъъътърї kъ apniчiъ de toate колоареле. — Нърta зnъ kожочелъ ъзцipe kape'ї înвълea nentъл ka o лорікъ. Авea îmпpeцъръ-ї o katpinдъ kъ пікъцеле ші kъ въpдї рошіі; — iap ne kanъ-ї, ne лîngъ ачеле îmплetitърї ші kîpлionдї aї fрътosълві eї пъръ negpъ, нърta o пълърie ka a бървацілор, kъ търцiniле înъъ че-ва maї îngъste. Statъpa, таліеа eї setъna întokmaї kъ a kpinълві. Авea обpажіі рътenї ші faца албъ, oki îї ера negpi ші kъ цене лънцї, бъzеле îї ера рътене, бървіеа, nasъл kît se noate de notpівite, kъътътъpa îї ера dълче, aepъл плінъ de timiditate ші o tînъpъ алegpeцъ se deskpiea în fрътoasa eї fisionomie.

Kъ toate însъ, kostътъл eї atît de kъpiosъ ші tot d'odatъ nitopeskъ, o fъчea atît de intepesantъ în okiї челор ч'o вedea, înkît ші eъ nъ тъ nътві onpi d'a nъ 'ntpeва de dînsa, a kъї fiikъ e ші din че satъ.

Aflaiъ kъ este din satъл Stoeneштї; nimikъ maї тълтъ.

De тълте opї aveste fiiче sътene, зneskъ

www.dacoromanica.ro

atîtea kaliță, atîta gustă în portul lorș chelș primitivș, înkît dameле kapitaleлor, fără ușă-pare!.. ku toată silința че o pună, ka să konku-pe prin moda de la Paris ші алteле, pămîntș, e adevărș, kam înșinse, ші nu potș tăgădui însemi dum-neaлor, kă daș premiări nekontestabile astop fiiче de la Karpați!.. Akolo, unde șnoiala dreptuli e ku desăvîrșire nekunoskută, unde, în lokș de o rușine a partidă, e îndestul a'mi șnă-la faца ku апа pîraeлor, чea limpede ka kristalul, unde, alьatьріле, oцetьріле, nădra ші ч л t, nu folosesku nimikș, — akolo kreskș ачеле fiiче rușine ші беле ka niște pose, fraцete ші graцioase, întokmai ka niște flori че kresku ne mușчеле ші în vîrful mușцilor, de unde pes-tindesku ku abondanцă dulчеле lorș profumș...

Ana trekă înainte dimpreună ku жăneле sătene ші în urma ei, unș веperabilș bătrînș ші ku o femeie, amîndoi aвînd portul munteanș, era tata ші mama ei че веniaș dună dînsa.

Ku toții merцeaș supe tîrgș.

Eș însă grăbind a ажunцe mai kărînd la kulтea de la Flămînda; mă desпărцiiș de grupa de sătenî ші de ачеле fiiче kape înaintaș supe цertul drептș al apei.

Dealul de la Flămînda, челș че konpinde niște tradiцiuni înkă din timpul lui Negru Vodă, e intepesantș kît se poate, ші în vîrfș, unde este sitoată mika бiserikuцă, se afla unș nukș dinaintea ei.

www.dacoromanica.ro

Kînd ажънseрътъ dinaintea вisepikъдeї, ла kълme, o плоaie mъ fъkъ sъ mъ skoвop îndatъ, kape mъ împedikъ d'a пътea вisita вisepika în intepiopъ-ї.

Dъпъ o жътътate opъ mъ aflam iaръшї în tîpgъ. Aчелеашї перsoane kape ле въzъsem маї 'nainte mi se репpesintaръ.

Жъna fiikъ, Ana, kape o întîлnisem kînd тречeam пъntea, kът ші пе пъpinni eî, îї gъsiiъ пpeътвлîndъ-se п'în tîpgъ.

O плоaie че вeni penede ші kape dъpъ kam тълтъ, ne stpînse пе маї тълцї ъъв o шeatpъ, ka sъ ne adenostimъ..

Aчi gъsiiъ timпъ d'a вorвi kъ вънii sътenї вътpînї kît ші kъ fpътoasa лorъ fiikъ.

Пъpinnii Aneї kът ші dînsa akът тъ kъпoштea.

Mъ desпъpnііъ, лъîndъ-тї zioa вънъ de ла eї.

Чeї kape se gъsiaъ вisitatopї aічi ka ші mine, пpeътвлîndъ-se п'în Kîmпъ-Лънgъ, admipînd opaшвл ші тonътenteле sале, пpoпъзeръ de o naptidъ de kълътopie pin тънцї ші маї kъ deoseвire пе Dîmвovічoaръ ші ла Чetatea лвї Negpъ Bodъ.

Aчeastaînsъ o лъsaръ пentpъ senтътîna вiitoape, adekъ, dъпъ spapнerea tîpgълвї.

Eъ пъ вream a întîpziea atîtea zile.

Dmn. pевisopъ авъ вънътatea ші 'тї пpomise kъ ва вeni kъ mine пе тънцї.

www.dacoromanica.ro

Aceasta o regulaторъ пентрв жоі.

Înkъ de mеркврі, dвпъ amiazi, eшіръmъ din Kîmпв-Лвngъ.

În distanцъ de o жвmътate оръ, întîlніръmъ вnъ konвoіъ ші doвъ trъsврі kв вagaце, maі mвлte dame ші konіі aі familіeі P. B. че merцeaъ la monastirea Nemъestіі.

Aervл de mвnte ші mъreaцa nervпektівъ a kвлmелор че se vъdъ пîn la черъ înzлцate, desvъleaъ пентрв mine вnъ nвoъ fartekъ ші o mвлцime de kvriositъці...

Ші maі kв seamъ apdeam de nerъvdare ka sъ visitez aceа renвmitъ grotъ de la Dîmвovіčioaръ, în kare, avzisem kъ se aflъ лвkrвrі demne de vъzвt.

Kîte-ва detвnъrі de arme fъkв a resвna stînčіle ші vъіле, ne вnde ne opriamъ ші stamъ.

Ne amвsamъ ka nішte konіі.

Maі aveam kв noі înkъ вnъ sъteanъ; — prin вrmare, eram treі inші, adekъ: Dmn. revisorвл, eъ ші цeranвл.

Trekвrъmъ ast-fel пе dinaintea monastirei Nemъestіі, prin Dragoslaveле ші aжвnserъmъ поaпtea la Rвkъrъ.

Acestъ satъ, fiind sitoatъ într'o posiцivne kam îngвstъ, în faцa вnor mъreцe dealврі, okolitъ de mвnці ші stînčі de neatrъ foarte pînoase, renresintъ okivлvі o minвnatъ vale a Karпaцilor, ші апа че kvrцe a Dînвovіцi, prin

www.dacoromanica.ro

міжлокъл съў, каре 'шї ia сърsa маї de депарte din мънџї, este dълче ka лапте.ле.

Ачi gъsiiў пе Dmn. П. Ръкъреанъ ші пе алџї бърбаџї.

Ръmaseръmў noantea în Ръкърў; ші Dmn. Ръкъреанъ a doъa zi ne înfъџiшъ міжлоаче кът съ пътемў ъмъла прin мънџї ші маї къ seamъ a кълъtорi ла Dîmбовічоаръ.

Otърîръmў a gъsi каї ші oamenї каре съ ne kondъkъ.

Петрекъіў în ачestў timпў къ okiї жоagъръл, (феръstръъл ашezatў пе апъ, каре taie skîndърї), ші каре se aflъ dinaintea satълъї, къ ънў пътърў foapte мare de бразї, din каре se taie skîndърiле de прadў, ънii fiind gръmъdиџї dinaintea жоagърълъї пе малў iap алџії вiind пе апъ, satъл, вisерічiле, че-ва кase маї însemnate, вре o doъъ хапърї ші kîte-ва пръвъліоаре пъ 'шї skъпаръ d'a пъ ле приві ш'a ле вisita пе pîndў.

Dap къ kîtъ miџare ші къ че бъкърie, în міжлокъл ънъї локў stpeinў, gъsesk ънў otў kъnoskътў!

Ачesta ера Niџъ, че se aфla de sервічiъ ла komanda kopdonълъї.

— Niџъ! ziseiў eў, ръпітў de плъчере.

— Sîntў eў, pesпънse жънеле челў къ fisionomiea dълче ші къ okiї de fokў.

— Dap кът se 'ntîmплъ ачeasta ka съ ne înțîlnimў? 'л întребаіў eў.

www.dacoromanica.ro

El îmĭ pesuвnse kъ sta gata sъ плече kв вnв opdinв n'în ла *Peatpa лвĭ Kpaiв*.

Peatpa лвĭ Kpaiв, este вnв вîpfв de mвnte, supe Nopdв-Bestв de ла Pвkъpв, atît de 'nалтв, înkît preа papв se 'ntîmплъ a nв fi въzвtв, opĭ dinkotpo te вeĭ вita, de пе алдĭ mвndĭ, mi kape maĭ tot-d'aвna se aflъ akoperitв de вoape. Tokmaĭ пе d'asвupa aчesteĭ kвлme se aflъ aшezatъ лiniea de пazъ a пiketвpilop de gpaniдъ, întpe Pomъniea mi Tpansilвania.

Че n'aшĭ fi dat însъ ka Niдъ sъ se afле kв mine în aчeastъ kълътopie!..

Ла вedepea лвĭ inima mea se maĭ liniшti, kape nînъ aчi mepeв fв пpeokвnatъ de fiвл meв Pomвлв, desupe kape nв nвtвsemв aвea niчĭ o nввелъ, de вpe o noвъ zile.

Te salвt dap fpвmosв soape ал mвndilop kînd pъsapĭ de пе înълдimea stînчелор mi a dealвpilop, ka sъ adвчĭ ввkвpie în sвfletвл вnвĭ mвpitopв! Te salвt kв apdoape, ka пpe aчела че пamtĭ пasъpilop kîntapea, natвpa o faчĭ a se deштепta ka din somnв mi a sвpîde de stpълвчipe! Tв eштĭ aчела че пpoteдĭ sвflетеле în amopв; tв îmпpъштiĭ a sвflетелор пetвлдвmipe mi paseле тале, пpin o apmonie dibinъ, faче ka otвл sъ dopeaskъ вiaда mi amiчiea, de kape se aflъ stpîns legatъ inima sa!..

O! kît sînt de fepiчitв Niдъ kъ te pевъzвĭ! Niдъ se вita kв dвлчeaдъ asupa mea mi

www.dacoromanica.ro

nъ zicea nimikъ, fiind kъ de ла natъpъ era nъ-ginъ vorbitorъ.

— Te лas sъnъtosъ! îmi zise ел, челъ че, fъpъ воеа sa, kъta sъ se desnardъ de mine.

— Dъmnezeъ sъ fie kъ tine, iъbite Niguъ!

— Asta o dopesk ши пентръ dъmniata!...

Ши desnъpginds-mъ de dînsъл, dъnъ snъ momentъ, îl въzъiъ kъ nъшka ла smъpъ, sъind dealъл ши denъptînds-se.

Eъ îl salutaiъ din mînъ.

Ел mишkъ пълъpiea supe pesnъnsъ.

Niguъ s'a fъkut невъzutъ.

În ачелъ timnъ ni se adъse kaï din satъ ши înkъ snъ omъ kape sъ ne kondъkъ.

Eъ ши Dmn. pевisorъ înkълекаръmъ.

Înчепъръmъ a spka dealъpіле, kape пе ла snеле локъpї se fъчеаъ репezї ka snъ перете.

Kъ toate ачestea koasteле dealъpілор eраъ înfpъmъseuate kъ tot felul de flорї ши snъ profъmъ dъmnezeeskъ se amesteka kъ aерul че'л pesпіramъ.

Sъіръmъ ши skоворîръmъ маї мълte din ачeste dealъpї; маї sъsъ de kape, мънgіі чеї маї денъртаgї îшї desвъліаъ dinaintea окілор nostpi gpandioaseле лоръ kpestete.

Апроапе ла zioa жътъtate ажънseръmъ ла *Подul Dîmбовіцеі.*

Аколо se aflъ snъ пънktъ de пазъ, ла kape sîntъ stpînшї tot-d'aуna kiguї-ва gръпічерї.

www.dacoromanica.ro

Stътъръмъ ачі de ворвіръмъ къ унъ съъ-sekpetapъ.

Ачesta ne indikъ kалеа, съ апъkъмъ ла stînga, dъпъ че вотъ трече апа.

Dîmбовіца, kape ізвореште din ніште kълмї de пеатръ foapte înалте ші depъptate, kърце ловіndъ-se de ніште воловапї monstrъошї.

Ea фаче о лартъ în kъръъл еї kape se aъde depapte.

Dъпъ че трекъръмъ пънtea, kape e konstrъітъ din gpinzї de брadъ neste Dîmбовіцъ, зъріръмъ în faца noastръ ніште колцї de мънte, ka kъm s'ap pedika пîn ла черъ.

Аколо пе унъ колцъ de пеатръ, kît se поate de pînosъ, se aflъ унъ търпъ de четате.

Nъ se штie posiтівъ de чine fъ konstrъітъ ачeastъ четате.

Упіі претіndъ kъ nъ ap fi atît de веке ші kъ e de kînd авеаъ Нетції ресвелъ kъ Търчії.

Admipam преа мълт ачeastъ тape посіцізне.

Кълъъза че о авеамъ, ne zise съ апъkъмъ пе dinaintea унеї kase, kape se aflъ sitъatъ ачі în кале.

Sпре Bestъ, ла mîna stîngъ, se зъреште gъра a doї мънцї de неатръ, але кърора вîрfърї, foapte înалте, se паре ka kъm s'ap împreъна.

Ачeastъ intpape п'întpe aste doъъ колоане de stînчї atît de цigantesчї ші pînoase, fъkъ a'mї бате inima ші оape kъm a мъ înfiopa.

Аічі ера Dîmбовічioapa!

www.dacoromanica.ro

Ne apropiarъmъ d'aveastъ gъrъ, prin fъndъl kъpiia, Dîmbovița, abia o aprioarъ, kъrde kъ ънъ ърletъ înfiorъtorъ ți ънdele sale cele de arțintъ se prъvъleskъ peste o mulțime de bolovanî.

Avi aerъl înveninъ a fi foarte reve, fiind kъ soarele mai nivi o datъ nъ poate pъtrънde.

Kъ kît înaintamъ, stînvele ve se aflaъ atîrnînd în aerъ ți kare prea puținъ se țineaъ de munte, pъreaъ kъ o sъ ne 'ngroape sъb dînsele.

Natъra ънind în aveste lokurî tot ve ea avъ maî asprъ ți maî selbatekъ pentrъ vedere, tot ve e maî minunatъ ți maî mъrețъ, pradъl kare kreste ne kîte ънъ kolțișorъ esit din stînvî afarъ, avele petre peste kare trъsnetъl love-ște kîte odatъ kъ furie, avele marî krъpътърî ți skorborе în stînvî, kare adъve aminte de kътretъre ți pragane, avei bolovanî ve nъ se potъ nътera ți kare sîntъ skoborîțî din înălțimile vele maî nepikăloase, avele grote ivî ți kolea perdute prin fundътърî ți prin pîne, avea adînvime ți depъrtare, kare abia o poate mъsъra okiъl, din naintea kъpiia omul e maî puțin de kît o mъskъ, văzîndu-le omul toate avestea, întreabъ raționea, — vine le a kreat? ve nъte-re ține aveste stînvî atîrnate, ne sъb kare tre-ve omul ți nu kadъ ka sъ'l sfъrame?... Totul aivi e o problemъ a mъrireî; totul e ънъ infinitъ!..

Kъ toate avestea merțeam kъ inima neritъ,

www.dacoromanica.ro

vitîndu-mъ la aveste pîne foapte nepikolоase mi trekînd, kum am arъtat, ne suv nimte stînvї marї atîrnate, kare se nъreaŭ kъ vor kъdea ne kanul nostru.

Deosebitŭ înkъ, resunetul vъїї fъvea lokul mi maї infiorъtorŭ, mi fie kare kъlkъtъrъ a konitei kalulуї saŭ kînd se mimka vre o netrivikъ de la lokul ei, nъmtea unŭ nuoŭ sunetŭ, kare s'amesteka mi se nerdea în resunetul celŭ netъrminitŭ al vъїї.

Merseръmŭ într'avestŭ kinŭ ka kum umblamŭ ne suut nъmîntŭ, suind mereŭ în kursul anei nînъ ve, ku ferivire, dunъ o kъlъtorie de жumъtate oръ, esiръmŭ la unŭ lokŭ maї deskisŭ mi nu atîta nepikulosŭ.

D'avi numaї ginea mult nînъ la grotъ!

O sur de ploaie însъ ve didese, ne fъkŭ a da nintenї kailor ka sъ ажunzemŭ maї kurînd la o kasъ nuovъ, ve se afla sitoatъ într'o narte a drumulуї, unre mîna dreaptъ; ne o noianъ.

Ne kînd ne urkamŭ kъtre avea noianъ, doї oamenї, desnre alt narte, se skoboraŭ de ne dealurї în жosŭ, kare veniaŭ ka mi noї sъ se adъnosteaskъ de ploaie.

Unul dintre eї dvea o nemkъ la sninare.

Kîtъ surnrisъ iarъmi nentru mine: — avela era Niculae!

Dunъ ve ne strînseръmŭ iarъmi de mînъ

www.dacoromanica.ro

ші шezвръмъ, ел îмї promise къ ва veni kъ noї ла gpotъ.

Плоаіа stътв.

Înkълікаръмъ чеї че авеамъ kaї, іар чеї-лалцї терверъ пе жосъ.

Sosiръмъ însfîршітъ dinaintea gpoteї.

Ънъ церанъ ръmase afaръ ka въ ціе kaїї; чеілалцї ne ввіръмъ пе potekъ ла o 'пълціme de zeче stînжenї, вnde se afла gвра gpoteї, ашezatъ întpe пetpe.

Intpaръmъ înъвntpв-î.

Авеam kъ noї вpe o ont fъkліі de чеаръ.

Ле anpinseръmъ kînd ne afларъmъ ла gвра gpoteї, kъчї înъвntpв ера întвnepikъ ka întp'вnъ mopmîntъ.

Înчепвръmъ a пътpвnde maї înъвntpв, adîn-чindв-ne прin deoseвiтеле kotitвpї болтоase, вnde o ръчеалъ вmedъ se пъpea kъ ne îngiaцъ kpeepiї.

Îndatъ че fъkліiле fвръ anpinse, ввтъ de oвiekte kвpioase ші kъ tot felвл de fopme чів-date înчепвръ a se apъta dinaintea okілор nos-stpi: — avestea ера stалaktiteле fopmate din пікъ-твpї de anъ че se пetpifikъ, kape atîpnaъ пе болціле челе de пеатръ ka клопote, ka піште чівквpї, ka вцервл вачеї, ші maї maрї ші maї мічї, ші вinete ші алве; — жокъ ал патвpеї, пе kape отвл въzîndв-ле, ле adшіръ ші ръmîne întmъptвpitъ.

Kъ kît se afвndъ чine-ва maї înъвntpвл

www.dacoromanica.ro

gpoteĭ, лѫmina zilеĭ пepe, ші ѕnѫ simţimîntѫ înfiopъtopѫ isѕind de odatъ mintea, inima pъmîne înлemnitъ ші peче, ka kѫm omѫл ap tpeче întp'o алtъ лѫme.

Ші 'n aчestѫ kinѫ afѫndîndѫ-ne maĭ mѫлt, aжѫnseрътѫ ла kanътѫл gpoteĭ.

Akoлo, maĭ mѫлte nѫme, ѕneле skpise kѫ kpaionѫл, алteле sgîpiete kѫ вîpfѫл ѕnѫĭ fepѫ askѫţitѫ, kît ші niшte вilete de kapтъ, лinite kѫ чearъ пe aчele пetpe, apъta пe aчeĭ чe вisitase пînъ atѫnчĭ aчeastъ gpotъ.

Bpe o kîte-ва deskъpkътѫpĭ de пѫшчĭ, dѫпъ чe maĭ întîiѫ stinseрътѫ лѫminiле, fъчea efekteле ѫnop detѫnътoape fѫлцepe întp'o noaпte foapte вiжелioasъ; ші dѫпъ чe se împpъштie fѫmѫл, fiind kъ ѕѫnetѫл se sѫia kѫ вѫetѫ în sѫѕѫл волтелор челор skopвopoase, ne deteрътѫ kѫ пъpepea kъ ea ap fi konpesпѫnzînd прin niшte вѫgъѫnĭ ші gъѫpĭ askѫnse kѫ kѫлmea dealѫpілор.

Iaръшĭ anpinseрътѫ лѫminiле.

Fъkѫpътѫ ші noĭ aчeea ч'aѫ fъkѫt алціĭ maĭ 'naintea noastpъ; adekъ, ne 'nsemnaрътѫ пѫмеле kѫ ѕnѫ kpaionѫ пe пetpe.

Kолindaрътѫ ші oвѕерваръtѫ вine toate п'în пъѫntpѫ kѫ de-amъпѫntѫл, ш'anoĭ otъpîpътѫ d'a eші.

Kѫ kit înaintaiпѫ supe gъpъ, лѫmina zilеĭ înчепѫ kîte пѫцinѫ a se zъpi, пpekѫm întîiле

www.dacoromanica.ro

pase a le aвropiĭ faче a перi kв înчetвл întвperikвл ponpiĭ.

Dвnъ че eшiръmв afaръ, pesпiраръmв ḱв tot пentвл aepвл вniверsалв, kînd челв din gpotъ, рече, вmidв ші înkisв, ne anъsa пentвл ші пар-kъ ne înъввшia.

Ne desпърдiamв de aчestв локв minвnatв ші asпрв, пentрв ka sъ eшimв ла вnв шesв вердe ші веселв; — de aчi îmĭ întopseiв înkъ o datъ okiĭ ka kвm mi a шĭ fi лвat zioa ввnъ de ла aчeastъ gpotъ.

Kaiĭ ne aштepta afaръ dimпpeвnъ kв дерanвл.

Ka ші maĭ 'nainte, înkълikaръmв.

Рънitв fiind desпре челе че въzвsemв пînъ aчi, nв mъ gîndiam de kît ла вtалaktiteле din gpotъ.

Пînъ sъ eшimв în поiana de вnde плекaseръmв, локвл ера foapte ръв.

Къta sъ вmблъmв kв kaiĭ пе ла жвmъtatea pîneĭ, пе niшte potekвде aвia ka de o палmъ; — în sвsв se вedea mвnдiĭ пîn ла nворв, — în жosв pîneле пepikолоase пînъ 'n fвndвл въiĭ.

O пeпрвdenдъ sъвîршitъ din пapte-mĭ, fъkв пe Nidъ sъ apate kît ера de бравв.

De пе o пeatръ din potekъ, врвiв a трече къларе пе алta kape se afла алътврĭ че-ва maĭ în sвsв.

Калвл meв алвпekъ ші se potikni.

Ел ръmase atîpnatв kв вврta пeste колдiĭ боловапiлор.

www.dacoromanica.ro

Eă sъpiiă de пe kală sпpe naptea stîngъ ші пqină linsi de пъ'mї pъmase dinqiї пe петре.

Бравълînsъ Niqъ atъnчї sъpise ka sпă spsă ші anъkînd kalъl de gpъmazї, îl qinъ în лokă iînъ че вені ші чeілалqї în ажъторă.

Fъpъ aчeasta, m'ашї fi dъs în fъndъl pî-пелор kъ kală kъ totă.

Dete Dъmnezeă de трekъpъmă ші din asta!

Поiana ші kasa sпde пе adъпostisemă de плоaie маї nainte пъ ера dепapte.

Прekît fъseseръmă înъsпtpъ gpoteї маї плоsase înkъ: — în aчелă лokă пsорiї n'aă алtъ трeaбъ de kît a плоsa тереă!

De тsлte орї, aflîndъ-te пе sпă deală, вezї kъm kade плоaia пе алtъl kape e în faqъ; ба sпeорї, de пе bîrfsл sпsї тsпte, se вede fsлqерsл ші тръsnetsл detsпînd маї жосă de пi-чoapeле тале.

Îndatъ че sosipъmă ла sъsă пsmita kasъ, пе aчea поianъ, fъkъpъmă gъtipe de тasъ.

Eă тъ aflam topită de ostenealъ ші în-чепsіă a simgi лoвітъріле ші stpівітъріле петре-лор, de kînd kъzsвem de пе kală.

Черsл se маї лsminase atsпчї ші пsорії se абътъверъ dепapte.

Kъpiosăînsъ a afла маї вine чine este aчestă жsпe kape mї fъkъse вine ші 'mї însъflase atîta simпatie, тъ petpъseiă пе колqsл sпeї петре ші kemîndъ-л lîngъ mine, îî ziseiă: — Niqъ, d'aiчї тъ вoї desпърqi поate de tine; sokotesk însъ

www.dacoromanica.ro

kъ m'aшї kъi, nekъnoskînd amъnъnteле вieцeї тале, mîчiле îmпreцiъrъrї kape stpъmъtъ ne omъ dintp'o staре întp'aлta, шi orї че aлт s'ap atinцe de tine, kъчї, fъtъл meъ, aшї вреa întp'o zi sъ'mї adъk aminte de tine în skpieріле меле. Atъnчї Niцъ, pezemъ nъшka aлътърї de dînsъл, шi, nъind nълъріea ne цenъke,înчenъ a mї вorвi ast-felъ:

— Пentpъ kъ tot-d'aъna îmї zîчї fpateле meъ, kontinъъ ел, kъtez dap a înkpedinца nъmaї цie soaptea шi nъsъл meъ. — Sînt întîiл fiъ nъskътъ ла nъpinцї!.. Шi fiind kъ dъnъ o zikътoape бътpîneaskъ kopiлъл înвацъ minte ла ъша stpeinълъї, tatъ-meъ mъ dete de mikъ ka sъ mъ denpinz kъ nekazъл шi ka sъ штiъ întp'o zi kъm katъ sъ tpъesk kъ oameniї. — Din aчeasta am înвъцat a sъfepi gpeътъцї шi dъpepe, a nъ mъ deskъpaцea nîчї odatъ în nenopочіpe ш'a fi ertъtopъ челор че mi a fъkъt pъъ!.. Ka ъnъ fiъ aл mъnцiлор, mъ denpinseiъ de mikъ kъ nъstopitъл вitелор. Am fost nъstopъ ла oї în ani kopiлърieї меле шi am înвъцat a desnika бpasda nъmîntълъї kъ fepъл плъgълъї ъъв mîna ънъї stъnînъ, kape nъ epa nentpъ mine ънъ stpeinъ чi ънъ nъpinte; nentpъ kъ aчela epa tot de ънъ sînцe kъ aл nъpinцiлор meї. Петрекъї ast-fel întpe mъnte шi kîmnie întîi anї aї bîpsteї меле. — Fъї чioвanъ ла oї nînъ 'n bîpstъ de шai-snpe-zeче anї! Daka вре odatъ ъръл saъ вре o aлтъ жiganie se înчerka sъ sminteaskъ вре ъna din

www.dacoromanica.ro

oiле кв kape mъ gъsiam însъpчinatъ, atвnчї mъ лвптam кв dînsвл ші maї de mвлte orї pъmъneam înbingъtorъ! Întp'avestъ kinъ mъ înbъдaiъ a mъ лвпta кв bpъжtaші meї; dap eъ am fost пачїnikъ, ші nвmaї atвnчї mъ înkъerat кв dînші kînd benia sъ mї fakъ pъъ... Stъпînвл teъ, ачела kape m'a kpeskвt ші kъpвia îї epam sвnвsъ ka вnъ fiъ, epa kît se noate de аввtъ; — авea вite ші oї mвлдіme, ші чeea че ера maї mвлt, авea o fatъ fpвmoasъ!.. Копілъріiъ împpeвnъ кв fiiea ачestвia ші dînsa mъ iввia ka пе fpъдine-sъъ. O! e kam mвлt d'atвnчї, înkît авia mi adвk aminte ka nprntp'вnъ вisъ! Kînd ea вре odatъ iввia sъ aibъ вnъ kвivъ de пазъре, o nрівідътоape saъ o мерлъ, îmї snвnea nвmaї mie, ші eъ îndatъ, mesteakънвл ші fpasinвл kît sîntъ de 'nалдї, mъ вркат în вîpfв лоръ, пе stînчіле челе maї репезї, пе pînеле ші kвлмеле челе maї селвateче, пentpв ka dînsa sъ aibъ че dopia. Dap, вezї, преквт ziseiъ, nъpinдi eї fiind kъ ера foapte аввдї ші aї meї sърачї, нв nвteam sokoti kъ ва pъmînea nînъ 'n sfîpшit nedesfъkвtъ ачeastъ ледътвръ dintpe mine ші dînsa!.. Бietвл чioванъ, бътвtъ de вîntврї, de плої ші adesea орї de марї віжелії, тpеввea sъ stea•iapna ka ші вара ziле ші нощї snpe пазъ, a se лвпta кв timnвл ші кв feapъле селвateче, ka sъ kate вine de вiteле stъшînвлвї sъъ! Aшї fi dat o жвmътate din вiaдъ-mї nвmaї ka tot-d'avna sъ fiъ poввл eї!.. dap nічї кв

www.dacoromanica.ro

atît nъ mъ nъteam mîngîia; nentrъ kъ ea într'o zi ва лъа negrешit ne вnъ алтъл, kape sъ aibъ de o notrivъ stape kъ a nърinдilor ei! — Aчeasta mъ fъkъ a kpede kъ eъ treвъe sъ mъ denъrtez ши sъ o лas!.. Пъдin noate mi ap fi nъsat de aчeasta, daka timnъл ши întîmnлarea n'ap fi adъs nentrъ mine алte лovirї ши maї gpeле, nenopочirї ши maї marї!.. Într'o zi am zis stъnînълвї meъ: — stъnîne, destъл am apgъдit kaseї тале, fъ вine de 'mї dъ че mi se kade a лъa ши te лas kъ Dъmnezeъ. Fiika лвї aвzind aчeasta, se вitъ лънgъ ла mine ши se arътъ ka kъm epa amърîtъ din sъfletъ!.. Dap eъ, чeea че zisesem epa adevъръ ши adevъръл stъ tot-d'aвna nъstpat în o inimъ kъpatъ; — am zis aчeasta ши nъ'mї лвaї ворва înanoї!..

— Snъne-mї dap kъm se kema fiika aчeлвia?

— Îndatъ веї afла, adъogъ жвneле gpънiчerъ. Tatъ-meъ връ a mъ da ла kapte ka sъ mъ fak nonъ. În nъдin timnъ, dвnъ че mъ tpъseiъ de ла stъnînъл meъ, înвъдat-am de postъ pвgъчivniле ши toatъ pîndвiала вiserічi. Tatъ-meъ se въkвpa din sъfletъ nentrъ aчeasta, iap matъ-mea, Dъmnezeъ sъ ї вшвreze църîna, nentrъ kъ, вite, mъ iввia de шї nepdea mintea dвnъ mine, kъвta sъ mъ însoape. Ea npin aчeasta воia sъ mъ вazъ fepічitъ. — Epam atънчї de dovъ-zeчї de anї!

— Dap fiika aчeлвia? îl întpepънseiъ.

www.dacoromanica.ro

— Beĭ avzi nъmaĭ îndatъ, rъspъnse bravъl жъne. Alъtъrĭ kъ kasa noastrъ trъia niшte oamenĭ kape de maĭ nainte че-ва se trъseserъ din oraшe ла satъl nostrъ. Eĭ aveaŭ o fatъ kape se nъmea Neaga. — Mama eĭ kъ mama mea îшĭ ziчeaŭ sъrate ъna alteia.

— Ne ъrtъ?

— Mъmele noastre otъrîrъ sъ ne kъsъtopiaskъ.

— Dap fiiea fostъlъĭ tъŭ stъnînŭ?

— S'a skîrbit prea mъlt kînd a avzit!

— De че dap?..

— Kъtam sъ împlinesk voinца mateĭ mele.

— Apoĭ?

— Am fost nevoitŭ sъ merg ла oraшŭ, ъnde rъmъseiŭ doĭ anĭ ka sъ mъ desъvîrшesk ла kapte.

— De че dap n'aĭ лъat-o?..

— Eŭ n'am zis ба niчĭ odatъ.

— Dap kъm?..

— Mama mea, nentrъ kъ o iъbea ka ne fiika eĭ, o nъmia nъroръ!..

— În sfîrшitŭ?

— Sъ mtiĭ kъ în partea локъlъĭ ovicieъrile ші nъravъrile se nъstreazъ nestpikate, prekъm trъĭ nъrinцi ші stребъni nostri. Baĭ de omъl saŭ baĭ de fiiea kape nъ ва avea nъme вънŭ!..

— Prea bine!

— În acestŭ timпŭ niшte oamenĭ stpeinĭ,

www.dacoromanica.ro

oameni ші femei de пе алте търîмурі, stpeini de локул ші обичеиурile noastpe, veniръ din oraше марі, ka съ se aшeze ла noi. — Aчestia eraў niште oameni d'aчeia kape se въdў pretъtindeni, pin toate унgiурile цereі, semъnînd desвinape întpe пъmînteni ші обичеиул d'a iцві prea mулt arцintул! — ei sîntў spekулatori, лingушitori ші maї adesea orї tръdътori; — astia sув felурї de meserii, ka kanitaлistї, xanцii, apendaшї ші kîpчиumарї, veniръ de se aшezaръ пе ла mунte... Femeile ші fetele лорў ne iввind лукрул ka noї oameni de цearъ, kaвtъ tot-d'aвna a aвea злцї, a унбла în îmбръkътinдї maї skунпe de kît dупpe kът ле este пътerea, ші kу dînseле împreунъ, înчepuръ ші femeile noastpe a urî iiea ші fota, mърата ші katpinda, portул stръtoшeskў, чi înчepuръ a vorbi de лукsў ші de gътelї skунпe: — ast-fel s'a întpodусў ла noї desfрîul ші пetemereа de Dунnezeў!.. Прекът ziseiў dap, чele maї mулte din femeile ші лogoditele noastpe se лuaръ dупъ aчelea; — ші apoї!.. vaї de луme!.. Neaga nу s'a fost лъsat maї пе жосў!.. În skурtў timпў aї fi krezut kъ e o kokoniцъ kînd o vedeaї!..

— Ші ч'a esit din asta?

— Noї aveтў унў обичеиў вътрîneskў ші kape, dупъ пъrereа mea, e prea вunў; — pentру kъ, sъ штіі, пъrinдi nostri aў venitў odatъ kу Negру Bodъ aічї ші цinъръ ніште datine din vekime. Îndatъ че treче лъsatул sekулуї, kînd in-

www.dacoromanica.ro

trъmъ în părete, se urcă dintre oameni ši flăcăi d'asupra unei pîne ši'ncepe a stpiga în gura mare, numind ne fie care din fete care sîntă harniče ši care sîntă nevoiaše, fie care kum se poartă ši če omenie are, — fie čine če face ši če sъvîršeste, care fată a rămas nemăritată ši care a îmbătrînit aša.

— Daru!..

— Eă mai aveam încă šease ani de îmvăcătoru m'apoi erau să viă să mă căsătoresk. Dar atunci ši făkuse băgare de seamă că partiile miresii mele nu sîntă bune, mai ales că erau să mă ponesk. Oamenii dar în čele din urmă deteră de fapă în gura mare o mulțime de fante nesuinoase, skimbarea portului ši relele ei apăkătării!.. Atunči mama mea, Dumnezeă să'i odihnească sufletu, se bolnăvi de rușine ši de mîhnire ši ažunse la mormîntă. Săptămîna mea mamă!..

Ši oki lui se umplură de lakrime, postind aceste vorbe.

— Tu če ai zis?

— Kînd m'am întors la satul meă, ea se făkuse nevăzută de ači.

— Dar părinți ei?

— Tată-său murise.

— Dar mama ei?

— Însuši ea e care o didese în kalea neipi.

— N'ai aflat de dînsa unde e?

www.dacoromanica.ro

— Ştiĭ ziceaŭ kъ s'a apъnkat în pîŭ ші s'a înekat, alцiĭ цineaŭ ъna kъ a fъцit din satъl nostrъ nentrъ ka sъ 'şĭ askъnzъ rъşinea în oraşe marĭ. — Eŭ tъrъam de mînie şi de pesъnape!..

— De ce?

— Kъvĭ toцĭ sътenii a vъzъt-o kъ ea era însъrcinatъ, şi ka sъ nu naskъ aicĭ unŭ konilŭ, se dъse de treerъ şi nînъ astъ-zĭ lъtea, cineştie unde!

— Şi de asta eştĭ mîxnitŭ?

— Avzĭ akъ! din asta nerdъĭ ne mama mea!

— În ъrtъ c'aĭ fъkъt?

— Ştite ce! am înveцat sъ port nъşka; asta fu nartea mea!.. Dar ku toate însъ, astъ nъovъ treavъ, astъ viaцъ nerikъlоasъ şi grea, astъ sarcinъ dъlce şi amarъ tot-d'odatъ, fъkъ a se demtenta în mine nişte dorinце marĭ şi sъ fiŭ mîndru de stapea mea!.. Denpins dar din fraцeta-mĭ konilъrie kъ lъntele şi kъ nekazъrĭ, azĭ nu sînt maĭ mult mulцumitŭ kъ aceea ce dopiam înainte.

— Dar ce vreĭ?

— Dopesk unŭ nъme ce voesk a'l kîştiga în kîmnъl bътъlii saŭ a murі nentru vinele neamulуĭ meŭ!.. Amĭ voi sъ ştit trekutъl, sъ ştit sufering mea!.. Kautŭ în visъrile dorinцelor mele oare kare fante, oare kare sъvenire mъreце, dar astea nu le nociŭ gъsi de sigurŭ de

www.dacoromanica.ro

kît kълkînd neste nepiколе gpеле ші a sъвîрші fante marї!.. Îmї pътîne însъ вnъ tatъ, вnъ вietъ tatъ бътрînъ ші nenoрочitъ kape îmї ziче: — Niцъ! fътвл теъ, тв eштї peazemвл ші mîngîiepea бътрînецелор теле! Niцъ, авzimъ, fiвл теъ, челе че цї вorвesk! — Ш'ачeste вorве a ле бътрînвлвї теъ tatъ, nap'kъ îmї sfîшie inima ші staъ ne локъ!.. Dintp'ачeasta am ажвns вnъ отъ злабъ че плînце ka вnъ копілъ de nenoрочipea семенілор сеї!.. Ънde въz вnъ копілъ tîngвindв-se, o femeie nenoрочітъ, вnъ бътрînъ gîрвовъ ші съракъ... ox! inima mi se sfîшie! Daka nв 'ї почіъ ажвta, челъ пвцінъ îї kompътimeskъ!.. Aste квцетърї мъ фаче de мвлte орї съ fiъ tpistъ... ші kiap kînd, npin întîмплape, ачeea kape mi a fъkвt destвл ръъ, ap вeni astъ-zї ka съ 'mї чeaръ eptape... чine штie, noate, n'aшї маї fi ачела kape epam înainte!.. Gъsesk dap kв кале nentpв mîngîepea ші въkвpiea вnвлвї теъ tatъ съ ї adвk o норъ în кавъ, саъ алтфелъ, de netвлцвтipea ші mîхnipea че o черk de мвлte орї, îmї вine съ мъ apвnk de не Пеатра лвї Краіъ nînъ 'n fвndвл pînелор!..

— Dap nв mi aї snвs квm o кета n'ачeea kape aї iввit-o întîї?

Întp'ачeasta pъmîind ел не gîndвpї, звфлетвл съъ nap'kъ pътъчea în ніште репівиї askвnse a ле зввепірелор сале.

— Не чine? не Ana?.. adъogъ Віштоianв,

www.dacoromanica.ro

вitîndв-se aввпръ-mĭ tot d'odatъ k'o kъвtътвръ esasпeratь.

— Ea se nвmeште Ana!.. Пe semne epa din Stoeneштĭ stъпînвл tъă, ачела ла kape aĭ fost чioвană?

— Tokmaĭ, pesпвnse Niцъ.

— Fiĭ пe паче dap, te am înцелes!.. Поate kъ tв întp'o zi o sъ fiĭ fepічită dimпpeвnъ kв dînsa.

— Sъ dea Dвmnezeă! adъogъ ел.

Мъ вitaiă ла dînsвл ші oвservîndв-л kв лвape aminte, kвnoskвiă îndatъ kъ dвpepea ші aторвл ворвeaă în inima ші kъвtътвріле окілор sъĭ.

Kвnoaштецĭ akвm dap чine e ачееа пе kape o adopa atît de твлт gръпічервл теă!...

---

www.dacoromanica.ro

V

Nițъ desпърдindъ-se de mine пentръ a patра оаръ, dъпъ mii de îmъръдішърї че пе deterъmъ ъпъл алтъia, лъъ dрътъл къtре Пeatра лъї Краї, dimпреъпъ kъ gръпічеръл товаръшъл съъ. Noї іаръшї отърîръmъ съ пъ пе маї întърпъmъ пе ъnde am fost вenit, adekъ, пе ла Dîmъовічіоаръ. — Апъkаръmъ пе о кале, ъпре dреапta, къtре Валеа Мъіері.

În ачestъ timпъ kъцetam sepiosъ ka че ашї пътea faче ъпре a fi de ажъторъ бравълъї Nițъ.

Лъъаіъ лъkръ de o kam datъ пentръ kînd вої fi ла Бъkрештї.

Ъртаръmъ калеа înainte; — шї dintр'о вале, пе ъъіръmъ пе ъпъ mънte, dъпъ ачеea пе ъпъ алтъл шї маї 'палтъ, în ал къръia вîрfъ пе опрірътъ, ъпре a пътea пріві ţigantesчеле петре шї

www.dacoromanica.ro

mъnдii че se apъtaъ вnвл dвnъ alтвл împrenibrъ. Sвmъ de плante вerzinde ші mesteakъnвл челъ albъ se afла kpeskînd ka niшte aleie akoло. Noї ne onpiръmъ пasiї ne astъ вerde tanetъ ші kътарътъ a pesвfла aervл челъ kvratъ ші liвerъ în avestъ лokъ nitopeskъ, вnde вnъ timnъ ka ал prітъверії domneшte în лвna лвї Iвлie, вnde totвл e fрвmвseде ші віадъ, totвл sввenipe de глopie! — лokъ de pefвцiъ ал kpemtinilop în timnвл goanелор! — лokъ de anърare ал Pomънilop în sekолii трekвцї!..

Прівіїъ dap kв nesaцiв mъpeдii Карпаці че se вedeaъ în toate nърділе, înълдînd kвлmele лоръ челе верzї ші вinete; — îї salвtaiъ kв apdoape ш'anoї ne вkoвopîpъmв în жовъ.

Трекърътъ d'avi въіле ші врkарътъ dealвріле ші pînele вnop mвnцї maї mivї; — ne onpiрътъ ла чetatea чea din faдъ de ла Podвл Dîmвoвіці. Intpapътъ înъвntpв твpnвлвї eї, esaminapътъ чeea че a рътas din fвpioaзele isвірї ші tpistele imnpesівnї a ле timnilop, — totвл fiind pвinatъ întpînsa, ші плanteле, ierвврiле legънîndв-se de ввfлarea aervлвї ne netpele челе kв mвшkiъ akonepite. — Nimikъ nв nвtърътъ deskonepi desnpe трekвtвл avestеї fortepeце, kape se aflъ întъpitъ kв вnъ mвpъ de neatpъ tpasъ nînъ 'n kвltea dealвpilop învevinaцї.

Ne lîngъ aveasta, n'aivї se fave dpвtвл че dвче kътре Брашовъ.

Skoвopînd dap pînele avestвї dealъ, ажвn-

www.dacoromanica.ro

seрътъ ла Подвл Dîmбовиці. Ачі трекînd пвнtea неste каре fвseseрътъ înainte de a miazî, лваръмъ drвтвл înапої вnре Рвкъръ. — Gonind каіі din toatъ нвтерea, isввtiрътъ a sosi în твргвл serіі ла локвл de вnde am fost плекат de dimineaцъ.

Dвnъ че ла Рвкъръ не desfъквръмъ de каї, otърііъ кв Dmn. revізорвл a nв рътînea noaптea ачі ші съ терцетъ къtre Dpagoслaвеле.

Ne anвкъ de tot înseрarea не drвtъ.

Трекърътъ маї ла вале de Dpagoслaвеле, ші, кв toatъ întвneрічітea попціі, пої не gъзіръмъ п'în міжлоквл пъdврілор; — врkaръмъ твптеле челъ din faцъ кв Dpagoслaвеле; — цінврътъ kaлea înainte, каре dвче вnре Kîmпв-Лвngъ, трекърътъ în вре o dovъ локврї рîвл, intрînd nînъ ла цепвкї п'în anъ, кълкаръмъ неste боловаnї de петре ші неste вштепії чеї tîрîцї de anъ заъ сврпацї de віжелії, ші ла вnъ-вnре-zече оре din noaпte, fърътъ în drептвл skitвлвї Nemъestiї.

Imnresівnea de seaръ не твнцї ші не марцінea рîврілор мерітъ a fi deskрівъ. — Atîtea insekte каре skotъ deoseвite felврї de вvnete, înfiораreа копачілор ші врлетвл пъdвреї ла stpigътвл пазърілор de noaпte, tposnetвл ратврілор вskate вvв пазії трекъторвлвї ші твртвра апелор; — toate ачestea fortеazъ o артопіе че se akoardъ преа твлt кв întвneрічітea попцій чеа însвfлецітъ нвтаї de лвтіna стелелор. Цiganвл Рвdarъ, локвіторъ ал ачestор селве, окв-

www.dacoromanica.ro

nîndъ-se zioa kъ чioплiтъл летнелор, supe a forma ълвiї, lingъpї ші алтеле, gрътъdешte летне пе ъnъ fokъ kape 'л апpinde de kъ seaръ, dinaintea frъnzapiълвї ш'a вordeiълвї съ. Fii ші fiічеле ачestora, iniшaцї de nasiъnea че o аъ пentrъ mъsikъ ші danдъ, se formeazъ în gръпе ші danдъ пе лîngъ fokъ, în aъzъл ънвї лъкътърашъ, formînd tot felъл de nasї ші mішkърї naiве; iap пъpinдi лоръ, трашї п'în fъndъл шатрелор заъ, asemenea stînd ka ші dînші пе лîngъ fokъ, пregътind чina ші dъпъ чinъ, пetpekъ supind вasпe ші повешті fantasmagopiче... Ачestea sîntъ impresiъniле nonтърne каре ле черкаръмъ, trekînd прin міжлокъл пъdъreї челеї марї ші прin dъmвръвioapa sitoatъ пе цермії рîълвї, пînъ съ sosimъ ла skitъ.

Dm. pевisopъл,însoдitъ de ънъ кълъторъ, пе каре 'л am fost întîlnit п'în dpentъл Dragoславелор ші каре лъъ ші dînsъл парte în ачeastъ pe'нtърnape a noastръ din esпediцiъnea че o fъkъseръmъ, înaintъ supe Kîmпъ-Лънgъ.

Eъ ръmъseiъ ачi kъ Anostол, отъл че 'л am fost лъat kъ noї, kînd плekaseръmъ din орашъ.

Mъseiъ noaптea întp'ънъ вiptъ, че se aflъ ла dpътъ, ші каре вine dpent în faца skitълвї Nemъestiї.

A doъa zi mepseiъ de askълтaiъ sîntъл oфчiъ în вisepika чea toatъ dintp'o пeatръ a ачestвї skitъ.

www.dacoromanica.ro

Dвпъ вiзерiкъ, мъ вркаiв ла maika staріца, Dmna Елisaвeta... o перзоапъ че терiтъ тоатъ вепераreа постълъї зîнтв че оквпъ.

Întре алтеле, зiпцiea за,. зпвзе кв мълтъ вбпътate ачeea че se штie прin трadiцiвне, desпреînчепвтъл ші deskоперіреа зîнтълъї олтарв, каре sta înkis în ачeastъ пеатръ, ші s'a deskоперit de впв пъstорв, челв че пъштea вітеле п'аічї; — маї este ші o ikoапъ, Maika Domпълъї, foapte вeke, че se зіче къ s'a gъsit în зîнтъл олтарв, ші каре se крede, кът ар fi звgръвітъ deînsвшї евangелistъл Лвka.

Пеатра че коццine вiзерika аре o formъ gogoneaцъ ka впв ов; dар і s'a fъкътînвълітоаре пе d'asвпра кв ferв алвв ші аре впв тврпв mititелв. Îпъвптрв вiзерічi se aflъ kît se пoate de frвmosв ші komodв; — iар ikoana desпре каре звs-menцionaрътв, пв se вede пе dînsa, de вeke че este, de kît впв gрвптв înegpitв.

O asemenea ikoапъ se gъsemte ші ла Мънъstiреа dintр'впв летпв, пeste Олтв, în жвdецвл Вîлчіа, къріia і s'atрівве маї ачелашїînчепътв ші îmпреціврърї, ші каре, tot asemenea se крede, къ ар fi звgръвітъ de Евangелistъл Лвka, челв че, dвпре кът se зіче, ар fi distрівзit în Dачіа ші'п алте пърцї патрв ikoane, репresintînd пе Maika Domпълъї.

Посицівnea skitълъї Nemъesti este minвпатъ de frвmвseце ші стрелвчіре; se aflъ si-

*

www.dacoromanica.ro

toatъ în вraцele вnъi dealъ îmвrъkatъ kв nъdвre ши kв livezi de prвni.

Familiea Dmneї P. B. se afla atвnчї de вre o dovъ ziле venitъ la monastire aiчї.

Dвnъ че sъvîrшiiъ konversareа че o avв-seiъ kв maika stariцa, salвtaiъ ши плekaiъ.

Apostol mъ aштepta în kвrtea monastirі, вitîndв-se la atîtea nevoe aшezate n'alъtвreа bi-serічі ши kare konpindeaъ epitafiвrї a le челор reposaцї mormîntaцї aчi.

Плekaiъ dimpreвnъ kв Apostol, ka sъ venimъ la-Kîmпв-Lвngъ.

Trekвsemъ de kalea жвmъtate ши o mвl цime de sъtenї se 'nторчeaъ de la tîrgъ.

Kв kîtъ mirare însъ вzвiъ într' вnъ karъ че dвчea maї mвlte жвle Romъne, kъ вna din-tre dînsele era Ana de la Stoeneшtї, frвtoasa romъnъ ne kare o vъzвsem kв kвte-va zile maї nainte la tîrgъ, ши kare era fiika ачelвї sъtea-nъ avвtъ, la kare iвbitвl meъ Niцъ fвsese nъ-zitorъ de вite.

Mъ opriiъ вnъ minвtъ ka sъ o pribesk ши în adevъrъ ziseiъ: — Niцъ are drentate!..

Daka astъ fечoarъ noartъ vre вnъ simgimîntъ nentrв Niцъ, daka ea 'l a iвbit vre odatъ saъ nв, daka ea voemte a'шї вni soarta kв grъnічervl, al kъrвia singvrъ defektъ era kъ n'are avvдie, întreavъ-se inima eї ши 'ї va вnвne! întreavъ-se astъ inimъ, kare neaпъratъ katъ sъ konrъвnвndъ kв fisionomiea ши frъцesimea deskpisъ în fie че

www.dacoromanica.ro

трѣѕъцѣрѣ а ģраціілор, în dѣлчea кѣѣцѣрѣ а окілор ш'а fарmекѣлвї че pesпîndea fisionomiea eї.

Dideiѣ вѣпъ zioa; dap ea пѣ mъ кѣnoskѣ.

De ші Niцъ îmї deskpise пreskѣpцѣ. ші пѣ tokmaї desлѣшіцѣ aчeea че se пetpekѣse пînъ aчi întpe eл ші dînsa, dap eѣ tot am пѣѣt înцелеце kîцъ inflѣinцъ а пѣѣt aвea astъ kpeatѣpъ aѕвпpa лвї.

Anostoл, челѣ че пѣ штіea ka че intepesѣ îmї atpъцea atîta лвape aminte aѕвпpa fечoapeї, ші nічї kъ авea вре o idee desпpe челе че Niцъ îmї ворвise, цinea вna sъ теpцетѣ...

Eѣ mъ aflam aвѕopвitѣ în kѣцетъpї ші ел авѣ dpeптate a'mї adѣче aminte kъ тpевѣea sъ теpцетѣ.

Gpвпa sъtenілор ажѣnsese deпapte, iap kapвл în kape se aфла Ana ші челе-лалте fечoape, ka o adвпъtѣpъ de nimfe saѣ ka niште pose че тpевѣeskѣ fepite de пpea твлтъ apшіцъ a soapелвї, пentpѣ kъ kapвл fopтa вnѣ втвpapіѣ de pamвpe de tвfъ ші de алвпѣ, kape se ģъsiaѣ înfinte пe de-тъpцinї, — теpцea înчetinелѣ.

Maї тepseiѣ че-ва ші 'mї întopseiѣ înkъ odatъ окії kътpe eskopta feepikъ: жвпеле fete se жѣkaѣ, se лiпiaѣ вna лîngъ алта ші înчепѣpъ kѣ toateле a pîde, пentpѣ kъ eѣ пѣ mї maї kѣpтam de ла dînseле nesъцioasa тea вitътѣpъ.

Înaintea noastpъ zъpiiѣ doї вnkieшї цiindѣse de mînъ вnвл kѣ алтвл, ka kѣm sъвîpшiseръ

www.dacoromanica.ro

вре вnă felă de tîpgă ші amîndoї înkinaă a-dълташвл.

Ънвл dintpe eї epa maї tpekвtă; — челъ-лалтă s'apъta omă ka de чinчї-zeчї de anї.

Челă dintîiă, kвnoskвiă kъ epa пъinteле Aneї, пentpв kъ 'л am maї fost вzвt; пвqin maї ла вале, întîлniiă пe Stъnikъ fpateле лвї Niqъ, ші ел îmї snвse kъ челă d'ал doiлea dintpe бътpînї epa Neakшв пъinteле лорă.

Nв пвtвiă înqелеqe kвm ші пentpв че tata лвї Niqъ ші kв ал Aneї, ka kвm s'ąp întîлni doї kвskpi, se onpiseръ dinaintea kîpчiвmeї ші 'шї враă de sънътate. Ънmeazъ a se esплika aчeasta maї în вртъ.

Qe o kam datъ, gъsiндв-ne anpoane de Kîmпв-Лвngă, n'aвeam de kît a skoвopî deaлвл, a treче pîвл пе o пвnte îngвstъ dinaintea вneї morї, kape se afлъ ла marqinea oрашвлвї; — d'aчi întp'o клînъ fвръmă ла локвл вnde вoiam a sosi.

D. pевisopвл tokmaї mъ aштenta kв masa пввъ.

Seapa mepseiă ла teatpв, kъ se penpesinқa *Doї moрқї вії.*

Ka sъ zîчemă че-ва, n'aвemă anpoape ni-mikă de oвserватă. Лъвdъmă însъ noвîлвл simқimentă ал D-лор T. P. ші K. A. чеї че, kв destвле aневoinqe ші прekît îї epтъ пвteріле, înълqapъ mвselop aчestă temплв; eї denвseръ пе олтарвл tъpîmвлвї nataлă aчestă tpiвtă ал kвлtвreї ш'ал înflopireї naқionaле.

www.dacoromanica.ro

Прin aчeasta лъaiъ zioa въnъ de ла Kîmnъ-Лъngъ, вekea ші прiта pesidenдъ a лъї Negpъ Bodъ; — ne kapeînsъ nъ nъдin 'л am admipat ші, tpimiдîndъ-ї kъ mîna salътърї, în zioa плекърiї меле, і am вpat npogpesъ ші fepічipe!..

Ла 25 tot a ле aчesteї лъnї, nopniiъ snpe Kъptea de Apдешї. Лъaiъ snpe Sъdъ-Bestъ плаiъpiле ші mъъчелеле d'a kъpmeziшъл, snpe a mepце ла aчелъ opашъ.

Aвeam kъ mine ne kandidatъл de ла satъл Kopвї.

Anpoane de satъл Stъnештї o плoaie kъ въшічї ne anъkъ прin miжлokъл вneї пъдърї.

Плoaîa a дinъt tot întp'вna пînъ че sosipътъ ла Stъnештї.

Maseрътъ noantea ла kasa вnвї naptikъларъ ші a doвa zi, kъ ажъtopъл лвї Dвmnezeъ, înseninîndъ-se че-ва ші timnъл, Ion kondъktopъл меъ kътъ съ тъ dъkъ ла *Kъptea de Apдешї*.

Пînъ a nъ intpaînsъ în deskpiepea tъpîmълвї ші în amънънteле aчestъї opашъ, че ape o foapte mape însemnътate istopikъ, aчела kape dвnъ Kîmnъ-Лъngъ fъ a doвa pesidenдъ a лъї Negpъ Bodъ, ші ne kape îl nътemъ konsidepa челъ maї aвътъ în monвmente ші sakpe peліче, съ ne apънkътъ okiї asънpa monastipeї, kape se aflъ sitъatъ întp'o mikъ distanдъ kътpe nopдъл opашълвї; a kъpiia вisepikъ, чea maї admipавілъ noate din лъme, nentpъ konstpъkдiънea sa чea simetpikъ ші плinъ d'o nedeskpisъ apтъ,

www.dacoromanica.ro

nosedînd atîtea nemărginite ші fekonde frămîseцă a ле skălтăreї în martăr, kă kape se află îmbrăkată, ші пе lîngă aчeasta, ilăstреле sale ornamente ш'ачеле odoape sakpe, kă kape ea fă înavăцită, o faче a fi чea dintîї în Romăniea.

Să salătămă aчestă monămentă sakpă, înkliпîndă-ne kă faцa pînă la pămîntă ші să înцenăkiemă dinaintea mormîntaleї пetre săă kape se găseskă zăkînd fepiчitеле oseminte a ле lăї Neagoe Bodă Basarab, челă че zidi aчeastă briliantă ші sîntă monastipe!..

Dap oape timpăl pespektă aчestă sakpă odopă rămas de la mareле Domnă al цereї? пentpă ka naцională romănă să se făliaskă kă dînsăl, dinaintea altor попălї kape n'aă чerkat atîtea făpioase sgădăipї prekăm a ле aчestăia; — ші al kărăia monămentă, întokmaї ka ună diamantă făr preцă, strелăче maї pre săsă de toate nestimatăріle lămeї; — neste kape făpiea a treї sekolї ші жămătate nă nătă a 'ї sterцe nimikă din балoapea ші fpămăseцea sa? — ел a tost чerkat aспrimea timпălăї, kătretăріle челе marї. rămăsese părăsită ші în năstiipe în atîtea pîndărї; — dap se нămi tot-d'aна odopăl, monămentăl челă sakpă, kape pekeamă biitopimeї memopiea întpă fepiчipe, blîndeцea ші băпătatea karakterălăї făndatopălăї săă; kît ші пentpă tot-d'aна rămase локашăl dămnezeeштiї *Maiчeї Năskătoape de Dămnezeă*!..

www.dacoromanica.ro

Aceastъ sîntъ bisericь kъ serbarea Adormirea Maicei Domnъlъi, are o cirkoferingъ aproape de doъ sъte cinci-zeci de nasi si ka doъ-zeci de stîngeni 'nъlgime. Represintъ dasъpra patrъ trъnъri: — doъ mai mari si doъ mai mici; — челе de dinainte, sîntъ de stilъ maritanъ, adekъ, resъcite si ka kъm ar sta sъ kazъ amîndoъ...

Începînd a deskpi mai întîi atîtea desemnъri si figъri kъ kape se aflъ ea ornatъ de sъsъ nînъ жосъ si kape nъ s'aseamъnъ nici de kъm sna kъ alta, ar fi lъkrarea cea mai anevoioasъ si kam greъ de isbътitъ întokmai; pentrъ kъ aceste desemnъri si flori sîntъ asa de nъmeroase, înkît okiъl nъ le poate ne toate kopinde si nana este slabъ d'a le nътea da adevъrateле nъange, — adevъrateле lorъ frъtъzeni, — adevъrata impresiъne de kape este nъ trъnsъ sъfletъl celъi ce o vede!..

Am zis: — totъl ne dinafarъ se aflъ de neatrъ saъ martъrъ de Balkani; — totъl desemnъri si skъlnare, avînd o cea mai remarkabilъ arhitektъrъ, iar învъlitoarea îi e de blътъ.

Ne la жътътatea ei se vede încinsъ de sъ brîъ mъredъ kъ nimte împletitъri ingenioase si kolosale, fiind desemnate ne dînseле nimte solzi si tot felъl de flori. D'asъpra acestъi brîъ se aflъ nimte cirkofering saъ posete skъlnate, ametzate în pîndъ sna lîngъ alta; — kape, represintînd kîte sъ deosebitъ kanъ de operъ,

www.dacoromanica.ro

sîntŭ foarte delikatŭ lucrate, foarte inţenioase; — altele mai mici, resărŭ din mărŭ afară ka nişte platoşe şi tot asemenea skulptate... — Apoi într'avestea şi mai susŭ de dînsele, avele ornamente, avele linii peredulate, în kare se konoaşte tot ţeniul artistikŭ, avele kenare împreţiurul fe-restrelor sale vele prea înguste şi dese, apoi reliefurile, kornişele, saŭ gotivele sănătări aproape de strašinŭ, şi mai susŭ de aveasta, iarăşi unŭ pîndŭ de kenare şi flori; — atîtea sunţirele dunţi, kare se zăreskŭ pretutindeni de ţiurŭ împreţiurul brînelor şi al kenarelor, avele frun-zuliţe şi avele labirinte liniale, kare se vădŭ pretutindeni desemnate ka nişte mosaikuri, a-vele arkuri de pe la strašinea învălitoarei turnului vel mai mare, kare se vădŭ întokmai ka nişte sprînvene, npotînd ne d'asupra lorŭ o kunună de nişte învoalte krestătură; — şi turnul d'alătură, a kăruia strašinŭ, de şi neaprokiatŭ ka avelui despre oltarŭ, poartă tot o aveiaşi kunună de martură; — şi dimpreunŭ ku vele doă de dinainte în stilŭ mavritanŭ, toate konpinde avelease desemnuri şi flori, pre kum este viserika. Pe virful însă al fie kăruia turnŭ se afla kîte unŭ globŭ de neatră, asemenea skulptatŭ, în kare stă înfiptă krucea triplikată. — Ş'între fereste în jos, se vădŭ aşezate în murŭ nişte koloane de martură ku vinevele, kare însă s'aŭ skorojitŭ de ploi şi de arşiţa soarelui. În partea din faţă a ві-

www.dacoromanica.ro

seрічеї, апроапе de вшъ, sîntъ ашezate вре o патрв таблe, kît ніште fepestpe de марї, пе kape staъ inskріпцівнї a ле Domnвлві fвndatopвлві ачesteia, kвm ші a ле алтор Domnї, прin kape sfътвеште пе sinцi кълвgърї ші пе вine kredinчіошіі епітропї ші чеілалцї, ka съ пъziaskъ neklintite челе opîndвite de dînшi ші съ пъstpeze în впъ stape ачestъ dвmnezeeskъ лokашъ...

Dinaintea вшеї, вnde se лавъ ніште трепte de пеатръ, пе kape te врчї ші skoворї, se aflъ вnъ апвонъ, вnъ felъ de павіліонъ sitвatъ în faцa вiseрічеї ші kape, tot asemenea ka вiserika, este konstpвitъ din пetpe skвлпate tpiвngвлape, ші kв патрв тічї колоане...

Че tpistъînвъ ші че пепорочіре ka ачestъ monвmentъ stpълвчitopiв, adekъ ачeastъ вiseрikъ, съ se gъsiaskъ îngponatъ ast-fel întpe міште kase вekї, апроапе рвinate, kape nв'ї лавъ îndestвл впацiв ka съ і se поатъ вedea minвnata перспектівъ! Afapъ de asta, ачeste kase вekї ші маї мвлт dърътate, kape stpîmteazъ локвл sînteї вiseрічї, нічї къ пot dвpa мвлт timnъ... Клопоніца de ла поартъ se вede kъ a fost жвтътate datъ жосъ ші пе ачелеашї вase, de ла жвтътatea eї în sвsъ, este pekonstpвitъ din skîndвpї. Ш'ачeasta іаръшї пв поate dвpa de kît пвцinъ timnъ, ka вnъ че fъpъ soliditate.

Kîtъ deoseвіре dap întpe fanteле ші edifiчівріле kape ле авемъ din timпіі треквцї de ачелеа din зілеле noastpe!..

www.dacoromanica.ro

Кв toate însъ, sekolії trekînd, лъsarъ în вrma лorъ destrвktoarea-ле impresiвne neste aceste edifічірї mъreце ші soліde; — pentrв kъ kвtretвріле ші віжеліile челе marї se 'nчerkarъ în atîtea pîndвrї a ле sgвdвi din fвndamente; — aша dar пе ічї ші колеа, ніште krъпътврї kare se вzdъ kъskate, ніште mіškърї a ле petrelor din локвл лorъ, ла tвrnвріле prinчіпале a ле aчesteї admiraвіле вiseріче, ne snвne kъ neapъratъ katъ въ лвътъ aminte ла aчeasta, — ші kъ gввernвл, naцівnea întreagъ este kematъ snre a rekonstrвi ші a repara челе smintite de ла локвл лorъ, — челе atît de rъъ злъбite ші rвinate; — kъчї, ла din kontra, — лъsîndв-ле într'o asemenea stape de пъръsipe, nв ва treче mвltъ ші nerdemъ rвinъndв-se aчestъ tesaвръ d'o netърцініtъ frвmвseце ші sinцenie!..

Intrînd înъвntрв вiseрічеї, пътrвnsъ d'o dвmnezeeaskъ devoцівne, oki meї въzвръ îndatъ în partea dreaптъ neatra mormîntalъ a лвї repосatвл întrв ferічire Neagoe Воевод Басараб, ла ал kърiia kanътъ se вede ne'nчetat arzînd o kandelъ, — лвmina dreпцілор ш'a prea ferічіцілор! — mъ onpііъ lîngъ dînsa ші lîngъ алteле, вzв kare zakъ ferічiteле oseminte a ле familіi sале.

Ші pentrв oare kare intepesъ istopikъ, вої чіti a nвme aчeste mormînte kв dateле чe se gъsesk пе dînseле:

www.dacoromanica.ro

Neagoe Voevod, mormîntatŭ la 7029. (1521).

La unŭ kŭpŭtîiŭ se află treĭ petre maĭ micĭ; — acĭ sîntŭ mormîntaţĭ treĭ fiĭ aĭ sĕĭ, m'a nume: — Angelina, Ioan şi Petru.

Alŭtŭrea de mormîntul lui Neagoe se află Doamna Platonida monaxiea, moartă la sîbiŭ şi adusă de mitropolitul Anania, 7062. (1554).

Şi maĭ josŭ este Stana fiika lui Neagoe, sub nume de Sofronia, moartă la 7039. (1531),

Dap înse unde este mormîntată Doamna Desna, soţiea lui Neagoe BB. şi fiul lorŭ Teodosie?.. Kum de nu se vădŭ şi dînşi aşezaţĭ lîngă acestŭ prea fericitŭ bărbatŭ? akolo unde se găseskŭ mormîntaţĭ şi ceilalţĭ fraţĭ, ceĭlalţĭ fiĭ aĭ lorŭ?..

Destinŭ fatalŭ pentru o neporocită naţiune kare sufere aşa de greŭ, prin înşuşĭ împărekerile şi desbinarea din întru, amărăciunea şi deşerte skimbărĭ a le fortunelĭ!.. Ce neporocire pentru biata Doamna mumă, kare fu smulsă într'unŭ kinŭ barbarŭ, dimpreună ku fiul eĭ, de ne tronul ne kare stătuse sodul eĭ m'aĭ sĕĭ streburnĭ!.. — eĭ fură depărtaţĭ într'unŭ esilŭ, unde periră ne mîinile nekredinciošilor m'aĭ nepreĭ inemicĭ!.. Ea, Doamna stăpînitoare, supraveghind pînă să ajungă fiul eĭ la matărita tea vîrsteĭ, pentru a'ĭ înkredinţa tronul şi a nepreĭ gŭvernare, intriga boierilor fŭkă ka ea şi fiul eĭ să kazŭ kaptivĭ şi tot d'odată şi

www.dacoromanica.ro

Romînia a rămînea zăcătoarea streinilor!.. — Eĭ pierd nemărginea dreptatea de sîntă locaș unde adormia prea fericitul sonș saș prea fericitul părinte!.. Romînia nu mai poate atîrnă fără ființa pentru neîndelenicirea c'o săvîrșise fiind eĭ!..

Cu toate acestea unș Padă de la Afumați bine de o seamă din giapa aparținea și o pedică de unde se afla ea înțepătură... Dar, o nesocotință și ingratitudine! Fii acestei pierd, notabilă invidioșă, și care de multe ori i a fost adus asemenea rele, se revoltară în contra m'acestui Domn!..

Padă de la Afumați fu vînă de dînși la Rîmnică, dinaintea altarului bisericeĭ.

Mai tîrziș prestigiile sale fură transportate la Argeș; — și iată-l neatrn mormîntal; care, din mai mare neprocire, spărgînd-se o parte dintrînsa, aceea ne care se afla inscripția neadărată și sîntemă lipsiță d'unș așa mărimă tesaurș...

Cu toate însă, spre o norocire, să zic așa, daca nu ne mai rămase, ne lîngă nemăritoarele sale fapte patriotice și bravura sa ceea strălucită, aceea inscripție ne înconjura prea multă ne eroș, neatra fidelă conservă aceea c'a scăpat din mîna barbarii și fiarei omului; — ea ne arată ne eroș dupre cum la scălpat dalta meșterului d'atunci. — De și această figură este ce-va șteargă, dar se cu-

www.dacoromanica.ro

noamte prea bine ші foarte лъмъріть. — Este ел, — еровл къларе пе вне кърsіерь fъgînd; — este în floarea вîrsteї, are вне кіпь frъmosь, плете лънцї, întrъkъmintea, prekът o aveaь Domni Romънї în sekolвл XVI; noartъ o mantъ ce fîlfiie în вртъ-і, are ne kapь koroanъ ші вне въsdъganь цiind în mîna dreaptъ. — Astfel represintъ neatra mormîntalъ ne Padь de ла Afъmaцї, întormîntatь ла 7037. (1529).

Маї snre вша вісерічеї se gъseskь înkъ treї netre mormîntale. Sвът вna zaче oaseле лві Kostandin nenotвл лві Mateї B. B. anвл 7149. (1641).

Sвь чea d'a doва, Anania mitropolitвл, anвл 7090. (1582).

A treia, Kiasna, soцiea artaшлві kare a fost ла Mateї B. B. — 7150. (1642).

Akь sъ deskrimь ne чeї ce se gъseskь svgrъviцї ne perecїї вісерічеї, snre partea titorilor, ла dreanta.

Io Padь B. B. ші soцiea sa Poskanda, fiika лві Neagoe B B. — Алътърї, Io Teodosie B B. fiвл лві Neagoe B B. — Anoї Neagoe, avînd ла nїчoareле sале, ла dreanta, akвіла тъreaцъ, marka цereї; — iar nь korbь prekът вor s'o interprete вniї alцiї; — ачeasta este akвіла neagръ ші kь koroanъ ne kapь. — Lîngъ dînsвл Doamna Desnina, avînd шease konїї ne lîngъ dînші: — treї въeцї ші treї fete; ш'a nвme: Teodosie, Пътрь, Ion, Stana, Poksanda, Angelina. — O grвnъ deosebitъ represintъ ne Pa-

www.dacoromanica.ro

dъ Negpъ ші пе soцiea sa Doamna Ana. — Маї ла вале, Io Пътръ B B. Io Markъ B B. — Kneaz Лазър ші soцiea sa Golъбiца, desnotъл Serбii. — Вladislав B B. — Io Влad B B. ші Bintilъ B B. — Ънъ Padъ B B. — Лîngъ aчestia, ърma Влad цепешї; dap пagъбъ mape, Пpea sinцiea sa Enisкoпъл Iosiв, кînd s'a formaт întîї eпiskoпiea ла Aрцешї, пепътînd съfepi d'a вedea пepsoana лъї Цепешї пе перетеле S. бiserічї, a пъs de л a штерs, ші'n локъл лъї se aflъ Пpea sinцiea sa съgpъвit. — În pîndъ, Mipчea B. B. — Алeksandpъ B. B. — *snpe stînga, кînd intpi пe шиз* : iapъшї Mipчea B. B. ші Алeksandpъ B. B.

Înъънtpъ бiserічеї se въdъ doъ-snpe-zeчe колоane, d'o тъцime îndestъл de însemnatъ: шease înpîndъite întp'o пapte ші шease întp'алta ; fie кape penpesintînd ънъ deoseвitъ felъ de skълптъpъ.

Se aflъ înъънtpъ бiserічеї destълъ лънцime ші komoditate. Sъgpъвeала de ші вeke, în stiлъл aчелор timпї, e foapte aвътъ însъ npin тълцimea sъвiektekop; вede чine-ва маї tot testamentъл пъоъ ші вскіъ — Nenътepate opнamente ші ч л t; însъ чeea чe поate fi sokotite de ънъ ші маї mape пpeцъ, sîntъ peлічеле Sîntълъ Nifon Патріархъл, — а ле Sinцілор Sepgie ші Bax ші a ле тъчeniцi Tatiana.

Пе лîngъ atîtea înfpътъвецърї ші opнamente, imaцine, кandeле de apцintъ шчлt, se gъseskъ ші doъъ таблоърї de aptistї векї; пре-

www.dacoromanica.ro

кѣт, ѕпре дреапта, în пartea titopiлор, ѕѣѣт ikoaпa Sînt Nikолае, este Iiѕѣѕ ші Samapineanka; iap în пartea stîngъ, ѕѣѣт ikoana Maïчeï Domпѣлѣї, este Iakов dopmind, kînd вede în вiѕѣ-ї skapa чea пînъ ла черѣ ші înџepiї Domпѣлѣї ѕѣindѣ-se ші ѕkoвopîndѣ-se пе dînѕa.

Din чeea чe ѕe вede пе inskpinдiѕnea d'aѕѣпpa ѣшeї, aчeaѕtъ вiѕepikъ fѣ ѕinдitъ ла 7025. (1517) ші ѕe ziчe kъ ѕ'a лѣkpatѣ de aчeлѣ faïmoѕѣ тептepѣ Manoле în kѣpѕѣ de noѣъ anї.

Oвѕepвînd dap kѣ лѣape aminte toate aчeѕtea, пѣ тъ maï пѣteam ѕътѣpa пpiвindѣ-ле.

Mepѕeiѣ dѣпъ aчeaѕta ka ѕъ вiѕitezѣ пе Пpea Sinдia Sa пъpinтeле Kлiment Enіѕkonѣл de Apдешї.

Oѕnitaлitatea ofepitъ челор kълъторї, влîndeцea ші kompътimipea ла ѕѣfepinцеле nonѣлвлѣї, ажѣтopinда ші вінеле a'л ѕъвîрші, — mingîind пе чеї пепорочиді ші ѕърачї, — депъртapea de egoiѕmѣ ші de iѣвipe de apдintѣ, a fi ѕtъpѣitopѣ ла челе чe'л îndatopeazъ nоѕtѣл ѕъѣ, — tot-d'aѣna вegetopѣ, — tot-d'aѣna gata d'a aѕkѣлta пе opї чine вine ѕъ'ї apate вpe o плînцepe, aчeѕtea ѕîntѣ kалітъціле челе înалте de kape ѕe kѣвine a fi înвeѕtitѣ ѣnѣ kапѣ ал peліціеї, ѣpтъtopѣ ал лѣї Xpiѕtos! — ш'aчeѕtea пegpешitѣ katъ чine-ва a ле kѣnoaште în Пpea Sinдiea Sa Пъpinтeле Kлiment.

Am foѕt пpiimit de Пpea Sinдia Sa kît ѕe пoate de вine.

www.dacoromanica.ro

Aflaiŭ în aceste locuri bătrâne atîtea simțiminte noŭle ši mărinimoase, încît, mă fiu să dopesc naționeĭ mele tot-d'auna asemenea archivestorĭ ku dorŭ pentru patrie ši pentru ferichirea naționeĭ.

În sînta Sa preoksănare supirităl, Prea Sințiea Sa, mi a desvălit dorința ce o are d'a înființădi stareа preoțimeĭ, a seminariŭlŭĭ prekum ši a Sinteĭ monastirĭ, kare se află maĭ mult înkonțiurate de ruine.

Ku durere mi arată kă încă nîn'akum guvernul nu dete însămnare sa desăvîrșire pănă în lukrare a seminarŭlŭĭ ce este proektată încă de la anul 1846, ka să se zideaskă, ši'a le kărŭĭ fundamente sînte pedikate nînă 'n fața pămîntului; ši pentru kare, maĭ alesŭ, o sumă de materiale, prekum: varŭ, kărămidă, o mare kantitate lemnărie de stejarŭ de konstrukțiune, kare kostă foarte însemnate sume, se stringă stînd de atîția anĭ.

Ditarămă însă a arăta, vorbind despre ruine ši de kîte s'ap atinge despre trekutul avestor monumente ši'a gereĭ istorie, — dină ce trece cine-va ku okiĭ o mulțime de kilii ši vechiurĭ, kare seamănă maĭ mult a niște închisorĭ împrejiurul monastirĭ, anoĭ, supe partea dreaptă, kătre oltară, la kapătălă unĭ ruine, kare se kunoaște kă ar fi tot așa de veke ka ši biserika d'aichĭ, se vede sosă sugrăviță unŭ Pada B B. ši alătureа ku dînsul unŭ kălugăr; celă

www.dacoromanica.ro

че se ziче kъ ap fi însъшї ачелъ Padъ kape a fost învins saвiea ші a domnit пе тропъл дереї. — Amîndoъъ aceste figърї дinъ în mîiniле лоръ o вisepikъ, kape însъ, nъ e aceea a episkonii. — Skpintъpa însъ de ла kanъл kълъgъpълвї se aflъ întp'adins steapsъ de чine-ва.

Sъ пе 'ntoapчетъ akъ okiї ш'aъъпра орашълвї пъmitъ — *Kъptea de Арџешї.*

Se aflъ înkonџiъpatъ de челе маї fрътоase ші nitopeсче deaлърї, ші пе лîngъ dînsъл kъpџe апа Арџешъл.

De ші întindepea nъ ї este аша de маре, însъ nъ вотъ gpeші, konsidepîndъ-ї пътърал kaselop ш'ал попълаџіънеї, daka îl вотъ пъmi ал doiлea dъпъ Kîmпъ-Лъngъ.

Monъmenteле ші pъineле atît de dese ші тълте ла пътъръ, апеле челе dълчї ші пештії чеї вънї, deaлъріле ші лівeziле kъ прънї, тъъчелеле dinnpeџіъpъ, semъnate пътаї kъ flopї ъъъ поaлеле тъnџilop, sateле ші тopiле ateзate пе лънka Арџешълвї, ші маї тълт saъ маї пъџinъ веселіea sъgpъвітъ ие fisionomiile oameniлор ш'але femeilop, faче пе кълъторъ a nъ вita лesne ачestъ локъ pomantikъ ші klasikъ ал Pomънii...

Ачestъ орашъ însъ, astъ веke kanitalъ a Pomънii, маї 'naintc d'a fi fondatъ Tîpgoвiштea, 'ш'a авът ші ел певоіле ші непорочіріле sале прекът авъ toatъ џeapa.

De ші din челе че se вede, se aflъ în de-

*

www.dacoromanica.ro

kadenцъ; — dap nъ î linseшte ънъ mikъ tîpgъ, ape че-ва пръвълiї, mештерi ші o бънічікъ sочietate.

Kîцî-ва negъцitorî ші amплoiaцî aї episkoпieї fortmeazъ sочietatea локалъ. Penpesintъ în sine o komisiъne a mънічіпалітъцiї локале, ъъкkîrmъire ш ч лт.

Intpînd înъънtpъ-î, întiiъл monъmentъ ші kape e maї .вekiъ de kît însъшї monastipea Episkonii, este бisepika Domneaskъ a лъї Padъ Negpъ; ші 'n aчeastъ бisepikъ se aflъ denъse pелічеле Sînteї Filoftei, — odopъ sakpъ ші mipakълosъ ал aчestъї Sîntъ ші dъmnezeeskъ локашъ, kъ храmъл Sîntъ Nikолае.

Maї întp'o пarte de бisepika лъї Padъ Negpъ, ъъб koasta dealълъї d'алътърї, se aflъ Sinikoapa, pъinele търеце a ле temплълъї Doamneї Ani, soцiea лъї Negpъ B B., — ші kape se зiче kъ s'a fost tpansformatъ de тълte орї din temплъ katolikъ în челъ optodoksъ ръъърiteanъ. — Se gъseskъ бътрînї kape aъ anъkatъ akъ шeante-zечї de anї ъъвîrшindъ-se sînta літърgie în pitъл optodoksъ прекът ші a zis *kpezъ* întpînsъл.

Am солічita însъ лъarea aminte a aътopitъцiї прекът ші a орътанілор d'aічї, ъъ прекърте aчeea че s'a fъkът пînъ astъ-zї; — adekъ, a nъ se maї kъpa молosъ ші kърътidъ, прin kape se dърапънъ din zi în zi.

Totъ че e ънъ monъmentъ în Pomънia,

www.dacoromanica.ro

требзе konsideratŭ ka singitŭ, пентрз istopiea шї вiitorзл eї!

Ne opimŭ dinaintea вiserîчeї Domneшtї, kape meritъ toatъ лзareа aminte.

Aîчї a fost, прекзт se вздŭ рзineле în fiiцъ, îmпрецiзрзл вiserîчeї, kзrtea Domneaskъ шї четъцзea лзї Negrз BB.

Kзm intрi пе поартъ, se вede aшezatŭ în перетеле вiserîчeї, kiар în локзл зnde ера маї 'nainte зша, знŭ sarkofaцiŭ, ka шї ачела че se aflъ adзs ла mзseзл naцionalŭ din Бзkзрештї. — Aчesta represintъ знŭ бърватŭ stînd kз mîineле ла пентŭ, че поартъ о хainъ лзngъ, fiind partea gзлерзлзї eї ornatъ nînъ ла пентŭ kз o nasmanterie шi kз колцiшорї, прекзт se пзрta simizeteле маї de mзлt. Пе kапŭ are o kъчiзлъ ka aчeea пзmitъ kasaklеaskъ, шi e kз плете лзнцї saŭ взkле atîpnînd nînъ ла зтерї.

Nimenї пз fз în stape ka sъ'mї dea o desлзmire пе чine репresintъ aчeastъ peatrъ.

Din nenorочire, обрасзл шi o parte din faцa kъчiзлеї se aflъ sfъръmate.

Лîngъ aчesta se gъseskŭ o mзлцime de петре gрътъdite, kape se вздŭ skзлntate, însъ, векї шi точite, алтеле sзgrъвite kз singї пе dînseле; toate sîntŭ stрînse de прin mзрзл вiserîчeї шi de ла tзрнзл клопоницеї челеї векї kape s'a sзрnat.

În перетеле клопоницеї челеї пзої de ла вiserika Domniaskъ, se aflъ aшezatъ o akзiлъ de пеа-

www.dacoromanica.ro

trъ foapte veke; negrešit kъ aveasta este din timnъl kînd s'a fъndat visepika ši kъrtea lъї Negrъ Vodъ. — Iarъšї znъ dokъmentъ în destъl de avtentikъ, kъm kъ marka ţereї dintrъ înčepstъ a fost ši este akъila (vъltъrъl).

Ea este lъkratъ kît se poate de vine; se vede stînd kъ apinile întinse, ka o mъreaţъ pasъre če se opreste din sborъ-ї: — pičioarele, korpъl, apinile, gîtъl, de ši prea veke, se aflъ în prea vъnъ stape. — Aveasta se afla maї 'nainte pъsъ ka znъ frontisničiz în faţa tъrnъlvї celvї vekiъ.

În čerkъl sočietъţiї kare mъ înkonţizrъ la intrarea mea în avestъ orašъ, între alte persoane, lъvdavilъl Dm. Boereskъ, profesorъl ši insnektorъl seminarizlvї, fъ celъ dintîї ne kare 'l întîlniiъ; el mї înlesni terţereа ne la rzine, a čerčeta ši'a afla zrtele marilor Domnї, de la kare avemъ totъl în Romъnia.

Nъ vomъ treče kъ vedereа ši nъ vomъ vita însъ, aflîndz-ne în mižlokъl atîtor lъkrzrї sakre ši împortante, a atîtor monzmente, ne kare se konstitze istoriea ši vekile dreptzrї a le ţereї, aflîndz-ne, zik, dinaintea avestzї sîntъ oltarъ, în kare se pomenešte kъ devoţizne nъmele fъndatorzlvї prinčipatvlvї Romъnъ, ši al kъrzї nume viazъ adînkъ ši este skumnъ popvlaţizneї întreţї; — avesta este Negrъ Vodъ, a kъrzia memorie i o vomъ vine kъvînta!..

Înъzntrъ viseričeї, kъm intri, într' o parte,

www.dacoromanica.ro

лîngъ перецї, se aflъ o neatrъ în лъnцime de ънъ stînжenъ ші foapte groasъ, ne kare a fost o inskripцiъne dap s'a штерs; — aчeasta se ziчe kъ ap fi neatra чe era пъвъ ла mormîntъл aчestъї Domnъ. Akoapde-se dap arпеле глорieї ромъne, snpe a kînta пentrъ dînsъл imnъл memorieї eterne; ші цeneraцiъniле вiitoare înkъnъne mormîntъл sъъ kъ флорї!..

Aiчї adevъraцiї Romънї, orї ші kînd se adънъ snpe a askъlta sînta литъrgie, nъ se potъ onpi d'a nъ въrsa лакrime ш'a nъ вine kъвînta kъ apdoape ne mormîntъл лъї Negrъ!..

Dънъ aчeasta, плekînd din opaшъл Kъrtea de Arцешї, snpe a merце ла monastirea Eniskonii, dideiъ neste лъkrърї ші oamenї kъ kape n'aшї fi dopit în вiaцъ sъ mъ maї întîлneskъ.

Boiiъ sъ въzъ ne Prea Sinдia Sa.

Лam gъsit nriimind kъ a sa natъralъ бънътate ne doї inшї, niшte oasnї чe veniserъ ла Eniskonie.

Шezърътъ dap ne skaъne în koridorъл kaselor de nriimire.

Ънъл dintr'aчestia kъ o fisionomie врталъ, ътflatъ ла kinъ ші oakeшъ, kъ пъръл înkisъ, kreцъ ші maї de мълte орї вîлвоiъ de nenenтънatъ, sta алътърia. — Челълалтъ maї жъne, tot asemenea oakeшъ, dap fъrъ ka fisionomiea sa sъ însemneze че-ва maї мълтъ inteлiцinцъ de kît aчelъї dintîi, mъ мъsърa kъ okii de sъsъ nînъ жosъ. — Aчesta, am aflatъ kъ se рde-

www.dacoromanica.ro

ште кѣ вінѣ оаре чине негоціторѣ însemnatѣ din Бѣкѣрештї.

Челѣ dintîї dintre ачестї оаспї, deskise ворѣа, începînd съ se плîngъ de anii de ла evenemente; кѣm къ ел a fost перdѣt din apenda de тошіе ші алтеле.

Челѣ d'ал doілea, нічї вna нічї doвъ, începѣ a sekѣnda пе челѣ dintîiѣ кѣ ніште ворве atingъtoape de паціѣne.

Apendaшвл gръввліѣ, пѣ înveta d'a akonepі кѣ ворвеле челе маї înжositoape пѣтеле a kî-top-ва бърбацї, кѣ kape, че e dрептѣ, Ротъніа ape тѣлтѣ a se fълі.

Totѣ че e маї înegpitѣ, toate ворвеле кѣ kape s'ap серві kалотніea чea маї тîршавъ, ле posti отѣл ачesta în kontpa Ротъніlор.

Прea Sinцia Sa перdѣ ръвdapea ші se skѣлъ...

Mie îmї вenia съ іаѣ п'ачелѣ kip gръвѣnѣ de gîtѣ ші de нічоаре съ'л asвîрл пeste бал-konѣ.

Ap fi трeвѣit челѣ пѣцin пentpѣ pespektѣ съ se търдіniaskъ; dap eї din kontpa: Прea Sinцia Sa se dѣsese ла тasъ, ші ачeastъ пeвѣfepitъ konвepsape se вpта înkъ.

Eѣ skoseiѣ noptofoліѣл ші черчетаіѣ de пѣтеле лорѣ, ka съ ї însemnezѣ ші съ'ї fakѣ лѣтеї kѣnoskѣцї.

Am aлat kъ нічї вnѣл dintpe eї пѣ e potъnѣ de opiцinъ: — sînѣ ніште apendaшї de тошіе,

www.dacoromanica.ro

ші'шї аѫ fѣкѫт прin aчeasta stape!.. — Ш'aтѫнчї нѫ m'am маї мipat de atîtea калomнiї чe fѣчea Ромънiлор, în тiжлокѫл кърора 'ш аѫ gъsit osпitaлitatea!..

Авia sfîршiiѫ de skpis, ші dm. Б. ші маї алдiї, венiръ кѫ тодiї съ'мї анѫпде, къ daka воeskѫ a'ї însoдi, съ мъ gъteskѫ ka съ мердетѫ a вisita Четatea лѫї Цепешї Водъ ла Къпъдînенї....

www.dacoromanica.ro

VI

Оѕпіталітатеа, fiind ѵпѵл din векіле обічеіврї а ле дереї поастре, о гъѕеште чіне-ва прin ѕате, пе ла тѵпдї, ла оатенії чеї ѕърачї, — о гъѕеште în кѵръденіеа інітеї ачелор Ромънї fidelї datinелор, ші лімбеї національе!..

Kît de tpistъînѕъ ші 'n kontpa прінчініілві kpeштinѵ e пріітіpea de ѕtpeinї пе ла ѵнеле din monastipї, daka кълъторвл че вine n'аре кѵ dînѕвл o кървдъ ѕаѵ o калеаскъ, челѵ пвдінѵ кѵ патрѵ каїînхътадї, fъkînd лартъ din клопотеле de ла каї ші din плеѕпітѵра вічелор, ші daka пѵ ва авеа пе kikiдъ ѕаѵ пе капра калеѕчії тъкар ѵпѵ fечорѵ ші ѵпѵ доробандѵ.

Am fostѵ аша de ръѵ пріітіt пе ла ачеле monastipї de кътре sinдіі кълвгърї: — вої deskpi-o ачеаѕта маї ла вале. Dap кѵлпа, въînkiпѵіпдї, пѵ o почіѵ атрівві de kît ачелор ѕѵѕѵ zise лѵ-

www.dacoromanica.ro

крърї, adekъ, клопотелор de ла gîтъл dовitoачелор, вічелор, serвълвї ші dorobanдълвї!...

Ротънъл sъteanъ însъ, nekъжitъ ші рънтъ de тънka клъчіі ші алтеле, deskide вша сърачеї sале кътъръце кв faца веселъ ші околітъ de копілашї mititeї, вnъ tatъ бътрînъ заў o тътъ nenвtinчoaвъ, a кърора бътрîneце o adънostemte вввt акоперішъл кътinълвї въъ; — îдї întiude mîna ші кв вънътatea пе ввве-ї, zіче кълъторълвї: — вine aї venit, intръ!.. — пîinea ші sareа e îndatъ пввъ dinaintea ачestъia ші патъл съъ de odixnъ i'л лавъ вnре a se репавва... O asemenea пріimire, пе каре, алътъреа кв ветреле чеде însemnate a ле тonastirілор ші osпitalitatea че даў еле ла stpeinї ші кълъторї, o пътетъ nътi dinарълъ въдвеї, am aflat-o ла кътпъ, прin тъндї, прin sate ші 'нчеле маї тічї кътвne, пе ла вънії ші osпitaліерії локвitорї аї Ротънієї.

Плекаіъ dar de ла Ардешї însoдітъ de перsoанеле вввъ zise, пentрв a терде ла Поепарї заў ла Кънъдînenї, вnde se aflъ, între тъндї пе Ардешї, faimoasa четате a лвї Влad Цепешї.

Маї 'nainte d'a трече în вввъ de кътпіea пе лingъ Ардешї, nътітъ a Podovanълвї, вnре Алвешті, Оештї, Корвенї ші пînъ ла Кънъдînenї, маї тълте nътe tradiдionале ші оаре кът impresionавіле îтї іввіръ авгвл ші тъ fъкъръ a черчета desnре оріdінea шіînчепътълъ лоръ. Чеї че тъ însoдia, îтї арътаръ ніште рвіne пе малвл Ардешълвї че se nътeskъ але Podovanв-

www.dacoromanica.ro

лвї...; dap чine a fostъ вре odatъ ачелъ Podovanъ? de вnde ші kвm pemase nвmele ачesta pвinелор ші kîmпвлвї de лîngъ апа Ардешвлвї? nв se штie de nimenї. Niшte мовіле de петре gрътъdite ші înшipate вnele лîngъ алтеле, пе ачestъ kîmпъ, se nвmeskъ de локвitорї: *Мовілеле Тътарілор*... Ачі se ziче kъ аў аввтъ Тътарії локвinge, întърірї ш ч лт. Supe stînga de ла Podovanъ, se nвmeште Валеа Danвлвї: — локъ deskisъ п'întpe deалврї, пе вnde e dрвтв къtpe Pîmnikъ; — iap supe dpeanta, anвkînd пе твячеле къtpe Kîmпв-Лвngъ, se keamъ Валеа Iашвлвї, Валеа Sasвлвї ш ч лт. Toate ачeste nвmірї, pепpesintînd niшte date ші пersonage оаре kвm istopiче, пе kape timпії ші евенементеле ле а fъkвt съ se пearzъ, pвineлеînsъ se gъseskъ în fiingъ, kape atestъ ші пînъ astъ-zї esistenga лоръ треквтъ!..

Цінврътъ, преквт am арътat, калеа înainte ші къtpe тоака попілор sosiрътъ ла Къпъцînenї.

Вnъ пpeotъ d'ачі din satъ авв бвпа воингъ съ ne kondвkъ.

Вркарътъ kв тоці твнтеле nвmітъ *Албіна*, ші dвпъ o свіре îndestвл de aневоіоасъ ші kape ginв маї вine de o оръ, sosiрътъ ла вîрfъ.

Din квлтеа ачestвї твнте, твлт маї în жосъ întpe твнці, în faga поastръ, чetatea свсъ nвmітъ, se вedea ka o жвкърie de копії!..

— Eatъ *Чetatea лвї Цепешї Водъ*! zise вnвл dintpe komпanioni nostpi.

www.dacoromanica.ro

Îmĭ бътѳ inima ла aѳzipea aчeasta!.. însъ nѳ o nѳteamĭ deoseвi îndestвл de вine, din kaвsa atîtop stînчĭ mi пъdвrĭ kape s'afлaĭ n'împreцiврвл-eĭ.

Чeрвл însъ, de mi maĭ era mînъ ла anѳnepea soapeлвĭ, se akonepea de вnĭ nѳorĭ, mi nimte aввrĭ gpomĭ, pedikîndѳ-se de prin înълдimea mѳnцilor mi de ne netpeле чeлe kѳ totвл kолосале mi pînoase, ne fъkѳ sъ ne tememĭ iaръшĭ de плоае.

În mѳnte, kînd n'aĭ gîndi, e плоaiea aчi!

Ne skoвorîpъmĭ din вîpfвл mѳnteлвĭ sвsĭ zisĭ, ne notechĭ stpîmte mi kam aneвoioase, kъtpe чetate.

Însfîpmit ne anponiaръmĭ de dînsa.

Din чe în чe лokвл se fъчea maĭ nepikвлosĭ.

Ѳпora dintpe noĭ înчenѳ sъ ле вie ameцialъ.

Damĭ kѳ toцii mîna вnвл алtвia, snpe a ne înkѳpaцea. — Maĭ nѳ kѳtezamĭ a ne плeka вpe вnвл okii în жosĭ, fiind kъ aвisвpĭ snъimîntътoape se deskideaĭ sвв nichoareле noastpe.

Kînd ажвnseръmĭ sвв mѳpвл чetъдii, ne пъpea kъ nѳ вomĭ maĭ nѳtea mepцe nichĭ înainte nichĭ îndъpътĭ.

Чeĭ maĭ deнpinmĭ kѳ aseменea лokвpĭ pînoase. mepцeaĭ înainte, iap чeĭ nedenpinmĭ, nъmiaĭ înчetĭ, цiindѳ-se tot-d'aвna de pamвpiле

www.dacoromanica.ro

вnор коnъчеї тічї, saŭ de oape kape плante че kpeskŭ n'akoло.

Kъ toate însъ, de ші nînъ ачі skoворîръmŭ atîta din вîрfвл ачелвї алътвратŭ твnte, nînъ sъ ажвnцетŭ ла четате, kape se aflъ sitвatъ пе вîрfвл вneї stînче de пeatръ, sвв a ле kъріia пічоаре, прin fвndвл въїї, kврце Арцешвл, че 'шї ia înчепътвл din твnцї маї 'nainte, посіцівnea sa se aflъ аша de 'nалтъ, înkît апа Арцешвл se zъpeште în fвndŭ авіа kît o пandлікъ de арцintŭ, kape se пerde шерпвind прin kotitвріле ш'adînчітea въїї; — іар вштеній чеї de вradŭ, пentрв faчepea skîndврілор, че sîntŭ оворîцї din твnte, ші вілеле пentрв шіцъ, лъsate пе pîŭ ші плвtind, se вedeaŭ d'aколо întokmaї kît ніште тічї fрвnzвліце gалвene тергînd пе апъ.

Kînd чine-ва înadins saŭ din întîmпларе арвnkъ d'aколо o пeatръ, свnetвл ачesteia se aвde în kврsŭ de чінчї мінвte, лоvindв-se de пetре ші de копачї, пінъ sъ ажвngъ în fвndвл въїї. — Ла ачeastъ înълціме se aflъ sitвatъ четатea, ал кърiea asпektŭ grandiosŭ, пе рекеатъ, аквт патрв sekолї, fanteле Ромънілор!..

Ea поsedъ forма вnвї пътратŭ лвngърецŭ; ла fie kape патрв вngiврї авîndŭ kîte вnŭ тврnŭ, ші în тіжлокŭ, ла amîndoвъ латвреле лвnцітеї, авînd іаръшї kîte вnвл маї мікŭ; — копріnzînd o лвnціме de шаї-zечї de пасї ші лърціме

www.dacoromanica.ro

de doвъ-zeчĭ, iap 'nълдiтea тврвлвĭ поate fi sokotitъ пînъ ла doiспре-zeче stînжenĭ. Мврвл kape o 'nkonдiвръ, fiind konstрвitъ din пeatръ ші пe dinafaръ kв вnъ pîndъ de kъръmidъ ma-pe ші вine apsъ, kв kape se îmвракъ, ka kвm пentрв a ĭ da лвstрв, ape o gposime de doĭ пasĭ, ші пe dinafaръ, nefiind tînkвitъ kв варъ, stъ foapte netedъ ші рошв, пъstрînd колоареа kъръmideĭ dintрînsa.

Преквm ziseiъ, локвріле dinпредiвръ sîntъ челе маĭ рînоase ші kв totвл селвateче...

Dвпъ че ажвпдĭ ла dînsa, e ші маĭ aневое de intpat înъвntрв, ші маĭ перikвлosъ.

Чea dintîĭ intpape se aflъ despre Nopdъ-Bestъ. Ape o вшъ ші ніште вврпътврĭ formate întp'вnъ timпъ, de kînd mîna чea вakріледе a otвлвĭ a kвtezat въ dърîme пarte dintрînsa, впре a fвра kъръmizĭ... Se ziче kъ локвitopiĭ ва-телор dinпредiвръ, аъ fъkвt тереъ вове ші kiap аъ pedikat kase kв kъръmida skoasъ de aчi. Din aчeastъ kaввъ тврнвл despre Sвdъ-Bestъ, se aflъ de totъ dърътатъ ші fв оборîтъ în fвndвл въіі; iap пe dinъвntрв, волтітвріле тврнврілор se aflъ asemenea în чea маĭ тape пarte kъzвte, преквm ші тврвл în маĭ твлте пърдĭ. În mi-жлokвл eĭ se afла вnъ вasinъ kape akвm este рвinatъ, ші înъвntрв-ĭ staъ apвnkate петре ші pestврĭ din zidърie, iap kasemateле, кътъріле, ввкътърie ші kîte алте лвkрврĭ, kape авia se маĭ kвnoskъ, sînt kв toate aчestea în fiinдъ. În пartea

www.dacoromanica.ro

despre Estă, kătre pîă, se afla o peatră kă skri-petă, pe unde se trăgea apă kă bărdăşele din fundăl băii în săsă. Înăuntră asteĭ fortereţe, se află nişte mesteakănĭ îmbătrîniţĭ de anĭ, iar pe bîrfările tărnărilor şi d'asăpra pe boltitărĭ kreşte ienăperăl şi mesteakănăl.

Daka de vinvĭ-spre-zeve anĭ înkoa, naţiă-nea,ştiind a pesnekta aveste monămente, ar fi onrit satele dinnpreţiără d'a pedika dintrînsa atîta kărămidă, nrin kare ea ajăns în astă stape de răină, astă-zĭ ar fi esistat înkă în-treagă, ka şi în timnii lăĭ Vlad Ţepeşĭ.

Ve năkată kă ast-felă, din ne 'ngriżire, se nerdă şi se strikă nişte asemenea nreţioase edifiviărĭ!

Dăn ve fărămă lîngă mări eĭ, şi, prekăm ziseiă, dăn ve, kălkînd ne nişte kolţişorĭ de peatră, afia kît latăl palmeĭ, ne kare kăta să ămblămă, ţiindă-ne de kîte ună fără dous de earbă, fără a kăteza vre unăl a ne pleka okiĭ în jos, kă inima bătîndă, şi alţiĭ tre-mărînd ka varga, afia anăkarămă de intrarămă înăuntră, n'în nartea despre Nord-Estă; şi dăn ve le observarămă fine toate, şi maĭ a-les kă năorăl se'ndesase prea măltă d'asăpra mănţilor, kătarămă a eşi kît maĭ kărînd; însă, kînd ne petraserămă iarăşĭ ne aveĭ kolţişorĭ de peatră, ne unde intraserămă, măgĭ dintre noĭ văzăr moartea kă okiĭ!..

Înveneărămă, dăn ve ne văzărămă skă-

www.dacoromanica.ro

паџї ші ешіџї dintрînsa, a ne salвta вnвл пе алтвл de пелеgpinї, saў хаџіі; пentrв kъ ne a ажвtat Dвmnezeў a intра ш'a еші fъръ periколў din чetatea sвsў nвmitъ, a лвї *Цепешї Bodъ.*

Kîte kвџetърї atingъtoape шіînfiorътoape tot-d'odatъ nв 'mї konpinse inima kînd fвї înъвntрв eї!.. — Mъ gîndiiў la treквtў, la krвzime ші la fanteле · otвлвї; — kвџetaiў profвndў kît sînџe a kostat noate edifikapea asteї fortepeџe; — nв nвџînў netpekвіў прin minte челе desfiinдate de timпў, прekвт ші atîtea fante marї a ле Romънілор!.. Toate aчeste kвџetърї îmї însпіръ vedepea aчesteї чetъџї!..

Îmї apвnkaiў okiї вnpe Estў ші въzвіў Клъввчetвл ші Плеаша, mвnџї înaлџї, ввв kape mъ afлamў kît o fвrnikъ, iap în faџa aчestopa este Лвnчetь, вnў алтў mвnte foapte înaлтў. Maї kътре fвndў, ла Nopdў de чeілалџї mвnџї, se vede Лespeziле, kв miile sале stînчї, че formeazъ вnў пърete de sвsў nînъ жosў. — Aвia mвrmвpa kaskadелор ші a Apџeшвлвї nвtea sъ ажвngъ nînъ ла aвzвл nostpв!...

Kв toate aчestea, kiap în miжлokвл astвї лokў selвatekў, kiap în sînвл aчesteї natвrї asпpe че înfiopeazъ okiвл, nв linseskў fpвmвseџї demne de плъчереа ші kвpiositatea otвлвї!

Ла kвлmea asteї foapte џigantesче netpe, kpeskў sвmъ de плante odopifiче, nenвmърate felвrї de flорї, kв deoseвite колоаре ші forme: kpinї, ienвnerї, kвішorї, tot felвл de konъчеї

www.dacoromanica.ro

селвателї ші плъкуцї ла ведере. Че-ва маї în латурї ші не мунтеле челъ ачі лініть, în сусъ, крескъ mesteakъniї ші фаціі чеї neste seamъ înalцї; iар *sopбял*, унъ копачіь îndestул de mape ku fрunsa îngustлціъ, d'o колоаре înkisъ верde, ші 'n каре, маї не fie каре рамуръ, se веде ніште глъдърії ka марї чіскурї de мърцeanъ, ніште перішоаре рошії, frуktул съъ; ачesta noate fi sokotitъ ka рецеле арборілор!.. Frумусецea ші graциосул аспектъ че'л репresintъ ачestъ арборе e de pekomandat лумеї. Преа мult мъ тір kъ n'am въzut în gръdina пъбліkъ din Бukурешті astъ арборе transплantatъ.

Ръmîind în ачeastъ stape de meditape аічї ші зітіре, înkîntatъ de atîtea лъkрурї че se репresintаръ окілор меї, d'asupra astop мунтuase локурї, прівіам kурsul nъорілор, ші урekea mea fu isвітъ de înfiopareа frunселор, тішkate de sufлареа аерулуї.

Преотул Gpigope, ne zise, съ nu întîpziemъ мult kъ вine плоаіеа; ші челъ пъцінъ, съ fimъ ешіцї din ачeste потечї stpîmte ші перікълоase...

Gръвіръмъ kît пътърътъ, а ne ретраце не мunte în сусъ, unde ніште платаnї stufoшї domnia реціsпea.

Локул din че în че se акоперіа de o чеацъ, în урта noastръ.

Nu ерамъ înkъ ла kълтea мунтелуї Алві-na ші îndatъ ніште tunete se сучedаръ, прin o detunape нетърцінітъ, ші fulцерул че лумінъ ku

*

www.dacoromanica.ro

лѫmina sa eлektrikъ toatъ вaлea ші mѫnдіі, sпapse пentrѫ ѫnѫ momentѫ întѫneрічimea пѫoріlor че akoпepise opisoптѫл.

Трѣsnetѫл se пѣpea atѫnчї a kѣdea maї жosѫ de kît лokѫл ѫnde ne afлamѫ noї.

Îmї apѫnkaiѫ înkъ o datъ oki înaпoї, ka sъ вѣzѫ чetatea лѫї Влad Цепешї, de kape akѫm ne desпѣpдiamѫ, ші înчепѫseрѣmѫ a ne depърta Ea se afла înвълітъ de o вoape алвічioasъ saѫ ѫnѫ fѫmѫ, kape o fъчea пevъzѫtъ dinaintea okilор nostpi. Atѫnчї плoва în fѫndѫл въїї; ші nînъ sъ ажѫндетѫ noї ла вірfѫл piskѫлѫї, sosi ші ла noї пѫopѫл kѫ плoaea.

Zioa пѫ maї aвea mѫлt nînъ ла sfîршitѫ-ї.

Ne adъпostiрѣmѫ sѫб kрѣчіле вerdoase a ле ѫnѫї stежарѫ бътрînѫ, nînъ че trekѫ плoaea kape înчепѫse kѫ пikътѫрї marї; ші dѫnъ ѫnѫ kaptѫ de opъ de penaosѫ ші ла adъпostipe de ѫmiditate, kътаръmѫ a skoвopî koasta mѫnteлѫї de чealалтъ пarte, sпре a мерде ла Kъпъцînenї, ѫnde maseрѣmѫ noaптea.

Рѣmaseрѣmѫ dap ла пreotѫл Gpigope, nînъ a doвa zi dimineaцъ.

Цinta kълъtopieї мeле fiind kѫ totѫл алta de aчeea a kompanionілор меї, kътаіѫ a mъ desпърдi de dînшi. Îmї лѫaіѫ zioa вѫnъ ші ѫpmaіѫ înainte kълъtopiea, iap dînшi se întѫpnaръ înaпoї ла Kѫptea de Aрдешї.

Am emit în dpѫmѫл Kîineнілор, sпре a мерде în жosѫ, kътpe monastipea Ostpoвѫл, kape

www.dacoromanica.ro

este în faḑъ kъ Кълімъпештї, ші маї пе ъртъ ла Kozia.

De ла Къръдîпенї, пъ департе, дideiъ de satъл Харепъ ші d'аколо ла Sълътръкъ, în dрътъл Кîinenилор.

Мерseiъ ла вале пе Тополодъ спре Шъічї.

Лъаiъ каї de ла sъb-administratorъ локалъ ші ъпъ отъ kape sъ тъ kondъkъ.

Înaintaiъ dinпpeъпъ kъ aчestъ отъ пîпъ ла satъл Берiълъвештї, ъnde кътaiъ a skimba каiї, fiind къ stътsse ал теъ.

Aчestъ satъ, în тарḑinea къръia se aflъ sitoatъ топъstipea Берiълъвештї, ъnъ skitълеḑъ înkinatъ Sîntълъї Пантелемон, аре о întindepe îndestъл de însemnatъ, ka ші Жиблea, челъ din ъртъ satъ кътpe тonastipea Ostpoвъл.

Gъsipътъ doї oameнї stînd ла посadъ, (локъл de stpeажъ п'în sate) dinaintea ъnъї fokшоръ. Amîndoї ераъ kъ лълеліле în тînъ ші sиъneaъ istopiї бътрînештї...

Ъnъл ера kъ пъръл къръntatъ ші kъ fisionomiea sбîрчітъ, отъ трекътъ de чinчї-zeчї de anї, iap челълалтъ, каре semъna a fi маї жъne, înfъḑiша aспектъл ъnъї sъteanъ sърakъ, ръъ îmъръkatъ; kът aш zіче, пъptînd în вîрfъл капълъї o пълърie neagръ рътъndъ ші înвekitъ, авea плете лънḑї, кътащъ рънтъ, ъnъ кожочелъ soiosъ каре і înвълea пентъл, kъ ніште чioaречї пе dînsъл, înegриḑї de пъkъръ, ші kъ опінчї înвekite în пічoареле лъї; — fisionomiea

www.dacoromanica.ro

sa însъ nъ era лipsiтъ de oare kare tresъrї karakteristiче; era nъgiпъ чiъпitъ de върsatъ, ші kъ niште okї foarte вiї; — челъ маї mатъръ dintre dînшi, era strежарьл din satъ.

Din чеде че ворвеаъ astї doї oameпї, înделeseiъ kъ челъ маї жъne este боierъ de neamъ, skътitъ de toate dъріде ші de orї че подвадъ, ла kare sîntъ sъпъшї чeiлалдї локъitorї. Aъzind ачeasta, mъ апропieiъ de ачestъ жъne ші лъaiъ interesъ supe a'л întреба de посiдiъnea-ї, de familiea din kare se траде ші че вenitъ are. Бъпьл omъ, fъръ a se петълдъmi kът-ва desupe kestiъniле че'ї fъkъiъ, îmї sпъse toate kъ deamъпъntьл: — eї eraъ doї fрадї; — amîndoї însърадї ші kъ konii; — aъ авътъ moшie întinsъ ші mъпдї; пе kare маї în ърmъ ле aъ fostъ перdътъ!.. Kъ toate ачestea, eї mîndpi de nъmеле streбъniлор seї, se nъmeskъ боerї, ші деара ле a konsinдitъ dрептьл че лi'л aъ asigърatъ пърinдii ші streбъnii лоръ, прin sîndеле че'л a върsatъ eroїi ачeia, kare s'aъ лъptat пentrъ патрie ші реліdiъne!..

Aша dap, ачела пе kare 'л am gъsit, prekът îl deskpiseiъ, era челъ маї mikъ, nъmitъ Nekълае, iap челълалтъ frate маї mape, пе kare авъiъ плъчереа în ърmъ d'a'л вedea, вiind ші dînsьл ачi, se nъmeште Geopge. — Amîndoї astъ-zї sъb nъmiреа de Dолofъпештї, se трagъ dintp' ъnъ челъ маї strелъчitъ sînде în ierapшiea mapiлор Domnї че посedъ Pomъnia întp'ъnъ timпъ;

www.dacoromanica.ro

— eĭ se ţpagъ dintp'unъ ſpate ал лuĭ Mirчea Bodъ, kape se kema Dan; iap akum, nu sîntъ de kît niute simплi moшneнĭ, прекum am zis, din satul Берiзлъвештĭ, — kътunu Stoeneшti; — ne maĭ рътiindu-ле de kît sувeniріле ştpeвunілоръ лоръ шi numele de kape eĭ sîntъ atît de mîndpi!... O! timnĭ!.. O! minunĭ a ле soapteĭ!.. kîtъ skimbape, — kîtъ пpeфачepe aцĭ лuat asunpa fanтелор ш'asunpa цinteĭ uмane шi kîtъ вецĭ лua în biitopъ!.. Kuna de aupъ че ştpeвunіĭ aчestopa o дешърta în veseліea лоръ, kъ aъ gonitъ пе inemikъ din kъminul пъpinцілор лоръ, aчi ера пpeфъkutъ întp'o simплъ kanъ de пътîntъ, în kape ana, amestekatъ ku лакpіміле de sufepinце, foptma eтерna лоръ вът-тъpъ!...

Am рътas uimitъ de aчeasta шi am mulцumit din tot sufletul asteĭ întîmплърĭ пентpu deskoпepіpea че fъkuiъ, шi kъ am auut fepічіpea d'a kunoaште пе astĭ oameнĭ, desчendinцĭ din aчea stpълучітъ віцъ.

Fiind kъ ажunseрътъ пе dunъ toakъ ла aчелъ satъ, шi fiind kъ, ku una ku алta, întîpziasemъ, ши maĭ алes kъ nu nutpъpътъ gъsi înkъ unъ kалъ, kъчĭ, în timpul вереĭ, sîntъ вителе pesinite пе ла mунte dunъ пъшune, шi oameніĭ чеĭ maĭ mulцĭ sîntъ duшĭ пе ла лукpu, ziseiъ лuĭ Ion, doposanцul kape mi ера kondуktopъ, sъ deskaлече; шi întpeunъ, sъ терцетъ пе жosъ пînъ ла monastipea Ostpovul, че se afла numai în

www.dacoromanica.ro

oare kare distanță mai la vale de această sată.

Înseară-mă pe drumă.

Luna ce se ivise la început splendidă și plină, începu a se 'ntuneca iarăși de umbra unui nour ce se pedikase despre apusă.

Cerul, de și senină până aci, începu îndată a se însemna de ploae, pin niște fulgere kare se ivia și sklimia din kînd în kînd pe ceră. Și ku atît mai mult se lăția nourul ku kît noi întîpzieamă d'a ne pune mai krînd la o adăpostipe.

Ion îmi frîngea mîinile de părere de răă kă nu rămășeseră la monastipea din Berislăveștī; și eă nu mai puțină fuseiă îngrijeată, kă voiă pățī iarăși ceea ce mi se întîmplase ku vre o doză sentămînī mai 'nainte ne drumă, de la Kîmpu-Lungă spre Kurtea de Argeșī, adekă, d'a fi miază pînă la pele de ploaie; m'apoī, mai ales noaptea!..

Îmī întrebată otul, kînd trekurămă de celă din urmă sată din drumu nostru, kît mai aveamă a merge.

Ion îmī spuse kă, daka va gine, timpul aș înkă o zămătate oră, sosimă la Ostrovă.

Ku toate acestea nourul din ce în ce kreștea, și ceea ce fuku ka să nu ploză aș de îndată, era o mikă adiepe a bîntuiă kare aducea puțină nourii.

Merserămă înainte, konsolidîndu-ne prin

www.dacoromanica.ro

aveasta, ші tot d'odatъ nъ linsirъmъ d'a îndoi isdiala nasilor.

Nъorii se prevъblaъ în toate pърdile ka o femeie însърvinatъ kare trebъe sъ naskъ; ші speranda noastrъ înveps a ne pъръsi...

Лъna însъ, eшind kîte odatъ din sînъл nъorълъї, маї лъsa a se pesfînde лъvitoarele eї pase în ъndele pîърilor ші ne frъnseле kopaчilor.

Kъ aveasta маї înbiea oare kъm ші speranda noastrъ, kъ nъ ва плоъа маї nainte d'a intra în sъsъ zisa monastire.

Маї avърътъ înkъ a skoborî ънъ dealъ, ne ла ал kърbia brîъ este kalea че o ъртатъ, ші sъь dealъл aveasta se aъdъ апеле Олтълъї kърgînd kъ pesънetъ, între dealъ ші прънтъл ne kape se aflъ sitoatъ monastirea.

— Însfîршitъ ажънъерътъ, kъ ажъторъл лъї Dъmnezeъ! — aїчї o sъ stътъ, zise Ion dorobandъл.

Îmї arънkaiъ okiї kътre вале ші апеле Олтълъї, în a ле kърbia snътoase валърї se pesfîndea paseле лънеї, ле въzbiъ kърgîndъ ka niшte ънde de arдintъ, kît se noate de înkîntътoape ші tot d'odatъ fърioase, penpesintînd okilор a дертілор denъртape, kît ші аъzind a лоръ mъдipe, în isдiala de kape eraъ însъflegite.

Nъorъл челъ întънekosъ înaintînd în fada лънеї, лъsъ în întънepikъ snadiъл че se afла dinaintea noastrъ; dealърiле se пъreaъ kъ to-

www.dacoromanica.ro

тъл monstpъase ла а лорѫ іъіре ші апа se apъ-
ta fъpioasъ, kъ kît ne anponieamѫ de mapɣinea eї.

Biindънъл dънъ алтъл валъріле sале чеде
sпътoase ші лoвindъ-se kъ ɣетътѫ de ніште
воловаnї de петре че se gъseskѫ прin întîmпла-
ре adъшї пе търɣinї ші маї înъънтръ рîълъї,
saѫ de ніште копачї desвръkaɣї de коажа лорѫ,
tîpîɣї прin fъpiea апелор din sînъл пъdърілор,
toate ачestea înkide локъл челѫ sîntѫ ал mo-
nastipeї, ka ънѫ търѫ de чetate, kape опpemte
пе fie kape opї kînd ва воі d'a тpече de чee-
лалтъ пapte.

Kъ toate însъ ніште base saѫ podъpї, kon-
stpъite пептръ a faче sepвічіъл ачesta, se aflaѫ
gata ла ɣертъл опъѫѫ, ѕпре a se пъпе în miш-
kape ш'a плъti kътре чestълалтѫ ɣертѫ, kînd
se ва aъzi ънѫ stpigътѫ, de пе малъл stîngѫ.

Dinkoло de Олтѫ, Ostpовъл ші monastipea,
kape пъ penpesintъ în tot timпъл de kît o пъ-
dъpe deasъ, ніште копачї марї ші stъfошї, se
пъpea atънчї ka kъm ap fi fost пелокъітѫ, afa-
pъ de o singъpъ лътinъ че se zъpia ka o mi-
kъ stea,. прin ачestѫ intънekosѫ fpънsішѫ: ера
fokъл kape 'л anpinsesepъ podapiї, ka sъ se a-
пере de pъчeала поцпії.

Поate ера atънчї opele zeче ші жътъtate,
kînd sosipътѫ.

Doposanɣъл meѫ dete podapілор ънѫ kiotѫ
прekît i-л лъъ gъpa.

Ънѫ pesпънsѫ fъ tpimisѫ din пartea de din-

www.dacoromanica.ro

коло, tot asemenea прin kiote, ші eko se aвzi репетînd ворвеле лорĭ neste вndеле апеї ші прin kotitвріле dealврілор.

Îndatъ se въzв вnĭ otĭ kв o лвntre înaintînd ші лвntîndв-se kв пвtereа валврілор, ka sъ вie вnре чestълалтĭ цертĭ; ел setъна, ла asпektвл nопції, kв лвntрашвл, dвkъторвл sвflетелор!..

Intраръtĭ în aчeastъ лвntre, kape, sвind маї întîiĭ kît-ва пе марцinea апеї, se лъsъ în вртъ în воеа рîвлвї ла вале, în diрепцівnea чea опвзъ, пînъ ажвnse ла челълалтĭ цертĭ.

Аколо sъріiĭ din лвntre afaръ ші Ion doробанцвл îmї вртъ.

Плекаръtĭ de ла марцine ka sъ пвtemĭ маї kврînd a ne пвne ла adъnostвл monastireї de плоаеа kapeînчепвse a se апропіеа akвm.

Nворвл akoперise opisontвл întр'вnĭ вълĭ kв totвл întвnekosĭ ші лвna se fъkвse невъzвtъ în astъ орь înaintatъ a nопції.

Твnetвл fъkв sъ pesвne netърцinitвл спацііĭ kв вnĭ detвnъторĭ врлетĭ, ші fвлцервл kв a sa лвчіре, лвтінъ o клінъ пъdвреа ші копачіі Ostроввлвї.

Мерserъtĭ вре o kîte-ва minвte ne niште потечї kotitе ші nв авziam întpeціврв-ne de kît врлетвл пъdвреї ші tposnetвл gътежелор saĭ ал пъішівлвї sвв пasіі nostpi.

Арвnkînd întpeціврв-mї kъвtътврї цintitoape, локвл ачesta devinea пentрв mine вnĭ

www.dacoromanica.ro

че feepikъ, кѣчї, пе лîngъ întъnepikъл че se лъsase, ътъреле челе ɥigantescї, kape тъ okoлеаъ, пъреаъ a se апропіea ш'a se depърta de mine.

Însfîршітъ нічї ънъ semnъ пъ въzвіъ kape тъ пътea peasigъра.

Sosirътъ în челе din ъртъ în ченtръ; — въzвіъ mika вiseрikъпъ ші kîte-ва kase.

Маї în fъndъ, împreɥiъръл ънъї fokъ aпрinsъ dinaintea ънъї felъ de шопронъ, zъріъ ніште fisionomii de tot felъл. Înɥeлeseiъ în ъртъ kъ aчestea eraъ nепорочіteле femeї kape se trimitъ aчi пентръ esniepea kріmenілор съвîршite.

Kъ destълъ mîxniре ni se fъkъ kъnoskътъ kъ, fiind kъ maika egъmena dopmia, ші nefiind nimenї чine sъ ne пriimeaskъ, пъ se afла нічї o înkъпere пентръ noї...

Kътaiъ dap a treче Олтецъл, (ратъра чea din Олтъ, kape înkide Ostровъл despre dreaпta), ka sъ merɥemъ sъ mînemъ în satъл înвечinatъ kъ въіле, — *Кълітъпешті.*

Trekînd ш'aчeastъ апъ, kape este тълт maї mikъ de kît partea чea таре a Олтълвї, kълkaiъ пе пътîntъл Ромънieї Мічї.

Пîпъ sъ soseskъ ла aчeste въї, începъ a плоъa kъ пikътърї тъпънte.

Ла Кълітъпemtї era пъstietatea întpeagъ, fiind kъ oameni вeніɥї пентръ въї плекаseръ, din kaъsa преа тълтелор плої; пъ se afла dap

www.dacoromanica.ro

nicĭ bĭrtŭ, nicĭ bre o înkъpere de a nъtea cine-ba sъ rъmîie mъkar o noapte.

Unŭ mirŭ de kilii rъŭ konstrъite mi fъr'de nicĭ o komoditate, prekъm mi o mandrama mare, beke, kъ unŭ aspektŭ kît se poate de urîtŭ, în kare se fakŭ skъldъtorile, forma stabilimentъl avestorŭ bъĭ.

Ion îmĭ zise kъ nu se aflъ nicĭ o fiinţъ, mi kъ aicĭ este unŭ lokŭ unde n'ar fi bine sъ întîrzie cine-va noaptea.

Iatъ dar prinčipala kausъ pentru kare čeĭ maĭ mulţĭ se dukŭ ka sъ fakъ bъĭ n'în streinъtate, kînd mi la noĭ se gъseskŭ ape foarte folositoare mi posibilĭ pre frumoase de lokurĭ; — dar nedesvoltarea, lipsa de îngrijire mi de komoditate domnemte la noĭ în toate mi pretutindenĭ!..

Kъtarъtŭ sъ traţetŭ celŭ puţinŭ la bre unŭ hanŭ; dar nu gъsirъtŭ nicĭ mъkar atîta. Merserъtŭ de bъiurъtŭ la o kîrčiumъ; — însъ mi ačĭ oameni se aflaŭ dormindŭ; mi noĭ ne aflamŭ ne drumŭ, kъ unŭ timpŭ apa de urîtŭ.

Otъrîiŭ dar a intra în čea dintîĭ kasъ de sъteanŭ če womŭ gъsi. Apa mi fъkuiŭ.

Îmbinseiŭ în poarta uneĭ kъsuţe, kare se afla situatъ maĭ la drumŭ, kъ o kurte mare, mi unde, kъ toate ačestea, nu se vedea nicĭ o skîntee de luminъ.

Poarta fu îndatъ deskisъ, mi eŭ dideiŭ bunъ bretea în gura mare.

www.dacoromanica.ro

Ună bietă sțeană kape se afla dopmind dinnpeънъ kъ soțiea, kopilașii ші вътрîні sъї пъpinцї afapъ пе прisna kaseї, se skълъ ші mъ прiimi.

Авia anъkaiă de вrkaiă trenteле прisneї ші d'odatъ плоaea kъzъ kъ чea маї таре пътере, o плоaie penede ka kъm tърna kъ gълeata, kъm ziче церапъл, ші kape цinъ nînъ anроапе ла zioъ.

Маверъmă dap ла aчestă omă вънă, вnde fъpъmă прiimiцї ші adъnostiцї de рълл timnă.

A doвa zi nînъ 'n zioъ, Ion se 'napoie ла taktă.

Ші kъ toate kъ плоaea цinвse atît de мълă, dap локвл fiind nisinosă ші netposă пе ла поaлеле мънцilор, апа se skврце пвмаї de kît; doвъ оре dвпъînчetapea плоiї, fъ de aжвns пентрв a se ввînta локвл.

Плекаiă singврă d'aчi kътре monastipea Kozia.

De ші dвпъ atîta вmiditate, aервл de ла мънцї este kam рече, ші маї алes dimineaца, însъ пъ linsia fрвмвseцї aчestop мънtoase пърцї, ші kiap' маї 'nainte d'a se zъpi soapeле neste kвлмеле челе înalte a ле цврцвdanелор, (аша se ивmeшte de попорă вîрfвріле stînчелор челор марї de neatръ.)

Dрвмвл în aчeastъ парte, kape se întinde пе марцinea maiestosвлвї pîă Олтвл, пъ репresintъ de kît stînчї ші малврї, пвмаї петре în

www.dacoromanica.ro

dpeanta ши 'n stînga, въї, dealврї, pîne ши mвnцiї чеї 'nалцї aї Kozii; totъ че e маї селвatekъ ши nitopeskъ, totъ че este тъpeцъ ши demnъ de sввeniріле челе марї a ле timnілор tpekвцї!..

Dвnъ o оръ ши жвтъtate, intpaiъ în monastipea Kozia. Apdeam de dopinцъ ka съ вisitez ши съ въz atîtea лвkpврї intepesante, шi маї kв seamъ, a вedea dintpe toate manta чea nвptat-oînsвшї Mipчea Bodъ, ши kape kpedeam kъ se nъstpeazъ nînъ astъ-zї.

Asnektвл asteї monastipї foapte înвekitъ ши kape se aflъ desnpe naptea чea din faцъ înkonцiкpatъ kв gapdъ, în fвndъ kв ninte kase вekї, anpoane pвinate, ши în naptea, de dinainte, kв o zidъpie înчenвtъ, snpe a se edifika алтеле nвoї, ши kape sîntъ лъsate de kъцї-ва anї din лвkpв, nв'mї npea твлцвmi okii; ши singвpвл лвkpв че noate fi impoptantъ nentpв вisitatopї, ши de kape în adевъpъ fвiъ înkîntatъ, sîntъ nosiцiвniле челе nitopesчї a ле твnцiлор, ana Олтвл kape kвpде ne лîngъ ачeastъ monastipe ши вpтеле Imnepatopвлвї Tpaian, admipавілвл ачелъ dpвmъ, лвkpatъ de apmiile pomane; kape, înчenîndв-se de ла Dвnъpe, npin doвъ pamвpe, ши împpевnîndв-se kътpe Dpъgъшanї, se ввie ne mapцinea dpeantъ a Олтвльї kътpe mвnte, тpeчс ne лîngъ Pîmnikъ, se 'ntinde snpe Kozia, вnde, nînъ a nв ажвnде ла dînsa, тpeче Олтвл în naptea чealалтъ, маї цine o ввkatъ nînъ вnde se nвmeште Masa лвї Tpaian, ши d'ачi, tpekînd iap

www.dacoromanica.ro

пе ɟертвл dрɜпцъ ал Олтвлвї, se вркъ пе ла Търпв-Рошв кътре Sівіъ, ші de ла Sівіъ se 'ndреапцъ кътре Sat-Sевешї ші маїînsвsъ; de вnde, îmпърɟindв-se iap în doвъ ратвре, o парте апвкъ кътре Алва Івліа ші пътрвnde în Панопіа, алта se авате вnре Дева, вnре Хаɟeg înainte ш ч лт.

Monastipea Kozia dap se aflъ sitoatъ întре dealвріле nвmite, челъ desnре naptea dinkoаче de Олтъ, în жвдецвл Арɟешъ, Nвчецелв; iap вnре naptea dреапцъ, dinkоло de Олтъ, жвдецвл Вîлчіа, Прівоіенії ші Врлоаіеле; în fвndъ, вnре dреапта, se вede мвnтеле Пеатра, iap вnре stînga înainte, e мвnтеле Kozia.

Прііmіpea saъ osпitalitatea oape kвm ekivокъ din naptea кълвgърілор în aчeastъ Sîntъ monastipe, m'a fъkвt sъ плекъ kît маї îndatъ d'aколо.

Bisitaiъ вisepika п'în пъвntрв: foapte вeke, преквт am zis, a кърііа sвgръвealъ авіа se квnoaште de înegpitъ че este ші мврвл, în чea маї маре naptе, se aflъ крънатъ de квтремвре ш ч лт.

Fърioaseле врте însъ a ле timпілор de варварї, каре fъkв, ka sъ zik аша, a ръmînea пînъ în зілеле noastpe semneле челе маї tpiste imnpesівnї че se gъseskъ imnpimate пе челе маї sakpe лвkрврї, преквт îmnвшкътъріле п'în перецї, sînціі sgîpiецї de вîрfвл артелор askвците, петре sfърîmate ші inskpinдівnї stepse,

www.dacoromanica.ro

din întîmplare saŭ întp'adins, toate acestea mъ fъkuръ a mъ kutretura de челе че se петрекu odatъ п'аічї!..

Aceastъ sîntъ monastipe, ku храмул Adormipea, este fundatъ de înstuї Mipчea Bodъ челŭ маре, Domnul ші suверапul Romъnii.

Înъuntрu biserічеї, лîngъ tronul domneskŭ, se aflъ el sugръвітŭ, ka ші ла Kъrtea de Apgeшї; asemenea se маї въdŭ ші treї боіерї маї dinkoa, dinпreunъ ku soцiile лорŭ.

Mipчea se aflъ înbestmîntatŭ ka împърацїї Konstantinopolulуї, ku лорікъ, ku mantъ ші пъrtînd koroanъ пе kapŭ. Aptistul însъ ачелор timпї, пentru respektul ші devoцiunea sa kъtre sînta реліціune, a dat еролуї маї мult o fisionomie ші postuръ a sinцілор, kum se gъseskŭ sugръвіцї пе ла toate biserічіле. Ші ла Kъrtea de Apgeшї el tot asemenea este sugръвітŭ, ku ачелашї portŭ, însъ nu ші авînd ачееашї fisionomie; ші чееа че е маї мult, ла Kozia are însemnatъ ла amîndoї цепukії akuila neagръ ku douъ капете.

Nu nuцinŭ m'a прins mipare kъ, afaръ de чееа че se bede марка austpiakъ, akuila ku douъ капете, граватъ пе о пеатръ че s'a gъsit прin munцї ші каре este ашezatъ d'asupra unуї жецŭ de пеатръ, în anuoul біserічеї, маї въzуї iаръшї în маї мulte локurї ачеастъ маркъ пе петре, dap ачеаста nu поate fi de kît піште pestrї de kînd în Romъniea Mikъ перkurseръ ар-

www.dacoromanica.ro

mateле ші inflвenца aвstpiakъ, saŭ de kînd Poмъnii, вre odatъ, kooperaръ împreвnъ kв armateле aчелора.

În aчeastъ sîntъ вisepikъ se aflъ mormîntвл лвї Mirчea Bodъ, dap fiind kъ neatpa a fost de felŭ kam moale, inskripцiвnea de ne dînsa este de tot steapsъ. Ла вnŭ kanъtŭ se aflъ aшezatъ o kandelъ чe se anpinde tot-d'aвna ne ла serbъtopї ші în timnвл oфічілвї sîntŭ.

Алъtвpї de mormîntвл лвї Mirчea Bodъ, se aflъ mormîntaцї sввt o singвръ neatpъ Maika Teofania, твma лвї Mixaї Biteazвл, Doamna Floрika ші Nikолae Boeвodв fiв лвї Mixaї Bodъ.

Aчi se kade tot adевъratвл Pomънŭ, kв o sîntъ devoцivne în inimъ-ї, kв o лakrimъ în ал sъŭ okiŭ, konsinцitъ întpв memopiea ші вine kввîntapea mapilop epoї aї Pomънii, sъ înцenвke ші sъ sъpвte aчeastъ neatpъ; nentpв kъ ввв dînsa se aflъ penaosînd fepiчiteле oseminte a ле челвї маї таре бърбатŭ че 'ш'a въpsat sînцеле nentpв вinеле ші fepiчipea naцivneї!.. Fie ka ші 'n вiitopŭ, skînteea aчestвia sъ o însnipe, sъ o kondвkъ tot-d'aвna ла aseмenea вравврї ші вipтвцї!..

Observînd afapъ d'aчeasta лвkpвpiле челе sakpe kape se маї gъseskŭ aчi, stapea în kape se aflъ monastipea ші sînta вisepikъ, stapea în kape se gъseште kiliile ші înkъnepiле, олтарвл алътвpea kв вечівpiле, otвл, kълвgъpвл, antikitatea klasikъ ші пвцina пpeцвipe чe i se dъ,

www.dacoromanica.ro

dъniile чele stpelъчite, moшiї ші ъna alta, prin kape konkъpaръ aчeї kъnitanї бpaвї pomъnї, ka sъ înaвъдiaskъ sîntъl aчesta лokaшъ; ka sîntъl лokaшъ sъ se nъstpeze în чea maї вълъ stape, ші osnitalitatea, kape fъ întiia dopingъ a fъndatopilop, sъ fie fъpъ deoseвire datъ de o no-tpivъ ла toцї kape вinъ întpînsa; — oape ънde ші kînd se вop îndeплini toate aчestea? ънde sîntъ faчeріle de вine ші ажътopinдele чe tpeвъeште date omenipeї sъpaче, întokmaї dъnъ konpindepea лъsatъpilop ші ал xpisoaвelop de ла aчeї Domnї ші ktitopї?..

. . . . . .

Nъmaї natъpa dpeantъ ші neskimбътoape aiчї nъstpeazъ nentpъ tot-d'aъna nemъpginitele sale fpътъseцї, kъ kape se apътъ onиlъї de ла înчenътъl eї; kъчї, вisitînd чine-ва aчeste lo-kъpї dinnpeцiъpъ, ppivind kъ nesaдiъ fpътoa-sele nepsnektive чe se вede npetътindenї, pre-kът maї deskpisepътъ, mънteле тъpeцъ чe se 'nалдъ kъ дigantesчile sale kълme, kape s'apatъ în fana nъopълъї înkisъ, aчeї aвъpї чe fътъ ne'nчetatъ n'întpe бpaзїї ші stînчile чele kolo-sale, aчele noiene чe se 'ntindъ ne d'asъnpa mъn-цilop ші ppin вълчele, Oлtъl kape kъpце ne alвiea sa чea лъдitъ ші aштepnътъ de atîtea ne-pe ші nisinъ, dpътъpile ші notечile neste mъn-te ші ppin въї, konaчiї aчeia kape notъ nъ-тъpa maї mълцї sekolї ші kadъ de întвътpîniцї, nosiцiъnea mъnдilop neste anele Oлtълъї, ъnpe

*

www.dacoromanica.ro

skitъл Stъnișoara ши маї depapte пе Лотръ, ачеле вîрfърї atît de 'nalte, înkît noate чine-ва sъ zъpiaskъ de пе dînseле маї mълte ораше, prekъm Пiteштії ши алтеле, ва înkъ ши Dъnъpea, kînd e atmosfepa лімпede, пе sъв seapъ ши dimineaца; — se въdъ dap atîtea лъkpърї че se atpівъeskъ ла natъpъ ши пpea пъцin ачелъї omъ kape ле nosede; — întîлneште чine-ва пе лîngъ ачeasta atîtea isвoape речї ш'atîtea animale, atît челе selвatiче kît ши domestiче, kape naskъ eapва kъ flopї; — deoseвitъ înkъ kînd se apatъ dimineaца soapeле ши seapa kînd anъne, че пepsпektivъ de a o kontîmпла! че папоратъ дівінъ, че sъflетъ чereskъ kape ле mișkъ toate aічї, пъindъ-ле în apmonie! че înzeipe ътпле okiї ши inima otълъї!.. Toate ачestea ле aflъ чine-ва вisitînd лokъpіле ши nosiцiъніле тъpeцілор Карпацї, sъв kape sîntъ sitoate sînteле ачeste лokaшъpї, ънde odixneskъ feрічiteле oseminte a ле ероілор Ротънii, челе че, пе лîngъ алте skonъpї, пentpъ kape ле aъ fъndatъ dpent вine kpedinчiosii, fъ ши sпре a serві de олtаръ ачелор kape вінъ a se înkina, — ши ka sъflетеле челе неліністite sъ noatъ aічї a afла ънъ pefъціъ!..

Ast-fел este Monastipea Kozia ши ast-фелъ sîntъ nosiцiъніле еї, de kape se gъseште okолітъ.

Ънъ непорочітъ esiлатъ, tpimis în ачeastъ monastipe sпре a espia o oape kape gpешалъ de kape este akъsatъ, o asemenea întпpeцiъpape,

www.dacoromanica.ro

ши kiap денъртîндъ-не de аколо, не фаче а не адъче аминте de dînsъл, a'л компътими ш'а не înfiopa de нъмеле ачesta!.. O Dъmnezeъле! kît e dъpeposъ d'a se нъmi чine-ва esилатъ!.. Disперapea, mîxnipea, dъpepea къ e денърtатъ de локъл паштереї ши de чеї къ kape a тръit din копилърie пînъ în ani din ъртъ аї seї, въzîndъ-se невoitъ a репъпца ла аторъл ши intepeseле че ле profeseazъ ънъ отъ, ла ачea легътъръ de familie, че o вede рънтъ întpe dînsa ши ел, aрънkatъ fъръ воea sa ши tpimis ka съ трeiaskъ întp'o клimъ че поate este kontpapie съпътъцiї лъї, въzîndъ-se întp'ачestъ kinъ не toate зилеле тонindъ-se de вiъ, saъ съ зiчетъ маї вine, тъpindъ, — silitъ ла ънъ tpaiъ pigъposъ ши fъръ a вedea не nimenї împpeцiъpъл съъ, kape съ'л mîngiie în непорочipe, afapъ нъmaї kînd ши kînd вede ънъ кълъторъ tpekînd, — ши ипin ачела солiчitînd ептарс de ла чеї че'л a kondamnat; — ачeasta e soapta ши атъръчiънea че îmповаръ не ънъ вietъ esилатъ!.. O Dъmnezeъле! тъ аї eптат челор че ци a gpemit! eптацї ши вої оатенї ши fiцї îndъpъторї къtpe чеї че ъferъ în esилъ!.. Пъpинцї! адъчеци-въ аминте de fii вostpi! kpeштеци-ї къ fpika de Dъmnezeъ ши ле înъъflацї пpinчiniї съпътoase пînъ sîntъ miчї; iввiди-ї ши kînd sîntъ mapї, îї ажътацї ши нъ'ї лъsацї a къdea!.. Ox! kît de тълт am fost atins de лакpimiле ачestъї отъ, ши орї kape ва fi fost gpешала лъї, къinga соличitoape ши kape sпалъ însъшї kpi-

www.dacoromanica.ro

minea, вorвea în fisionomiea ші 'n oki лвї, înkît ap fi fost neste nвtinдъ челвї че л-ap fi въzвtъ ші л-ap fi komnътimitъ въ nв вoiaskъ a se sakpifika însшшї ne sine, nentpв ka въ noatъ îndвлчi aчeastъ amъpъчiвne a вnвї nenopочitъ!..

Kътpe плekape, am pвgat ne nъpinцї въ aівъ ввnътatea a'mї apъta mapeле ші sakpвл odopъ, manta лвї Mipчea Bodъ, че s'a nъstpat de natpв sekolї ші жвmътate în aчeastъ sîntъ monastipe.

Pъmъseiъ лoвitъ ka de tpъsnetъ kînd aвziiъ kъ se afлъ npefъkвtъ întp'o sfitъ npeoцiaskъ!..

Kв toate aчestea mi se apътъ.

Че e aдevъpв, stofa aчesteї mante e вnъ че npea kвpiosъ ші kape mepitъ a fi въzвtъ. Este вnъ плвшiъ че konpinde niшte flopї gaлвene ne вnъ kîmnъ вerde snълъчitъ, kв че-ва fipъ ne dînsa ші kв oape kape însemnъpї pошiї, kît se noate de solidъ ші kвpatъ, npekвm ap лва-o чine-ва astъ-zї de ла волтъ; — toatъ вaлoapea eї însъ, toatъ sîntitatea че o kaвtъ întpînsa вnъ adevъpatъ Pomънъ epa ka въ fie konsepвatъ în forma npekвm a fost ші npekвm a stat ne вmepi лвї Mipчea челъ Mape, iap nв skimвatъ ші npefъkвtъ; — epa d'a o лъsa fъpъ въ s'adaoце saъ въ skoaцъ dintpînsa mъkap вnъ fipъ de aцъ.

Aчeasta kв desъвîpшipe nemвлцвmindв-mъ mъ fъkв въ плekъ foapte mîxnitъ de ла sînta

www.dacoromanica.ro

monastipe, перzîndъ-mĭ toate ілъsiile kape ле авъseseтъ пîпъ ачі...

Чeea че îпsъ îmĭ pisini пentръ вnъ momentъ петълцътireа kape o черkaiъ, fъ întîлnireа ші kъпoштinца че o авъiъ aiчі kъ вnъ aptistъ în пiktъръ ротънъ, Dm. A. S. K... Мерзерътъ îmпрезпъ de oвзерварътъ челе доъ клопote îndestъл de марї: — вnъл търnatъ kiap din timпъл лъї Мірчea Водъ, ла апъл 6901 (1393) ші алтъл ла 6921 (1413) de Міхаї, fъ лъї Мірчea; — se маї aфлъ алътърї kъ aчeste доъ клопoteînkъ вnъ, kape fъ търnat ла 1834.

Апої пе взірътъ în балkопъл kape este sitoatъ în dosъл monastipeї, впре пartea Олтълъї; — ачі чea маї frътoasъ ші чea маї delічioasъ перзпektів din Ротънia întîmпinaръ вedepiле noastre!.. Апеле Олтълъї kърgъ ла пічoареле търълъї aчestъї балkонъ; — пeste апъ în faцъ, se вede deалъл kъ toate opnamenteле, kъ поieniле ші пъdъріле вале; — маї în depъртape тъпціі ші kъ черъл лоръ!.. M'am desпърцітъ kъ inima foapte înkîntatъ, прівind aчeastъ minънatъ поsiцізне, în kape nъ лінsia пар'kъ ші че-ва de dівінъ!..

Пърinteле Пахомie, вnъ бърватъ înkъ жъne, kъ вnъ karakterъ ш'o iнітъ воioasъ, egътenъ ла вnъ тikъ skitълецъ de лîngъ Pîmnikъ, se gъsia aчі ші tokтaї плека. Îл însoціiъ пîпъ ла Pîmnikъ; вnde, трekînd іаръшї пе ла aчеле локърї пе вnde вътблаземъ маї nainte, прekът ла

www.dacoromanica.ro

Островъ шчлт, ажънсерѣмъ супре сеарѣ ші мъ лъсъ din-naintea порцїї Епіскопіеї локале, че поартъ ші пътіреа: а Нѣоплої Северінъ!..

www.dacoromanica.ro

VII

Кътиіле în Romъnia Mikъ sîntъ maï nъgînъ întinse dap tot aша de прodъktive ші вine kъvîntate ka a ле Romъnii Marï!.. Mъngïï sîntъ marï kît se noate ші difepiteле nъmirï kape ле noapтъ, penpesintъ pretъtindenï ъpтеле apmatelop Romeï sъв împepatopï, че venipъ ka sъ înbingъ npe Daчï ші npe вapвapï!.. Pîъpіле în aчea napte sîntъ asemenea nъmepoase ші dълчï, nъdъpіле sîntъ penъmite pe gposimea konaчілop, de antikitatea ші întindepea лоръ n'întpe mъngï; o mape napte din еле fiind летне de konstpъkgіъne, nъчï ші kastanï.

Колоніile pomane kînd intpapъ în Daчia, aічї deskъlікapъ întîї! — Aічї se netpekъpъ maï adese opï вpавъpіле чеде însemnate întpe Romънї kъ aчеї пополї че veніаъ a'ї лові заъ a ле pънi nъmîntъpï ші четъgï!.. Aчі nъmеле

www.dacoromanica.ro

de пandвpъ, вînъtorъ ші doрованdъ, se ілвstrъ прin a лorъ енерdіе, пînъ 'n timпi маї dinkoa!.. еї маї алes însвfлarъ snaimъ în kontra inemічілор astеї dерї; — еї арътаръ маї mвлт аторъ de пatріе ші de ліверареа еї!...

Пъmîntвл Ромънii Мічї e плin de вариетъdіле Snanii ш'a ле Italii, nosedînd în челе маї mвлte пъrdї nosidівніле mвndілор din Елвеdіа. Пъmîntвл askвnde аічї în sînвл seъ вekea antikitate istopikъ: pestвріле atîtop ілвstpe monвmente, dрвmвріле kape nopтъ nвтеле імператорілор Pomanї, четъdіле, tврnвріле fвndate de dînnii, шandвріле ші foptifikъріле лorъ, — mopminteле пrefektorілор, а ле dенералілор ш'a ле atîtop бървадї ілвstpi, kape se gъseskъ înkъ de шeante-snpe-зече sekolї ші se пъstpeazъ пentpв a atesta вiitopiтеї ka че felъ fвръ fanteле лorъ ші чine sîntъ fii ачestвї пъmîntъ!..

Карпадії kape aъ o întindepe foapte însemnatъ пe otapвл Ромънii, sokotindв-se înkъ маї din sвsъ de Бвkовina ші прелвnpindв-se kв atîta tъpie прin miжлokвл astop dерї penвmite пentpв antikitъdї, ші kape пpea nвdin deferъ de Пipinei Snanii, formeazъ de ла natвръ atîtea nosidівnї tapї, în naptea de neste Олtъ, че nв notъ лesne a fi tpekвte saъ a pъmînea вpe odatъ înвinse. Deoseвitъ înkъ, nвmiріле ачestop mвndї, ne apatъ kвm kъ odatъ întp' ачeastъ пapte de пъmîntъ se esпloataъ mine, ші dintp' ачeasta îndеледетъ автonomiea дereї, dpentвл че

www.dacoromanica.ro

ea 'л а авѵт d'a фаче ресвелъ ш'а înkeea паче... ast-фел авде астъ-зї кѵ мірape чine-ва пѵмірea: *Баіа de Феръ*, *Баіа de Арамъ*, ші алтеле тѵлte kape aъ fost înвekime kѵnoskѵte ші se маї a-флъ mînъ астъ-зї, петърдinite tesaвре пентрѵ Ромъnia!.. Atîtea monastirї konstrѵite пе поалеле ші ла gѵріле тѵпdілор, пе kape ле прівеште чine-ва kѵ atîta деводівне ші респектъ, fѵndate de Domniї маї de de тѵлт пі de kîdїва Ромъnї челеврі; прекѵт, — ворвind despre Ромъnia Mikъ,înчepînd de ла Kozia, ші kape se dinъ лапdъ ѵна lîngъ алта, ш'a пѵme: — *Monastipea Kozia*, *Monastipea de Ѵn Летнъ*, *Говора*, *Sѵрпателе*, *Бістріца*, *Арпota*, *Хоресъ*, *Половрачі*, kape ачestea dinъ de Вîлчia, ш'апоі *Tismana* че dine de Горжї, afaръ de Мотрѵ, Stpixaia ш ч лт, toate ачestea, penpesintînd nosidівніле челе маї intepesante ші нitopesчї, kondinъ istopiea дереї, fъkîd-o adesea орї a se mîndpi kît ш'a роші ѵneорї de fanteле stъnînitopілор еї!.. — Întpînseле, kѵm am zis, se nomeneskъ челе маї însemnate пѵме a ле ачелор вървадї че Ромъnia авѵ пе тропѵ-ї: — Мірчea Водъ, Влad Водъ, Радѵ Водъ, Міхаї Водъ, Mateї Водъ, Kostandin Водъ ш ч лт. Skопѵл konstpѵірі ачestopa, пе lîngъ деводівnea de kape fѵръ insпіpадї къіре челе sinte, еї îл авѵръ ші пентрѵ a форта în ачeste локѵрї німте четъдї de апъраре саѵ etапѵрї a ле ostipілор, пе ѵnde пѵteaъ a se konчentpa ш'a se дine în timпї

www.dacoromanica.ro

de невоĭ. Посиțiвнea ачestop локврĭ este atît de fopte de ла natвръ, înkît, daka Pomънiĭ ap fi fost tot-d'aвna вniцĭ, niчĭ o пвtepe de dinafaръ n'ap fi пвtвt inflвenца asвпръ-ле кв пвtepea артелор saв прin intpigъ.

Партea ачestop чinчĭ жвдеце, este квnoskвtв, пе лîngъ ачeea къ маĭ 'nainte de вenipea лвĭ Negpв Bodъ în дearъ se gвверna de sine прin niште Dвчĭ kape ш'аввръ pesidenца ла Seвepin ш'апоĭ ла Краiова, kape ачestia konsimпiръ a se вni кв Padв Negpв, пentpв a fopma o пвtepe маĭ întinsъ, апоĭ ші skaвnвл eniskопатълвĭ eклesiastikв fiind întîiв ла Seвepinв, маĭ пе вртъ se stpetвtъ пе Олtв în sвsв, ла satвл Олteni, ші маĭ tîpziв se fвndъ вnde se aflъ akвт ла Pîmnikв. Аша dap, преквт am zis, Pomънia Mikъ ш'a аввt pesidenца kînd ла Seвepin, kînd ла Краiова, ші gвверnatopвл eĭ пвpta пвтipea de Банв; — Eпiskopiea поартъ ші пînъ astъ-zĭ titвла •— *Nвoлвĭ Seвepinв.*

Bisitaiв ачeastъ monastipe kape apsese, sîntв вnв-вnpe-zeче anĭ, ші akв se aflъ pekonstpвitъ.

Seminapiвл ші вisepika sîntв челе doвъ лвkpвpĭ kape тepitъ лвarea aminte a вnвĭ вisitatopв. Маĭ кв seatъ вisepika, în kape пепелвл aptistвлвĭ Dm. Тътъръskв penpodвse кв atît талентв ачеле капврĭ de опepъ a ле maistepilop челебpi. Pomънia ape твлт a se fълi кв ачestв inдeniosв бърбатв челв че челевръ ші kîntъ ре-

www.dacoromanica.ro

ţeпepapea eї, пpiп faimoseл taвлoш kape se afлъ eспesш îп mika gaлepie a koлeţieлeї: — aчestш taвлoш penpesintъ deштentapea Pomъnii, biind anţeлeл Domneлeї спpe a'ї pedika deп'a sa fpeнte лinţoлieл de sefepinţe ші de ignopanţъ, seв kape ea zъkese atit timpш. Maistepeл Pomъnш se okeпъ îndesteл спpe a înaveцi tempлepiле ші gaлepiile Pomъnii ke fpeskepiле ші taвлoвpiле сале. Aчeasta aвemш a o спepa, a o aштenta zikш de лa maї meлцї вървацї pomъnї че ръmaseръ maї meлцї anї în Eвpопа, спpe a keлtiва aчeastъ apтъ. Sвbiekteле сале în sînta eклesie sîntш: — *Saвaoтш întpe mepipe: Tatвл, Fiвл ші Sîntвл Spipitш*, — *Чeї natpe eвangeлisti*, — *Nautepea Domneлeї*. — *Înkinapea în вisepikв*, — *Intpapea în Iepвsaлim*, — *Pestignipea ші Înviepea Domneлeї!*.. Fie kape imaţine se afлъ seв semnatъ ke лitepe pomane; afaръ de вneле вokale че sîntш лъsate pintpînseле kiпiliче, kape ші d'aчestea ka ші de алteле шeлte n'ap fi pъш sъ fimш odatъ skъпaцї...

Domne Ioan Прокопіе, profesopeл seminapieлeї pespektivш, enш вървatш ke inteлiţiпţъ ші înspiratш de simţimînte natpiotiче, faче onoape челор maї meлцї profesopї ші вървацї din ţeaръ. Ел întokmaї ka ші Dm. Боіepeskв, челш de лa Kepтea de Арţeшї, ші ka алцї asemenea вървацї ші profesopї în ţeapa noastpъ, kenoskeцї îndesteл ppiп mepiteле ші instpekţieпea че o nosedш, se лeпtъ din toate пetepiле

www.dacoromanica.ro

de a sъsцine цtiinцele kape sîntъ de folosъ klerълъ, de a propъşi kъnoştinцe şi ideĭ, de a insпira morala evangelii aчelora kape sîntъ ketaцĭ la aчeastъ sîntъ vokaцĭune.

Emind din чerkъl ce nosedъ aчeastъ monastire a Episkopii, noştopind sъpътate bъnъ la kъlъgъrĭ şi la ъna alta ce am fost întîmpinat akolo, kontîmplaiъ orашъl Pîmnikъ, ne lîngъ kape kъrde апele Olтълъĭ, celъ ce ape o frъmoasъ posiцĭune şi kape, prekъm sîntъ maĭ toate orашele de la noĭ prin poalele mъnцilor, se aflъ okolitъ de dealъrĭ akoperite kъ pъdъrĭ, ne kape se gъseskъ sitoate maĭ mълte kъtъne şi sate: — aşa, spre partea dreaptъ, se pedikъ dealъl de la Kапелъ, alътъrĭ kъ orашъl, iap spre partea stîngъ, ne челълалтъ цertъ al Olтълъĭ, se vede Gъrapъl.

Maĭ mълт saъ maĭ пъцinъ orашele Romънii se aseашъпъ зnele kъ alteле: aчeleaşĭ ş'aчeleaşĭ лъkrърĭ, aчeĭ oameпĭ ş'aчeleaşĭ ideĭ, aчeleaşĭ aвъзърĭşi împestriцътърĭ, mълte înчепъte şi пъцine sъvîrşite, mълцĭ ketaцĭ şi пъцinĭ aleşĭ; aчestea sîntъ vorвele kape ле aъde чine-ва din gъra kiap a orъşanilor saъ a lokъitorilor. Pretътindenĭ klase îmпърцite de oameпĭ dъnъ stape şi dъnъ baza fie kъrъia în лъme; — чeĭ sърачĭ sîntъ desпredъiцĭ de чeĭ aвъцĭ!.. Poliцaiъl şi kîrmъitorъl este otъl чel maĭ mape, kъm am zice Domnъ şi îmпъratъ în fie kape aчeste oраше; şi kînd prin întîmплape, ъnъ otъ, ъnъ a-

www.dacoromanica.ro

pendașĕ, kîștigъ faвoapea челĕ пвдin a вnвї sвв-kîpтвitopĕ, atвnчї sъ таї вezї eneрдie пe doроваnдĕ прin a ле sate! — datopiї вitate, рътъшiде tpezite, skoatepea sътenilop ла плвgĕ, ла koasъ, ла вечерiшĕ, ла treepatĕ шi челелалте, se esekвteazъ kв чea таї таре aktiвitate; dap шi kînd sътeniї fakĕ apendaшвлвї kвnoskвtĕ kъ e timпвл sъ ле diжтвiaskъ ввkateле шi fînвл, kъ se stpikъ пe kîmпвpї, de вnde tpeввeskĕ stpînse, шi avesta пв вpea kв nivї вnĕ kinĕ, пропвindв-ле mepeĕ despre o пвoвъ înвoipe, пentpв kape sътenii алеардъ ла вввkîpтвitopĕ шi iaĕ d'akoло поpвпkъ, пе kape вnii din avestї dmnї. apendaшї nivї kъ вор sъ o баде în seamъ, în asemenea kaввpї, întîmплîndв-se konfлikte mapї întpe sътenї шi apendaшї, kввîntвл челор din вpтъ, saĕ skвza че o aĕ, este kъ плътeskĕ тошiile foapte skвmпĕ шi n'aĕ че фаче, katъ kв opї че kinĕ sъ skoadъ банii kв kъштigвл лорĕ; — avestea se aвdĕ шi se въdĕ таї пpetвtindenї în вeata деаръ!.,

Лъвînd însъ ла o пapte челе че se петpekĕ шi se петpekвpъ nînъ azї, okiвл пе e цintъ ла вiitopĕ, kвm am zîче ла пвoile лецivipї шi îmввпътъдiреа — dekpetatъ de însвшї пвteріле Eвpопеї sъ se fakъ asвпра soapteї дереапвлвї ш'asвпра fie kъpвia indivіdĕ în Pomънia!.. Мерцетĕ dap înainte, kв skопвл че ni-л пропвверъмĕ, d'a фаче o deskpiepe esaktъ, ла o singвpъ apвnkътвpъ de okiĕ, a kîte-ва ораше, пе вnde tpekвpъмĕ. Kît de-

www.dacoromanica.ro

sпре Pîmnikъ, пътетъ zіче тълт sіне пентрв посіцівнеа че о поседе ші локвріле каре'лînконцоарь; — локвл ачі е маї вастъ, tîрgвл e frвтшелъ, ші o sвтъ de sъtenї în zіле destinate пентрв tîрgвл de sъптъmînь, фаче o adвпътърь ремаркабілъ de tot felвл de kostвme ші difepite tipврї de fisionomiї. Sътенії sîntъ маї кврацї în портвл че аъ; inteліцінца ші пътрвndepea пв ле ліпсеште; iap femeіле, прекът în чea маї маре пapte în Romъnia Mikь ші sпре пърділе твntoase, sîntъ în ценералъ frвmoase.

Ше лîngь ачеле врте de antikitate foapte intepesante пентрв istopiea цереї прекът ші atîtea рвіне de четъцї каре se gъseskъ pesinite în toate пърділе апроапе de Pîmnikъ, ла Nopdъ-Bestвл орашвлвї se afлъ вnъ dealъ foapte intepesantъ кв o віsepikвдь în вîpfв-ї: аічї маї nainte a fost o чetate tape ші каре пînь azї поартъ ачeastъ пвmipe!.. Înъвntрв еї fв вчis Padв de ла Afвmaцї, — ші п'аї кърііа тврї se konservь пînь маїînkoa пete din însвшї sînцеле sъъ, каре рътase ka o патъ ші ka вnъ вlasfemъ че чepea pesбвnape aввпра тръдътоpілор!..

Ачeastъ вisepikвдь, dвпь оape каре апаpіндь ші посіцівнеа локалъ, se aseатъпь кв dealвл Flътînda de ла Kîmпв-Лвngъ.

Intepesîndв-тъ пpea твлт d'aчeste лвкрврї aflate ла Pîmnikъ, рътъseiь пентрв dovь zіле ka съ ле почіь вisita пе pîndъ.

www.dacoromanica.ro

Кътнул луй Traian însъ, челъ че se aflъ supe Sudъ орашулуй. ва окупа о însemnatъ паџine în istopie, iap *Dpumъ луй Traian,* kape se kunoaште din distanцъ în distanцъ, în ніште букъцї, ші kape se face пе dinaintea dealулуй numitъ Kîmпъ луй Traian, merітъ лъареа aminte ші a fi admipatъ de тоцї!..

Плекаїъ în fine ші de ла Pîmnikъ. Traversaїъ апа Pîmnikул kape kupџe пе ла Sudул орашулуй ші 'шї ia înчепутул de kътре Bestъ-Sudъ, despre пърціле unde se aflъ бъіле de ла Олъпештї. Aчeastъ апъ, neste kape se 'ntinde o пунте stpikatъ ші kape de мулте орї adуче aчidente tpiste, de kîte орї bine fupioasъ, kaусîndъ înekъчіунї ші алтеле, o noate чine-ва treче în timpul seчeteї kъ пічіорул.

D'aчi înaintaїъ kътре Kîmпъ луї Traian, — unъ delулецъ верde, în міжлокул къріа se gъseште вре o патру ултї 'налцї ші kpeskuцї bine, ka kum ap fi патру fraцї; — лîngъ aчesta se aflъ sitoatъ o бisepikъ ші ku ніште kase; — în susъ маї înkolo de aчestea sîntъ пъdupї obskupe ші munції чei 'налцї.

Dunъ че trekуїъ de *Kîmnъ луї Traian* ші mergînd tot пе antika тosea a aчestуї imperatopъ Pomanъ, zъріїъ ла вале supe mîna stingъ, пе marџinea Олтулуї, *Tîrgul Pîspeni*, kape nu înчепuse nînъ atunчі a se strînце. Въzуїъ numaї de departe албind înвълішуріле прувъліілор destinate пентру aчestъ însemnatъ tîrgъ.

www.dacoromanica.ro

Пар'къ атънчї респіраіъ маї ліберъ, прівind din ачeastъ посіцівне къmпіea че se 'ntinde întpe pîвл Олтвл kape se depъpteazъ кврgînd прin пъdврї ші шesврї ші 'ntpe ачеле dealврї, tot asemenea depъptate, кв sate ші вісрічї пе dînseле.

Ачі локвл se пape маї въpatekъ ші aспектвл кътпвлвї перde ачea aспріme a клімеї ші селбъцъчіе kape o gъseшte чine-ва прin тънцї.

Dънъ че îmї тълдвmііъ вedepea îndestвл, прівind aчeste întinse ші depъptate локврї, апвкаіъ впре dpeaпta, пе ввб dealъ, пînъ че intpaіъ în gвpa вneї въї, пе вnde кврце o апшоаръ, ші kape dвче впре Tîpgвл Okneї, ла mineле de sape ші ла monastipea Titipечів, че se aflъ sitoatъ d'asвпpa oknелор.

Пе nesimgite sosiiъ ла ачeastъ monastipe, вnde se aflъ egвmenъ вingiea sa пъpinteле T. Zъgъneskв.

De ачі прівind dealвріле, въї ші посіцівnea чea skimвatъ, intpînd іаръшї прin тънцї ші îmвръдішînd toate de odatъ кв okiї, kasapme ші mineле пе вале, gръmeziле de sape челе kît nimte тънцї, oameniї kapeînkapkъ ші dвkъ sapea, вite ші o тълціme de kape; — ачеле вънete, stpigърї de ла вnъ локъ пînъ ла алтвл, ловіpea кътпенілор, тъціpea вітелор ші алтеле тълte, тъ impresionaръ foapte тълтъ.

Dinaintea Oknелор семъna ka кът ap fi вnъ вîлчіъ.

www.dacoromanica.ro

Skoворîiъ de ла Titiречiъ în вале, вnde se aflъ mina (okna) чea sistematekъ.

Dm. M. Лъчeanъ, вnъ бърватъ dotatъ кв o natъралъ вonomie, mi арътъ întрв totъ a sa ввnъ вoinnъ ла sosipea mea, ші Dm. Бвdeanв kondвktorъ ал mineї, mъînвitъ daka вoesk съ ne skoворîmъ îmпревnъ înъвntрв.

Ла gвріле okneї se aflъ niшte oблoane kape se pedikъ ші se лавъ dвnъ kвm чere треввinna. Алътвреа d'avestea se aflъ aшezatъ вnъ вялъ ne kape se înfъшoаръ вnъ otgonъ de o gposime коловаль, ші avestъ вялъ se înвîpteшte прin пвtereа a вре o treї kaї, kape sîntъ înхъmaнї ші tpag de niшte вîрne gpoase чe нinъ de вялъ. Къпътîiле astвї otgonъ, пътрвnzîndъ прin miжлокял облоанелор de ла gвра mineї, se лавъ înъвntрв saъ se pedikъ кв повърї de sape, кв oamenї saъ кв орї чe ва fi înkapкял. Iap maї кв seamъ kînd intръ oamenї, se aшeazъ ла kanътял otgonвлвї вnъ felъ de sakъ, fopmatъ din sfopї gpoase, преквт e fъkвtъ плasa, кв fpingiї tapї ла gвръ ші п'îmпpeцiвръ, kape se пвmeшte праштie; — п'aчeasta înkalekъ чinева kînd se лавъ în fвndъ saъ kînd ese afapъ; — ші aша, aчeste kъпътîie, desfъшвpîndв-se în kinял вввъ apътатъ, ne niшte skpinete, se потріве шte kъ o пapte se pedikъ 'n вввъ, kînd чeелалтъ se лавъ în жовъ.

Mъ аплекаiъ ka съ mъ вit în fвndъ; dap чe съ вezї, kanял mi se înвълвi ла adînчimea

www.dacoromanica.ro

ши ѕвпетвл челъ sinistrв продвѕъ de твлцiмea oaменiлор каре лвкреазъ iн fвндъ, — о тарe пapte dintpe eї fiind кв feapeле de пiчоape; iap ѕвтеле ачелеа de лвминї каре apdъ iн fвндъ, ka ѕъ ѕe поатъ вedea чine чe лвкреазъ, пъреаъ a forma ѕвв пiчioapeле тeле вnъ пвоъ firmamentъ ѕeтънатъ кв стеле.

Кв toate ачestea fвniea чea gpoaѕъ ѕe pedikъ iн ѕввъ пе ѕkpiпete; облоапеле ѕe deskiseръ ши ѕe iнkiseръ iap, двпъ чe еши afaръ повара чea de ѕape, пе каре o deтеръ iнтр'o парте. Dш. Бъdeaив ши еъ, двпъ чe пе iмвръкарътъ кв kîte o 'мвръкъminte gpoaѕъ ши лварътъ kîte o пълърie тарe пе канъ, iнкълекарътъ пе тарцinea праштii. Каiї iнчепвръ a miшka тekanismвл ѕвѕъ deskpiѕъ ши ѕвлвл ѕe iнвîpti, облоапеле ѕe deskiseръ ѕвв пasiї nostpi, ѕkpiпетвл iнчепв a цina, ши, двпъ чe пе pedikарътъ iнтîї чe-ва маї ѕввъ din faцa облоапелор, iнтрарътъ пе gвpa oknеї, iнfiopîndв-мъ, ши a-ша, пе лъѕарътъ iнчетъ пînъ iн fвndъ.

Мъ въzвiъ de odatъ ѕтремвтатъ iнтр'о лвте вisionаръ!..

Atîtea fiinце kondamnate ла лвкрв sfopцатъ, ачеї oameнї кв fisionomiї fepoaѕe ши каре, ла лi-вida лвминъ продвѕъ прin atîtea skînteie pesi-пite пînъ 'n fвndвл галерiилор ѕвтепане, авia пв-tea deoseвi чine-ва de sîntъ iн adевъръ fiinце каре вinzъ заъ niшte вiѕiвнї nonтврпе. Ачеї oameнї каре taie ѕapea ши sîntъ esпвши a pesвfла речea

www.dacoromanica.ro

ші пъвъшitoareа atmosferъ kape este aколо, fie kape kъ kîte вnъ mъkъ de лъmînape dinaintea sa, вniї пе жъmъtate desвръkaцї de xaineле лоръ, aвînd пе fрвntea-ле deskpisъ пъkatъл saъ kpima че aъ sъвîршito, -- aste fiinце kъ първл sвврлitъ, kape фаче a вmпле aервл de цemeteле ші de лoвitвpiле чiokaпелор ш'a ле maiвлвї, de sgpinцareа dinцiлор ші de fieposвл pesвnetъ eшitъ din feapeле kape ле портъ ла пічоареле лоръ... O! Doamne! орї kape ва fi fost kpima kape eї aъ sъвîршit-o, маї de mвлte орї pemвшkareа inimeї лоръ esпpimîndв-se пpin niшte fisionomiї вmiле, întp'o neodixnъ a sвflетвлвї, în niшte kъвtътвpї ші niшte kвцетъpї пе kape nвmaї лвkpapeа ле поate întpepвпе, atestъ пар'kъ singвpe kъ meritъ aчeastъ soapte!.. Eї пв askвnd aчeea че e adевъръ, d'a mъptвpisi kъ faпta sъвîршitъ de dînшi fв tot aша de kpвdъ ші înfiopътoape ka ші лokвл вnde se osîndipъ... — Oameпї че sъвîршipъ вpsape de sînце, kълkъpї, жeafвpї ші tot felвл de kpime, sîntъ gpътъdiцї aiчї; afaръ de чеї kape пе nedpentate fвpъ kondamnaцї; — kît desпpe вni ka aчeia вop da seama înaintea лвї Dвmnezeъ aчeї kape i a жвdekat ші ле a sввskpis sentinца...

Sвtepana aчeasta kape e вnъ kanъ de оперъ, desпpe sistemвл kъ kape e înчепвtъ ші лвkratъ, фаче onoape inцinepiвлвї че a kondвs лвkpareа. Ea fopmeazъ вnъ oape kape впaцiъ, împъpцitъ în маї mвлte galepiї ші sвsginвtъ de

www.dacoromanica.ro

kîte-ва колоане марї, пе каре se лаз ш se вприжінъ волтитвріле челе de sare. Черчетînd чine-ваînъвнтрв-ї, aflъ kîte-ва вліце, toate kв пвтіріле лорв, каре ачestea, fiind паралеле, sîntв тъiate прin алтеле în krвчішї. Чіоплiреа върії e претвtindenї netedъ ka în марторъ, konserвînd чea маї frвтoasъ fortъ пъреції, волтитвріле ш kолоанеле destinate în планв. Ea are маї твлте intrърї, пе вnde intrъ чine-ва ш ese dintrînsa. Afarъ d'ачеле gврї пе каре жоакъ otgoанеле, пе вnde se skoate волованій ш sareа чea тъпвntъ, маї are ш алтъ gвръ, formatъ din skърї ш din трепte. Totвлînsъ este sistemateкв, totвл este o лвкраре de ценів аічі. Ш пентрв ka втezeліле ш isвoареле пътîntвлвї въ пв o îneче, каре ачeasta ar влъві-o преа твлт saв ar prodвче таре ръв, are formate прin преціврл еї ніште твпеле ш galерії, în каре se adвnъ ачeste isвoare ш втezelї, ш d'ачі, printr'вnв mekanismв ш ажвторл a oare-каре машінї, se skoate апа afarъ.

Dвпъ toate провабілітъціле dar, oknеле sistemateче sîntв tot-d'aвna маї sigвре ш dвръ вnвînzeчitв timпв de kît челе nesistemateче.

Аша dar перкврseiв toate galерііле, тъ опріів dinaintea a маї твлтор лвкръторї че taie îmпarte-шї воловані de sare, ш пентрв каре se цine o esaktъ kontabілitate.

www.dacoromanica.ro

Аерul e рече înţuntru ші atmosfera kam nţuştitoare.

Mulţimea ачелор osîndiţi, selţuţiea ші înfiorţătorul lor asпektă, greutatea ші lukrul sforţată, mъ fъkъ tristă, sufletul meŭ fiind kopins d'atîtea kuţetъri dъperoase ka ші nenorочita soapte ла kape este pedurъ omenipea!..

Dunъ maĭ multe refresiunĭ asupra ачestuĭ sujiektă, kape mi a fost atins inima atît de mult, nu maĭ puţin am admipat deskoperipea unuĭ arbure în fundul okneĭ ші kape se aflъ petrifikată. Ел s'a gъsit într'o posiţiune апlekatъ, ші kape o парte din bîrful sъŭ a pъtmas îngroпată în перетеле de sape, iap trunkiul ші pădъчina, din че în че, se desgroапъ, пре kît înaintează tъierea maĭ afund a sърiĭ. Ел înfăţişazъ o grosime îndestul de însemnatъ; — se зіче kъ s'a gъsit алътъреа ku dînsul frukte petrifikate ші kъ ar fi nukă saŭ хърталă; — lukru de kape требue sъ se міре чіпе-ва, de unde kum ші че felă ачestă arbore fu transportată ачі ші îngroпată ast-felă în sape, ла o adînчіme апроапе de патру-зечі de stînжені.

Înfine ешіiă afarъ din okuъ tot ku kinul пректm am fost intpat.

Domnu Budeanu, Dm. Stamatesku, sunt pediţeara Dm. inţinepu Карачіoni, пректm m'atîţi alţi kondukторі, în deosebite sпечіі, desvълеште mulţъ aktivitate ші inteliţinţъ, пentru kape merită лаuda ші stima ţenepalъ; prin urmare, nu mъ по

www.dacoromanica.ro

чіѣ опрі d'a пѣ ле арѣta a mea mape stimъ ші вої atesta tot-d'aѣna kъ жѣnimea pomъnъ, dimpreѣnъ kѣ profesopi лорѣ se sileskѣ foapte mѣлt ші din zi în zi пъшешte în калеа прогpesѣлвї ш'a штiinцелор!..

Dѣnъ doѣъ ope че întîpzieiѣ aічї ла okne, în kape timnѣ Dm. M. Лъчeanя îmї арѣtъ toate политецеле din лѣme, mъ întѣrnaiѣ iарѣшї ла monastipea Titipечіѣ.

Dѣnъ че dap îmї лѣaї zioa вѣnъ de ла sѣsѣ арѣtателе перsonaце, плекаіѣ însoцitѣ de o mikъ sочietate, kя kape m'am fost ѣnit пentрѣ a мерце ла monastipea de Ѣnѣ Лемнѣ.

Sѣiрѣmѣ înainte ѣnѣ·dealѣ înaлtѣ ші skoворîрѣmѣ пе ѣрmъ ла monastipea Sлътioареле, че вine în faцъ kѣ Gовора, ѣnde ne опрірѣmѣ пѣцinѣ, пentрѣ a ne adъnosti de плоaia kape aтѣnчїînчепѣse iарѣшї a пika.

Релѣарѣmѣ d'aчi калеа înainte, kam п'întре dealѣрї ші въї, — трекѣрѣmѣ neste kîte-ва апе ші подѣрї ші мерgînd мереѣ, ажѣnseрѣmѣ ла zeче ope ші жѣmѣtate ла Monastipea de ѣnѣ Лемнѣ.

Akoло aглаіѣ пе маї мѣлцї kѣnoskѣцї, dimпрекnъ kѣ kape пetрекѣрѣmѣ noaптea ші рѣmaseрѣmѣ nînъ a doѣa zi seapa.

A doѣa zi ера жої, 14 Aѣgѣstѣ, ажѣnѣл Sînteї Mapii, ші d'aчeea плекарѣmѣ în noaптea ачелеї зіле, пentрѣ ka sъ fimѣ de zioa sînteї серbъторї ла Bistpiца, ѣnde este храмѣл вiсерічеї.

www.dacoromanica.ro

Monastipea de вnъ летнъ ape o посiдiвне kape seamъiъ пред мвлтъ кв a monastipi Nemъesti, de лîngъ Kîmпв-Лвngъ; — asemenea este skitъ de maiчî.

Monastipea Sврпателе вine пвдin maï вввъ, neste апа Отъсъвл, în faдъ кв чea de вnъ Летнъ.

O вisitaiъ ші пе ачeasta, maï nainte d'a плека de ла Monastipa de вnъ Летнъ.

Посiдiвnea Sврпателор ашezatъ ввв вnъ dealъ akoперitъ de пъдврî, seamьnъ пред мвлтъ кв посiдiвnea че o nosede monastipea Половрачî.

Toate ачeste monastipî dimпредпъ кв Хоресвл ш ч лt, fвndate de кътре Mateï Bodъ ші înaввдite прin dape de мошîї de Kostandin Брînковeanв, se aflъ ввв enitроniea ші kîрмвipea kaseï Брînковenештî.

N'aветъ че ворві desпре ачeste monastipî de kît арътînd kъ se aflъ sitвate ла піште посiдiвnî, преквт am zis, foapte intepesante ші пitoресче; — пapte din еле se aflъ рвinate, ші чеї ч'аъ îмвръkat skima монахалъ, петрекînd între odixnъ ші рвдъчiвnî, потъ трьі iзолацî, o віацъ лipsitъ de gpiжiле ші певоiле зочiале!..

Пентрв вnъ intepesъ oape kвт istopikъ, însemnaiъ ачeste перsонаце ka fвndatopî ші ktitopî, че sîntъ ввдрьвіцî пе пъредіі ачestop dozъ skitвpî: — ла Monastipea de вnъ Летнъ ші ла Sврпателе.

www.dacoromanica.ro

Ла Monastirea de sus ·летѫ, sure dreapta, în partea titorilor:

Fundatorŭ Matei B V. Basarab ши soţiea sa Doamna Елена, — Преda вел Ворникŭ Brîncoveanu, tatъл Паи, — Папа Постелникъ, tata лъй Kostandin B V. Brîncoveanu, — Kostandin B V. Brîncoveanu.

sure partea stîngъ.

Stefan Kantakosino B V. ши Doamna Sa Пъuna, — Бъneasa Елisaвeta skimonaxia Brîncoveanka, — Шерван Kantakosino B V. ши Doamna Maria soţiea лъй Шерван BB.

Ла Monastirea Sърпателе, sure dreapta.

Io Matei Boevod, — Папа Постелникъ, tata лъй Kostandin Boevod, — жупъneasa лъй Stanka, — Stefan BB. — Kostandin BB. — алътъpea, къ ачeastъ inskripţiune: — Бunъл ши înpелептъл ши лъudatъл ши de Dumnezeŭ înkoronatъл Io Kostandin Brîncoveanъл Boevod, — ши în faţъ патрu femei ши патрu копii.

sure stînga.

Antonie BB. — *алътърі*, Neagu Постелникъ, tata Doamnei Marii, — ши жупъneasa Ілinka soţiea sa.

www.dacoromanica.ro

VIII

Пînъ a nв toka de літвpgie, în zioa de Sînta Maріa dimineaца, ne aflamъ ла поarta monastipi Bistріца. Distanца de ла Monastipea de вnъ Летnъ пînъ ачі, este маї o поштіе·; — se înделеце къ am fost плekat foapte de noапte, пентрв ka въ пвtemъ ажвпце.

Dmn. Б. îngpіжitopвл ші ekonomв de ла ачелъ skitъ, mi a fost dat каї ші тръввръ ші маї ерат înкъ înвoдitъ de вnъ преotъ.

Калеа este mвлт monotonъ, плekînd чінева поаntea, кв вnъ timпъ пворвовъ, трekînd прin маї mвлте въї ші пъdврї, ші маї кв seamъ трekînd d'atîtea орї mika ші kвpioasa апа Отъвъвл, каре 'л întîmпinї de вре o треї-zечї de орї în кале, — че тереъ kotemte în kвpвв-ї, пînъ se депъртeazъ de поалеле mвпділор ші dъ întp'алte апе, — pesвflînd ачea воаре a dimi-

www.dacoromanica.ro

nedii ce se pedikъ desnpe zioъ, nprin nърдиле mъntelъi, ші mai ales, întpe Sîntъ Mърii, — simdind kъ deoseбіpe pечeala ші smiditatea че nikъ dъne арборї ka o бъръ de плоаіе, ші kape intpъ nprin todї порії în omъ, — neîntîmninînd în aceastъ distandъ de kît вре o doвъ sътъледе kîte-ва локърї de арътъръ ші 'n коло pîne, dealърї ші малърiле pîърiлор; dap пentpъ a вapiea o aseменea кълъторie, че 'ш'о пропъне чine-ва a o face ast-felъ, катъ съ черче deoseбітеле felърї a ле еї, toate faseле ші съ skimбе ші алеdереа timпълъї.

A кълъtорі în timпъл nondii ші kiap пе плоаіе kîte odatъ, s'ap пътea zіче, asta e бine пentpъ esперiendъ; пentpъ ka съ noatъ чine-ва шti ші съ noatъ gъsta маї мълт плъчереа în fapmekъл diminedeї, — kînd ръsape апоі soapele ші se kъръдъ opisontъл de nъорї; — kînd лавъ пъdinъ kîte пъdinъ a se zъpi toate ачеле miлioane de fрътъседї, de kape este tot-d'odatъ сърпринъ ла івіреа лоръ!

Dънъ че dap кълъторіръмъ ast-felъ, пе ънъ felъ de întъпечіme, înkît авіа пътeam deoseбі копачії чеї stufошї ші нътаї съпетъл че'л фъчea пічоареле kaiлор nprin апъ, пе спъnea къ іаръ тречетъ Отъсъъл, mepgînd аша înainte пе ънъ drътъ че este sitoatъ întpe dealърї търедe, ажънъперътъ însfîршitъ kînd se лътina de zioъ d'aсъпра dealълъї нътitъ ла Kostешті.

Întiiъл însъ обіektъ че пе ізві d'odatъ къ-

www.dacoromanica.ro

ѳтъѳріле, ші kape, întokmaï ka ѳnѫ̆ kastelѫ̆ saѫ̆ ka o foptepeцъ, sitoatъ ла o посиціѳне sigѳръ, îшї аръta тічіле sале tѳрnѳрї ші asпektѳл тѳрѳлѳї eї челѫ̆ алвѫ̆, пе ла жѳтътatea тѳntелѳї; ера Apnota!.. — Bedeцї Apnota! zise вizitiѳл saѫ̆ kondѳktopѳл nostpѳ.

Ла aѳzipea de Apnota... tpesъpiiѫ̆!.. ші тъѳѳpînd kѳ okiї fpѳтoasa ші întinsa лѳnkъ, ачелѫ̆ шесѫ̆ че se desвълеште d'odatъ, de ла поалеле ачестѳї dealѫ̆ ші пînъ ла пічіорѳл тѳntелѳї, se опpiръ пе тъpецѳл ші înfiopъtopѳл ачела kastelѫ̆, kape se aflъ sitoatѫ̆ d'asѳпpa пiskѳpілор înalte ші kape, ka kѳm s'ap gъsi îngponatѫ̆ întpe пъdѳpї, nѳ i se вedea de kît o napte dintpînsѳл; — іаръшї Apnota!..

Ла пічоареле astѳї тѳnte se aflъ sitoatъ Bistpiцa!..

Bistpiцa чea тѳлt fpѳтoasъ! pedifikatъ k'o пѳoѳъ apхitektѳpъ, asemenea fopтînd o чetate saѫ̆ ѳnѫ̆ stpълѳчitѫ̆ kastelѫ̆, înaвѳдitъ de ла natѳpъ kѳ чea маї тinѳnatъ посиціѳне, челе маї fpѳтoase локѳpї, челе маї pomantiче stînчї, a kъpiia посиціѳне e penѳmitъ în toatъ цeapa, se aflъ sitoatъ întpe dealѳpіле Apnoцелѳл ші Do-poiѳ, ape o fopтъ пътpatъ, — пе лîngъ ал kъpiia тѳpѫ̆, desпpe Estѫ̆, kѳpце апа пѳmitъ Bis-tpiцa, kît se noate de intepesantъ пentpѳ посиціѳніле de ѳnde isвopeште ші пе ѳnde kѳpце în kaskade!.. Monastipea ачeasta konpinzînd ніште палатѳpї faimoase, kѳ вisepika ла між-

www.dacoromanica.ro

локъ, къ съмъ de înkъперї, desвълеште kъ mîndріе помоаселе сале търнърї ші domеле вісерічеї; ачеea че, прекът am zis, ka ші monastirea Kozia, se aflъ dominatъ de мънцї foarte înalцї, kare se въdъ de departe de kътre kълъторї. Împrejiърь-і se gъseskъ съмъ de пъdърї, gpote monstrъase ші interesante, atîtea drъмълеце не мънте ші kътre gъра апеї Bistriцa; — ачеia kare se nъмеште *matka*, — ші d'ачі алътъріа, не оаре kare înълціme, supe Nordъ, se aflъ skitъл nъmitъ *Пъпъша* ші маї în съсъ Apnota!..

Bistriцa se afla atънчї лъksoasъ, deskisъ ші pregътitъ de o mare serbътoare, — de zioa хрaмълуї.

Че de лъте se vedea adънatъ înъънтрь ші împrejiърьл еї, ші маї але цереніте мълтъ, venitъ de prin toate пърціле ші маї din toate жъдеціле!

Ачeasta am пътът-о afla înkъ de kînd skoворат не dealьл Kostentiї; kъчї am въzът съмъ de kълъторї, femeї, konії, бътрînї, жънї, kът ші kîte-ва kърпце kъ kaї de nostalіonъ, ніште врішкълице ші kîцї-ва logofeцї kълърї, че se 'ndpentaъ supe dînsa.

Feteле маї kъ seamъ ші femeіле, ал kърора портъ este admіравілъ, — портъл ачелъ penъmitъ ал femeілор din Bîlчіа ші din Gorжї, — мълте dintpe еле viind не жосъ deskълце пînъ апроапе de monastipe, se опріаъ ачі не o

www.dacoromanica.ro

вердвозъ поіанъ, пе цертіі рîвлвї, îшї впълаѫ пічоареле, se înkълцаѫ kв піште чорапї gрошї de лînъ, апої kв пantofí ші ш ч лт — kіар kв опінчї впеле, ші аша апої терцеаѫ de intраѫ în віserікъ, menite în тареа лорѫ девоцівне de впѫ вimцimîntѫ kв totвл релиціозѫ.

Пînъ а пв ажвпце în monastipe, kвm zi-seіѫ, se фаче o преа фрвтоазъ поіанъ, акоперітъ de еарвъ ші втълцатъ пе ла впеле локврї kв tot фелвл de флорічеле: ачeastъ поепіцъ a-вînd o întindepe ші лърціme destвл de тape, deskide впацівл dintpe деалврї ші калеа кътpe monastipe, înfъцішînd tot фелвл de варіетъцї локале, іар прin тіжлоквл ачesteia кврце апа Bistріца kв kpistалвріле вале вndoioase ші kв впѫ репede кврвѫ, — dînd впѫ ші маї тape interesѫ таблоилвї ачesta, fъkînd валеа ші маї фрвтоазъ, поепіца kît se поate de înkîntътoape ші pomantikъ.

În партеа дреапtъ a рîвлвї, вnde локвл е ші маї лардѫ, tokmaї партеа вnde kade monastipea, se фаче de zioa ачeasta вборѫ, впѫ тikѫ tîpgвлецѫ. kв kîte-ва шатре, вnde kîцї-ва negвstopашї skotѫ de вînzape піште атерікъ, вasmале opdinape, niskai-ва флорї de tîpgѫ, маї твлцї церанї adвk tot фелвл de фрвkte, — ші маї алеs ачі se вinde твstѫ de поаme, kape se adвче прin вътoaie ші фетелеше.

Аша dap, пе de o парте віserika ші de алта вборвл, пвпеа ачeastъ вале ш'ачeste ло-

www.dacoromanica.ro

kърї întр'o deoseвitъ mишkape; fъчea a se вedea felъ de felъ de лъkрърї ші sътъ тape de oamenї, deoseвite kostъme ші fisionomiї!..

Шînъ a nъ ажънце înkъ пе kълтea deaлълъї de ла Kostешtї, am întîлnit gръпе de sътenї вiind kъ kapeле de kътре Tîpgъл Okneї; deoseвitъ чеї че se вedeaъ îndpeптîndъ-se пе dрътърї deпъptate, — вървацї ші femeї, din Вîлчea, din Gopжї, пînъ ші din Mъsчелъ, — de ла Xopesъ, de ла Половрачї, ші de прin sateле saъ kътъпеле dinпpeцiзръ, kape se gъseskъ sitoate întpe тънцї ші deaлърї; — тоцї aчestiea epaъ destinацї пептръ sворъл de ла Bistpiца.

De ші zioa se îngîna kъ noaптea kînd am sosit пе тъkea sъsъ-пътitълъї deaлъ, am въzът п'întpe церапї впеле fiisionomiї kape nъ тї epaъ nekънoskъte...

Îndatъ че ажънseрътъ ла monastipe, intpaрътъ în Snt. вisepikъ ші asistaрътъ kъ toatъ peліцiositatea, kînd sinцia Sa пърinteле apximandpitъл Ieponim ші алцї пpeoцї, sъvîpшipъ kъ sолemnitatea kъвenitъ sîntъл oфічъ, dinaintea asteї пътeроase тълцітї.

Бisepika se afла плinъ înkît пътaї авea локъ, — kъptea, паptea dinafaръ пînъ ла поpцї ші afaръ de dînseле, totъл epa konpins de oamenї; пpetътindenї se вedea лъте de tot felъл.

Sînta лiтъpgie fъ sъvîpшitъ, însoцitъ de dътnezeeштiле kîntърї, în тіжлокъл atîtop kandeле

www.dacoromanica.ro

skумпę ші fъклиї anpinse ; — toatъ monastipea ші вisepika se afла înтр'o stpелвчітъ solemnitate, în sвnapea клопотелор, în лавde ші вine kввîntърї!..

Dвпъ sînta ţeremonie, вisepika рътîind tot deskisъ пentpв mълţimea че вenia a se mipві ші a sъpвta sînteле реліче a ле sîntвлвї Gpigopie, kape se aflъ depвse în astъ monastipe, o oape kape soчietate, mepse în salonвл de npiimipe, вnpe a felічita пе пърinteле archimandpitвл.

Пърinteле П. Zъgъneskъ ші алцї fвnkцionarї aї monastipi, se лвптаъ prekît пвteaъ ka sъ potoleaskъ ші sъ mълцвmeaskъ лвmea.

Am вisitat пе Пърinteле Ieponimъ, вnde fвiъ împpesвpatъ de soчietatea ţeremonialъ.

Aчi kвnoskвiъ пе maї mълцї клерічї ші fвnkцionarї вenиї de ла monastipea Xopesв.

Челъ maї алесъ prînsъ пърinteле Ieponim îl dete oasпецілор. Пъstpъві nв ліпsіръ d'a se adвче ла masъ, ші kътре sfîpшitъ, шampania însoці връріле tвtвpopa, de ла вnъ kanътъ ал meseї nînъ ла челълалтъ. Preotвл Poman, — вnъ preotъ, вnъ kpeштinъ, înveselі osпъдвл prin kîte-ва xepoвіче ші agioase, че ле kîntъ, akompaniate de isonъ ал maї mълtopa.

Nв вецї nepde din вedepe însъ, kъ чeea че se петречea în sala aчestop oasпї, adekъ, kînd вoiepії se osпътаъ în salъ kв tot felвл de mînkърї, — kв пъstpъві ші kв шampanie, — tot a-

www.dacoromanica.ro

semenea, ba înkъ че-ва ші маї mълтъ, fъчеаꙋ ші ɟерапіі afaръ în oколъл monastipi; — adekъ, pretъtindenї аштерпъверъ mese kъ чімпоаіе ші лъътарї, маї mълте хорї ші tot ɟелъл de dangърї se вedea орї вnde пе поіанъ; — de ла monastipe пînъ ла tîrgълецꙋ ɟinea вna aste петречерї ші веселіі.

Fiiчеле рътene ші frътoase, ɟemeіле вine пептъnate ші kъ difepiteле колоаре че пъртаꙋ пе dînseле, вine îmвръkate, — oamenї de deoseвite koпdiцівnї ші stърї, negъцitorї, amплоіацї, aꙋendaшї ші epistaцї de mошіі, — іар ɟереапіі маї kъ deoseвіре, fъчеаꙋ serвътoarea вплendidъ, formaꙋ frътosъл ші вarietatea aчestъї вворꙋ, aчestop osпеце!..

Aчestea toate вrmîndъ-se în kървъл însemnateї zi, kiap лъътарї вънї ші mвsika de Sibііꙋ, вiind de пе ла Tîrgъ-Жівлвї saꙋ de ла Pîmnikꙋ, пъ лipsiръ d'a se aръta în прадъл monastipi, ka съ ілвstpeze ші съ inimeze în tot kiпъл aчeastъ serвътoare.

Чeea че însъ m'a прins o маї mape miраре, ші kape mъ окънъ преа mълт în kървъл astop îmпpeціврърї, fъ kъ înainte d'a пе пъпе ла masъ, пе kînd intpam пе вша съліі, zъріiꙋ tpekînd пе dinaintea kopidoарелор бътрînъл челꙋ de ла Kîmпъ-Лъngꙋ dimпpeвпъ kъ fie-sa Ana, aчela deвпре kape gpънічервл ші kompaniопъл меꙋ Niцъ îmї ворвise atît de mълтꙋ.

Ne fiind timпꙋ ka съ mъ почіꙋ опрі,

www.dacoromanica.ro

a mъ лва dвпъ dînшi ш'a ле ворbi, eї вeniaз пe sвв gangвл monastipi, kînd eз intpamз în sала de mînkape.

Fвseiз mвлt intpigatз de asta ші nв пвtвiз înделеце de odatъ, kвm astї oamenї se gъseskз înтр'o аша mape distanдъ ла Bistpiдa, neste Олtз.

Îmї mвлдвmiiз însъ kвpiositatea pрin челе че aflaiз maї în вpmъ.

Asta fв пentpв mine вnз sввiektз de kвдetърї, — ші sввenipвл komпanionвлвї meз mi se înfъдішъ penede în minte...

Aвia ne skвлapъmз de ла masъ ші sочietatea, oasпeдii, dвпъ maї mвлte вpъpї ші felічitърї postite, ешia, ka fie kape sъ'шї kaвte penaosвл pрin deosевitеле kamepe a ле monastipi, saз a se пpeвtвла п'în tîpgз, — пе ла локвл вnde kвpце Bistpiдa, — пе ла skitвл Пъпвша, saз kiap п'în kвptea monastipi.

Kînd dideiз sъ esз din salonз afaр, вnз oape чine kв faдa anpinsъ de вinз, kв okiї tвpввpї în kanв-ї, kв îmвpъkъmintea kam deшъnдatъ ne dînsвл ші kв пъpвл вîlвoiз, mъ îmninse, sъ iasъ d'o datъ kв mine ne вшъ, saз ka sъ tpeakъ el înaintea mea...

Astъ пвptape пвдinз delikatъ din пartea aчestвia, îmї tpase kвpiositatea ka sъ mъ вit дintъ asвпpa лвї, kînd nînъ aчi, noate, пвpin m'ашї fi intepesatз de чeї maї mвлдї nekвnoskвдї kape se gъsiaз akoло.

*

www.dacoromanica.ro

Ла о арънкътъръ de okiŭ авънръ-ĭ, ел воі съ fie глътецŭ ші 'mĭ zise: —“ Че ші аічĭ te gъsesk? чine te a adъs aчi?..“

Aste ворве odoponkŭ tonkŭ, пърîndъ-mi-se ъna din челе маї марї овръsnичіі, îmĭ întopseiŭ penede okiĭ кътре ънŭ пърinte че se afла алътърї, съ'л întreв чine e asta.

— E ънŭ apendaшŭ тъшъstipeskŭ, аша am авzitŭ, îmĭ pesпънde пърinteле ekonomъ.

Astŭ omŭ îmĭ маї арътъ înkъ odatъ dinĝi, пrintp'ънŭ върisŭ батжокърitorŭ ші еші afаръ япре gangŭ.

Mi adъseiŭ atънчї aminte kъ fisionomiea лъї nъ mĭ epa de tot stpeinъ: — 'лam маї fost въzвt, — îл кънoшteam, — dap nъ пътeam de odatъ înĝелеĝe ънde ші'n че локŭ.

Къ toate aчestea, de ші înkърkatŭ пentръ ънŭ momentŭ, mъ лъaiŭ dъпъ dînsъл, kînd ел se afла în dpentъл, порĝіі desпре Sъdŭ a gangълъї.

O воче mъ stpigъ d'odatъ ла snate; — mъ fъkъ съ mъ întopk. — Пreotъл Poman îmĭ zise съ'л аштепт пînъ se ва dъче akasъ ш'апої se ва întoapче ka съ mъ kondъkъ ла gpota nъmitъ a лъї Sîntъ Gpigope, ші пе кървъл Бistpiĝeї, прекът ne înĝелeseseрътŭ маї 'nainte.

Пînъ съ ворвeskŭ къ aчestŭ пreotŭ, aчела ші пepise...

Алерgaiŭ пretътindenї ші маї întърîtatŭ ka съ'л afлъ. — Îл кътaiŭ пріn кърte, пе ъвъ

www.dacoromanica.ro

gangŭ, în kîte-ва катерę пе жосŭ ; dap nв ера nikъirĭ.

Мъ вркаіŭ пе skaръ 'n sвsŭ, ka doaръ îл воіŭ gъsi вnde-ва ла ал doілea etaціŭ. Intraіŭ în залопвл челŭ таре de пріimipe. — Ачі апропііndв-тъ de fepeastръ, въzвіŭ п'ачелŭ отŭ kъ sta de ворвъ ла поарta dinafaръ kв впŭ алтвл, челŭ че авеа о таліе skвртъ, tot asemenea oakeшŭ ka ші dînsвл, dap kape se пъреа kъ sosise атвпчї ла monastipe.

Ешііŭ пвтаї dekit afaръ ші тъ skоворїіŭ în kврte dвпъ dînsвл! — Ачі îmї вені sъ тврвezŭ: — еї пв ера таї твлтŭ ла поартъ!..

Întреваіŭ пе посташвл kape îл gъsiіŭ ачі. — Ел îmї sпвse kъ stъпînв-sъŭ вenise de kътpe Slatina ші tokmaї intpase înъвntрв monastipi dinпpевпъ kв fpate-sъŭ челŭ de kрвче. — П'ачела îл ші kъвtam! — Fъръ ka sъ тъ опpeskŭ ачі, алergaіŭ ka пegpешit sъ'л gъseskŭ: timпвл înkъ пв ера тpekвtŭ ka sъ'ї черŭ о esплікацівне.

Kînd intpamŭ пе поарta din faцъ a gaпgвлвї, въzвіŭ ешind пе чеалалтъ поартъ цepaпвл desпpe kape тъ înteresam, dinпpевпъ kв fрвтоasa fiika sa, Ana: еї tokmaї ешіseръ din вiserikъ ші se îndpeптаŭ спре тpgŭ.

Пе de o пapte dopinца тea de pesввпape, пе de алта пвоа imпpesiвne kъ am gъsit пе ачестŭ цepanŭ; — dopinца ka sъ gъseskŭ пе о твл dвпъ kape алergamŭ, dopinца de a черчета

www.dacoromanica.ro

ші а aflа че-ва despre Niцъ; — înkъrkatъ dap ші kъ ъna ші kъ alta; — maï iakъ neste astea toate, ші o altъ sъrpisъ ne aштeaптъ!.. — mi adъseiъ îndatъ aminte kъ nъ m'am fost amъцit de dimineaцъ, kînd vъzъsemъ niште fisionomiï kapi mï пъреа kъ'mï sîntъ kъnoskъte: — era în adevъrъ Stъnikъ fpateле лъ Niцъ ші tatъ-sъъ вadea Neakшъ. — Eï fъseseръ ла Okneле Marï kъ karъл пentrъ sape, ші aвътîndъse пе ла Bistriцa, de sворъл Sînteï Marii, tokmaï intpa пе поarta чea таре a monastipi.

— Bine aï venit sъnъtosъ, fpate Stъnikъ! zise ънъ жъne цereanъ d'alътърï, kape se aflase maï dinainte venit în monastipe, dap tata Neakшъ ънde e? sînteцï kъ karъл?..

Eï se лъarъ de mînъ ka niште верішkanï вънï; ші Stъnikъ adъogъ, aръtînd пе tatъ-sъъ че venia în ърта sa:

— Iaka ші tata! — Че faче d'al de' леleа Floarea, леleа Ana, мата Мъria?..

Dap Stъnikъ îndatъ че dete kъ okiï de mine, ръtase kъ ворвеле întrepънte пе въse; ел fъ îmъртърitъ; — лъsъ lîntr'o парte пе верішkanъл sъъ, ші veni spre mine, tokmaï kînd sosi ші tatъ-sъъ.

Kъ astъ împreцівраре тъ opriiъ d'a маї ъртърі пе adversarъ.

Am simцit însъ adevъratъ чea маї таре въkърie din віаць kъ întîlnisemъ într'ънъ ase-

www.dacoromanica.ro

menea локъ пе вънвл ачesta вътрînъ ші пе fraтеле лві Niцъ.

Dинъ че ворвііъ маї мълте къ вътрînвл, черчетîndв-л de sънътate, nînъ ші de чеде маї ne 'nsemnate лъкрърї, îl întrebaiъ desпре Niцъ, desпре кът sta кв ворваînsъръторії лві.

Бътрînвл sвsпінъ ші тъкв ла ачeastъ kestiвne.

Îmї snвse nцmaї къ Niцъ, de kînd m'am fost desпърцit de dînsвл, a fost пе ла Бъкърещтї ші s'a'ntors iаръ ла Kîmпв-Лвngъ, dap акът se gъseште de pîndъ ла komandъ.

Stънікъ, întokmaї ka ачеї konії дештепцї че nimik nв ле ва трече пе dinaintea okілор saъ прin minte ka съ nв snвie ла алції, ші маї алes къ ел mtiea în че kontaktъ de intimitate stam eъ кв fpate-съъ, se апропіе de mine ші 'mї zise: — маї пе вртъ вої вені ka съ цї snвіъ toate кв deaшънвнтвл; — minвnї marї i s'a întîmплат лві Niцъ!..

Рътъseіъ estasiatъ ла ворвеле бъіатвлві.

Бътрînвлînsъ kontinвъ: — Este pîndвітъ съ se fakъ акът ревisie пе gpaniцъ. — A вenit вnъ otъ mape din пartea stънînірі, — аша ka вnъ ginъраръ, каре втблъ прin царъ, — ші вnъ Domnъ dintr'вnъ neamъ de împъратъ!.. Чine штie ч'о маї fi ші asta!.. Eї лваръ кв dînші пе Niцъ, пентрв къ квноашte вine потечіле мвнцілор, — ш'апої este съ se fakъ вînътоape de

www.dacoromanica.ro

врші ші de mistreţi. Minune mare kъ nu s'aŭ лъsatŭ ne la Bistriţъ ku aчeї domnї!..

Astъ împreţiьrare чe mї era ku totъл nekunoskutъ, mъ fъku a'mї aduчe aminte desnre kълътopiea Prinчipeлuї A... чe fusese ku o лunъ maї nainte,.. desnre a kъrьia treчere am fost aflat pretutindenї ne unde trekusemŭ, întîmninînd în kale-mї maї multe arkurї triumfale ші porţї înfrumuseţate ku florї ші frunze.

Bietъл Neakшu sunuea чeea чe auzise ші kît ştiea!..

Însъ untлareа лuї Niţъ ne liniea graniţeї era adevъratъ.

Dunъ чe mъ desnъrţiiŭ de bътrînŭ, el merse dinnreunъ ku fiul sъŭ Stъnikъ ші ku alţї asemenea nelegrinї în sînta Biserikъ ka sъ se înkine.

Stъnikъ ne la toaka nonilor se ţinu de vorbъ; veni ші'mї sunse ku deamъnuntul o krioasъ împreţiьrare чe i s'a fost întîmplatŭ luї Niţъ, în kit timnŭ a fost ne la Bukurешtї, ne kare, ka o datorie, snre a ţine unŭ ştirŭ în impresiuni ile мele de kълътorie, voiŭ чita-o înainte...

Eшind dunъ aчeasta ne noarta monastiri, întîlniiŭ ne nъrintele Roman чe îmї zise sъ merţemŭ de o kam datъ la grota Sîntuluї Grigore ші la skitul Nъnuша, ka sъ aflemŭ timnŭ sъ ne întoarчemŭ nînъ la toakъ, ші anoї snre

www.dacoromanica.ro

seaръ, пе ла singitъл soareлуї, съ terдetъ пе kъrsъл saъ matka Bistriцeї.

Prekъm am zis, лъtea era aша de înдesatъ, înkît nъ nъteaї a'дї arъnka okiї în вre o napte, fъръ съ vezї oameнї ші femeї.

Ne вrkarъtъ пе potecї nînъ ла brîъл dealuлуї sitoatъ ла kanътъл monastipi, ші ажънserъtъ ла gъra gpoteї, kape are ла intrare-î o portiцъ.

Aчi gъsirъtъ пе maї mълцї visitatorї kari ka ші noї tokmaї intra. Anrinserъtъ maї mъlte fъkliї ші пе nъserъtъ a perkъrде prin toate пърділе ші a черчета deoseвітеле stъпдії болtoase în neatръ, вnde domnia tot aчелъ întъnerikъ kape fъ în gpota чea de ла Dîmбовічоаръ. Formaînsъ aчesteї d'aічї este алт-фелъ, prekъm ші пътîntъл d'o алтъ natъръ. Stalaktite линseskъ saъ sîntъ foarte пъцine ші пе 'nsemnate. Înъънtръ gpoteї, kъm ziseiъ, se aflъ aчелъ întъnerikъ ші o nesпъsъ вmiditate... Se gъseште doвъ mічї parakлise zidite înъънtръ eї ші вnъ mikъ pîвлецъ, kape isвoreште ші se nerde, prin atîtea înвîrtitърї ші deoseвітеле kanaлърї formate de natъръ.

Într'o napte maї kъ seatъ болта лъъ, din kaвsa вmiditъціі вnъ deseтnъ foarte admiравілъ, пar'kъ ar fi konstrъitъ toatъ dintr'o martъръ kъ вinedele, ші mіі de liліечї, atîrnaцї вniї de алці ka niште чiвkърї, ші акъцаці de колдърiле болцілор ші prin toate вngiвріле, înчепъръ a

www.dacoromanica.ro

ввъра ші а волта împreџiвръл nostrъ, îndatъ че пътрвnse ла dinшiї лвmina faklелор. Admiraръmъ mвлт aчeastъ minвne; ші dвпъ че trekъръmъ de kîte doъ orї prin fie kare parte saъ prin fie че волтitъръ, eшiръmъ kъ toџiї dintrînsa ші traseръmъ în ърта noastrъ portiџa de ла intrare.

Ne skoворîръmъ iaръшї пе aчеле drвmвлеџe fъkвte în neatrъ saъ notečiле пе вnde ne вziemъ, пînъ ажвnseръmъ dinaintea вnor stînčї marї arвnkate de timпї în miжлokвл апелор. — Torenteле akolo viind din înъlџimї depъrtate, treче p'între dînseле kъ mъrmъръ, ші kъzînd înfъpiate ла вале prin fъgaшele челе de neatrъ, s'asvîrле neste orї че întîmpinъ ka вnъ katapaktъ... Ast-felъ e kъrвзл апеї Bistriџa, p'între niшte stînčї ші pîne, înfrвmвseџate kъ tot felвл de пъdъre ші плante.

Într'o distanџъ oare kare, ла gъra mвnteлвї, пе вnde kъrџe aste kaskade, se vъdъ niшte пвnџї arkвite, arвnkate kъ artъ neste aчele stînčї din miжлokвл pîrlвї: — totвл e ačі frвmвseџe, totвл selbъtъčie, totвл e admiravilъ, ka ші пе kъrвзл Dîmbovičoareї, saъ ka ла Tismana. — Piskъриле granitвлвї înъlџîndъ-se drept în вsъ kъ vîrfърї askвџite ші alvičoase, neste mвлџimea пъdърilor apdikate maї вsъ de koameле mвnџilor, — krede čine-va kъ vede mвnџiї ші posiџivниle din Elveџia... — Toate aчestea

www.dacoromanica.ro

se vădă akolo kă ună asnekţă adevărată maiestosă, de kape rătăseiă vimiţă, privindă-le.

Trekărătă ana ne o nănte sitoaţă lîngă ună vekiă žoagără. — Orî în kotro nî arănkaï okiî era nătaï verdeaţă, drătălece, aleie de arborî mîcî ši marî ši lokărî de resăflare saă de šezăt.

Ne văirătă unre stînga drept în sasă, kătre skitălecăl Pănăša. Aci găsirătă o mikă visperikăcă ši vre o treî kălvgărî. — Maï nainte, tot ne stînga, trekînd printr'o noianţ ši printr'o mălţime de prănetă, merî, alănî, koarne ši altele, merverată la admiravila ačea neatră nămiţă a Dragneï. — Ačeastă stînkă de kalkairă, ašezaţă în sînăl unăï deală, la nosiţiănea unde ea se află ši forma če o are, lasă ună eko če fače a repeta foarte tare ši deslăšiţă fie če vorbă postiţă în faţa eï. De ačeea i se atribui nimte fiksinî amoroase, înkă din timnî depărtaţî, ši kape nă se vită nînă akăm de nopoln... Nămirea če i se dete, este nătele unei fečoare frătoase, kape, împrejnă kă o sărată a eï, fiind amîndoă ărtărite de nimte Tătarî, se arănkară žosă de ne stînkă, ši sănpinăl, ţipătăl disperării če 'l skoasără, se prefăkă d'atunčî într'ună eko, kape rămase nînă azî, a atesta ărtašilor viertătea ši nădoarea loră.

Am askălat kă plăčere tradiţiănea ačeasta ši am admirat frătăsecea stînčeï ši'a lo-

www.dacoromanica.ro

кълъї dиnpeџiъpъ... Ka ънъ oвiчeiъ pъmas, e къ nenъtinцъ ka чine-ва, tpekînd ne лîngъ dînsa, съ nъ penete nътеле Dpagneї, ші neatpa tot-d'aвna, къ ънъ sънetъ de o sъavъ melankoлie, pesnънde — „Dpagnea"!.. — monъmentъ viъ pъmas din timnъл glopii sale!..

Am zis, totъл e admipaвilъ ла Bistpiца!..

De ла aчeastъ stînkъ dpentъ în sъsъ se faче dpътъл ла Apnota.

Мерџереа ла Apnota o лъsaiъ nentpъ zioa вiitoape, къчi ast-datъ nъ epa timnъ în deaжънsъ.

Dap пpeкът am zis, лътea epa pesinitъ pretъtindenї ші nînъ ші n'akoлo se gъseaъ gpънe stînd ne eapвъ, saъ pътъчind npin desiшъл apборілор.

O konвepsape întpe doъ femeї жъne, тъ sърnpinse.

Ne kînd тъ întopчeamъ de ла Stînka Dpagnea, ші kînd тъ aflam în faца ънeї хълъчiъце вepzie, dinaintea ънeї къsъце, авziiъ ъpтътoapeле ворве че тъ fъкъ съ тъ onpeskъ nъдinъ ші sъ askълtъ:

— Eї вine, sърatъ! ел este, пpeкът вezї, авътъ кът tpeвъe! — аре тошie, вanї, вite ші de toate; — ш'апої e de колеа ші asta къ, este боiepъ — negъдitopъ! — веї fi чea маї fepічitъ din лъme!..

Рътъseiъ întъpтъpitъ къ ш'ачi, întp'o asemenea denъptape a тъцiлор, fepічipea stъ nътаї în вanї ші'n авъдie!..

www.dacoromanica.ro

— Nu, pușnunse o altă voce, kare, după artoniea ți resunetul ei țelă dulce, tă fuku su înțeleguă ku era al unei kopile, — nițî odată nu kuțetă ku o su fiă ferițită ku unu asemenea omă, de ți ziță ku ar fi negustoră boieră ți kiar ku toată avuțiea ce o are!.. Eă tot-d'auna zik, ț'aveasta o dopeskă, su trăiaskă ține-va între ceî ți ku ceî de neamul său, iar nu ku Dumnezeă maî știe, ku aceî kare sintă numaî vorbe ți laude de dînși!.. Apoî, afară de asta, Ioano, de ți el se ține mereă de kapul părinților meî, ka su mă dea după dînsul, el nițî nu e dup'aci, — ți se ziče ku ar fi avînd nevastă ți kopiî la pămîntu luî, ne kare i a pănustită ți numaî kaută de dînși!.. Am auzit, sugrată, ku e unu ciokoiu gulerată!.. unu omă ruă ți prefukută, unu hrăpitoră, unu fură de leșe!.. Če sokotești tu, n'am auzit eă ține e el?.. sokotești ku nu'l kunoaște lumea?..

— Apoî bine, adăugă ceelaltă voce, nu ți a sunus mătuše-ta de la Xoresă, kare a fost mărităt tot asemenea după unu gurkă, ku kare a petrekut o viață par'ku era unsu ku miere; — tot așa o su fiî ți tu, măre Ano, ku o su ieî ciokoiu, țarigrădeanu!..

— Pentru ține o su fi, fie; mie, zău, nu'mi e ne plakă!

— Se vede ku ți stă tot în minte țirkovnikul ăla kare maî 'nainte fusese argatu la tată-tău... če tot nu 'l aî vitat înkă?..

www.dacoromanica.ro

— Пе ел, търе, 'л аш воі de o mie de oрї маї бine dekît пе вnв пв штіў чine ъла!.. Înkaілea ел este pomъnў d'aї nostpi; — a kpeskвt kв noї, îл штie tata, mama, ші'л квnoaште tot satвл de omў kв minte ші kв pîndвialъ!.. Kъ n'ape aввдie; O! Doamne! atîta лвme, kвm tpъeште? Nвmaї de, mami i a kam intpat în kanў kîte i a deskîntat d'алde mътвша ші faче пе бietў tata a se лва ші ел dвnъ dînsa. — Îї авzў n'amîndoї ворвind de лвkpвpї marї, sъ mъ вazъ чiokoaikъ ші maї mвлte пв!.. Челў пвдinў, kînd aї шti kît e de fpвtosў ачелў жвne, че kв minte e, апої штie kapte, este ла miліdie, toate ле ape бвne! — Ел de ла вnў timnў dъ mepeў n'în satў пе ла noї, întpeaвъ tot d'авna de mine, mъ iвбеште, mъ чepчeteazъ; — se вede, ox!.. ел ва fi поate вpвitў!..

Ворвеле ачestea mъ intpigaps foapte mвлtў. — Mъ апропieiў, ші îndatъ че fвiў zъpitў de ачeste doвъ жвne, konвepвapea fв întpepвпtъ; — dap kît de mape îmї fв mipapea kînd вna din еле въzвiў kъ ера вestita Ioana de ла tîpgвл Xopesў ші чeелалтъ ера fpвtoasa Ana de ла Stoeneштї.

Еле se petpaseps îndatъ ла kasa чea алътвpatъ, вnde se afла пъpinдi Апеї ші маї mвлдї sътenї.

Плекаіў d'ачі ла вале, kъчї пв ерат singвpў, ші пв mъ пвteam опpi ka sъ staў de вор-

www.dacoromanica.ro

съ кѫ dînmi. — Де dideiѫ nѫmaĭ ѫnъ zioa mi am trekѫtѫ.

Ne întoarseръmѫ iarъшĭ ла monastipe, къчĭ s'апропiase timпѫл точіĭ mi преотѫл Poman epa de pîndѫ.

Kînd am intpat în kamepa mea чea din ѫngiѫ, ѫnpe Sѫdѫ-Estѫл monastipi, gъsiiѫ пе Stъnikъ kape mъ аштепta. — Ел îmĭ deskpise ѫna kîte ѫna toate челе петрекѫte кѫ Niдъ: — ѫna din челе маĭ терiвiле istopiĭ!....

www.dacoromanica.ro

VIII

Iatъ întîmplarea despre kare îmĭ vorbi Stъnikъ în kapitъl trekътъ ші kare mъ fъkъse a o nъmi terібілъ.

Dъпъ че m'am despъrţit de Niţъ, maĭ în sъsъ de la Dîmbovічioaръ, prekът въ este kъnoskътъ, el fъ de servічiъ zілеле destinate, пînъ че se întoarse akasъ.

D'aчi, otъrînd sъ fakъ snъ transportъ kъ skîndъrĭ la Bъkъreштĭ, kare e sna din prinчіпалеле întreprinderĭ a le oamenілор despre Kîmpъ-Lъngъ ші Tîrgoвіште, el porni împrezнъ kъ Stъnikъ, ші kъ alцĭ tovarъшĭ, ші dъпъ o kale de treĭ zіле, aпropieaъ sъ intre în Bъkъreштĭ.

Kînd eraъ nъmaĭ la o poштie, desжъgarъ вітеле într'o noante, aproape de snъ satъ, ne moшіea sneĭ monastirĭ înkinate, dinprezнъ kъ

www.dacoromanica.ro

soți sъĭ de kълътopie, прекът fakъ лokъitopiĭ kînd sîntъ пе dpътъ. Maĭ пе dъпъ miesъл поп-цiĭ, s'aъzi de mapцinea kapелор o лapтъ, înso-цiтъ de tpъsnete ши de плesnete. Niцъ алepgъ sъ вazъ че este; dap aчeastъ лapтъ, saъ maĭ вine чeapta, лъъ ънъ kapakтepъ sepiosъ ши se iвпpъвi întp'ънъ felъ estpa-opdinapъ. Ънъ is-пpъвnічелъ, fiind пss întp'adins de kътpe apen-дашъл ачestei тошiĭ, desлegase пе fъpішъ вite-ле oameniлор kълътopĭ ши пе de алтъ пapte ле dete de штipe kъ вiteле aъ intpatъ în gpîne ши în поpътвĭ, kъ aъ fъkът stpikъчiвne mape, kъ тpeвве a плъti пentpъ ачeasta o глoабъ însem-натъ, saъ de ънde пъ, вiteле вop fi лъate ши în-kise în oбopъл satълвĭ... Stpikъчiвnea dap че o fъkъвеpъ вiteле atънчĭ ши kъ алta maĭ dinainte, se gpътъdipъ пе впiпareа ачestop бieцĭ kълъ-topĭ, товаpъшĭ d'aĭ лвĭ Niцъ. Ши fiind kъ eĭ пъ se пътpъ înцелеце kъ вopва, kъчĭ отъл apendашълвĭ чepea foapte тълт, iap вътeniĭ вoiaъ a плъti пътaĭ пе sfeptъ, se aцînцъ o înвepшънатъ лъптъ ши алepgapъ ла чiomeце!.. În aчeastъ kpînчenъ бътaie, întpe kîцĭ-ва вътeпĭ ши kъ чeĭ kълътopĭ, пе лîngъ tpîntelĭ, пalme, sgъdвipĭ, sfîшiepĭ de xaine ши алтеле, se въzъ ши sînце kвpgînd, тîinĭ pънte, kanete внapte, ши o feme-ie kîpчiътъpeaвъ kape se gъsia în тiжлокъл лъптътopiлор, se skътвpa kъ atîta, kъ ea a apъ-tat oameniлор хotapъл ла dpънiъ, пînъ 'n apъ-тъpъ, ши kъ ea пъ штie че aъ maĭ fъkът eĭ...

www.dacoromanica.ro

S'a въzвт dintp'aчeasta anpinzîndв-se o чea маї маре връ întpe Pomъnї пe Pomъnї; îшї adpesaв вnвл алтвia чeле маї врîчoase вopвe, ka квm n'ap fi fost konsînцenї, ka квm ap fi fost stpeinї вniї de алцiї; ka квm ap fi fost inemiчї перпетвалї!..

Niцъ, ka вnвл чe алерgase шi se пввese întpe eї ka въ ї îmпaче, fв akвsatв de кътpe adвepsapї, квm къ a лвat шi ел пapte în лвптъ шi a fъквт върsape de sînце.

Însfîpшitв, пачea лв se пвtв pestaвiлi fъpъ apendaшв, fъpъ depвtaцї saв жвpaцї шi alешї, fъpъ doposanдв шi kîte алтеле твлte, пentpв kape pътaseръ пînъ a doва zi, маї пînъ ла toaka попiлор; — къчї, пe лîngъ gлобiреа de stpikъчiвnea вitелор, маї вртаръ шi черерї de desпъgввiре, satisfачерї шiînвoiрї пentpв sînцеле чe кврsese, сав маї вine пentpв капетеле впарte... În skвptв, gлобiреа se fъкв de zeче орї маї маре; — шi din kape, doвъ пъpцї лвъ apendaшвл, o mikъ пъptičikъ fв datъ iвпръвпiчелвлвї челвї кв капвл впаптв, iap pestвл se dete пentpв вinвл шi бъвтвpa de ла kîpчiвma apendъшaskъ, пentpв ka въ se въвîpшiaskъ пачea квm тpeвве!..

Apendaшвл tokmaї popnia atвnчї întp'o кърцъînвълitъ кв pogoжinї, пe o вeatъ femeie жвnъ, волnавъ пepдвtъ, пe kape o аввsese în kasъ ла dînsвл de toate kondiцiile, ka влвжnikъ ш ч лт. — Dap fiind къ вnв aseменea otв iввeште

*

www.dacoromanica.ro

tot-d'auna bărbătatea, ші кіар коншціінца са о вар-
бează, ка съ трагъ фолоасе кă пагубa алтора, а-
чeастъ femeie фiind маї întîiă себăтъ принтрîн-
сул, — демораліsатъ ші тîрîтъ în калea пер-
зърії; — ел, каре о атъцise ші о фăрасе de ла
пърінцї, фъкăсе dintрînsa о вnealtъ, о батжо-
коръ, — тîрînd-o din малтратаре în малтратаре,
din абăсă în абăсă, din misерie în есчесул des-
frînърії ш'ал корупцієї; — еа рътъsese însър-
чінатъ, пердă, se болнъві, se тікълоші ла вша
лві; — ла вша вні tiranъ, каре în вртъ, dă-
пъ малтратаре ші некъзтаре, фъкă че фъкă ші
о трimise съ моаръ ла спіталъ!..

Ніцъ atins фiind de соарtea ші непорочіреа
ей, aflînd къ о femeie сърак ші болнав este
isgonitъ de ла прагул авутълуї немілостів, se
апропіе de gъра кърцеї ка съ о вазъ. Femei-
ia ачeasta însъ înekatъ de лакріте ші абіа рес-
пірînd, слабъ ка вnă скелетă, îші акопері фаца
dinaintea лві.

Ел se трase ші nă zise нimікă...

Dупъ трeї зіле Ніцъ îші desfъкăсе skîn-
dурiле ла Капул Подулуї în Бăкурештї, ші вт-
блase пе тоате подурiле ші маї кă seamъ ла
Tîрgă d'Afarъ, ка съ gъsiaскъ kîte че-ва de
înkърkată, че se каvъ în партеа мунтелуї; а-
ша, dinпрeунъ кă frate-съă Stъnikъ, se пре-
вtблase пе тоате зліцiле ші п'în махалале, ка
съ вазъ мареа кърцеnie ші дрътурiле челе
бine întokmite ші регulate каре крedea къ о

www.dacoromanica.ro

sъ ле gъsiaskъ în însemnata kapiталъ!.. — трекъse пе dinaintea хапърілор, аї kърора an-трепренорї, întitълîndъ-ле kъ пъте че ле imita-ръ dъпъ a ле oтелърілор din капіталеле Еъро-пеї, desпoaie лътea kъ предъріле челе пред de sперіатъ, înkît e ваї de тата провінчіалілор kape sîntъ певоіцї съ традъ în ачеле маї kъ seатъ ботezate, прекът ziseръмъ, kъ semne ші kъ пътірї патріотіче ші національе!.. терse de въzъ машіna прin kape se kondъче апа чea stрекъратъ, dap tot търбъре, din gîрлъ, пе ре-пъmita кліцъ a Подълъї Mogoшoai, ші kape a kostat ші ва kosta tot-d'aвna sъme foapte gре-ле; — se dъse d'ачі п'în піадъ, вnde gънoiьл ші înшелъторіile пъ kaвseaзъ нічї вnъ felъ de îngрецошаре, — пе ла gръdina Чіsтецівлъї, ka-pe, daka ap fi tot-d'aвna вine îngріжіть, ap fi вna din челе рарї în лъте, — ші це dъпъ a-miazї, kînd se прeвтълъ боіерії, терse ла gръ-dina Шoселеї; — еші ші ел, kът am zis, din-прeвnъ kъ frъцine-sъъ, ka sъ вazъ лътea ші sъ штie че маї e п'аічї!.. Okiї лъї însъ fъръ d'odatъ isвіцї de лъksъ, непорочіре ші kъ mi-sepiea ла вnъ локъ!.. — Boi a kънoaште în че kinъ ші че felъ se келтъeskъ банії чеї adънацї kъ sînце ші kъ înkърkътърї de кътре apendaшї din sпinapea съtепілор, пептръ D. Dmni. пропрі-етарї!..

Ла mîna stîngъ, ачі, маї 'nainte d'a ажъп-це ла вiseріka Isворьл, лîngъ алеіьл de вал-

www.dacoromanica.ro

kîmĭ, ші вnde e капъtвл kepesteцii, алътврї kв skoала de apte, o femeie înвълітъ kв o mînzъ албъ d'asвпра kipвлвї eї, ka kвm ap fi вnъ mortъ în sikpiв-ї, sta stîlчitъ în пвлвere ші întinzînd o mînъ ла лвтea че тречea...

Ачeasta ера пе ла timпвл точіі, kînd înчепъ тоцї a eші ла шoseа.

Niцъ dinпpeвnъ kв fръцine-sъъ se onpi din-naintea asteї чершitoape, a kъpiia fisionomie ера пентрв тоцї înвълітъ.

Ел kв toate însъ, sвsninînd, se вitъ лвngъ ла dînsa; черkъ o tвpвpape askвnsъ; ap fi вoit a o вedea чine e; ші skoase din tашkъ-ї вnъ банъ, пе kape mîna чea вskatъ a чершitoapeї îl пріimi, fъpъ ka dînsa sъ zikъ че-ва.

Вniї din чеї че тречеаъ, atinшї de nenopoчita ші sвfepinda omenipe, se onpiаъ ші вртаъ eвemплвлвї ввnвлвї цepanъ, алцїі endifepinцї, aвîndъ kвцетеле okвnate de алте треві заъ плъчерї, тречеаъ fъpъ mъkap aшї apвnka okiї.

De ші kв вре o doвъ ziле пловаse îndestвл, dap mвлteле tръsвpї pedikase праfвл, пе kape o mikъ sвflape de вîntъ îl apвnka asвпра misteріoaseї чершitoape.

Niцъ nв se denъptase înkъ d'aчi, вitîndвse kînd ла чершitoape, kînd ла îngîmfaцiї трекътопї; asta fв пентрв dînsвл вnъ sввiektъ de adînчї kвцетърї, ші ніponind okiї maї mвлt asвпра eї, бъgъ de seamъ kъ astъ mînъ întinsъ a чершitoapeї пврta o mînekъ de o stambъ вър-

www.dacoromanica.ro

gatъ, ші пе de търцінї kît ші ла înkeetopї, epa kввte ніште fъшіі рошіі.

Трекв înainte ші'шї маї apвnkъ okiї înanoї, konpinsъ de kвpiositate; — fв kв totвл atinsъ de вoapta eї!..

Dap пентрв kъ, ел вііnd în kапіталъ, fвse-se înвърчinatъ de kътре вnъ amплoіatъ, ka въ dвkъ ла kвptea ввперіорвлвї, вaъ протектopвлвї въъ, маї мвлте dapврї, преквт doвъ пеї de врвъ ші алте продвkte a ле мвнцілор, întîpziase чінчї зіле, пînъ въ іа pesпвnsъ, în a шeasea zi de dimineaцъ, se înвoise kв вnъ gpînapъ, ka въ înkарче ніште тарfъ din пеацъ ші въ o трапвпoарте ла Вълепіі de Мвnte. Аша dap, жоі de dimineaцъ, ел se afла kв kарвл пе піаца dinaintea Snitaлвлвї Брînkoвeneskъ. În aчeastъ zi, пoate орї чine въ intpe, пентрв a вedea пе вре вnъ kвnoskвtъ вoлпавъ; ші d'aчeea se gръмъdiserъ маї мвлцї oaменї ші femeї dinaintea порціі вniталвлвї.

Вnъ пreotъ tokmaї тречea kв sînta îmпъртъшіре, пентрв вре вnъ пепорочітъ kape se afла ла ora sa din вртъ... Niцъ, dвпре kвm îї era обічеівл, лвъ пълъріea de пе kапъ ші fъkв локъ пreotвлвї.

Negвцітopл kв kape тратаве пентрв тарfъ, sta de вorвъ kв вnъ алтвл, a кървіа fisionomie апatikъ, пв арътъ нічї вnъ felъ de мішkape dinaintea sîntвлвї отъ, че терцea въ kon-

www.dacoromanica.ro

soare ne celŭ ce trecea din viaŋa aceasta în dŭrerĭ ši sŭfepinŋe!..

Niŋъ se vĭtъ vine asŭpra lŭĭ ši'l kŭnoskŭ îndatъ: — era apendaševl acelei mošii monastirešti, kare 'l a fost glovitŭ, ka ši ne ceilalŋĭ sъtenĭ, în vrta certeĭ ce li s'a fost întîmplatŭ ne drŭmŭ.

Îndatъ kŭm îl vъzŭ, i se vrkъ sînŋele în kapŭ ši în oki-ĭ! — i ar fi fost neste nŭtinŋъ ka sъ nŭ'ĭ zikъ ce-va, daka nŭ s'ar fi gъsit într' vnŭ asemenea lokŭ ši okolitŭ d'atîta lŭme. — Kŭ toate acestea se vĭli a se liništi nŭŋinŭ...

Apendaševl tokmaĭ zičea kътre celъlaltŭ snekŭlatorŭ:

— Moarъ în pace!.. vine kъ m'am skъpat de dînsa!..

Aste vorve love ka vnŭ nŭmpalŭ în inima lŭĭ Niŋъ.

Kŭ toate acestea el voi sъ štie desnpre cine vorbea krŭdŭl apendašŭ sъ moarъ.

El înaintъ înъŭntrŭ snitalŭlŭĭ ši trimise ne Stъnikъ sъ šazъ lîngъ kaĭ ši sъ vazъ de kъrŭdъ.

Se vrkъ în sŭsŭ ne skъrĭ. — Intrъ n'în maĭ mŭlte katere, fъrъ sъ fie oprit de cine-va, vъzŭ o mŭlŋime de volnavĭ în halatŭrĭ ši kŭ skŭfe alve ne kapŭ, vъzŭ kъŭtarea din partea funkŋionarilor ši a medičilor, kŭrъŋeniea ši vna alta; însъ vnŭ aerŭ strikatŭ ši streinŭ pentrŭ dînsŭl, îl isbi tot-d'odatъ în faŋъ. — Trekŭ

www.dacoromanica.ro

dintp'o stanuъ întp'alta ші se nomeni intpînd în naptea вnde se aflaŭ femeї.

Kînd epa ла miжлokвл asteї stanue, fв o-пpit de kътpe o femeie înuгiжitoape, kapeї fъчea kв mîna sъ stea, a нв mepue maї nainte...

Atвnчї npeotвл tokmaї sъvîpшise d'a îmпъptъші ne o ненopочitъ, kape epa maї mвлt nepdвtъ în agonie, че se afла denвsъ ne вnŭ patŭ din kолuвл katepeї.

Aвia npeotвл eшi ші o mвpmвpъ oape kвm înfiopъtoape întpepвnse tъчerea kape domnise nînъ atвnчї... Ел 'шї apвnkъ okîї asвnpa mвpivondeї, kape intpase kiap în aчea dimineauъ în snitalŭ, ші întiivл obiektŭ че і se înfъuішъ d'odatъ, fв pokiea asteї femeї ші mîneka чea kв fъшiї pошiї ne demъpuinї ші ne ла înkeietopї. Atвnчї îї veni în minte aчea чepшitoape, ne kape o въzв-se ші kъpiia îї apвnkase dinainte вnŭ вanŭ... Însъ femeia asta ел o въzвse ші maї denapte; челŭ nвuinŭ kвnoskвndв-i îmвpъkъmintea ші mînечіле челе ne demъpuinї kв semnŭ pошŭ!.. Atвnчї kinвл челŭ atît de pече ші neплъkвtŭ ал apendaiпвлвї і se înfъuішъ în minte ші'ї aui-uъ o îndoitъ fвpie. — Îї veni вь iasъ îndatъ afapъ ka sъ'л gъsiaskъ ші ал stpiві în mîinї, пpekвm stpivешte вnŭ вpsŭ вnŭ nвtpigaiŭ!.. Ел kв toate aчestea, atins d'o adевъpatъ kompъtimipe ші de вnŭ simuŭ kpeштineskŭ, veni maї anpoape de dînsa. — Ел kpezв kъ dînsa este вpe o sepakъ fъpъ nъpiuцї, fъpъ pвdenїї, fъpъ

www.dacoromanica.ro

kъnoskъцї, — fъpъ nimenї, însfîrmitъ! — nimenї, челъ пъцinъ, kape съ черчeteze de dînsa dъnъ moapte-ї, kape съ o pediче ъnpe a o mormînta, kape съ o плîngъ, съ o вine kъвintese ші съ se poaце пentpъ dînsa!.. — dap че въzъ d'odatъ oki лъї, kînd ел kъцeta ла toate astea ші fъ de tot anpoane de патъл еї?.. epa ea!.. O! Dъmnezeъле! вietъл жъne, маї îmї пerdъ mintea!.. — Toate trъsneteле черiълъї къzъ d'aъnpa kanълъї съъ!.. — Epa ea însъmї, fosta лogodnikъ a sa, пе kape n'o маї въzъse de kînd ea a fost пъръsit локъл паштерії сале, пentpъ ka съ trъiaskъ o віацъ neтopaлъ!..

Niцъ рътîind întъртъpitъ dinaintea еї, kъ mîiniле înkpъчiшate, палidъ ла faцъ ші kъ okiї цintiцї aъnpa aчелeia kape 'шї da sfîrшitъл!.. че se afла dinaintea лъї gaлbenъ ші desfigъpatъ; віаца пъръsind-o de tot, ші пелъsînd dinaintea лogodnikълъї еї de kît ънъ kadaвerъ peче ші înлemnitъ; oki еї fiind цintiцї ъnpe черъ ші пар'kъ чepeaъ îndъpape; — пе kape o mînъ stpeinъ вeni съ'ї înkizъ, плekîndъ-ї плeoпеле în жosъ!.. O! aчeasta epa ънъ ъnektaклъ neaштептatъ пentpъ жъпеле de ла тъnte! — Asta epa пentpъ dînsъл o лoвipe fatalъ, kape 'ї aцîца ш'o маї таре ъръ în kontpa amъцitopълъї еї, în kontpa aчелъia kape a kъътat прin банї ші прin fъgъdнелї съ o ъъбжъце... — kape a adъso înтp'o asemenea tikълошie ші ла moapte!..

Ел sta înлemnitъ ші пъ пътea tot-d'odatъ a

www.dacoromanica.ro

se otărî че съ fakъ, съ рътîie saŭ съ плече, kînd fpate-sъŭ intръ пе вшъ ші 'ї zise kъ totвл ера gata ші'л аштепta пвтаї пе dînsвл ka съ порniaskъ ла dрвтŭ.

Nigъ арътъ fръgine-sъŭ kв degetвл пе тоартъ, че атвичї o pedikase съ o skoagъ afaръ; — fpateле sъŭ, твлт маї жвне de kît ел, îшї înвълі faga de gроasъ ші zise: — „Neaga a твpit aічї!..„

De ші svfepinga ші лвnga воалъ o злъвise atît de твлтŭ, însъ тръsвріле fisionomii eї ераŭ tot ачелеа-шї; — fвsese прea пвgin skimвatъ; — жвнеле Stъnikъ o квnoskвse îndatъ.

Пе kînd o skotea femeiле, ka s'o transпоарte în sала destinatъ пентрв depвпереа kadaврелор, внŭ otŭ se іві пе de алтъ парte, kape реклата îтвръkъtinginле тоарteї, пентрв kъ ера fъkвte din вані sъї. — Ачesta fв apendашвл, stъпînвл eї!..

Nigъ, fiind kъ пвтаї пвtea съ рътie, apвпkъ вna din ачеле kъвtътврї desпредвitoape asвпра отвлвї ачesta, îл влestemъ ші жвръ în inima sa pesввпare; — еші însъ пвтаї de kît!..

Ел neste пвgin se înaпoiase akasъ, dinпревпъ kв frъgine-sъŭ, în destвл de tpistŭ; dвпъ kape, апої, intpînd în sentътîna sa de servічів, fв opîndвitŭ съînsoдiaskъ пе внŭ ofiцерŭ свперіорŭ, че venise în visitarea otарвлвї цереї.

Ачestea mi ле спвse fpateле лвї Nigъ kв de amъпвntвл, челŭ че, fiind dotatŭ ka ші fpa-

www.dacoromanica.ro

te-sъă k'o пътръndepe алeasъ, тъ fъkъ a ле kъnoaште чеде че лі s'a fost întîmплат... Dap tot-d'odatъ nъ рътîne a въ îndoi, dъnъ чеде aflate маї тîрziă, kъ чeea че перdъse пе жъna femee fъsese otрава!..

Dъnъ asta, Stъnikъ плekъ ka sъ gъsiaskъ пе тътîne-sъă, че 'л аштепта în kъptea monastipi, ші eă, în ърта челор aflate, рътъseiă konpins de întpistape.

Stъnikъ, aвia eшise din anaptamentъ-mї, kape da întp'алтъл ші лîngъ avesta se маї afла înkъ ънă ал treілea, kape toate kopesпъndea din ънъл întp'алтъл, — se onpi пъцin în тіжлокъл ачелъї d'ал doілea anaptamientă, stътъ în локă ші'л въzвіă kъ se întoарче penede; — ера палідă ші foapte tървъrată!..

— Че Stane? îl întpeбaiă.

— Ъite-л!.. îmї ръsпънse бъiatъl, ел este în чеелалтъ kasъ!.. — îl въzвіă, — îl kъnoskă foapte бine!.,

— Чine zічї kъ e? 'л întpeбaiă a doъa oaръ, плin de mipape.

— Ел!.. apendашъl челă de ла Бъkърещї!.

Sъpiiă atънчї penede ші tpekъї în ал doілea anaptamentă. — Прекът am zis, — în ънgiъl monastipeї, se aflъ o intpape, întp'ънă anaptamentă, ла тіжлокă a doъ алеле, kape kopesпънde пріn kîte o deoseвітъ ъшъ. — Nъ fъkъї treї nasї, ші doї oamenї, не kape n'aшї fi вoit în віаца mea sъ 'ї маї întîlneskă, sta пе doъ ska-

www.dacoromanica.ro

вне ворвind, iар алътвреа кв dînшi se aфла o церанкъ, каре tokmaї atвnчї intpase: — ера Ioana.

Челъ маї matвръ dintpe eї ера отвл кв каре мъ iзвiseмъ, шi не каре îл кътвtaseмъ kînd не skвлaseръмъ de ла masъ, шi каре, маї кв seamъ, se пъреа къ ap авea мълт de ворбъ шi a se înцелеце кв astъ femeie, каре atвnчї intpase шi шezв лîngъ ел; — челълалтъ, челъ че, dвпре квm îмї sпвsese вizitивл, venise de ла вале, desпре Slatina, ера ачелъ шошiерь, desпре каре Stъnikъ îмї sпвsese кв atîta патимъ!..

Шtiцi чine ераь astї doї oameнї?... Ераь ачеї doї вîrfitorї, не каре i am fost gъsit ла monastirea de Арцешї!..

Eї amîndoї мъ квnoskвръ. — Se вitaръ мъртвріцї вив ла astвл, temîndв-se къ поate am авzit че-ва din конвersareа лорь, шi апої se 'ntoapserъ a 'мї adpesa kîte вив sвpisь ka шi ал Iвdeї!.. dap маї кв deoseвire челъ маї matврь, каре 'мї ера datorь o sokoteалъ desпре пвrtareа sa...

Маї 'nainte d'a не sві ла Apnota ш'аї faче deskpiereа, не вотъ silї a аръta kît de пе skвrtь чine ераь astї doї oameнї, каре ера профesiea лорь шi квm se gъsiaь eї în пърцile de neste Oлtь, dвпъ че, маї nainte, преквm i am авzit шi am înцелes, din Dвпъре пînъ 'n мвnte ераь foarte вine квnoskвцї, къчї în kвrsь

www.dacoromanica.ro

de kîndĭ-va anĭ, avestia kătreeraserъ ші ътлаserъ toate жădeдeле în Romънia ші în Moldova...

Este штiътъ, în kărzăл astop din ърmъ anĭ, че de inвasiънĭ de stpeinĭ ші de armate se въzъръ intpînd aiчĭ! Ръmasърĭ tîpîte ші sъsдinъte прin вaionete, ънiĭ aлдii, epaъ ш'aчeia че se въzъръ жăkînd ролъ маре п'între ніште oamenĭ amъpîдĭ ші nekъжidĭ de gpeътatea inвasiilор; avestiea sъsдinъръ ші не aлдiĭ злъділе лоръ!.. N'ap тpeвъi съ ne miръmъ, daka din nътърăл avestop din ърmъ, въzърътъ не ънiĭ ші kъ semne не dînшĭ, dekopaдĭ, лъъdaдĭ, tîpnosidĭ, вotesaдĭ în ana minънilор!.. Bpe ънъ вine, se îndeледе, п'a пътът niчĭ odъtъ съ adăkъ ніште asemenea kpeatърĭ!.. Портретăл лоръ, este ънъ че прea kăpiosъ ші прea чiădatъ, че nъ поate fi deskpisъ ші îndeлes de kît amezîndъ-л întpe întънepikъ ші лътinъ, fiind kъ ънăл dintpe astia дinea de amîndoъ!.. Memfistofeлes în Faostъ, n'ape atîta fървepie, atîta dieволie, atîta fineде, atîta pъътate, atîta лingъшipe, atîta inokpisie, прekît apъta kъътътъpa okiвлві, zimвetăл челъ вiклeanъ, прekът ziseiĭ, ал aчestъĭ omъ, kape n'ape niчĭ ънъ simдimîntъ ъmanъ, n'ape Dъmneneъ!.. n'ape патpie!.. Ънii dintpe пъkътошi îл вotezaръ dîndъ-ĭ пътеле de *чiokoi*!.. — алдii k'ap авea ші kanъ!.. Ънъ ast-felъ de перsonaдiъ, de kape воeskъ a ворві, штiea съ sъчiaskъ лъkpъpiле, съ fертече, съ връжiaskъ, съ тошiaskъ, съ adăkъ din okiъ, din kondee, din semne, în-

www.dacoromanica.ro

kît, ші neamîчi лвї sъ'л kreazъ de o fiinдъ вnsъ din черв!.. Прin вртare, портретвл лвї, prekвm vedeцї, e foarte anevoe de deskrisв ші nв рътîne de kît sъ въ înkinвiцї, sъ'л divviцї, ka sъ'л kвnoaштецї!.. Dвmneavoastръ aцї пъцit мвlte în viaцъ, aцї въzвt ші kвnoaштецї destвle; timpiї de faцъ ші лвkrвriле въ noate вnвne. Челълалтв, avea alte kalitъцї: ivvea afarъ din kale valiї, вra omenirea, o desprevвia, se înfръцia kв тоцї mîшei лвmeї, ivvea жвdekъцiле, desfрînareа, орцiile, femeile челе korвnte, nвmaї ворве marї de dînsвl!.. snoitв ne d'asвnra, kъta sъ înшele ne alцii, ші tot-d'avna era el înшelatв!..

Aчestea sîntв портретеле ші karakтереле aчestor oameнї, de kare voiв sъ въ vorвeskв.

Desnре, nrofesie, че sъ maї zicemв; kвnoaштецї kare nrofesie e a desnoierii, a nъnъstвirі, a îmnilърii; — dar sъ лъsъmв aчeasta de o kam datъ, ka sъ venimв ла чеea че e nрinчinalв, ла materiea svviektвlвї че am înчenвtв.

Aчi ворва e desnре o жвnъ romînъ, frвmoasъ kît se noate, ші de kare am ворвit în kanitвriле челе dîntiiв.

Челв maї matвrв dintre astї doї, o въzвse, îшї nердea mintea dвnъ dînsa, kъвta kв toate miжloaчеле sъ fie a лвї. Dar kвm voia el sъ se întitвleze astъ вnire kв жвna Romъnъ, nічї el însвшї nв era otърîtв? Destвl kъ în nвtere de

www.dacoromanica.ro

ваній, воіа недрешітъ съ ісвътеаскъ; — нъse dap пентръ ачеаста tot фелъл de міжлочіторї ші міжлочітоаре, ъртъріse претътіndenї пасії астеї familiї къ fiika чеа фрътоасъ; — ел se aflъ маї наінte ла ачелъ локъ, орї ънde штіеа къ ва мерџе сав se gъseште ea, пентръ ka s'o sedъiseze.

Ачеастъ фечоаръ ші плъкътъ fiinџъ, din inimъ adopata amanta ънъї жъne неџіторъ Pomînъ, каре къъта a o фаче ферічіть, не каре ші ea'л іъъіа, ші къ каре кредеа къ і ар fi къъторіеа потрівіть, fъџеа tot-d'aъna de астъ іастъ ші нічї къ вреа съ'ї аъзъ de нъme; dap ел нъ se deskъраџеа ші лъкра мереў ka ънъ fiў ал întъnepikълъї.

Eaînъъ, маї de тълте орїînџenъkiase dinaintea imaџineї Маічі Domnълъї, ka съ o ажъte ші s'o протеџе!.. Къ kît dap ea ера фрътоасъ, къ kît ера de плъкътъ, zestrea eї чеа маїînsemnatъ ера вірътъеа шіînџелепчіъеа... — П'ачеастъ anџelikъ kreatъръ o къноаштеџї! — ші чіne ера міреле еї аъетенеа îl штиџї!..

Мîршавъл înъъ' sedъktorў, ka ънў џеніў ал корънџіънеї, че se aflъ în eтернъ лънтъ în kontra іпоченџеї ші a вірътъції, o ъртъріse пînъ ші'n sîntъл локашў, ънde крештіні se adънaseръ порніџї de o sîntъ девоџіъне... Џеніъл sedъktorў аре de soџў не ал кръzімеї ші ал кріmeї adese орї!.. — Аша астў Satanў, астъ isgonitъ креатъръ, нътеа пе челълалтў фрателе съў de кръче, п'ачела каре se fъkъse кріminалў прin dъ-

www.dacoromanica.ro

череа ла мормîнтъ ачелеї непорочіте съраче, despre kape am вorбітъ.., Къ toate ачестеа, еї ераъ ші рівалї între dînші, însъ nedeклараџї, ші amîndoї în kontpa жъпелъї pomъnъ, adekъ, ші впъ ші челълалтъ îшї перdъверъ mintea ші лъkpa вpe a поseda пе жъna pomъnъ!..

Ъitaiъ a въ впъne ші asta, kъ stapea чea însemnatъ, de kape авеаъ пъme astї doї apendaшї, epa пътаї o пърере, o вpoialъ, ka toate челе вpoite пре пътîntъ, iap челълалтъ konfrate, a kървia manie epa tot-d'авпа d'a вorбі de бънчї, în kape 'ш' ape denвse kanitaлвріле, de тіі ші тілioane de galбénї saъ flopinzї.. adевърал e, kъ din вpekвле шіînkърkътврї, din хръпірї ші desпвіерї, adвnase че-ва, ші таї kъ seamъ kъ o pъdъ a ачестъia, gъsise timпъ, kъ okasiвnea apmiilop stpeine, съ înkeie kontpakte; — însъ toate, în пъџinї anї, рътаверъ пътаї вnъ fътъ, kъчї, п'апроапе epa съ'ї ші батъ тоба de falitъ!.. Ел o штiea asta; dap se џinea mepeъ, îшї fъчea kъpaџiъ, kъta пре-kît пътea ka съ пъie че-ва ла o парte, ші kînd ва sosi opa fatalъ пентръ dînsъл, съ пъ se gъsiaskъ nimikъ, saъ челъ пъџinъ, kezaшъл че a gapantat пентръ apenda тошіі kape o лъase, съ плътeaskъ din пъnga sa...Къ toate ачестеа însъ, kъ astъ kinъ, еї înkъpkase таї тълтъ лъme, fъkъse тълте dieволіі, поseda ачесте apenzї de тошіі dinkoаче ші dinколо de Олтъ!..

Însъ ачі ne este вorба de intpiga чea a-

www.dacoromanica.ro

moroasъ, despre kape katъ maĭ mъlt ka sъ vorbimъ, despre intriga ші skonъriле astop doĭ desfrînaцĭ, pentrъ kape kombinaserъ o întîlnire sъb nîroareле Arnoteĭ, la Bistriцa, ші maĭ înkolo, prekъm vomъ vedea.

Askъltaцĭ vorbele ачestora, adekъ, a le челuĭ kъ kape m'am fost isbitъ ші kъ челъ че benise despre Slatina:

— De kînd aĭ plekat din Bъkъreштĭ? întrebъ челъ matъrъ пе soцъl sъъ.

— Alaltъ-eriĭ dimineaцъ.

— Dar mъlt aĭ întîrzieat!

— N'am ninst drъmъ drentъ.

— Aĭ aflat prin omъl цeneralъluĭ, kъ kongresъl a otъrît ka alegereа de Domnъ sъ se fakъ de kътre цarъ?

— Orĭ kът, челъ че va avea maĭ mъltъ, ала e bnde e!.. — ш'апоĭ kъ este sъ se alegъ doĭ, pentrъ Valahia bnъl шin entrъ Bogdania altъl!..

— Doĭ saъ bnъl, че ne пasъ поъ, поĭ avemъ sъ ne vedemъ de tine ші de mine!..

— Kînd însъ, s'ar alege!..

— Nъ пъrta griже de asta. Eъ ашĭ ziче maĭ bine alta, kînd ar veni bnъ timпъ ka ші al Sevastopolulуĭ, sъ se plъteaskъ zeче, doiспре-zeче galbenĭ kila de grîъ ші înkъ sъ vie sъ te roage ла bшъ!.. nъmaĭ doĭ anĭ sъ цie asta, ашĭ fi sigurъ de zeче miĭ de galbenĭ rъmaшĭ giaцъ în пungъ!..

— Mъkar Pъші d'ar maĭ veni!..

www.dacoromanica.ro

— Ръ̆ ne a înkъrkaţ̆ Galaţiъl ші Бръіла kъ pedikarea preţъріlor arenzilor!..

— Noï kaţ̆ sъ nъ stъmţ̆...

— Ші ne diaволъ sъ'l skoţ̆ï, oameniï nъ se prea înşalъ akъm лesne; ţerapъл nъ krede la minчiuнï!..

— Kit вomţ̆ vedea kъ nъ sънъ вine pentъ d'ал de noï, adekъ, de n'o fi вre o mişkare de dinafaръ, sъ ne silimţ̆ a o aţîţa dinъuntъ, ші sъ nъnetţ̆ че-ва вanï la nъngъ!..

— Штіï че, am aflat kъ esчелеnţiea sa, patronъл nostъ, iъveмte prea mълt neile de врвţ̆, vomţ̆ vedea sъ faчemţ̆ o vînъtoare mare, Бътрînъл George ap fi вънţ̆ întp'asta!..

— Anoï iaka, adъogъ челţ̆ maï matърţ̆, kъ sъpisъл sъţ̆ satanikţ̆ ne вse, în momentъл kînd tokmaï intpase ţepeanka, desnpe kape ziseръmţ̆ maï sъsţ̆, daka лелеа Ioana ва iзвti sъ ne a-жъte în vînъtoarea че amţ̆ întpenpins-o nentъ fiie-sa, Ana, anoï sъ ne kinsвimţ̆ a вчide ші вршіï, kape ne stikъ nopътвъріле de ne moшie.

— Штіï kъ eţ̆ am skънatţ̆ de nъkъtoasa aчeea ne kape o tot goniam sъ se dъkъ de ла kasa mea!.. і am dat!.. si!., am tpimis-o ла sпitalţ̆, вnde a ші mъpit!..

Ла aste вorве, жънеле че askълta în pragъл вшеї skimbъ ла feţe...

— Eţ̆ am îngponat шante femeï, adъogъ челţ̆ maï matърţ̆, kъ indifepinţъ.

www.dacoromanica.ro

— Nъmaĭ daka Stoeneanka nъ te ap sъnъne rъъ̆; ш'апоĭ чine шtie, вре o злъвічіне!..

— Sъ тъ îngроапе ea пе mine?

— Чine шtie! ea este жънъ, tъ!..

— Eъ̆!.. тъkap d'aшĭ бea sînцеле рътънълвĭ!.. nъ тъ înfiоръ̆ de чeea че'тĭ sънĭ!..

— Ea e frътoasъ, zik, шi чine шtie daka te iъбeште, saъ̆ daka!..

— O sътъ de diaволĭ шi de anateme sъ kazъ пе sъflетъл теъ̆, daka nъ воиъ̆ isбъti sъ fak че boieskъ̆ пріn банĭ!.. Банъл e totъл, банiĭ faче totъл; — kiap Domnъ̆ te алеце... nъmaĭ банĭ sъ fie de ажънs!..

— Dap, вezĭ, am врът sъ zik, kъ ea este жънъ шi sънъ̆ oape чine, sънъ̆ воinikъ̆ потрівітъ̆ kъ dinsa!..

— Am zis kъ воиъ̆ бea sînцe ротъneskъ̆!.. dap tokmaĭ kînd zise aste ворбе, ел рътase înлemnitъ̆, kъчĭ atънчia тъ арътаиъ̆ în dрептъл ъшеĭ; — fъĭ zъpitъ̆ de dînsъл шi fрателе лъĭ Niцъ de челълалтъ̆.... Ворба îndatъ s'a skimбat între dînшiĭ!..

. . . . . .

Înfine, sosiрътъ̆ ла Apnota, ънde se aflъ тормîнтъл лъĭ Mateĭ Bodъ Basaраб, ал пъpintелъĭ съъ̆, ворnikъл Брънковeanъ, terівіліле шi înfiорътoареле temniцe, konstrъite din 'налтъл opdinъ̆ ал fostълвĭ gъверnъ̆, шi ънde se aflъ egъmenъ̆ sinцia sa пъpinteле protosingелъл Kesapie.

www.dacoromanica.ro

Astъ monastipe, sitoatъ anproape ла kълтea тънтелъї d'ачi, penpesintъ aspektълънъї kastelъ пъоъ, ал kъръia пъme, a ажънs a fi snaima чea маї înfpikoшътoape a дереї ш'a попълaдiънеї întpeдї.

Ачеї însъ doisnpe-zeче tpeisnpe-zeче miї de galвenї kелтъiдї пentpъ konstpъipea edifiчiълъї dinnpeдiъpъл бiзepiчеї, ka съ se fopmeze aste înkisopї, dънъ sistema kъ kiлiї, kape e чea маї înfiopътoape diн toate apestъpiле, — тълт маї ъpîчioase ш маї kътpetъpътoape de kît okna ш челелалте, пentpъ kъ, în oknъ komънikъ omъ kъ omъ, îшї împapte simдipea ш se konsoалъ, iap în ачеле înkisopї kъ kiлiї, neîmпъpтъшindъse вре odatъ нiчї тъkap de лътina soapелъї, kape ачeasta nъ вine înъънtpъ de kît oвлikъ, ka npin fepestpеле ънop пivniце, neanъpatъ, în kъpдere de treї sънтътînї, тълт întp'o лънъ, apestatъл kъta ka opї sъ înebънiaskъ, opї sъ тоаpъ; ш'ачеї doisnpe-zeче, tpei-snpe-zeче miї de galвenї, келтъiдї пentpъ a se konstpъi o asemenea бastilie, алътъpea kъ mopминтеле пietosълъї ш бpaвълъї Mateї BB. ш ал пъpintелъї съъ, daka se келтъia snpe a se fopта вре ънъ snitalъ, o skoалъ, ънъ пensionъ, saъ opї че ашezътintъ de бine fачере!.. o! kîtъ лавдъ atънчї, kîtъ бine kъвîntape пе тетоpiea челъї че ле ap fi fondatъ ш'n тетоpiea тъpinitosълъї ш лъъdaвiлълъї Domnъ!.. kînd akът... akът, mintea se kътpetъpъ a ачелъia kape intpъ aiчї!.. тonastipea

www.dacoromanica.ro

чea fъndatъ de Мapeле Mateĭ, a aжъns o gpoaъ... kътpetъpъ!.. bnъ!..

Въzвiъ dap жosъ, ла пiчopъл тъntелъĭ, пaлateле, — Bistpiца — ші bплendoapea!.. — sъsъ, înkisopiле! — Apnota!..

Apnota, клъdipiле челе пъoĭ, пpeкът aт apъtatъ: — tpeĭ katъpĭ; — жътъtate din aчestъ edifiчiъ, se aflъ локъinца egътелълъĭ; iap чeелалtъ пapte, — sokotind toate тiчiле stanце dinъntpъ, în лътъpъ de tpeĭ-zeчĭ ші шease, se aflъ konstpъite apestъpĭ, dъпъ sistema чea kъ kiлiĭ. Biserika în тiжлокъл aчestop edifiчiъpĭ, — вeke, — тъpъл eĭ kpъпatъ пе ла bпеле локъpĭ, — modestъ, пe 'nsemnatъ пe лîngъ челе adъogate dinnpeцiъpъ-ĭ, пе kape, kъ toate aчestea, тîiniле челе sakpiлеце n'a kътezat a o atinце!.. — sъgpъвitъ în bтiлъл kъ kape se gъseskъ sъgpъвite челе таĭ тълte бiserічĭ вekĭ, ші gъsindъ-se înъъntpъл eĭ doъ тopminte, kъ вptъtoapeле inskpinцiъnĭ; — dintpe kape, пe челъ d'o тapтъpъ алъъ, stъ skълntate kъ aptъ insemniile тъpiреĭ ш'a ле glopii aчелъia чe se aflъ penaъssînd sъъ dînsa: — Mateĭ Bodъ Basapaб; — iap челълалtъ, d'o simплъ пeatpъ, este ал пъpintелъi sъъ.

Nъ вotъ tpeче kъ вedepea ka ла toate челелалte, a apъta чeea че gъsipътъ вekiъ în aste doъ monastipĭ, adekъ, ла Bistpiца ші ла Apnota, пътеле fъndatopілop ші a ле ktitopілop...

Bistpiца fъ fъndatъ de Banъл Kpaiobeskъ

www.dacoromanica.ro

ла 1498, челѣ че se ші aflъ mopmîntatĕ akoло, dinпpeвnъ kъ familiea sa.

Ла Apnota, (*în dpeanta, snpe naptea ktitopilop*), se aflъ вpmъtoapele nepsonaţe, kъ aceste însemnъpї: — Io. Mateї Boевod, — Папа Пostелnikъ, tata лъї Kostandin Boевod, — жвпъneasa лъї Stanka, — жвпан Пreda Snътapъ, — (ла stînga), жвпан Danчiъ Вел Bopnikъ, жвпан Padъ, — жвпан Барвъ.

Inskpiпţiunile че se gъseskъ пе чele doъъ mopminte din Бisepikъ:

Пе mopmîntъл пъpintelъї лъї Mateї Bodъ.

„Aiчї zak oaseле . . . . (*skrintsra stearsъ*) ші Бine kpedinчiosвлъї . . . . Боepъ a жвпапвлъї . . . . Bopnikвлъї Брînkoвeanъ, ші întîmплîndъ-i-se moapтea înъвntpъ Apdeaлвлъї, în kъpвъ anвлъї: 7108. *(1600), iap fiвл съ̆. Пpea лвminatъл Io Mateї Basapaв Boeвod a дereї Pomънeшtї, întp'alъ шeaпte-лea anъ̆ de domniea лъї, tpimis-aъ̆ пe kpedinчosвл Mъpii Saле Dpagomip вел Bopnikъ̆, a adвs oaseле de ле aъ̆ îngponatъ̆ întp'aчeastъ Sf. mънъstipe Apnota, kape e zidit̆ъ din temeлie de Mъpia Sa."

* Aчeastъ enokъ este aчeea în kape Mixaї Бpaвъл a întpat în Tpaнsilвaпia ші'n чetatea Бълgpadъл tpismfътopъ̆.

www.dacoromanica.ro

Пе тортînтвл лвї Matеї Bodъ.

„Aiчia se odixneшte Matеї Бasapaв Boeвod, kв daрвл лвї Dвmnezeъ, fost-aъ odiнioapъ маї mapeле Boeвod ал пътînтвлвї Ъngpовлахii, бърватъînцелептъ, îndвratъ ші тilостivъ, твлтор вiserічї ші тънъstirї fъkъторъ din temeлie ші пreа înoitоръ ші tot-d'aвna вirвitоръ a твлтор desпърцirї, пвртъторъ de вirвinце ші prosлъвitъ, aввpa връжташiлор ингpozitоръ, împotiва алтора апъръторъ пъшîntвлвї въъ, împiелшвgatъ прin марї вogъцii ші kв toatъ împiелшвgarea, kв лiniшte ші паче aъ stъпînit doвъ-zeчї ші treї de anї, ші aъ adopmit întрв Domнвл, în anвл Domнвлвї 1654.„

Iарвшї o inskpinцisne, kape s'a gвsit în kaseле челе вekї a ле monastireї

„Aчeastъ Sfîntъ ші dвmnezeeaskъ вiserikъ de пeatръ, fiind fъkвtъ de ввnвл kpedinчioввл Domnъ Stрътошвл Domнii теле Io Mateї Бasapaв Boeвod, че aъ fost oвлъdвitоръ цереї Poмънeшtї, ші în kîtъ-ва seamъ de anї înkoaче stînd stpikatъ ші înkisъ, dintp'вnъ ввnъ gîndвл inimeї Domnii теле, Io Kostandin Бasapaв Boeвod, am вoit de o am fъkвt de isnoavъ din temeлie, ka sъ fie de твлт aжвторъ лъkвitорiлор în sf. тънъstipe ші Domnii теле помапъ

www.dacoromanica.ro

în вечї: fiind egъmenъ Kip Basiле Варлат Іеромонахъ, — anъл 7207 (1699).“

Мъ depъrtaiъ însfîrшit de ла Apnota, skoвopîndъ-mъ прin deoseвite potekъge d'asъпра skitълъї Пъпъшea ші d'aчi iapъшї fъiъ ла Bistriţa.

Черчetaiъ ka съ gъseskъ пe aчелъ gepanъ, пe kape'л въzъsemъ în zioa tpekъtъ ші kъpъia вpeam съ'ї вopвeskъ, însъ mi s'a sпъs kъ ел плekase, dinnpeъnъ kъ famiлiea sa kътpe Tîpgъл Xopesъ.

Anъkaiъ dap d'aчi dpъmъл, aseмeнea ънъї пелegpinъ, kътpe monastipea Xopesъ!..

www.dacoromanica.ro

X

Sosisemъ пе dвпъ amia-zї diп-naintea пордїлор monastipeї Хоревял, пе о плоае че къdea în topente.

Ачeastъ sîntъ monastipe, fвndatъ впре a da osпitalitate în tot timпвл кълъторілор че sosesкъ ла dînsa, ape întokmitъ o полідіе ла amîndoъ порділе сале, впре a черчета ші întpeба, маї nainte d'аї пъші прагвл, пе орї чine de ръвашъ de dрвmъ!.. Ына ka ачeasta п'ap sвпъpa atîta пе кълъторї, daka п'ap fi kîte odatъ timпвл челъ ръ, ші маї кв seamъ o ast-fел de плоaie, ka ачeea kînd sosisem eъ, înkît пв штieam че съ fakъ, съ deskiz sakвл în kape mi aвeam пвsъ ръвашвл de dрвmъ, saъ съ kaвt a intpa mai кврînd, впре a тъ adenosti de вmiditatea ші peчeала плоії...

Ла ачeasta însъ п'aвemъ a înвіповъді пе ni-

www.dacoromanica.ro

menĭ, de kît oare kare împreḑiвrărĭ, oare kare чipkonstanḑe ce fъkв ka monastipea sъ aibъ pe-пвtaḑiea kъ înъвntrв eĭ s'ar afla ввtoaie kв gaлвenĭ, ші niшte mішeĭ fъръ sвfletъ, adekъ, niшte хoḑĭ, saв алtmintepĭ, tîлхapĭ, otърîръ a kълka monastipea, a pвne чepkвpiле ввtoaieлор kв gaлвenĭ, saв noate, вoiръ sъ doвedeaskъ лвmeĭ, kъ asta epa nвmaĭ o вopвъ; kъ kвm se nвtea ka monastipea sъ konḑie, adekъ, sъ askвnzъ ввtoaele kв gaлвenĭ, kînd ḑeapa авв ші ape nевoie de atîtea лвkpвpĭ? fiind kъ, din чeea ce afлapъmъ, aчeĭ хoḑĭ, nв лваръ de kît вре o doвъ treĭ nвngoiвpĭ de sfanḑĭ ші алtъ monetъ ce gъsiръ de apḑintъ; aчeste împreḑiвpърĭ dap fъръ kaвsa d'a se înfiinḑa aчeastъ поліḑie ла amîndoвъ поpḑile monastipi Хopeвзл; kъчĭ, алt-mintepĭ, ла skвле, вase sinte ші алte peліче preḑioase, ce ле afлapъ înnъвntpв tesaвpвлвĭ sînteĭ monastipĭ, нічĭ kъ вoiръ aчeĭ tîлхapĭ sъ se atingъ de еле, de kît fъkвpъ kpвче, ле вървtъ ші ле лъвъ ла локъ... Aша dap, преквm вedeḑĭ, aчestĭ tîлхapĭ, astĭ tвpввpъtopĭ de odixna ші лініштea sinḑілор kълвgърĭ, nв kъвtaръ de kît aвpъ, ші пentpв kape se depъptaръ прea netвлḑвmiḑĭ, gъsind nвmaĭ sfanḑĭ ші pввле; — saв, în adевъръ, eĭ вoiръ a doвedi піпъітъ, kвm kъ чeea ce se zічea akвm kîḑĭ-ва anĭ desпpe monastipea Хopeвзл, epa o minчівnъ goалъ.

Eĭ вine, domnілор tîлхapĭ, ce minte aḑĭ a-вvt dвmneaвoastpъ, sъ kpedeḑĭ kъ aвpзл se stpîn-

www.dacoromanica.ro

це ші рътîне нътаї аша п'în локърiле dътnezeeштї, fъръ съ se întrebъinцese ла че-ва?.. Nъ вedeцї dътneaвoastръ къ trebъeskъ atîtea лъкрърї de fъkътъ?... N'aцї aвzit ші nъ штiцї къ aветъ лipсъ de dрътърї de komънikaцie, aветъ невое de tot felвл dc ашezъminte, de skолї ші алтеле? kъ че kredeцї dътneaвoastръ къ s'ap fъnda ші s'ap цine niште asemenea лъкрърї?.. iap monastipea n'ape невое маї мълт de kît de пропriiле вале келтъелї, челе trebъinчoase sinteї вiserічї ші келтъeала kъ репарацiї ші kъ osпitалitatea?..

În sfîршitъ, fъkърътъ паче kъ sinцi кълвдърї!. ле арътаiъ къ sînt нътаї еъ singъръ, вnъ кълъторъ kape чере adъпostipe... nъ este o armie, нiчї вре o вandъ de хоцї заъ tîлхарї!..

Лътърindъ-se dap лъkрърiле, sînta monastipe лъвъ întp'o пarte лъkрarea komпetentъ нътаї вneї administraцiї; deskise порцiле; — strежарiї чеї артацї se deterъ întpo пarte, ші aтънчї еъ intpaiъ.

În adевъръ, авзiъ мълт a admipa посiцiвnea ші frътвзецea локълвї, sînta вiserікъ, локъiнцеле ші toate челе че o 'n коцоаръ, tot asemenea авînd kostръkцiвnea вneї четъчї, — înkisъ fiind kъ търї de цiвръ îmпreцъръ ші kъ черьї în gръdinъ.

Dap чeea че iвві de odatъ къътътъра-тї, ka вnъ че пrea чiздatъ, fъ kъ пе gраждiврї, пе клополniце, пе чismeaoa kape se aflъ în a doва kърte, пе вnъ вiртъ afaръ din monastipe ші ka-

www.dacoromanica.ro

pe este пъръsitъ, пе алте gраждърї маї înkoло, пе о тъreaцъ kîrчiътъ, sitoatъ dinaintea dътвръвіі челеї frътoase de steжарї пі пъчї, ші пе ънъ павіліонъ de плъчерї, съв kape isвoреште o minънatъ anъ, se arъta пътеле *Xrisant*, înskpisъ în kapaktepe mapi. Atънчї mi adъseiъ a minte de singia sa apximandpitъл Xpisantъ, ші mї вeni съ kpezъ kъ ел katъ съ fi iввit пpea тълт a'шї лъsa ънъ пътe netъpitopъ, ші d'aчeea пъ лъsъ съ'ї skane niчї o okasie, inskpiindъ-se пpetътindenї, în toate ънgiъpіле ші ne toate fpontisniчiile edifiчiъpілop monastipi, ka пъ kът-ва съ se зite вре o datъ de чine-ва fanteле sале съвîршite aiчї în цearъ... Ші 'n adeвъръ, пъ se înшелъ singia sa, пentpъ kъ ва pemînea neзitatъ пътеле съъ, npin aчeastъ înskpiepe npetътindenї, daka пъ se вop dъpîma aste zidъpї, npin sne-коліле sале челе колосале ші estpaopdinape чe ле fъчea ші galantomiea sa чea fъръ esemплъ, пътаї în ънеле kasъpї!.. Sъ пъ зitъmъ însъ, kъ pestъл аверілор sале ле tpimise маї 'nainte de moaptea sa kъ вънъ sigъpanцъ în natpia лъї!..

Monastipea Xopesъл sitoatъ în denъptape de o жътътate оръ snpe Nopdъл tîpgълъї kъ aчestъ пътe, ші ka ла doвъ ope snpe Bestъ de ла Bistpiца, înfъцішazъ dealъpіле челе маї po-mantiче, поieніле ші dътвръвіле челе маї amo-poase!.. O anшoapъ чe kъpце n'алътъpea tîpgъ-лъї ші kape вine n'în dътвpава de лîngъ mo-nastipe, se aflъ тъpцinitъ de anini stъfoшї, de

www.dacoromanica.ro

алвнї, поіене ші лівезї верzinde de еарвъ. Totвл este o gръdinъ пе лîngъ Хopesъ, totвл e frвmвseцea вnвї Пapadisъ!.. Aервл e kвraцъ ші dвлче, mвnцїї рътîind че-ва маї îndърътъ, лiпseште ачea aспріme ші селвътъчіе каре o aflъ чine-ва пріn sînвл лорв... Kîmпїї frвmoase акоперite kв aрътврї, лівезї kв првпї ші kв tot felвл de пometврї, ші пînъ ші sorвї плantaцї, înaввдеште aste локврї вine kввîntate de natвръ; еле sîntъ aша de feptiле, înkît n'am gреші пвmindв-ле o Italіe saъ o Елвеціе!.. D'aчі ші пînъ ла Черпецї, оківл nв întîmпinъ de kît ачелеа-шї frвmвseцї ші аввцїї локале, пе ввв поалеле Карпацілор!..

Snре a пe îmплiniînsъ skопвл че пe amъ пропвsъ, вisitînd ачeastъ sîntъ вiserikъ ші monastipea, каре fв съвîршітъ de zidipe ла 1694, în zілеле лвї Kostandin Брînkовeanв, este fвndatъ de kътре ачeastъ ілвstръ familіe.

Se aflъ înъвntрв eї: *snре naptea ktitopілор*, вртътоареле перsonaцe sвgръвite, kв aчeste însemnърї:

snре dpeanta:

Kostandin Басарав dinпpeвпъ kв soцiea sa Doamna Maріa ші kв маї твлцї копії лîngъ dînшї: патрв въіецї ші тeaпte fete, — алътврї, Mateї Басарав, — Neagoe Басарав, — Лаіотъ, — маї твлцї воіерї, пърінцї ші stpeввпї аї Басарабілор, — Брînkовенїї.

www.dacoromanica.ro

supe stînga:

Шербан Воевод, фiул луй Банъ Шербан, 7110 (1602), a domnit 9 anї. — Kostandin Воевод, фiул луй Шербан Водъ, 7163 (1655), a domnit 10 anї. — *supe sus*, se aflъ o sътъ de персонаџе, atît din familiea Doamneї kît ші a Domnулуї Kostandin Брînковеанъ.

Supe partea titopилор, ла dpeanta, se aflъ мормîntatъ Smaranda fiika луй Kostandin Брînковеанъ. — Ла капъ арде o kandelъ în timpul sîntулуї oфiцiй, — niчї o inskripцiune.

În aчeastъ sîntъ monastipe se aflъ eгumenъ пърinteле archimandpitул Ioanikie, unъ бърbatъ, челъ че, пентрu блîndeцea ші вunътatea sa, îl пътетъ пumi unъ adeвъratъ upmъtorъ al skimeї, ku kape se aflъ înвestiцї disчeполiї луї Xpistosъ.

De ла monastipea Xopesъ лuaiъ dpumul înainte ші терseiъ ла monastipea Половрачї, kape se aflъ în deпъptape o nostie supe Bestъ, în dpumul Tîpgu-Жиулуї.

Aчeastъ distanцъ пu maї пuцin o gъsiiъ înfpumuseцatъ ші вariatъ pin kîte-ва muсчеле de akoperite de mesteakъnї tot felul плante ші posiцiunї!.. De пe înъlцimea aчestop dealupї, вedeam în upmъ-mї muнцii Bistpiцeї чeї foapte înalцї, iap înaintea mea koameле челе negpi-

www.dacoromanica.ro

ціоазе а ле мънцілор п'întре каре кърце Олтеця!..

Kînd вosiiĕ ла Половрачї, aseменеа am admiratĕ фрътоsла шesĕ, neste каре кърце маї мълте апе, шi трîмъа Карпацілор, a кърора кълмї înalte, pedikîndъ-se ънеле dънъ алтеле, se прелънцeskĕ, denърtîndъ-se шi перzîndъ-se în opisontĕ, кътре Tîpgъ-Жіълеї!.. Ачeastъ посіціне, ачeste gърї de мънцї шi кв kîmniile întinse dinaintea лорĕ, se noate în adевърĕ sokoti de чеде маї тарї, пretътindenї fiind foptifikate de natъръ; — toate ачеле kîmniї sîntĕ okolite de мънцї шi dealърї pîноase!.. Паічї e dрътла не ънde Тъdop Вladimipeskв, desfъшърînd înfokateле вале трене, вiind de кътре Кавказла Ротънii, Tismana, înainta, din Ротъniea Mikъ, ka sъ окъне Вякърештіла, капітала церей, a кърiea рецеперape o вisъ ел кв atîta apdoape!.. De ачі, de ла кълтиніле astop мънцї înалцї шi ачestop петърдinite колоане, de atîцї непътърацї sekолї неклintite, se 'нчене патріea adевърацілор вітежї пandърї:-Gopжіла шi înainte Mexedinціла!.. D'ачі înколо, окіла пв zърешte de kît четъцї патърале; аерла пв se ръвфлъ de kît кв вітежіea Ротънілор, inima пв бate de kît прin рекетареа зввенірелор трекътлеї, de kît прin ачеле зввенipe търеце шi патріотіче, прin зввенірea бравілор шi a ероілор!..

Intpaiĕ înъвntрв monastireї Половрачі. — Опĕ мікĕ skitълецĕ, simплв, — o мікъ вiзерікцъ, кв

www.dacoromanica.ro

kîte-ва înkъперї, înkisъ îmпpeцiвpъ kв вnъ mвpъ, kв o алтъ kвpte dinafapъ, în kape se въdъ ni-шte пътвле, оворъ de вite ші маї mвлte a-semenia лвkpвpї a ле ekonomieї, dap însъ aвпектвл mвpілор въї, вввt apiпa вnop deaлвpї, akoпepite de пъdвpї, ші kв поsiцivnea sa, ла gвpa astop doї mвnцї, пе вnde kвpце Олтецвл, seamъnъ întokmaї вnвї бътрînъ pesimatъ de пe-destaлвл вneї колоane antiче de o mъpipe коло-залъ, челъ че, de ші aвînd таліea skвpтъ, însъ първл въъ алвітъ de пвmървл aпілор, îl faче a шti mвлte din челе че a въzвt oki въї, ші чеї жвпї прівешte întpînsвл пе патріархвл seminцieї лоръ!.. Ast-felъ ачeastъ вimплъ eg3menie, des-коперъ, de ла întîia прівіре a вisitatopвлвї, вnъ че клasikъ ші мъpeцъ!·. Маї în întpв ачestop mвnцї se afлъ o gpotъ, a кърiia întindepe коло-залъ o faче a fi вna din челе маї penвmite. Sвmъ de staлaktite ші staлakmite se afлъ întp-însa, kape sîntъ de o natвpъ kв totвл deoseвitъ de a челор лалте ·че se gъseskъ în Pomъnia.

Adînчimea asteї gpote цine маї ka ла o nostie de întindepe; — пвцini oamenї însъ sîntъ kape съ se поatъ fълі kъ aъ ажвns ле estpe mitatea eї. Bnії пretind kъ ap fi pъsпвnzînd прin kanaлвріле sале sвtepane tokmaї în Tpan-silвania... Boiъ чita вnъ пasaцiъ din поema Tpaian în Dачia, pелатівъ ла gpota ачeasta:

www.dacoromanica.ro

„Пîntre aste marĭ колоane,
Ţigantesче, snaţioase,
Кърор врazii пънъ koроane,
Ши пъдърĭ ши stînчĭ pînoase,
Кърор sînърĭ adînчite,
Nъ aъ marţinĭ de проfънde,
De isвoape околite,
Ш'ънde вoapeле s'askънde, —
Ънde ţemътъл gъseшte
Къ isворъл înfrъţipe,
Ънde вîntъл greъ mъţeшte
Пestĕ a mънтелъĭ mъpipe...
Sîntъ проfънde gpote negpe,
Мълт обskъpe, пепътрънse,
Konstpъite în marĭ петре, —
Monstpъoase ши askънse,
Întp'o лардъ 'нтъпечime,
Kaosъ negpъ, kъfънdape,
Ka kъm ap fi adînчime
Fъpъ fъndъ de вре o mape, —
Ast-felъ Daчia askънde
П'întpe mънţĭ локърĭ petpase,
Okiъл kît nъ ле пътрънde,
De пъдърĭ ши stînчĭ pînoase!..

Aчi 'n timпi de пeipe,
Лa певoie, stpîmtopape,
De врĕ o gpeя пепорочipe,
Попълъл къътъ skъпape...
Ши ka'n temплъ de пътepe,

*

www.dacoromanica.ro

Zeвлвї пentpв kpedinцъ,
Benia a da tъmîiepe
Bpĕ o fanatikъ fiinцъ!..

Astĕ Zeĕ, Daчiлop odatъ,
Zamoлksis, fъkînd minвne,
Din чea gpotъ adînkatъ,
S'a skimвat din вътpînĕ жвne!..

Ш'anoї Daчiї konsinцipъ
Aste лokвpї dpent aлtape;
Tetnлвpї aiчї konstpвipъ,
Пentpв pitĕ, пentpв 'nkinape!..

. . . . . .

Bisitînd aчeastъ St. monastipe, afлaiĕ npin inskpinцiвnea чea d'asвnpa вшeї вiзepiчeї, kъ e fвndatъ лa anвл 7212 (1704) de жвnъnĕ Danчiв Пъpъianĕ, aчeea чe, maї întîiĕ fiind înkinatъ вneї monastipї din Snt. mвnte, în zilеле вnвї Bpînkoвeanв, npin o tpansakцie, fв etanчinatъ, ші intpъ вввt enitponiea kaseї bpînkoвenештї. Se въdĕ dap ввgpъвite ka лa челе-лалте monastipї, вpmътoapeле nepвonaце, вnpe naptea titopилop:

Лa dpeanta, kв aueste însemnвpї:

— Бвnвл ші înцелептвл ші лвminatвл Io Konstandin BB. ші Doamna Sa Mapia, — fii

www.dacoromanica.ro

лорѫ Konstandin BB. — Ștefan BB. — Padѫ BB. — Mateĭ B. B.

Ла stînga.

— Бѫпѫл ші пред лѫminatѫл Io Mateĭ BB. — Жѫпън Danчiѫ Пѫръianѫ Вел П-е. — жѫпъneasa Stanka sora Danчiѫлуĭ В-л. П-е — жѫпан Преda В-л. Къп. — жѫпан Барбѫ В-л. Бап, — жѫпан Пътрѫ В-л. Клч.

Întîmpinînd чine-ва aste пѫмірĭ пе перецiĭ ші d'asупра петрелор sinтелор локашѫрĭ, îĭ pekeamъ timпiĭ трекуцĭ, kînd Ромънiĭ, în miжлокѫл atîtor лупte de nenopочірĭ, kуцetaръ a лъsa în ѫртъ-ле fante, pedifikînd aчeste temплѫрĭ, прin kape konsepваръ neatinse kpedinца ші istopiea лорѫ!..

Dѫпъ че am mas o noante ла Половрачĭ, плекаіѫ supe a терце ла Tîpgѫ-Жiѫлуĭ, aвînd de kondѫktorѫ пе Nikолае gрънічерѫл.

Aчesta cpa ѫпѫл din aчeĭ oamenĭ kape нічĭ odatъ пѫ pîde. Kѫ o fisionomie sepioasъ, skѫptѫ ла ворбъ, supнѫ ла барбъ, ші k'o kъѫtътѫръ aспръ a okiлор, тъ însoцia în dpѫтѫл, пе kape терцeam, supe Tîpgѫ-Жiѫлуĭ.

Aвia kite odatъ dѫпъ o mape луптъ, îl fъчeamѫ ka sъ sѫpîzъ ші sъ тĭ supe пѫтіpea локѫpiлор пе ѫnde трeчeam, пе ѫѫb тѫпцĭ, ші a kîtop-ва апе че ле întîmпinаръмѫ înnaintea noastръ. Nѫ трeбѫe sъ въ îndoiцĭ kъ aчesta este ѫпѫл

www.dacoromanica.ro

din aceĭ fiĭ aĭ Gorjiŭleĭ, ce nu se prea tărăsc de fieште ce лăкрă!.. Veцĭ шti kъ лokuitoriĭ astuĭ distpiktă, aă uniă karakteră ku totul partikolară; — eĭ sîntă d'o aceeaшĭ natură ka шi лokuріle чele mьntoase шi klasiче ne unde trъeskă!

Лokuріle шi oameniĭ desvъleште o aceeaшĭ fiziолоцie: numіріle sîntă importante шi trebuinцe!.. Aша, avestĭ munцĭ de dinaintea noastrъ, ku uniă aspektă цigânteskă, плaiурiле, pîuriле шi păduріle чele anevoe de strebătută, portă asemenea numірĭ цigânteshĭ, prekum: Плaiul Novaчілор ш ч лт. — Aнеле kurgînd în miчĭ pîurĭ, din distanцъ în distanцъ, лasъ ne albіea лoră bolovaнĭ marĭ de petre, pin kare înцелецетă nu-tepea ku kare еле uină, kînd sîntă marĭ. — Tot de odatъ fiind шi pomantiче, — aspektul prun-turілор, mărцініле лoră чele okoлite de dumbrăvi шi de kîmпurĭ smăltate ku florĭ, este челă maĭ amorosă че se noate vedea!.. Ast-fel trekurъmă maĭ mult апе, prekum Цілортул, Жіу. Motru, Runku шi ч лт.

Ku toate avestea, astă kompanionă ал meă, kît fu de лakonikă în întrebърĭ шi rъspunsurĭ, îmĭ sunse kъ komisiea revizuitoare trekuse ku o zi mai 'naite n'în drептă nunktul ne ла Baia de Fieră, шi kъ atunчĭ kъta sъ fie ажunsъ ла Bîlkan шi noate se va abate шi 'n Tîr-gu-Жіулуĭ, saă o vomă întîлні în kale.

Ne ла zioa жumătate, furъmă ла Beцешtĭ

www.dacoromanica.ro

ші d'аколо, трекînd înnainte унъ нътъръ de sate, o тълціme de деалврї, вїї, кîрчіште, хорї, чітноае, пъсторї, ші двпъ че трекврътъ втвроasa пъдре, în каре intраръть пе sвв seаръ, ла ноъ оре ші жътътate din noапte, ші пе o вър de плоаіе, întраръть în орашвл Тîргв-Жіівлвї.

Dар чеea че fъчea ka Nekвлае în adевъръ съ fie унъ перsonaціъ intepesantъ пентрв mine, fв, къ ел îmї впвnea къ квпоаште пе Nїцъ, — къ ера ка унъ felъ de fрate de крвче кв dînsвл, ші къ negрешітъ îл воіъ întîлni унde ва înainte!..

www.dacoromanica.ro

XI

Este ънъ перsonaџiъ, desupe kape n'am вор вit maї nimikъ ші kape e de чea maї mape importanџъ supe a'л ші, ka ънвл че 'л am fost întîлnitъ n'în maї mвлte пънktврї a ле kълъtorii noastpe, a kървia nosiџiвne, stape ші împreџiврърї, nв пвџin noate interesa, ші maї kв seamъ, kъ am menџionatъ desupe dînsвл, în kanitвріле trekвte; — avesta este бътрînвл George, пъrinteле Aneї, челъ че плекase maї 'nainte de ла Bistriцъ, ші kredeam kъ 'л воіъ întîлni ла Tîrgвл Xoresъ.

Dвпъ черчетърiле че am fъkвt, în вrma atîtor înkвrkътврї, saъ maї вine, atîtor intriце, în a kърora цesътвръ se amesteka ші пвтеле лвї, am пвтвt kвnoaште kъ nosiџiвnea sa era kam greа; ел авea atîtea tentaџiвnї ші лвпte de a kombate, atîtea невої din kape kътъ sъ iasъ;

www.dacoromanica.ro

невоĭ ка ачелеа че 'ĭ аменинца капъл ші не familiea sa; — че 'л аменинцъ д'а'шĭ перде стареа ш' ал редъче ла о десъвîршітъ рăпаре!..

Е дрептъ, къ ніште îmпрецiърърĭ îl fък̆se съ strîngъ старе, ші каре ажътъ не біетъл церанъ ка съ i se dea вnъ лъстрс între чеілалцĭ лъкъторĭ. Ел ера ренътітъ de вnъ векіъ вînъторъ, omъ къ оаре каре авере, ші маĭ алес, къ fiika че о авеа фръмоасъ. De орiцinъ fъ de неste Олтъ, din жъдецъл Горжіъ; авеа dар неатърĭ ші конoskцĭ îи sателе de лîngъ Tîrgъ-Жіълъĭ, ла Половрачĭ, ші ла Tîrgъл Хоресълъĭ авъsese о sоръ, каре fъsese търitатъ аколо.

Къ toate ачestea 'ш' авъsese ші ел злъвічіъніле лъĭ de omъ; dар ачeasta nъ'л попрі ка съ fie tot-d'авна вnъ ротънашъ къm se kade; iар вnъл din обічеіърiле сале, ера d'a вoteza оаменiлор ш' a 'ĭ кънъna, a fi ел tot-d'авна челъ маĭ маре ші оаменiĭ a 'л kam шti пъцinъ de fрікъ; — iъвea a kam цine de кърцĭ ші de оаменĭ марĭ, — ера mîndrъ de протекцiĭ ші a atîrna de алцĭ, kînd ел п'авеа de нітенĭ нічĭ о невое; — ачeasta din вrтъ, ера пътаĭ о реа депрindере ла dînsъл, efekte a ле ачелор барбарĭ timпĭ, în каре fъsese крeskътъ.

Dар къm am zis, комерчіъл къ вітеле ші къ tot фелъл de продъkte 'л a fък̆t a strîngе о авере îи destъл de însemнатъ пентръ dînsъл, ші іаръшĭ, astъ îndелтнічіре, îl пъse îи нівелъ къ фелъ de фелъ de оаменĭ.

www.dacoromanica.ro

Amъnвnteле пentрв kape eл пъръsise пърціле вnde s'a fost nъskвt, ka sъ meapgъ sъ se aшeze întp o пapte a цereї, вnde, kв toate aчestea, îї mepsese îndestвл de вine, nв ле am пвtвt atла; dap atîta пвtвiв kвnoaште, sъ eл epa штiвtв ші de marї ші de ъї mічї: — пentрв чеї din вртъ, epa ввnвл tata Geopge, iap пentрв чеї dintîї, epa вestitвл вînъtopв ші цepanвл чел înkърkatв de aвере!..

Adesea opї, kînd пропrietapiї вnop тошії, врînd a akonepi în okiї stpeinilop misepiea челор маї mвлцї dintpe цepaniї клъkашї, adвче de esemплв пе kîte вnв цepanв ka челв sвsв apъtatв, zikînd: aвemв oamenї пе тошіе че nosede mії de galвenї!..

Пе вътрînвл Geopge însъ katъ sъ'л skoatemв din nвmървл ачелора, пentрв kъ foptвna пъstpъ niште sekpete пentрв dînsвл, saв маї вine, і a fost sвpîsв маї de mвлte opї în віацъ!..

Aчestea dap ші алтеле mвлte, пвindв-л пе Geopge întp' o лinie kв totвл deosebîtъ dekît пе чei-лалцї sътenї, îl вedemв în skвptв timпв kв o sfopічікъ de тошіе a sa, se întinse a лва ші kв apendъ o тошіе, алътврї kв a лвї; niште gpîne kape ле аввsese stpînse îl fъkв, kв вре o треї anї înainte, a kîштiga mвлtв; ші d'atвnчї, niште fpaцї d'aчeea de вnъ dimineaцъ, înчепвръ tot-d'aвna a'л околі, a intpa терев în kasъ-ї, a'л кета пе ла оспецеле лорв, ші отвл se въzв d'odatъ ешітв din векіле лвї овічеіврї. — Akв авea маї mв-

www.dacoromanica.ro

лтъ а face къ apendaшї de moшiї, saъ къ moшiерї, ші kpedea, dупъ чеде че'ї supnea aчestї fpaцї saъ kъnoskъцї, къ ва пътea прin dape de вапї съ kътnepe ші o боiepie, упъ pangъ... saъ съ intpe sъвt вре o protekцie stpeinъ!..

Ла aчeasta îл îndemnase маї kъ deoseвire упъ apendaшъ oakeшъ ші gpъsълiъ, aчела desпре kape въ вorвiiъ în tpekътеле kапitърї, пе kape însъ îл kpedea de упъ otъ foapte însemnatъ, fiind kъ îї supsese adesea орї лъkpърї de kавinete, че ziчea kъ ле afла de ла o перsoanъ stpeinъ маре kape îл protețe ші kape îї desвълеште felъ de felъ de sekpete, че o съ fie neste o sътъ ші neste o mie de anї; — iap перапъл Geopge, se зita kъ gъpa kъskatъ ші admipa mapea лъї пътере ші deoseвita лъї înцелепчiune kape îл fъkъse kъnoskътъ kъ aчеле перsoane deoseвite че і înkpedinца atîtea sekpete diплomatiче ші і da eapва feaperop, kъ kape съ deskizъ înkъetoriле вiitopълъї!..

Пentpъ kъ, kът am zis, kъ вре o трeї anї маї nainte kîштigase sътъ de вапї, askълtîndъ-л п'aчела че'л îndemnase ka съ ціе ші съ вpче прецъл prodъktелор, prekът ші'л înвъцase kîteва тештешъgърї kъ kape apendaші îmпilеazъ пе клъkашї, kpedea прea тълtîn îndemnъpiле sале, ші ажънsese a nъ face nimikъ fъpъ a se konsълta kъ iskъsitъл aчела тъiestpъ...

Бietъл otъ sokotea kъ ва терце лъkpърiле tot вine, kъ ва stpînце авцiiле лъї Iов, ші

www.dacoromanica.ro

ва лъа ла sfîршiтъл anълъї ачesta, прiп тiжлочiреа ачелъiа, вре о diплomъ de боерiе, пentръ къ аша îї zisese ел, къ pangърiле вор ţinea kît лътеа ші пъmîntъл!..

Бietъл бътрînъ îшї аръta tot-d'aъna кътре ачела dopinţa ші орї че пъsъ авеа, ші maї kъ seamъ, пentръ къ femeea sa îї zisese, къ nъ вреа sъ'шї тъpite fata dъnъ bnъ simплъ ţeranъ!..

Apendaшъл, че adesea орї 'ш'арънkase арzътoareа sa kъътътъръ asънpa fiiчеї sале Ana, întъpia ziseле soţii лъї Geopge, ваînkъ аръta ka bnъ felъ de mipape de че sъ nъ fie ші dînsъл tot de пъpereа femeeї sале, maї adъogînd пе лîngъ ачestea, kъ oape kape sънnine înekate, kъ ел îl iънeште întokmaї ka пе bnъ tatъ ші kъ nъ'л ва лъsa niчї odatъ ka sъ fakъ алtmintepї; iap kît пentръ Ana, ia ka o sapчînъ asънpa лъї, sъ î nътeaskъ ел пе чine sъ алeagъ de ţinepe.

Dap însъ, întp'ъna de ziле, bътpînъл îї fъkъ kънoskътъ kъ Neakшъ de лîngъ Kîmпъ-Лънgъ i a fost пomenitъ пentръ fiъл sъъ Niţъ ші kъ maї otъpîse лъkpъ sъ dea пе fie-sa dънъ ел.

Мъestpъл ачела konsiliepъ, se fъkъ fokъ ші îl жъръ a nъ sъvîрші o aseмenea gpешалъ, kъ nînъ ла biitopъл sîntъл Basile, лъkpъpiле o sъ se skiмbe, îl ва пъne negpешitъ sъъ protekţiea în kape se gъseште ші ел, ва fi în toate ажътatъ, ш'atънчї ва faче kъ desъvîршipe поpочiреа лъї

www.dacoromanica.ro

m'a familii sale!.. Mai adăogă însă ne lîngă toate, că ar avea lipsă de vre o mie ghinĭ sute de galbenĭ, ca să poată întîmpina de-o-camdată plata arenzeĭ ce s'apropiea, ši kare e tot-d'auna să se răsplătească o lună înaintea Sîntelui Dumitru să a Sîntelui George.

Bătrînul îĭ făkea kunoskută că cearkă pentru avearea o deosebită părere de ră, că nu poate să fakă avestă bine, fiind că are bani săĭ împărdă ne la maĭ mulțĭ inši, ši deosebită înkă, că a avut nevoe să kumpere nište vite ce le a fost găsită prea eftine.

— Ce fel! Domnule George, tokmaĭ dumneata să mă laši la nă ast-fel de ponktă! îĭ zise apendaše, făkîndu-l domnă, ši iarăši începs săĭ maĭ spune una alta multe atingătoare de skimbarea lukrurilor în politikă, la kare bietul țerană askulta ši da din kapă, fără a înțelege măkar o boabă!..

— Aša o fi!.. răspunse George; din tot sufletul aši voi, dap de, mi s'a întîmplat ši mie multe, ši maĭ kă seamă kă în vara asta, ne toamnă, aši voi să mergă neste Oltă, să mĭ văz neamurile, că de kînd nu i am maĭ văzut, nicĭ nu știă de op fi maĭ trăind...

— Înțelege, adăogă moșierul, că nu te aĭ pătrune îndestul de cele ce ți am vorbit!.. Eă aši ne tea să ădik bani de la zapafĭ, dap nu voĭ să mă kăčiulească loră ši să plăteskă

www.dacoromanica.ro

o dovîndъ ovreeaskъ, maï alеs kъ îu anъl asta e fokъ mare ne niaцъ!..

— Bъkъrosъ, kъ dragъ iuimъ, renetъ unkiaшъl, kînd aï avea norokъ sъ'mï strîng de n'afarъ mъltъ nъцinъ ve am!..

Ши dintr'aveasta bътrînъl George se kam deskpeditase dinaintea mîndrъlъï sъъ konsilierъ; dar lъï nъmaï atîta îï era, kъ femeea sa îï kam îmnъiase kanъl, kъ nъrtîndъ-se kъm trebъe kъ oamenï maï marï de kît dînsъl, sъ kate a mъ-rita ne Ana dъnъ vre unъ omъ însemnatъ, ши tokmaï sъs-zisъl moшierъ i le fъgъdъia în gъra mare aveste a.

Moшierъl se arътъ fokъ sunъratъ ши 'n urtъ înveniъ a se nъrta kъ unъ felъ de rъveалъ kътre bътrinъ, dar nъ se ши deskъraцie, kъ nînъ în sfîr-шitъ nъ va isbъti sъ i ia stapea, a nъne ne fie-sa sъb enitroniea sa, saъ maï bine, a fave kъ dînsъ veea ve fъkъse ши velъlaltъ frate de krъve al sъъ kъ beata Neaga, logodita lъï Niцъ.

Niцъ avzise în vele din urtъ veea ve se netrekъse între nъrinteле Aneï kъ moшierъl, în kontra kъrъia 'ш'ar fi nъs bъkъrosъ viaца în жokъ, nъmaï ka sъ'шï resbune.

Ne astï moшierï dar, prekum arътaiъ, îï vъzъ-semъ maï nainte ла vre o dovъ monastirï, unde eï kombinaserъ într'adins întîlnirï, ши ne bътrînъl George asemenea îl vъzъsemъ, dar înnre-цizrarea m'a împedikat d'aï nъtea vorbi de-spre vele v'am fost deskoneritъ din konvorbi-

www.dacoromanica.ro

pea лорѣ, kapi, пе de o пapte kѣta din пѵоѣ a лega релацiї kѵ dînsѵл, iap пе de алta пѵѵeѵeрѣ întp'adins тiжлочiторi, ka ѵѣ поатѣ прiiтi прin тiшелie aчeea чe пѵ пѵтѵse doѵîndi алtmintepï de лa inima чea kandidѣ ші пekopѵптѣ a жѵпeï fiiче.

Kînd плekaiѣ de лa Бistpiпa, пѵ штieam чe ѕ'a întîmплat маї тѵлт întpe astï oamenï ші kѵ цepeaпѵл Gepge; epamѣînsѣ înkpediцatѣ kѣ astï doï шipeцï, aвea fie kape ѵпѣ deoѕeвitѣ ѕkonѣ, kѣta a ѕe înшела ѵпѵ пе алтѵл, de ші пѵmindѵ-ѕe amîndoï fpaцï de kpѵче, iap цinta лорѣ прівea пefepiчipea вietѵлвї вѣtpînѣ!..

S'aвzia п'atѵпчї niшte ворве pѣѕnîndindѵ-ѕe de ѵпiї алдiї, kѣ ѕ'ap fepве în жѵdeцeле de пeste Олтѣ o тiшkape, fѣpѣ înѕѣ a пѵtea чine-ва ѕѣ apate kѵ чe ѕkonѣ ші de чine aцînatѣ.

Ѵпiї o tѣлтѣчia întp'ѵпѣ felѣ, алдї întp' ал'ѵл, înѕѣ oameniї îшї вedeaѣ fie kape de тpeвшoapa ші de пeвoile ѕale...

Kѵ ѵпѣ anѣ maї nainte, fiind kѣ kѣzѵse пpea de timпѵpiѣ вpѵta, ѕ'a fost kam ѕtpikat tot-dodatѣ kѵ вiile ші поpѵтвѵpile, ші'п anѵл ѵpтѣтopѣ, fiind пpea dese плoї, efektѣ desпpe anpoпiepea ѵпѵї kometѣ înѕemnatѣ, челѣ чe пiчї odatѣ пѵ вine fѣpѣ a adѵче ѕkitвѣpï gpaве, ѕe kam îngpiжeaѕepѣ oameniї maї dinainte, ші ѕe temeaѣ de вpe o ѕimцitoape лinѕѣ, daka ѕ'ap fi întîmплat ѕѣ ѕe ѕtpiче ші'п anѵл aчeѕta поpѵтвѵpile... de ѵnde iapъшї ші kѵ чe ѕkonѣ, прin чe kak-

www.dacoromanica.ro

кѣле ші sokotelĭ, вѣzвръмѫ pedikîndѫ-se apenziле тошiiлор ла вnѫ пренѫ de sпeriatѫ, toate aчeste ші алтеле, fъчeaѫ пе цereanĭ a sѫfepi o întpeitъ îmповъpape din пapтea тошiepiлор — ші лiпsa маĭ кѫ seamъ че i amenipgase desпpe stpikapea пpodѫktелор, îĭ apѫnka, пpekѫm am zis, în aчeastъ тape gpiже... De алтъ пapte, ne fiind niчĭ de кѫm esпoptaцie, apenziле foapte тapĭ, пpевestia o тѫлцime de faлimentѫpĭ, ші ka sъ пoatъ aчeĭ шipeцĭ a întoapче kanetele, a ameцi ш'a вpъжi лѫkpѫpiле, dѫпъ кѫm ле вenia вine, înчenѫseps a pъsпîndi вopвe de tѫpвѫpape, kînd în peaлitate nѫ epa nimikѫ d'ал de astea: алцiĭ iapъшĭ, вopвeaѫ de okѫпaцie stpeinъ, kъ ва însѫfлeцi atѫnчĭ komepчiвл ші o тie ші o sѫtъ de fлeakѫpĭ, pesпîndite întp' aчestѫ kinѫ de вniĭ ші алцi!..

Чeea че însъ пѫtemѫ тъptѫpisi, în adevъpѫ, e kъ am tpekѫtѫ пpin sate вnde локѫitopiĭ, de sъpачĭ че sîntѫ, n'aѫ niчĭ înkълцъminte în niчoapeле лopѫ ші konii niчĭ kъташъ пe dînшi.

Aчeasta însъ faче пe локѫitopĭ a тѫpтѫpa, a fi пetѫлцѫтiцĭ ш' adesea opĭ a apѫnka блesteme пe aчeia kape îĭ adѫче întp'o ast-feл de stape.

Bopвiрътѫ desпpe faлimente!.. nѫ вецĭ вita însъ kъ тошiepi теĭ fъчeaѫ toate ші opĭ че ле epa în пѫtinцъ ka sъ nѫ 'ĭ калче вpe вnѫ asemenea fokѫ; pъsпîndea ла вopвe gpase пentpѫ dînшi, amenipgaѫ, tpъsниaѫ, fълцepaѫ ші kîte ші маĭ kîte, пînъ înчenѫseps локѫitopiĭ a ле

www.dacoromanica.ro

kam simgi, ші, în adevărъ, în челе din ърmъ, se ші kam tъrъrarъ.

Într'o oare kare distangъ de la Tîrgъ-Жіълъї, iatъ чe se întîmplъ într'ънъ satъ.

Era zi de serbъtoare.

Nъmъrъl serbъtorilor este kam prea întinsъ la noї, maї ales ачелеа чe sîntъ gînъte de femeї, nekъnoskъte de ъisepikъ.

Ne o noianъ dinaintea ънeї kîrчіъme, lîngъ ънъ satъ, se afla adънangї o mъlgime de oamenї. Жънiї ші feteле întinseserъ o хоръ mare ші era însъflegitъ de doї gigani лъътарї. Maї mъlgї sътenї kъ dъlъmї алъе, kъ kъчіъліца ne vîrfъl kanълъї шіînчinшї kъ врîъ рошъ neste miжлокъ, se aflaъ grъmъdigї dinaintea оълопълъї kîrчіъmeї, înkinînd de ла ънъл nînъ ла алтъл kъ чinzekъл, stiklъda чea de gъikъ... Femeile kъ katrinda рошie, kъ niшte въrgъліge negre ne dînsa, kъ mъrata алъъ ka fъlgъл neste ачелъ konчіъ ашezatъ în kreштетъл kanълъї, ші kъ o ъътъ de флорї kъъъte ne nentъ ші la алtige, sta în grъne ші прівіаъ kъm dangaъ жънiї ші feteле.

Mъltъ gъstъ ші frътъъege aflъ чine-ва în ачeastъ îmъrъkъminte, tinъ romanъ, чe noartъ femeile ші fiічеле în ачeste distpikte penъmite!

De чeealaltъ parte a drътълъї, într'o вълчеа, se aflaъ вре o treї familiї de gigani, kare tъъърîserъ de kърînd kъ kortъріле, ші konії лоръ чеї desnъiegї, kъ ъръл înkisъ kîrлiongatъ, kъ

www.dacoromanica.ro

okiĭ negri ші marĭ, кв dinдi ka мърgърitapвл, se 'nкврkaв п'îmпpeдiвpвл dъндвitopilop, жвkîndв-se ші алergînd вnвлв dвnъ алтвл кв konii de pomънв.

Мвmеле лорв кв алдї првnчї în враде, кв пептвл desfъквtв, кв ледътвреле лорв челе рошіі ші 'mnestpiдate пе kапв ші кв fota чea neagръ stpînsъ п'îmпpeдiвpв, se aflaв алътврї кв вътепчіле, kape fъчeaв ла вnв локв o adвnътвръ de maї мвlte колоаре.

Маї ла вале d'aчi, ла o fънtînъ, zъpiiв de depapte doвъ femeї ші вnв жвne 'nалтв kape sta de ворвъ... Вna dintpe aste femeї semъna a fi foapte жвnъ ші пreokвпатъ în kвцетърї, вtînd кв капвл плekatв în жосв, iap aчелв жвne, ka квm s'ap fi плîns desпpe nenopочірї етарї че îl прівіа пе dînsвл, дinea mîiniле înklештate, mimkîndв-ле kîte odatъ, вitîndв-se кв intepesв ла жвna fiikъ, ші din kînd în kînd îї пвnea mîna пе вmepe ші o pedika în sвsв, ka квm i ap fi adpesatв niште pвgъчівnї, saв ap лва de maptвpв дівръmintелор sале, dвpepілор, sвfepinцелор ші nenopочірілор tpekвte, п'aчелв stежарв вekiв че akопереа кв pamвріле sале fънtina ші gpвna лорв.

Îmї întopseiв okiї de ла aчestв таблов пептрв ka sъ mъ вitв ла o бівepikвдъ de летнв, sitoatъ în kвлтea deалвлвї, sввt a ле къpвia ноале вenia dpвmвл de къtpe Tîpgв-Жівлвї.

O мвлдime de лвkpврї intepesante коло-

*

www.dacoromanica.ro

pînd avestĕ lokĕ, okupatĕ atunчĭ de atîцĭ oamenĭ, femeĭ, жуне fiiче, koniĭ, nosomopîteле kortupĭ a ле цiganiлор nonosiцĭ aчi, noiana шi вълчeaoa чea верde вiserikuца aчeea пе вîрiул dealулуĭ, kape setъna a unĕ шikĕ skituлецĕ, toate aчestea тъ fъkuръ a рътînea aчi ka o оръ, dinпреупъ ku kuриosул теĕ komnanionĕ кънрариол.

Mestekîndu-se dap шi eл în klika цepeaniлор, kape penета тереĕ ла цуiчĭ шiînчепуверъ a ворбi kam тулте, îл въzuiĕ neste пуцin ku faца рутeoаръ шi ku okiĭ kîrniцĭ...

Ворба цeранiлор ера маĭ тулт kъ finуриле sîntĕ nepdute estimnĕ, kъ neatpa a бътутĕ норутуриле, прупеле пу s'a npea fъkut, шi kъ пу штie чe o sъ se маĭ fakъ, ваĭ de eĭ шi de eĭ!...

Unул de коло ziчea una, алтул de dinколо алта, шi ku aчestea se înteцiaĕ ла бътъръ шi 'шĭ маĭ върsaĕ eĭ fokul.

Dap aчestĭ oamenĭ, fъkuiĕ бъgape de seaтъ, ераĕ пар'kъ întp'adins peупицĭ, kъчĭ, пе kîцĭ îĭ întîлnia saĕ îĭ bedea tpekînd пе dрутĕ, îĭ опріа шi din чe în чe чeata лорĕ s'adъogase.

Маĭ въzuiĕ kîцĭ-ва dintpînшi kъ авeaĕ niште пушчĭ de вînътoape лegate ku teiĕ пе ла оцеле, алцiĭ ku sekupe, ku niште koase шi kukuцite марĭ пе ла брiĕ.

Чeea чe 'шĭ пърu чiudatĕînsъ fu, kъ de unde îĭ gъsiiĕ лiniштицĭ шi биndĕ, маĭ în upтъ, se лuaръ ла чeapтъ întpe dînшi шi iapъшĭ îndatъ se потолiръ.

www.dacoromanica.ro

Fiind kъ nътърял лорѣ se търise întp'a-tîta, înkît aï fi zis kъ s'a adȣnat tot satял dina-intea kîpчiътеї, хора se stpikъ ші mepse маї denapte ka sъ se pestitse.

Аsпektял de алеgрецъ че înfъgiпa маї 'na-inte bътътъра kîpчiътеї ші noiana, îndatъ лъъ oape kape prefачере. Ачi nъ se aъzia akъm de kît ворвеле челе sъпътoase a ле Gорженілор, ворвеле челе desnpe пъsърї, de oape kape хо-ȣiї ші înkърkътърї, de neînвoiрї ші îmniлърї, de mялte ka ачestea, ші oamenії, anpiпtї de вев-търъ, маї adъoga ші kîte o ворвъ de nekъ-вiinȣъ.

Еѣ gръвiamѣ ka sъ плekѣ, dap îmї fъ kъ gpeѣ de o kam datъ sъ nочiѣ desлini пe kъ-лъъsa-mї de konfpaȣi sъї.

În astъ îmпpeцiъpape, sosi dinaintea kîpчiъ-теї o kъръȣъ kъ doї телegарї ші вnѣ omѣ вs-kъȣivѣ, челѣ че skoase kапял пе fepeastръ afaръ, ka sъ întpeвe пe kîpчiътарѣ, daka domnъ apen-dашъ a stpîns вînътopiї ka sъ ї tpimiȣъ în mънte..

Kîpчiътарял ворві пъȣinѣ kъ ачesta, kape апої zise вisitiялї sъѣ sъ mішче.

Пe kît ȣiшъ konворвіpea kîpчiътарялї kъ ачелѣ din kъръȣъ, жъna fiikъ ші kъ femeea чea de лîngъ fънtînъ se denъptaseръ, iap жъneле вeni kъ пasї penezi snpe kîpчiътъ, вnde, въzînd пe kîpчiътарѣ ворвind kъ пъoял sositѣ în kъръ-ȣa kъ телegарї, se onpi în лokѣ : — faȣa лъї se îngълвeni ka tъpta de чеаръ, okiї лъї se înkpъn-

www.dacoromanica.ro

таръ, gpinдъ din dinдї ші se întoapse кътре oameнї ka съ apate пе челъ че sta în кървдъ, ші kape tokmaї ізпръві de ворвъ ші плекъ.

— Asta e тълхарвл, zise жвпеле, kape desпрепъеште пе Dвmnezeъ ші 'ші pide de omenipe! Bedeді-л, ел a tpimis o femee ла sпitalъ, dвпъ че i a dat otравъ съ moapъ!...

— Aчesta e! ziseр de odatъ съtenії кв мвртвръ ші кв înkpвntape.

— Îmї пape ръъ, adъogъ впвл dintpe eї, kъ n'am штіят съ ї desпintekъ kапвл кв sekвpea asta!

— Ел este fpaділор, maptвpъ ші e Dвmnezeъ kъ e adевъръ чеea че въ sпвseiъ!

Aчeste ворве продвse мвлтъ mimkape în inimіle oameнілор ші doї dintpe dînші zise îndatъ съ înkaлече пе kaї, съ'л goniaskъ dвпе вртъ.

Пînъ съ 'mї apвпkъ okії ла aчestъ жвпе, пе kape нв'л bedeamъ de kît în пробілъ, kвm sta ші ворвea кв oameнії satвлвї, впвл se skвлъ din чeatъ, otърîtъ ka съ nedenseaskъ o asemenea fantъ че чepea pesплътipe, ші кв впъ пistolъ кв оделеле intinse în mîna лвї, înaintъ gata a fače fokъ.

— Iatъ tîлхарвл чestълалтъ, kape пea жefвitъ ші kape katъ съ пearъ dinпpeвпъ кв ачелълалтъ!...

Жвпеле aчesta пвse penede mîna ші 'л o-

www.dacoromanica.ro

ɲpi, zikîndъ-ĭ, kъ e datopiea leɲilop d'al ɲe-denbi ɯi nъ se kъbine nimъlbĭ a kъlka leɲea!..

Kъ destъlъ bpъ ɯi beninъ abziiъ ɲe sъtenĭ ɲomenind nъmele moɯiepъlbĭ, kape tokmaĭ tpe-чea ɲe dinaintea kîpчibmeĭ, ka sъ meapgъ a se bni kъ fpatele sъъ чelъ de kpbче, чelъ чe 'l aштenta în dpentъl biзepikъɲeĭ în dealъ.

Kъpiosъ d'a kъnoaмte ɲ'aчelъ moɯiepъ, mъ ɲpinse o mape mipape, kînd el întopkîndъ-se sъ bazъ чeata ɲepeanilop kape mъpmъpaъ în kon-tpъ-ĭ, kъnoskъiъ în fisionomiea lbĭ ɲe adbepsa-pъl meъ чelъ de la Bistpiɲa; dap însъ mъ mi-paiъ ɯi maĭ mъltъ, kînd bъzbiъ în bpma lbĭ ɲe bътpînъl Geopge чe îl însoɲia kъlape.

Kît desɲpe чeata ɲepeanilop ɲ'am чe bъ maĭ bnъne, kъчĭ îndatъ am ɯi popnit de akoло; dap чeea чe katъ sъ bъ fakъ ɯi ɲe dъmneaboastpъ ka sъ fiɲĭ mîɯkaɲĭ ka ɯi mine, e kъ achestъ жъne, desɲpe kape apътaiъ, epa Niɲъ, iap жъna fiikъ, dinaintea kъpiia îl bъzbpътъ, ɲpekъtъ îl deskpisepътъ, epa iббita sa Ana!...

www.dacoromanica.ro

XII.

Катъ маї 'nainte d'a порni din орашъл Tîpgъл-Жiълъї съ ziчетъ че-ва спре лаъda fрътоаселоръ локърї че 'л înkonџiъръ, спре лаъda бърбаџiлор че îi посede ші kape tot-d'aъna se iлъstpapъ прin iнiтъ ші kanaчitate; — катъ a ворbi de ачеї бърбаџї kape sakpifiind stape ші biaџa, прiimiръ a fi maptipї пентръ патрie; — алџiї dotîndъ kъ kîte че-ва foлositоръ орашъл ачеsta, локъл паштереї лоръ, sîntъ mîndpi a fъnda staбiлimente пъбличе пентръ edъkaџiea џенepaџieї челїї пъої, a kontpibbi спре îтъбпътъџiрea ші înfpътъseџapea лъї; întpe ачestia пъ вотъ зîta d'a лъъda simџimîntъл челъ foapte noбилъ de kape fъ insniatъ domnъл K. Sъвоіъ, челъ че fъndъ nensionatъл de fete din fondъpiле сале... Бisepika Domneaskъ, чea pekonstpъitъ de kъpînd прin kontpibъџie, зnъ прea fрътosъ sîntъ edifi-

www.dacoromanica.ro

viĭ, ші алтеле asemenea, че se въdъ пе toate zileле pedifikîndu-se, — skoалъ, spitalъ, пiaцъ, gръdina публікъ în marginea intepesantului ші romantikului рiĭ, Жiiĭ. — Аерулъ fiind kuratъ ачі, klimъ sъnъtoasъ, апе буне ші речі, înfine, totul este supe лаudа ші мъripea ачestuĭ oрашъ, kape înflopeште progpesînd!... Atîtea knoштinцe, бърbaцi, dame, че am întîmpinat în ачestъ локъ, ospitalitatea ші бukuріea, mulцumiрea че o aflaiĭ deskрisъ пе kipuріле локuitopilop, adunъріle, konversaцiea, ideĭ patriotiче ліберале, atîцi бърbaцi demni de stima публікъ, ачestі oameni лuminaцi ші femeĭ asemenea kuлte, întp' unъ kuвînтъ, Tîpgu-Жiулuĭ e unikulъ oрашъ din Romъnia; el este patriea epoilop ш'a epoinелор!...

Dm. profesopъ T. Fpътшanu, Dm. administpatopъ N. O. Dm. G. M. Dm. X. T. ші алцi mulцi че îi gъsiiĭ în ачestъ oрашъ, ші 'n miжлокulъ kърора petpekuiĭ, aĭ лъsatъ upme neштepse de dulчі suvenipe în inimъ-mi!... Плекаiĭ ku toate ачestea supe a 'mi kompleta astъ kupsъ че mi am propusъ de kълътopie ppin цeapa mea, a 'mi visita ачeastъ fpътoasъ цeap, пе kape, din че în че, o gъsiam maĭ intepesantъ, maĭ glopioasъ!...

Плекаiĭ dap лuînd de kondуktopъ пе къpapiul de doposanцi, kape mi se пърu unъ otъ ші maĭ чiudatъ de kît toцi kape i am fost auътъ пînъ ачі...

www.dacoromanica.ro

Трекъиș апа Жиълъї, каре îmї пъръ ънікъ despre frътъseцea kърълъї eї... Sътъ de insolete акоперite de копачї gроші formeazъ în toate пърціле алъіеа sa чea акоперітъ kъ gasoane верzinde ші flороase; прin тънцї are ънș kърsș маї репеde; ла вале, пе шesърї, kърце ашezатъ ші adesea îmпърцітъ în тълte рътърї ka ніште пъраіе. Ънdеле sале sîntș kristaline ші маї тълт kърце пе ънș петрішș тънънтș.

Трекъиș în fine ачeastъ атороазъ апъ, ъркаиș d'ачі ніште делълеце акоперite de пъdърї, ешііș kъ totъл sъъ поалеле тънтелъї, перkърseiș маї тълте sate ші маї трекъиș ші алте апе, тъ опріș ла satъл Dобріца, пропrietatea Dm. Маіорș Ekonomъ; ші, ka sъ intрътъ în челе маї тічї атънънte, nъ вої зita нічї odatъ кашъріле челе бъне че aflаиș аколо ші frъkteле челе маї deoseвite: переле zахарълъї челе марї ші dълчї, прънеле челе kълtівate ші алteле... Плекаиș de ла satъл Dобріца, înkîntatș ші тълцътітș de tot че întîlniiș ші въzиș. De аколо însъ маї mergînd ka ла вре o doъ оре de distanцъ, dideiș neste ънș челș маї frътosș fenomenș în цeara noastръ, ачesta este isворълș Жалешълъї, ла Рънkș.

Прin satъл ачesta kърце апа sъs-nътітъ Жалешъ, a kърiia isворіре, kъ totъл admiрабілъ, ese de sът o singъръ stînkъ de neatръ, ші каре, îndatъ se реварsъ întр'o лърціте ka de doiънре-zече stînженї, în kît se aflъ морї ашezate

www.dacoromanica.ro

ne dînsa. Stînka se nъmeште ka ші апа, isворвл eї, Жалешвл, ші se aflъ înkoponatъ de o mвлдіme de netpe marї de gpanitъ ші kалkaipъ. În sвsъ de лa dînsa, se faче вnъ dealъ mape, nъmitъ Dealвл Pвnkвлвї, kape asemenea e înfpъmвsеdatъ de mвлдіme gpъmъditъ de nетpe вinete ші maї în koло de o пъdвpіче, iap în dpeanta ші 'n stînga, se gъseskъ ніште ţingaше вії; — în timпвл kînd ле вisitaiъ, se afла înkъpkate de stpвgвpї. Апа aчeasta, eшind de sвв sвsъ apъtata stînkъ, ka o mape kaskadъ, fopшeazъ чea maї apшonioasъ mъpшъpъ kape a isвітъ вpe odatъ aвzвл вnвї mвpitopъ, iap клapitatea вndелор eї, atît de dвлче ші peче, kape kв tot dpeптвл kввîntъ o amъ nвtea nъmi isворвл Naiadелор ш'ал Nimfелор, se noate aseтъna nъmaї kв апеле Лотpвлвї... Локвл e atît de înkîntъtopъ, nosiцівnea aша de fpвtoasъ ші авantaцioasъ sъnътъції, înkît ap тpебві чine-ва sъ zikъ kъ aчeastъ апъ ap înвіea însвшї mopції!..

Цiind d'aколо калea înainte ne sвв поалеле mвnцілор, вpkînd aseмenea dealвpї ші skoворînd dintp'o вале întp'алта, тpekînd пpin лініile a kîtop-ва sate, тpekînd kîte-ва gîpле мічї, intpaръmъ întp'o пъdвpe de nвчї ші de kastanї.

Deпъptîndв-ne dap kît-ва пpin aчeastъ пъdвpe, gъsipъmъ ne ніште локвitopї aї satвлвї în kape epam sъ intpъmъ, stpîngînd fînъ ші fъkînd маї mвлте мічї клъї. Deteръmъ ввnъ zioa, iap kъпpapвл meъ se nвse лa ворвъ kв dînшії. Тоа-

www.dacoromanica.ro

tъ diskъuiea ле ера, kъ ършiї ѕtpikъ порѕтъъpiле ші вітеле ѕателор, ші dc doъъ ziле, o чеатъ de вînъtорї kъ apendaшъл тошii, ѕe лъптъ ѕъ'ї ъчigъ. Dap чеea че ера маї gpeѣ ера прiпъшireа ънеї ърѕоаіче че ътъла kъ doї пъї dъпъ dînѕa ші nimenї nъ o пътea отorî.

Къпрарівл теѣ лovindъ-ѕe kъ пътпъл пе пептѣ, ші dînd пе gîtѣ o ѕtiклішоаръ de pakiѣ че і o didese oameni:

— Ах! kъ nъ вîntѣ аколо, zise ел, і аші da eѣ de хакѣ!...

Ші okiї лъї ѕkînteie ka ніште fokъpї, kînd zise ворвеле ачеѕtea. Пар'kъ tot че івъіа отъл ачеѕta маї тълт în лъте, ера pakівл ші лъпta вînцероазъ!...

Маї депарte întîлniiѣ ънѣ жъне пропрietарѣ, kървіа îi авъѕeѕemѣ kъnoштinца din Tîpgъ-Жiълъї.

Мъ aflam nъ прea депарte de ѕатълѣ nътitѣ Gopnовіца.

Dm. Т. М. nъ штiea че ѕъ маї fakъ de бъkъріе ka ѕъ тъ oѕпeteze ші ѕъ тъ дie ла тоштiea пропrietatea ѕa.

Ші ел kontinъъ a 'тї ворбі deѕпре o партidъ de вînътoape.

Крezвіѣ атънчї kъ тъ aflъ în тіжлокъл ънеї колонії de вînъторї!... Ънika плъчере пептръ локъіторії ачеѕtop пърдї тънtoaѕe, e лъпta ші вînътoape!.. Nъ ѕe deskide o konворвіре întре doї treї інші, ѕъ n'aъzї ѕпъindъ-ѕe deѕпре ті-

www.dacoromanica.ro

стрецї, грші, кънріоаре, черві ші tot felul de întîmplări sînцeроase!..

Supe ştiinца компатріоцілор меї, катъ съ zічем, къ чine-ва съ 'шї deskizъ sine okiї kînd ape deferenцiъ kъ вре вnъ omъ n'аколо, kînd кълъторешte, ші маї kъ seamъ, авînd banї asъпръ-ї.

Елементul resbelnikъ este аша de întinsъ n'între цereanї, înkît, de multe orї, de grîtъ saъ de вре o linsъ, ap nъtea isворî ші kîte o nekъviinцъ, ші маї de multe orї ачеasta поate провені din resbъnare saъ din вре o патімъ..

Пропrietarъ, apendaшъ, orї чine ва fi, katъ съ se поarte sine аколо kъ локuitorїї!...

Акчептаїъ dap kъ mulцumire пропъпереа Dm. T. M. ші не локъ fъkъръmъ predъtire de плекаре. Арме, цeante, корnърї, nъmпале nъ ne linsi, ші kîini îndatъ înчепъръ a skъtъra sgapdele ші лъпдъшъріле de каре ераъ legaцї, kînd лі se dete drъmъ. Кънрарівл meъ de bъkъrie înчепъ съ arъnче кънівла în sъsъ.

Înfine плекарътъ ka o desпърцire din tr'o armie, kînd merцe съ fakъ вре o рекъпоаштере.

Апъkарътъ supe dreanta ші intrарътъ în gъra sneї въї obskъre de mulцimea пъdърілор че se deskidea dinaintea noastrъ. Локul mi se пъръ ші маї selbatekъ de kît toate че ле am fost въzът пінъ ачі...

www.dacoromanica.ro

Adevъratъ aiчї era natpiea вршiлор ш'a тътълор feapелор велвateче.

Ла kanътвл вчestei въї, npin fвndвл kъpiea kвpде o anшoaръ, se înaлдъ apiпa вnвї mвnte npea înaлтъ ші kîдї-ва колдї de stînчї п' îmnpeдiвpъ. D'asвnpa пe kвлmea ачestopa, se zъpiaз вpazї чеї de ввmъ de anї ш'a kъpopa întinsъ denъptape era npea anевое d'a o пвtea konpinde okiвл, neste a ле kъpopa вîpfвpї, se npeвmвлаъ mъpedїї пвopї.

Întokmaї ла ачеле kвлmї пвopвase kъtamъ noї a mepде.

Dap maї 'nainte d'a deskpi челе întîmnлate, ne вomъ întoapче îmnpeвnъ kъ Domni лektopї ла kanitвлъ че 'л лъваръmъ, nentpв a da îmnpediвpъpілор o maї вnъ desлвшire ш'a deskpi пе fie kape nepsonaдiъ înponвл че і era destinatъ, nînъ a nв ажвnде ла tepiвiла ші sînдeроasa вчenъ, netpekвtъ întpe astї mвndї.

Satвл вnde aflaiъ пе Niдъ, dinaintea amanteї sале, era ka ла o zi кале denapte de Tîpgв-Жiвлвї; — se înделеде, kъ ачелъ oidepъ, ne kape ел 'л însoдia, tpъдea d'a dpentвл вnpe Баia de Apamъ.

Ana se aflase ла o pъdenie a sa din ачелъ satъ; moшiea d'алътврї kъ satвл o дinea kъ apendъ moшiepвл desnpe kape am maї bopвit.

De вndeînвъ ші че felъ вътpînвл Geopge, dвnъ pвntoapea че fъkвse kъ otвл ачела, îl въzвpъmъ iapъшї îmnpeвnъ kъ dînsвл în astъ

www.dacoromanica.ro

distanцъ nв este anевое d'a înцелеце ачeasta, къчї o aflaръmъ, къ ел se trъцea din ачestъ лokъ de oriцinъ, ші къ, daka a nвtвt maї nainte sъ se skane, pefвzînd împrвmвtareа вanilor, її fв neste nвtinцъ, în челе din вrmъ, d'a nв a-skвlta ne apendaшвl amikвl sъъ, mъiestrвl sъъ konsiліerъ, kînd îl nofti sъ meargъ împrevnъ ka sъ împвшче вrшiї, — ші maї kв seamъ, arътaръmъ, kъ ачeasta era вna din вekiле sale întreprindepї.

Se noate ш'ачeasta, kъ ачelъ moшierъ, adверзарвl meъ, dinnpreвnъ kв frateле sъъ de krвче, чеї че nentrв niшte întparte-шї skolвrї, kвtreeraserъ distpikteле ші nosedaъ o moшie în apendъ neste Oltъ, kътаъ a întinde вре o kвrsъ вietвlвї вътrînъ, în kape воіаъ a 'l traце ne nesimцite!..

Ipin вrtape, din вna într'alta, de коло nînъ dinколо, fъръ ka sъ штіъ че-ва, Dm. T. M. цinea de naptida вînътorілор sвsъ deskriшї, ші, kв чea maї mape sвrnpisъ, ne notenіръmъ de odatъ n' ачелашї kîmnъ de resвelъ, amічі ші neamічі ла вn lokъ.

Ачeastъ întîmnlape fв nentrв mine kît ші nentrв чei-l-alцї venipea kometвlвї prezisъ akв doї anї!...

Aшї fi dopitъ din tot sвfletвl a чepe an-tagonistвlвї meъ o вeke sokoteaлъ: dap iatъ че se întîmnlъ.

Moшierії, dinnpreвnъ kв vînътorії, a ле kъ-

www.dacoromanica.ro

pora оделе de ла пъшчї ераѣ легate кѫ teiѫрї, ші кѫ бътрînѫл George, ажѫnseseръ маї 'nainte de 'шї лѫaseръ посiцiѫnї; еї aшezaseръ dinnaintea вizѫnieї, ѫnde se kpedea къ ap fi ѫрsoaika чea pea, ніште бîрne кѫ ţепе, прекѫт se faче în asemenea лѫпte; — fie kape se пѫseseръ în посiцiѫnї авînd кръkane dinainte, пе kape съ peazeme пѫшka; — kape se sѫise прin kопачї, kape пе dѫпъ kîte o неатръ dрепт ватepie, kape în dрептѫл ѫneї потечї ла ръsпîntie; dap Dm. T. M. еѣ ші кънпарiѫлѣ sosiseрътѣ пrea tîpziѣ.

Ѳрsoaika, dѫпъ toateînчеркъріле, dѫпъ deskъркътѫра a doѫъ пistoале ла gѫра вizѫnieї, s'a kѫnoskѫt къ пѫ ера înъѫntрѫ.

Apendaшѫл, aшezatѣ în ѫпъ посiцiѫne, ла капътѫл ѫneї pîne, întp' ѫnѣ копачiѣ, apматѣ кѫ o пѫшкъ de вînътoape кѫ doѫъ ţевї, кѫ ѫnѣ peволверѣ кѫ шease fokѫрї, чisme пînъ în ѫѫѣ de ţепѫkї, кѫ ѫnѣ патрънташѣînчinsѣ neste miжлокѣ, кѫ ѫnѣ пѫтпалѣ ла înчingътoape-ї, кѫ o пълъріе ѫѫръ пе капѣ, ші алътѫрea se afла фрателе съѣ челѣ de крѫче, kape asemenea ера apматѣ din крештетѣ пînъ în тълпї ші пîndea dintp'ѫnѣ копачiѣ маї 'налтѣ ші кѫ кръчї тѫлte, ера sigѫрѣ de ѫѫкчесѣ, ші маї кѫ seamъ, къ în вре o kîte-ва зiле stpînsese kîte-ва неї de ѫршї.

Пînda aчeasta se fъчea în ръsпîntiea dрѫтѫлвї, пе ла брîѫл тѫнтелвї. — Sпре dреапта, se лъѫa o рîиъ adînkъ, ѫпре stînga se înълца кѫл-

www.dacoromanica.ro

mea mънтелъї, пе лîngъ kape kotea o potekъ, înainte epa dpътъ de kалъ ші de пічіорь, înапої stînчї ші пъdъpe. — Пъдin maї nainte, ънpe Nopdь, este gpaniдa дepeї.

Бътpînъл Geopge, ka ънь вekiь вînътоpь, komanda disnosiдiънiле лъate пentpъ лъпtъ; ел maї kъ seamъ авea ънь kъдitь ла вpîь foapte tъiosь ; în mîna stîngъ пъpta o тъпъше formatъ din zале kъ черkълеце de fepь, пъstpatъ de kînd kъ Nemдi kъ koadъ, doъ пistoале ашezate пе ъъь kъpeaoa чingътoapeї, iap пъшka o pezimase de o tъfъ, ka s'o ia ла timпь...

Opa пepiколълъїînsъ пъ întîpzie пentpъ aчestї бравї de a ъъna.

Detънapea ънъї fълдepь de denapte ші ънь тъдetь înfiopътopь, de kape. înъъшї тъндії se kътpetъpapъ, anъндapъ anponiepea ънъї mistpeдь saь a ъpъoaїчеї în kanътъл potечеї.

Feapa onpindъ-se în doъ пічioape în лokь, adъkînd tot пъpъл d'aъънpa kanълъї че ї da o пропордіе ънъimînътъtoape, kъ okiї de sînдe ші mititeї, kъ вотъл кътînd în toate пъpділе, ka o тротвъ de елefantь, skoдînd ънъл dънъ алтъл ърлete, пpin kape fъчea a îngeда sînделе în omь, кътa ъъ вazъ de ънde вinea fokъл, ші maї kъ seamъ авînd doї mititeї kъ dînsa, пе kape, вpînd a'ї asigъpa, îї лва kъ лабеле ші 'ї apънka în латърї, — fъpiea eї пъ gъъia тардinї ші pъ-ъъънapea îї ера tepiвілъ!... Ea a kънoskът îndatъ kъ fokъл ешise din копачіъл sitoatь în тардinea pînеї ші înaintъ dpent ънpe dînъъл.

www.dacoromanica.ro

Apendaшвл oki de sвsъ ші penezi ал doiлea gлonцъ îndpentatъ în шealeле eї; asta a fost o fataлitate ші maї mape ńentpв dînші; o pъnise пвцinъ.

Че s'a maї întîmплat e foapte aпевое de deskpis întokma.

Ъпвл dintpe чеї maї iskвsiцї вînътopї a okit-o s'o лoвeaskъ întpe вpînчene, dap пвшka aчestвia se вnapse fъkînd esплosiвne dinaintea okiлop лвї. Бътpînвл Geopge o лвъ ла okiъ пе sigвpъ; aштentъ пвmaї sъ se 'ntoapkъ вpe a o лoві вnde штiea.... Ла вpsъ пв e destвл ka sъ 'л вnepiї kв fokвл apтелор, katъ a fi вine лoвitъ!.. În astъ momentъ пentpв opї-чine gpавъ, maї твлцї din чeata вînътopiлор, pътaseръ înлетniцї kв apтеле în mîinї. Fpateле челъ de kpвче ал apendaтвлвї, ші kape пoate kъ atвnчia вnвnea пъkateле че ле a fost sъвîpшitъ în віацa sa ла koпачівл în kape sta snînzвpatъ, nічї kъ ввfла; челълалтъ пв авв timпъ sъ maї înkapче, пentpв kъ, o! вnaimъ ші kвtpetвpъ! вpsoaika tpekвse de жвтътatea koпачівлвї în sвsъ, — ел akвт kъta sъ se лвпte kв пвтnaлвл. Toate fokвpiле atвnчї fвpъ d'odatъ dipiцeate aзвпpa koпачівлвї. Ъpsвл пoate a maї fost лoвitъ ші пpiimise pane че пв ї era moptале, kъчї вpлetвл saъ твцiрea че o skoase din koпачіъ, fв авzitъ пpea de deпapte ші înfiopъ însвшї петреле ші koпачіі. Bedeцї dap ekiліврвл лвптеї era пepdвtъ! — ші însвшї бътpînвл Geopge, kape era peaseтвл тътвлор, пв fъkв nimikъ în de-

*

www.dacoromanica.ro

sкъркътъра артеї сале. Атънчї чea маї терівлъ ші чea маї сінџероасъ сценъ se петрекъ dinaintea окілор тътълор. Singъра разъ de сперанџъ каре маї ръмъsese, singъръл ажъторь спре мінтъіреа челор непорочіџї, era астъ лалтъ чeатъ, din каре фъкъіь парте, ші 'n каре se афла вestitъл вітеазь къпрарівл теь, ш' апої кїini че ші еї інџелeseseръ dъпе мірось ші алерga în fъga маре, kînd noї, aseменea резервеї спеї армате пе жъмътateînвinsъ, gръвіамь a окъпа кîмпъл бътълii!..

— Къраціь въіеџї! stpiga Dm. T. M. aideџї іste къ e невое маре! s'aздь џінete de disпerape ші de agonie! aide fpate къпраре! feapa sfîmie oameнї!..

Къ toate ачestea кїini sosiseръ înaintea noastръ, dap ші еї fъръ віktime dinaintea înвершънateї ърsoaіче, каре nъ кръџа орї че dinaintea еї: — ast-felь era de търватъ, dъпъ челе че se петрекъse!..

Apendaшъл fъ арънkatь din копачіъ жось, къzînd îmпreънъ къ ърsoaika ka ънь gemь, ші d'aколо fъ превълітъ în fъndъл въії. Ънъї вînъторь рънîndъ-ї партea de d'asъпра џesteї капълї îї sfîmie пелеа пînъ пе шіръл спінърії, алтъл sta fър' de віаџъ îngesъitь întpe тъfe, къръіа îї sdpoвise капъл къ însъшї пъшка че o авъsese în mîinї; алтъіа mîiniле îї fъ fpînte ші ч лт; despre каре авемь a adpesa kîte-ва лаъde спіталълї ші doktopълї de ла Tîpgъ-Жіълї, чель

www.dacoromanica.ro

че ажторъ тълт пе непорочите левіktime ші тълтора ле dete însъnътошipe!.. Dap лъsînd aчeste панigipiче пе seama челор че priimiръ вine faчepea, пе întърnътъ apънkîndъ-ne okiї asънpa kîmnълвї pesвелълвї, ънde чеї maї mълцї kъzъръ; ънde, prekът deskpiseръmъ, вiktimiле цeтeaъ ші se въetaъ mъiaцї în sînце; însъ fiind kъ pesвелъл nъ epa de tot sъvîrшitъ, ръmъsese ънъ otъ kape se лънta înkъ kъ feapa. Aчesta epa бътрînъл Geopge, челъ че, îmбътрînitъ ші denpinsъ maї mълt de kît opї kape kъ aчeste лънte, feapa înaintase ш'asънpa лвї, че se afла dinaintea dpътълвї, kъ totъл ла mapцinea pîneї. Ел îї înfъцiшazъ îndatъ mîna stîngъ чea întънъшeatъ kъ mънъша de fepъ, kîtъшї de пъцinъ fъръ a se deskъpaцea saъ a tpetъpa; mîna aчeasta fъ intpatъ maї nînъ ла kotъ în gъpa feapeї, kape, îmвръцiшînd kъ tъpбape пе бътрînъ, îї înfinse geapeле пе жътътate în snate. Geopge ninъi kъ mîna dpeaптъ ла teaka kъцitълвї de ла вrîъ, fiind kъ pistoaлеле ле apънkase înлътърї deшeapte. O! nenopочitъ momentъ! saъ în adevъръ aчi epa вре o miшelie!.. Kъцitъл sъъ линsia; — apendaшъл tokmaї i'л a fost чepътъ ші вitase ka sъ 'л dea îndърътъ!..

Бътрînъл Geopge, nъбъшitъ ast-fel în бpaцеле feapeї ші neaвînd nimikъ kъ че sъї desnînteче върta, se afла nepdътъ!...

Tokmaї însъ în momentъл kînd, dънъ o лънtъ de цigantъ, tpekînd не fpънtea бътрînълвї sъdoapea peче a desneръpiї ш'a moрцii sta sъ

www.dacoromanica.ro

kazъ tъptitъ sъb gpeъtatea feapeї, mîna Провіdenцeї kondъse плътвъл apzъtopъ al вneї apme че detъnъ dintp'o distanцъ de ла вnateле вnkiaшiвлвї.

Чine însъ fъ avestъ бравъ kape fъkъ ka înfъpiata fcapъ sъ влъbeaskъ îndatъ, че asemenea вnвї mвnte kъzъ dimпpeвnъ kъ вiktima sa ла пъmîntъ, skoцîndъ челъ maї tepiвілъ врлетъ de kape pъввnapъ mвnцii ші въіле?.. avesta a mepitat kвnвna бравілор întp'o asemenea gpea ші kpitikъ îmпpeцівpape!..

Бътpînвл ap fi лъsatъ maї mвлt de жвmъtate din аввцiea sa ачелвіа че і ap fi promis skъпapea, atвnчї, kînd, aflîndъ-se în geapeле feapeї, въzъ kъ'ї лiпseште kвцitвл de ла брîъ...

Чine e avesta însъ пе kape ел воеште a 'л пвmi fiвл ші moштenitopвл sъъ, пentpъ kъ beni ла timпъ вupe aї mîntвi zileле?..

Avesta epa Niцъ, kape пpintp'o fepічitъ întîmплape, sosind de пе gpaницъ, tokmaї în momentвл kînd бътpînвл se повîpni ka въ kazъ ші въ fie sdpoвitъ de feapъ, ел îndpentъ пвшka, oki aша de вine ші лові пе вpsoaikъ tokmaї întpe oki, fъpъ a atinцe kanвл бътpînвлвї, ші kape o fъkъ mвцindъ a 'шї da вltima pesвfлape!..

Ъpa!.. stpigapъ kъ въkвpie toцї; iap бътpînвл, dвnъ че, dîndъ-i-se ажвtopъ, îшї peadвnъ simцipea, dвnъ че îmвpъцішъ пе жвne de maї mвлte opї, îл ші пвmi d'avi цinepeле въъ ші'ї otъpî zestpea че і o ва da a fiiчеї зале fpвmoaseї Ana...

www.dacoromanica.ro

Stpeinii, kъnoskъgii, sъnepiopъl sъŭ, ne pîndŭ togi ceĭ ce sosiseръ la tpistъl acesta lokŭ, ceĭ ce'l întîlnipъ ne dpъmŭ, sъpъtaръ ne Niuъ; -- ap eŭ, fpatele mi katapadъl sъŭ, mъ aflaiŭ, întp'o adevъpatъ kъlme de fepicipe nentpъ dînsъl!..

---

www.dacoromanica.ro

XIII

Лъаіѣ dъп'ачееа dрътъ înainte ънре Tismana, че е ла жътъtatea кале între Черпеџіѣ ші Тîрgъ-Жіълъї.

Аънектъл Tismani ш'а локърілор dinnpeџіърѣ, ъе поатe пътi, ачееа ч'ат маї zis, adевъратѣ локъл ънde o mînъ de oamenї ъ'ар пътea апъра în kontpa a o ътъ de mії de armie!.

Ънре а терџе ла ачеastъ monastipe, katъ a intpa în gъpa a dokъ deалърї, заѣ a doї тънџї че ъe леagъ къ чентрал Карпаџілор, прin ътъ de алte търеџе ші pînoase deалърї, прin тънџї че ъе џінѣ лапдѣ, къ пъdърї fъръ тарџінї, poвine, ътînчї, кълmine neste пътinдъ d'a ле ъъі ш'а ле трече, въї adînчї къ арборї foapte gроші ші 'палдї, къ апе прin fъndъ лорѣ, кърgînd pîълеџе de deoseвite търімї, къ іъвоареле че шерпвeskѣ пе koasteле ачestop 'пълџімї, ешite

www.dacoromanica.ro

din пъмînтъ ши din неатръ, iap алтеле къзîндъ de вввъ, formîndъ nimte katapakte, кв tot felвл de пештї че se gъseskъ în aceste pїврї, кв noieniле пе kape ле deskpiseръmъ atît de mвлт, че se gъseskъ не ла mвnte, кв aчеле плante odopiфче, кв пъdвpiле чеде de nenвmъpaцї kastanї, kape вецетеazъ de sekolї пе пъmîntвл aчesta, кв tot felвл de nosiцivnї admipaвile ши noetiче — кв foptifikaцivniле чеде natвpale, локврї пentpв anъpape ши de вравврї, локврї de pefвцiв ши de isolape ла epimiцї, прin skitвлецеле kape se gъseskъ semъnate iчї ши коло, вnde se noate adъnosti чine-ва în timпвpiле чеде реде, de вiskolвл iepneї, saъ de feapeле selбateче, вnde кълъtopвл noate afла вnъ azilъ în timпвл non-цiї!.. Ast-fel sîntъ локвpiле aчestea; ast-fel sîntъ dealвpiле ши mвnцii, în ал кърора sînъ se aflъ sitoatъ monastipea Tismana!..

Mepgînd dap ka ла вnъ kaptъ de opъ în adînчimea aчestop nosomopîte dealвpї akonepite d'avestї stвfomї ши mapї kodpi s'apatъ de odatъ вnpe mîna вtîngъ, afлîndв-se sitoatъ пе вninapea вnвї mвnte ши dominatъ de алтвл че s'apaцъ ka kвm ap kъdea пе dînsa, кв a eї fopmъ de чitadelъ saъ de вnъ kastelъ, кв mічіле ши nomnoasele sale tвpnвpї, înчinsъ ши okolitъ кв mвpвл edifiчivpilop sale чеде de kвpînd pedifikate, кв kaskadele sale че isвopeskъ din mвnteле лiпitъ кв dînsa, ши kape kвpgъ пе ла вnateле eї kвm ши tpeче пе de desввtв-ї ши se apatъ пръvълindв-

www.dacoromanica.ro

se ши apвnkîndв-se neste stînчї, ka o nînzъ de apцintъ saŭ de kpistalъ, aвînd kîte-ва klъdipї ла noaлеле eї, de kъtpe intpape, kв aчелъ dpвmъ ne ла bpîвл dealвлвї, вnde s'apatъ nopцiле eї, kв noptiчiле, kв înkъnepiле dinnъвntpв-ї, kв вisepika че nosede ka o epeditate вiaцa ши natponaцivл sîntвлвї Nikodim ши kape ape xpamвл Adopmipea: — este Tismana чea penвmitъ! Tismana чea плinъ de noesie ши de o paръ fpвmвseцe!..

Însъ nînъ a nв fi pedifikatъ de kontimnopani nostpi, ea epa o adevъratъ foptepeдъ; — mвpвл eї epa nenътpвnsъ, nopцiле eї nв s'ap fi deskis de kît de вnъ вое; ast-fel epa Tismana maї naинte, — okolîtъ fiind kв ънъ mвpъ de neatpъ foapte gposъ. ла o nosiцivne ka a aчeasta че o nosede ши întъpitъ d'atîtea foptifikъpї natвpале!..

Tвdop Вladimipeskв sввt anъpapea mвpilop asteї monastipї plîntъ dpanelвл indenendinдeї. — Aiчї konчentpъ nвmъpвл ostipilop sале ш'aiчї apnaвдii ши kъneteniile лоръ, tpimiшї din Бвkвpeштї, вnpe a kombate n'aчeastъ kъneteпie a Pomъnilop, înkinapъ apmele dinaintea лвї, — ши d'aчi, în чele din вpmъ, плekînd, se вpmapъ чele netpekвte, tpъdapea шї kъdepea sa!..

Aчeastъ Tismanъ dap plinъ de sввenipe mъpeцe ши atingъtoape, se aflъ sitoatъ întpe dealвpiле Geponъ ши Kopnetъ, a ле kъpopa вîpfвpї sîntъ, пpekвm am apъtat, akoneпite de nъdвpї

www.dacoromanica.ro

iar în față eĭ, spre Nord, se află situată mănăstirea numită Tismana.

Spre a merge dar până la această, este de lipsă, precum, până de la jumătatea coastei, pe unde se numește *Tismana din Vale* și apoi la vîrful ierăși spre, numit *Tismana din Deal*, sau la *Sfîntu*, face mai o zi întreagă până ce sosește la mănăstire.

Pornind dar de la monastire, însoțit de Dn. N. Z. la doi cai.

Drumul până pe lîngă munte, până la poalele acestea clădite, până la Tismana din Vale. — Ce de clădiri și de mănăstiri! O mică bisericuță și pe o față numai câteva colibe, nimic de lemne, de pomi roditori, nimic de castani dimprejur, formează comunitatea această sfințită. În față până acum se află până a nu: mănăstirea Arsenie, în etate de o sută doi-zeci de ani: — până ce sosește la inima și la sfîrșitul, și care, de multă bătrînețe, abia mai ține cu ochii, toți trei sfîntul, se află în pragul ușii, își face singură mătănia și fruntea din frunte și din sudori... Ast-fel trăiește această oameni, a cărora viață e la sfîrșitul Dumnezeu și nu vieții acestea!..

www.dacoromanica.ro

De ла Чіокловіна din Вале, авъръмъ de kondъktorъ пе unъ kълъgъръ, ka съ ne dъkъ nînъ în vîrfъл mънтелуї, ла Sълiце, unde se ъrkъ чінева пъmaї пе жосъ.

Лъsaръmъ kaiї ла skitъ ші плекаръmъ пе потечї; sъiръmъ koasta aша de penede kътре kълme înkît aвіа пъteamъ merge, giindъ-ne tot-d'aвna de aрвърї, pesъflînd din staцie în staцie, nînъ че, dъnъ o кале destъл de întinsъ, sosiръmъ ла kълme.

Aчі, afларъmъ o вiserikъцъ kъ maї mълte пръжінї de вradъ înfinte пе dinainte; — ера o mikъ noianъ ъkoperitъ kъ earвъ, o admiравілъ posiцiune че înkîntъ privirea-ne, desfъшърîndъ-se dinaintea okiлор nostpi unъ întinsъ ші depъptatъ spaцiъ..! Въzвіъ o панорамъ петърцiniцъ, înfrъmъseцatъ kъ tot ч'ар deskoperi spaцioaseле ші verzindeле kîmпіі, akoperite de oраше depъptate, sate, tîrgъpї, monastipї, пъdъpї, pîrъpї, арътъpї, dealъpї, piskъpї, depъptîndъ-se ші перzîndъ-se ввъt unъ opisontъ de flakъpї ші de nъopї supe Sъdъ, iap supe Nopdъ, Estъ ші Bestъ, se аръta maiestoaseле перspektive a ле mъnцilор цereї noastpe kъm ш'aї цerилор înveчinate!.. Privііъ dap kъ въkъpie ші плinъ de mipape, zъpind în depъptapea kîmпіілор Краіова, Tîrgъ-Жіvлуї, Черneцiъ, Dъnъpea ші mъgъpile челе kъ forma kaвчелор din mъnцi Serвii, iap desupe алтъ napte faimosъл mъnte че se nъmeште Папengъ, din Плаіъл Noвачілор, ввъt a ле kъpвіа noале kъpце Цілор-

www.dacoromanica.ro

tъл, ші о ѕъmъ de алцї mъnцї kъ difepite nъmірї, atît d'aї цереї noastpe kъm ші d'aї Transilъanii, iap ла ѕпателе ачестъї mъntічелъ, пе вîрfъл къръіа mъ afламъ ші прівеамъ toate ачестеа, ѕе фаче îndatъ o mape pінъ; de a коло înainte ѕе desfъшъръ înлънцъірea деалърілор пе каре ѕтаъ мілоане de бразї вецетînd ші пъдърї овѕкъре пînъ în вîрfъріле челе плешъве ші golaше a ле mъnцілор челор марї, каре ѕе 'nалцъ дрептъ în нъорї саъ ѕе перdъ întp'ънъ азъръ ѕтрелъчітъ!..

Inima mea dap kъ totъл atinsъ, ѕъflетъл меъ планînd întp'ънъ opisontъ аша de ѕпаціоѕъ, оввервînd din ачеастъ кълме înалтъ întpeaga Ромъnie, nъ mъ пътъіъ onpi ънъ minътъ d'a nъ кънета ла ѕоарtеа ші ла вііторъл еї!.. Въzъіъ трекînd d'odatъ пе dinaintea окілоръ меї таблоъл трекътълъї, пепътърателе ѕале fante, ътбреле ероілор!.. а ле пъріпцілор, а ле ѕтребънілор астеї попълаціънї!!. ѕînцероаѕеле лънte intpe dînші kъ барбарї!.. Прівііъ ѕоарtеа астеї цінte ашезатъ întpe Emъ, Карпацї ші маї депарte!.. Ле въzъї toate ачестеа пе pîndъ, кънетаіъ ла dînѕеле пе pîndъ, пътъраіъ ѕеколії, ѕокотііъ, kontîmплаіъ ценерацінніле, — трекътъл лоръ!.. ші тъ опріъ ла челе актъале!.. Dap че е înѕъ de въzът!.. astї fії молатечї, корънцї парte dintpînші пріп egoismъ, парte din еї пріп рътъчіре!.. ънії îmбъівацї de плъчерї молешitoape!., алцїі înnekацї de вепінъ ші тръdъ!..

www.dacoromanica.ro

Intrapъmъ dap înъuntrul uiserikъuei, a kъpiea uşъ stъ tot-d'auna deskisъ, ka uъ noatъ uъ se adъnostiaskъ într' unъ timpъ de nevoe, pre kum am repetat, de viskolul ierneï saŭ de sfîşierea fearelor, vre unъ kълъtorъ rътъcindъ saŭ întîrziindъ p'akolo...

Printr' unъ oviceiъ pъstratъ de de mult, odatъ ne au se sъvîrşeşte sînta liturgie în aceastъ sîntъ uiserikъ, ş'aceasta numaï lunï dupъ Paştï... — În aceastъ zi se adunъ lokuitoriï de prin satele învecinate, petrekъ, se veseleskъ ne aceastъ noianъ situatъ la kълtea stînceilor şi a pîrelor, şi ku ast okasiune împlîntъ dinaintea uiserikъueï aste prъjinï de bradъ, ne kare le lasъ tot atul akolo, drept unъ oviceiъ tradiţionalъ şi ne kare eï le putem vъlţe!...

Ka uъ deskrimъ nînъ la cele din urmъ amъnunte, dupe cele ce afluarъmъ însemnate înpъuntru asteï uiserikъue, ea se aflъ konstruitъ de înşuşi mîinile unui boerъ, Glogoveaŭ, cel ce avu de ajutorъ ne unъ Stanciu pigarul, kare a kърat ne mъgarъ apъ şi tot materialul necesariu... Aşa dap numele acestora îl gъsirъmъ skrisъ în partea titorilor, ku deosebire numaï, kъ boierul fundatorul eï, se aflъ însemnatъ în partea dinainte, iar Stanciul, purtъtorul de apъ, varъ, neatrъ şi c. l, e inskrisъ înţuntru fcprestrelor.

Skoborîndu-ne de la aceastъ înălţime, depъrtîndu-mъ de la acestъ sîntъ paraklisъ al mun-

www.dacoromanica.ro

телвї,-de вnde прівіїв partea чea търеадъ ші gлopioaвъ a statвлвї Pomънii, patвpa în toatъ пompa ші вtpелвчіpea вa, — îmї întopчeamв ла fie kape пasв okі înanoї, tpimigind atîtea валвтърї sîntвлвї aчesta лokaшв, пpekвm epaв пвmepoase ші înfokate вimgimenteле чe mi ле a fost înвпіpatв!..

Лвkввл, авvgіea, вgomotвл ші edifiчівріле opaшелор înвemnate, întindepea лорв чea akoпepiтъ de atîtea лвkpвpї konstpвite кв mapї kелтвелї ші ввmъ de бpaде, atîgї oamenї apтagї кв авvgіі kîtв ші aчeia чe se zikв лвminagї ші înвъgagї, kape kondвчe mвлgimea ka kanpеле пе oї, institвgіile, пвtepea, kîpma ші o mie ші o ввtъ чe пв пе maї вine în minte, — komepчів, apmamъ, fondвpї ші kiap tesaвpіле пвбліче gpъmъdite în mapї ввme, чe potв fi dinaintea aчestop onepe mipakвлoase ші kолosале a ле patвpeї?.. Kape лвksв, чe fpвmвseде maї nepfektъ, чe авere ші kape пвtepe se noate aseтъna ші kompapa кв челе afлate în sînвл astop mвngї, în adîнчіmіле лорв челе плine de toate minepaлеле пpegioase, de toate вeдetъpіле, de toate пpodвkteле, de stpелвчїpea ші fpвmвseдea пosigiвnілop, de simgimenteле ші peлігiositatea aфлатъ пpe kвлteніле лорв?..

Ox! înadevърв, am admipat netърgініteле авvgії a ле Pomънieї, gpandoapea ші пвtepa вa! Ші kiap kînd m'am deпъptat din înъlgіміле aчestea, kînd m'am skoвopîtв din вîpfвpіле mвngілop, n'але къpopa noале se penpesintaв aчеле лвkpвpї

www.dacoromanica.ro

ka ши пе kpeштete. — пpeвтвлîndв-тî dap вe-depiле пpetвtindenea, admipîndъ înълдimea faдi-лор ши adînчimea pîпелор, вorвind kв nesaдiъ dвлчeaдa profвтвлвї, gвstîndъ плъчereа ши pъ-koareа zилеї вввt втвра apвopилор, askвлtînd твp-твра isвopвлвї, înfiopareа fpвnвелор ла a zefi-pвлвї ввflape, epa пentpв mine o вimдipe amo-poaвъ, ши kвдetareа чea înaлtъ a otвлвї пînъ în sfîpшitъ ne însoдi ka o apmonie, în tot kвpввл пpeвтвлъpi aчesteia, вisitîndъ aчestъ твntiчelъ ши чele dovъ skitвлeде sitoate пe dînввл!...

Întвpnîndв-тъ iapъшî ла Tismana, пв пвдin чepчetaiъ gpoteле вале чele tpadiдionале, dintpe kape, în вna se ziче kъ tpъi пpea kввiovвл Sîntвл Nikodim, în чele dintîї timпвpî a ле fвndъpiї пpinчipatвлвї, ши ал kъpвia тopmîntъ se gъ-seшte пînъ astъzî лîngъ anвonвл вiвepiчeї, впpe-stînga.

Bisitaiъ kв тape плъчere toate aчestea, — toa-te kв deatъnвntвл, — ши пînъ ши stалaktideле чele penвmite a ле gpoteї asteї monastipї ле ат admipatъ, пentpв kape aшї pekета лвareа amin-te a administpaдieї, въ onpeaskъ пe biitopъ stpî-kareа лopъ, tвindв-ле opї чine ши maї алes вnъp-gîndв-ле kв тonoareле, ppekвт s'a вpmat пînъ akвт, kъчї ши aчestea sintъ din пвmъpвл aче-лор лвkpвpî kape atpaде mipareа bisitatopилор ши a kъpopa fopmape, пikътвръ kв пikътвръ, пв-тъpъ aniї a maї твлтор sekoлї!..

Бвпътatea ши вlîndeдea apximandpitвлвї Ni-

www.dacoromanica.ro

kifop egumenul че se aflъ ла ачeastъ monastipe, e una din вiptuдiле sале kunoskutъ de kътре toцi вisitatopiи, kapiи, asemenea unop пелегpinи, вisiteasъ sînteле ачestea локurї a ле Pomънieї!..

Плекîндŭ de ла Tismana, пе kape o admipaiŭ ku toatъ деvoдiunea unui Pomънŭ adевъpatŭ, eшiiŭ прin gura ачелор umвроase dealurї, прin kape am fost intpatŭ, ka sъ вiŭ ла dînsa, ші mъ опpiiŭ ла челŭ dintîi satŭ, în dpumв Чернедiвлеї, — ла Godinештi.

Pъmъseiŭ ші петрекuiŭ поantea ла apendaшв вetpeї sусŭ ziseї monastipї, челŭ че mъ пpiimi fpъцеште.

În вечinътate, fiiчеле ші жunii satвлеї fъkuseръ шezътoape de topsŭ, ла лumina unui fokŭ mape че 'л anpinseseръ de ku seaръ, ші kape цiив maї пîn ла miesul nonцii, лukpъndŭ, ші sив-ind новештi; — eї maї mult петречеаŭ sвeguinдu-se, dъngîndŭ saŭ askultînd ла веселiле întonърї a ле flуервлеї.

Simплiчitatea, naiвеле ші лiвеpiле mішkърї a ле ачestop fiї ші fiiчелорŭ de pomънi, e totŭ ч'ap пutea dopi o inimъ neatinsъ de абурвл kopuпдiунеї ші ал молiчiунеї.

Eї sиuneaŭ întp'алteле fanteле stpeuunilop лорŭ, прin nimte tpadiцiунi пъstpale din вekime: пpekum istopiea Domnвлеї de Poe, kape, suб difepite numipї ші fante, apatъ pesвелул Pomanilop ku Daчii ші deskълikътoapea лорŭ ачi!.. Pепpodучetŭ unŭ estpaktŭ din ачeastъ tpadi-

www.dacoromanica.ro

ціѵне, авzitъ din gъра цереапілор: — Ера одатъ внѫ Domnѫ маре че se kema Domnъ de Роъ! Ачesta локъіа ла валтъ ші івъеа пе fiika вній stъпînitorѫ че локъіа în mънte. Domnъ de Роъ înkълека în fie че seаръ пе калѫ ші se dъчea ka gîndъл ka sъ вazъ пе івъita sa în mънцї ші d'aколо kъta sъ se întoapne маї наinte d'a ръsъpi soapele ла локъл sъѫ, пентръ kъ пъpinцi fetiї kъta sъ'л прinzъ. Ел întp'o zi fiind kъ întîpziase прea тълт поаптеа îи брацеле івъiteї sале, 'л а апъkat ръsъpipea soapelъї пе ла жътъtatea кале ші не пътînd калъл sъѫ челѫ kъ apinї de sтеѫ ka sъ л поарte маї 'наinte, a stat îи локѫ. Ел атънчї s'a пъs sъът аапърареа вній подѫ, пентръ ka sъ пъ'л afле inemічі че se лъаверъ în gоana лъї... Kъ toate ачestea inemічі îл sosipъ; ел s'a лъатѫ ла лъпtъ kъ dînші, ш. ч. лт...

Asemenea обservътѫ ші tradiціънea баві Dokii че se afлъ îmnetpitъ kъ оіле îmпpeціъръл еї ші kape se zіче kъ este, прекът о аратъ локъitopiї în тънцi Молдові, ші în аї Mexedinціълъї!.. Daръ чine fъ ачestѫ Domnѫ de Роъ? чine поate fi ачелѫ Лерої Domnѫ, kîntatѫ în kолinde?.. ші маї kъ seamъ, чine e ачeastъ Dokie, пе kape попълъл о dівінізъ ші імацінаціънea чea поetikъ о пътi fiika лъї Dечебал?... Nъ кът-ва еа ва fi бътpîna Dачіе kъ авѫцііле, ресвелеле ші непорочіріле сале ?.. Nъ кът-ва ачелѫ Domnѫ de Роъ sъ fie Траіан, челѫ че

*

www.dacoromanica.ro

adъse kolonііle Italіeї пentrъ ka sъ ponъlese Daчia?..

Aчestea ші sъmъ altele sîntъ tradiţiъniile, leţendele ші istoriile, kare le spune ші le kîntъ ponъlъl în momentele sale de petrecere ші de repaosъ!..

Mъ desпъrţiiъ mъlţъmitъ ші înkîntatъ d'aчeste adъnъrї patріarkale, d'aчele glume ші petrecerї în kare nu pъtea чine-va sъ observe nimikъ de korъptivъ, akolo unde okiъl celъ înfokatъ al fiiceї ţerane împъrtъşeşte logodnikъlъї eї simţimîntъl inimeї, fъrъ prefъkъtorii ші meşteşugirї, fъrъ fasoane ші viklenie, iar jъnele se desmeardъ lîngъ dînsa, danţъ, se zveguse, se 'ntinde kъ dînsa fъrъ a sokoti banii zestreї, saъ fъrъ a ї treче prin minte ka el sъ fie kъmpъratъ de dînsa, — daka nъpinţi eї sîntъ avuţї saъ sъrachї, — pentru ka ea sъ ї fie soţie!..

A doua zi kъlkaiъ în distpiktul Mexedinţiъ, unde, dupъ че treksiъ unъ nъmъrъ de sate, difepite пъdurї, krîngurї, kîte-va dealurї ші апе, trekînd prin faimoasa moшie kъ satul nъmitъ Kъtunъ, fosta proprietate a luї A. Gika Bodъ, ne kînd se aflase Kaimakamъ al Kraiovi, ші în kare se aflъ nînъ azї unъ frumosъ aleiъ de teiurї, ka unъ pestъ al uneї vekї strelъchirї, sosiiъ în ceelalt zi înainte de amiazї ne dealul de la Kolibaшї, de unde înчepe a se zъri ora-

www.dacoromanica.ro

ши Търнул Северинулуї ши маї ла вале Черпеџиș ka într'o панорамъ!..

Възуиș de odatъ Балканиї, Дунъреа, — konfineле џереї, desпре Serвia ши Austria!..

Дупъ o жумътate оръ fuș ла Северин. — Уnș орашș nuoș, kare nosede челе маї преџioase pestурї din fanteле ши урмеле Romanилор, челș че, aflîndu-se akum în repaштere, prin nosiџiunea sa чea алеасъ, prin întindereа чe o are ла koasteле Черпеџиулуї, desпре Bestș, ши fiind ku totul în marџinea mъreдулуї fluviș, промite a deвени unul din челе маї renумite портурї a ле Romъnieї.

Dar sъ лъсъмș Северинул пентру unș momentș, ka sъ ne depъртъмș nîmъ ла konfineле џереї.

Kare este însъ aчelș лukru че înkîntъ atît de mult okiї kълъторулуї venitș din џerї depъртate, пентру a visita пъmîntul aчesteї џerї? Че лukru dъ viaцъ totuluї aiчї ши kare, пе lîngъ пetърџiniteле tesaure a ле komerчiулуї че ле реварsъ în al sъu kursș, апої formeazъ ши челе маї strelучite nosiџiunї, челе маї interesante ши amoroase лokурї, — панората чea маї плъkutъ, чea маї мъreцъ?.. Aчeasta este Dunъреа, ku џертіі seї înkîлtъtorї, ku вaseле че vinș ши se dukș plutind пе апеле sale sau oprindu-se ла џертї, пентру a esпorta produkteле Romъnieї ш'a ле Молдовеї, sau a importa manufakturіle Europeї...

www.dacoromanica.ro

Deosebită înkъ, четъцiле, kastelяpiле ші opaшele sitoate пpetяtindenї пe цepmi seї, îl înfpяmяseцeazъ ші 'l intepeseazъ пpea mяlt. — Fъkînd aчeastъ întinsъ kълътopie, fopmîndă-шї alяiea sa пe sяb mяpi aчestop чetъчi ші цepmяpind atîtea локяpї înkîntътoape, de akoло яnde 'ші пpiimeшte пpimele sale sяpse, din mяnцiї Цepmanii, тpaвepsîndă atîtea statяpї, salътîndă în тpeчepea sa попялiї ші oбiekteле пe kape ле întîmпinъ ші ле лasъ în яpmъ-i, fopmîndă atîtea insoлete локяite saă foptifikate пpin чetъцї, saă вepzinde de konaчї ші de tot felял de плante, desпikînd mяnцiї ші stînчiле, пentpя ka sъ 'шї fakъ яnă dpяmă; — kînd fяpioase, kînd лine яndele sale, kînd tяpбяpate, kînd seninoase, mepцe înainte ka яnă zeă пачїnikă ші netяpбяpată!.. Da, este Danяbiял!., лîngъ aї kъpяia цepmї se afлъ pestяpiле podяляї ляї Traian, o napte din mяpiї tяpnяляї ляї Seвepă — aї яneї чetъцї antiчe чe înkъ se konservъ, — sятъ de петре ші taбле kя inskpinцiяnї, atîtea sapkofaце ші antikitъцї, este Danяbiял! O! da! Danяbiял чe faче ka sъ batъ inima Pomъняляї de glopie ші de mîndpie ші ka atîtea statяpї mapї sъ шї aibъ oкiял aцintată asяпpa tepitopiяляї aчestop цepї!!.

Поецїї ші skpiitopi Цepmanieї dibinisaъ пpin oпepiле лopă kяpsял челă klasikă ші nitopeskă ал Pinяляї, dap чe e astъ klasiчitate ші fpятseце пe лîngъ aчeea a Danяbiяляї?.. Zeял papiтъцїї ші ал fpятseцїї, пe лîngъ fan-

www.dacoromanica.ro

теле чеде atît de strълъчite kape вorвeskъ kъ тълт intepesъ, penpesintînd вekimea ші opiţinea по-пълілор antiчї, adъogъ тъpeдълъї ші antikълъї Istpъ toate fpътъseţiile natъpale a ле лътеї, toate авъţiile ші papitъţiile Европеї!..

Ast-fel въzвіъ kъpsъл Danъвіълъї în sъsъ, плекînd de ла Seверin, mepgînd пе пъова шosea, tot пе mapţinea sa, tpekînd пе dinaintea stînчілор ші a pînелор вnde se aflъ tepівіліле katapakte, пътite Поarta de Fep, tpekînd kîte-ва sate, апа Бахпea, вnde se aflъ otapъл ţepiї pътънжітъ de stpeinї, ші dъn'aчeea este Черпea, вnde se afla adeвъpatъл otapъ, d'aчi kътpe Бъіле лъї Epkъле, орашъл Рошава че kade înainte пе mapţinea flъвіълъї aчesta mape, stpeвъzîndъ-se ka 'ntpo oglindъ în вndele вале, ші maї în sъsъ челелалте; — fopтepeţa Adakале че seатъпъ în miжлокъл апеї вnеї gpъdine плantatъ de віţъ ші de арворї; — în faţa eї пътîntъл Serвieї ші minъnatъл kastelъ пътitъ Kozia; — пе пътîntъл ţepeї noastpe, kъ totъл ла otapъ, — Bopчjopoва.

Dънъ вnъ semnalъ datъ, komandanteле de ла Adakале îmї tpimise o вarkъ kъ шease pame.

Пілотъл aчesteia ера вnъ вeнepaвілъ mъsъlmanъ kъ вarва kъpъntъ, kъ fesъ, — чealma, potъpї, fepmenъ îmвлъпitъ, kъ пічoareле deskълце în imineї, вorвea пъцin ротъпеште ші îmї sпъse kъ a fost odatъ вешлeagъ ла Tîpgoвіште...

Bîntъл че se pedikase iste fъчea a fi апа

www.dacoromanica.ro

aţitatъ ші плѵtipea ne fѵ kontrapiatъ прin вaлѵpiле kape înчепѵseръ a se ѵтfла.

Dѵпъ че, kѵ oape kape anevoinţъ, okoлiрътъ fortepeţa пе ла ѵнateле еї ші trekѵpътъ п'în faţa kastenлѵлѵї sitoatъ ла тарţinea Serвieї, desвarkarътъ ла тіжлokѵл ostpoвлѵї, dinaintea ѵneї kafeneле, ѵnde kîţi-ва veneравilї Osmanлїї kѵ чіввчіле în тînъ ші stîndъ kѵ пічoareле înkрвчітate пе skîndвріле ѵneї тараве, пе прііmіръ kѵ *ouţeлdi* ші fъkîndѵ-ne komплimente, adвkînd тîna ла gвръ ті ла fрѵnte, ла kape ші noї asemenї, пѵ лinвірътъ d'a ле pesпѵnde întokmaї. — Epam însoţitъ de doї gрънічерї!

Gѵвernatopвл insoлеї se пѵтеште Osman Беї; dap fiind kъ ел tokmaї лinsia ла Bidin, вisitaiъ пе ѵnъ agiotantъ ал komandanteлвї.

Îл gъsiiъ îтвръkatъ în ѵnifopтъ; — отъ злавъ, прелѵngъ ла kinъ ші oakeшъ, însъ kѵ maniepї delikate ші kѵ ѵnъ aepъ foapte dвлче. — Beni kѵ тine ka sъ вisitesъ чeea че se gъseште iмпoptantъ în aчeastъ insoлъ.

Цeamiea kape se aflъ în чentpѵ ті se deskise ka sъ o вisitesъ; — magasineле, поptічіле, kasemateле батерііле ші tѵпѵріле ашezate în okiѵріле тѵpвлѵї, gръmeziле de прожektіле, — giвлеле de таї тѵлте тъpітї ш ч лt. ле въzвіъ пе pîndъ. Bisitaiъ локѵinţa gѵвernatopвлвї: — o kasъ kѵ doѵъ katѵpї, a kъpiea fopтъ пътratъ, konstpѵitъ din skîndѵpї, — naptea чea din ѵѵѵъ pъsъpitъ afapъ ші ѵѵѵţinѵtъ прin ніште kъпpіорї

www.dacoromanica.ro

ka kвm ap fi вnъ kioskъ saъ o kasъ de варъ, пе dinъвntрв aштерnвtъ kв skoapдe ши kв pogoжinї, kв свmъ de flорї aшezate în oале пе ла fepestpe, kв dibanврї de цivръ împreцivръ пе lîngъ перецї, îmпърдitъ fiind întp'вnъ залонъ de прiimipe ши вnъ ietъчелъ de kвлkape, în kape se afла вnъ патъ kв o залtea, перine, плапотъ ши піште влъпї пвse алътвреа, вnъ kоворъ de nîslъ пе ла перете, — тape kвръцenie însъ, skîndвріле вnълate алве, перецii вървіцї, ши afaръ ла intpape kîte-ва шірврї de apdeї se вedeaъ atîpnate пentрв ka sъ se вsвче; — алътвреа ачesteї kase în kвpte se afла піште kътървдe, пentрв ввkътърie, kътаръ, ши apestъ... Ачeasta este локвіпда gвверnatорвлвї, ла капътвл desпре вestъ ал insолеї.

Insола fortеazъ вnъ паралелограмъ în тіжлоквл апеї, sitoatъ впре stînga, kътре дертвл певtралъ, în dpentъ otарвл Ротънieї, ал Авstрieї ш'ал Serвieї. — Se aflъ foptifikatъ ла amîndoвъ kъпътîile прintp'вnъ парапетъ, kв таї твлte okіврї ши kв твпврї de вnъ тape kалівр ашezate пе батерії. În тіжлоквл insолеї se gъseskъ локвіпцеле a kîtop-ва пeskарї. — Ape o вліцъ în kape, kîte-ва пръвъліоape, — твтвпцірie, плъчіntърie, вogasiepie, вnde se вinde че-ва amepікъ, stambъ, лвлеле ш ч лт, fie че пръвъліе kв тарава sa dinainte, adekъ жвтътatea облопвлвї лъsatъ în жosъ ши întinsъ, пе kape se вedeaъ шezîndъ ачеї вeпepaвілї вървошї osmaплїї, kв чів-

www.dacoromanica.ro

вѣчіле în mîinĭ saŭ petrekîndŭ pe deţetele лорŭ воабеле metaniilor pentrъ inglinţe!.. Ѳліца aveasta era aша de strîmtъ înkît daka întindea чine-ва mîna пътea da ші priimi вnŭ лѣkrъ de ла o parte ла алта... Afarъ d'aveasta, aveа endifepiцъ opientalъ ла nekѣrъţenie, — kîinĭ, pisičĭ pretѣtindenĭ, — gѣnoiѣrĭ arѣnkate orĭ вnde, nѣ пoate adѣve o mare плъчере вisitatorilor!.. Trekѣiŭ de maĭ mѣлte orĭ пе sѣb niшte gangѣrĭ saŭ portiче foapte întѣnekoase, ші asпektѣл mѣrilor rъŭ îngriжiцĭ, вekĭ, dar kѣ toate aveстea вine konstrѣiцĭ ші tarĭ, aчеле вastioane fortifikate, pesepва tѣnѣrilor, прожектileле, posiцiвnea fortepereцeĭ dominate de kътre kastelѣл челŭ în faцъ kѣ dînsa, sitoatŭ пе marцinea Serвieĭ, цemъtѣл valѣrilor Danѣbiѣlѣĭ че se вnърцeaŭ пе прѣntѣл eĭ ші kape skoteaŭ вnŭ sѣnetŭ înfiorъtorŭ, пе kape 'л aѣziamŭ, toate aveстea îmĭ înвпiраŭ niшte kѣцetърĭ posomopîte, întokmaĭ ka ші asпektѣл че 'л represinta mѣrii чeĭ înвekiцĭ ші akoperiцĭ de mѣшkiŭ!..

Întîлniiŭ kîte-ва femeĭ kѣ iasmakѣrĭ ші kѣ ferцele. — Ѳneле din еле aвeaŭ okiĭ de fokŭ; ші în kontra прежѣdiцiѣлѣĭ mѣѣлmanŭ, kape опреште пе вnŭ kreштinŭ d'a se вita ла dînseле, eŭ въzвiŭ kъ вneле dintre еле eraŭ жѣne ші frѣmoase!..

Aчeea че însъ mъ sѣstpase din posomopîpea kѣцetърilor fѣ de odatъ asпektѣл gръdinelor, — віца kape atîrna kѣ niшte strѣgѣrĭ arцintiĭ ші рошіі пе волціле челе pedikate dpent în

www.dacoromanica.ro

sъsъ, frъkteле челе рътene ші koante пе arворї, flopiле, вerdeaца kape împresъra fie че kasъ, fie че kolівъ!.. Ast-fel aflaiъ insola forтereцeї Adakale, чea sitoatъ în miжlokъl Daпъbівлвї, ла otarъl Potъnii.

Ъnъ skpiitopъ челevrъ kape a skpis istopiea peцeneрърії Potъnілор, D. Peніolt, kompaръ Daпъbівл че okoлeште Potъnia kъ forma внвї apkъ, a kървia koardъ este tpîmва de Karпaцї... Iatъ-mъ dap, mъ aflъ kъ totъл ла kanътъл челъ desпre Bestъ ал apkълвї, ші d'aчі boї вртърі kървл Daпъbівлвї ла вале, впre a mъ înaпoia de вnde am плekatъ!

Trekъiъ апа kътre Borчіорова, вnde ръtъseiъ вre o kîte-ва momente ла D. Iakovake komandipъл пънktълвї gpaniцeї...

Epa însъ пе във seapъ ші boiam ka negpeшit în aчea поапte sъ mъ înaпoiez ла Tъpпъ Seвepінълвї.

Dap însъ, чeea ч'am maї zis, aspektъл Daпъbівлвї ші ал opaшелор челор sitoate пе mърцінї este въвлітъ!..

Kладовіца ші maї ла вале Kладова, пе цertъл dpeптъ ал Daпъbівлвї, desfъшъръ aspektъл вnop kase înвъліte kъ олапе ші kape de deпapte ap авea forma вnop tîpgълеце în destъл de fрътвшеле, іap пе malъл stîngъ se gъseskъ вre o treї sate, prekът Borчіорова, Gъpa Bъi, Skeла Kладові ші magasineле челе konstpъite de skîndърї, lîngъ katapakteле — Поarta de Ferъ.

www.dacoromanica.ro

De odatъ kъ anъnepea soarelъї, unŭ nъorŭ întъnekosŭ învъlі cerъl desupe Bestŭ. Bîntъl învetase; însъ întъnepikъl kpeskъ din ce în ce, ші nіште fъlџere maї tîrzіŭ prevesti stpikarea timnъlъї ш'o nloaie kъ vіжелie, kare era sъ џie maї mъlte zіle.

Înkъlikaiŭ kъ toate avestea ne kalŭ, dinprevnъ kъ unŭ doroванџŭ, ші kъ toatъ aproпiereа temnesteї, lъarъtŭ drъtъ ne nъoъa шoseа, kare, ne la unele lokъrї se aflъ kъ totъl lіпітъ de marџinea aneї, ші kare џine în tokmaї o noштie nînъ la Tъrnъ Severinъlŭ.

Valъrіle Danъvіъlъї, pedikîndъ-se ші umflîndъ-se ka nіште koline, veniaŭ de se unъrџiaŭ la malŭ, kъ unŭ mъџetŭ înfіorъtorŭ ші nar'kъ se disnъtaŭ kъ urletъl stînчелор че 'l lasъ tъnetъl vіжелieї.

Noantea kъ a eї unpînчeanъ veni ka sъ askъnzъ totъl dinaintea okілор nostpi întp'unŭ vъlŭ întъnekosŭ, iar eŭ mъ aflamŭ kondъsŭ de inteліџintъl animalŭ че merџea kъ o iъџialъ ka a sъџedії, — nъteam zіче kъ maї mъlt sъvramŭ iar nъ merџeam!

Nъ fъчeamŭ de kît damŭ mereŭ nintenї kalъlъї, de kîte orї îmї arъnkamŭ okії ші vedeamŭ nъorъl че se lъsa ші maї negъrosъ ші maї ameninџъtorŭ în urma noastrъ!

Din kînd în kînd vіerъvl чelŭ prelъnџitŭ al пiketърілор de ne marџine vinea nîn la avzъl nostrъ ші întrebareа — „Чine e!.„ ne arъta kъ sosisemŭ în drentŭ lorŭ... Чea maї în-

www.dacoromanica.ro

тънекоазъ поапте, însoцiтъ de тероаре ши de марї плъчерї, fъ ачеаста în віаца mea!..

Кълъторiiъ în ачестъ кinъ, fъръ a шti унде ши 'n че дрептъ de локъ мъ аflамъ, мерцеамъ tot не марцinea апеї, не астъ маре întънерікъ, къ унъ asemenea timпъ, акоперітъ de fълцере ши тънete, nînъ че, не ла унъл dънъ miesъл попцii, intraiъ in Търнъ Seверінълї, ши тръseiъ ла векіъл меъ кънoskътъ, — челъ dintîiъ бърватъ не kape 'л am fost întîlnitъ kînd sosisemъ în ачестъ орашъ: Dm. Професоръл Рънтъреанъ...

De ла Ворчiорова nîn ла Seверin, авіа întр' унъ локъ не am fost опрітъ ка съ резъfле каіі.

www.dacoromanica.ro

XIV

Мъ aflamъ dinaintea pestъrilor челор търе-ци ші admiравіле a ле Подъвлї лъї Traian, пе kînd бastimentъл kъ вапорь, Fpidepik, sta gata a da semnalъл de плекаре!..

În adевърь strелъчітъ edifiчіъ!.. kape de ontsnpe-zeче sekolї se пъstreazъ, snpe a pekета ші a arъta Ротъnilor прita лорь oriдine, локъл чель dintîi ал deskъlikъtoareї, пasaдiъl лорь în пътîntъl fъgъduinцeї, kînd strebъni лорь fъръ adъшї de тареле imperatorь de ла Рота ші de прin алте пърцї a ле Italieї!..

Прekът doї oракolї aї antikitъцii kape ne ar snъne saь ar aштenta pe'ntъrnapea sekolilor ші тontind kъ търтъра valъrilor апеї, se aflъ aчeste doъ пічоаре, aчestї doї перецї, d'o konstrъkцiune дiganteskъ, înegriдї de пътъръл anilor ші akoperiцї kъ тъшkiь, пе atъi церті aї Danъbiълъї, kъ totъл ла тардine, faцъ 'n faцъ snъl kъ алтъл,

www.dacoromanica.ro

челъ de пе цертвл Ротъпieї ші челъ de пе цертвл Serвieї!..

Amîndвoї d'o aчeeaшї fortъ, d'aчeeaшї тъpiше ші gposime, ſaвîndъ de fвndamentъ вnъ zidъ трasъ înainte вnpe Dвnъpe ka вnъ nedestalъ konstpвit de nimte kъpъmizї npea mapї antiче, пе kape se 'nалдъ перетеле челъ kв o пълдiме de тpeї stînжenї, gposъ ka de o жвтътate ші лвпдimea-ї че-ва маї авандатъ, foapte intepesantъ ла вedepe, foapte klasikъ пentpв fie че вisitatopъ!... este, прекът am apътatъ, пічоареле podвлвї лвї Traian!..

Челелалте пічоape în anъ, ші kape sîntъ în nвmъpъ de ont вnpe-zeче, че se въdъ пвmаї kînd skade ana npea твлтъ, sîntъ înmipate întp'o dpeantъ linie kape taie Dвnъpea de ла вnъ малъ mînъ ла челълалтъ, ші пе toate aчeste kолоane, se aſla konstpвitъ mapele podъ, neste kape тpekвpъ леdioanele Pomeї ші kолоniile adвse de Traian, dвnъ înвinдereа Daчilор, ла anвл o sвtъ чinчî dвnъ Xpistosъ.!.

Nвmele Anолodор, kape este ал inдinepвлвї че a fost pediдeatъ aчeastъ kолosalъ konstpвkдivne în aчeї timnї, лвъ napte din nemвpiреа glopii че însoдi sвkчeseле imperatopвлвї Poman, ші челъ че, împpesвnъ kв ал челор маї mapї bъpbadї, se gъseште înkъ impriматъ пе таble de ſmapmвpъ ші de apamъ, пе тъpeaда kолoanъ de ла Poma, kape peppesintъ вna kîte вna toate fanteleле лвї Traian!..

www.dacoromanica.ro

Katъ din inimъ sъ salutъmъ avestъ monumentъ gloriosъ ce ne rekeamъ mareа întreprindere romanъ, nъmele acelor bъrbaţi ilustri, virtutea, bravura, gloriea ši esistenţa ţinteї romъne!...

Maї în susъ ce-va de la picioarъl podulуї luї Traian, tot ne ţertъl stîngъ al Danubiului se aflъ pestъl tъrnosїї luї Severъ: — iarъšї unъ monumentъ de o falnikъ ši eroikъ resъvenire, întreţinerea kъrъia astъzї se gъseшte grъdina publikъ a oraшulуї... — O frumoasъ plantare de arborї ši florї, — mîї drumuleţe, koloane, sarkofaţiї, pestrї de statue, de petre skulptate, ši tot felul de asemenea preţioase lukrърї okolesskъ aveste rъine, antika fortereţъ, din kare ce se konservъ e numaї unъ pъrete de peatrъ, 'naltъ ši largъ de kîţї-va stînjenї, ku o fereastrъ ce vede supre Nordъ, — avîndъ o grosime de doї nasї ši maї bine, — supriжinitъ de koloane kare'l întъreшte de жosъ, ši dup'a kъrъia formъ, kътîndъ într'o linie kurbъ, se konoaшte prea bine kъ a fost unъ turnъ fortifikatъ ku šanţurї ši ku tot felul de lukrърї... Aiї e faimoasa ši renumita rъinъ a cetъţiї saъ a turnulуї luї Severъ-Sentimъ (*Turri Trajana*)...

Rъmъseiъ dar simitъ desupre înfъţiшarea avestor rъine gloriоase, desupre mъriреa ъ konservъ esistinţa lorъ mînъ astъ-zї, pesistîndъ ku atîta nъtere la numъrul sekolilor, la asupriмile timpulуї ši a preskimbъrilor, aceea ce face dintrînsele sъbiektul celъ maї preţiosъ în

www.dacoromanica.ro

stădiul istoriku ші ună mărețu tesaurŭ în arșiolodie.

Eramŭ prin ortare determinatŭ a lăsa de la Severin kŭ sasŭ zisul bastimentŭ ce terțea la vale, — ші kare nu întîrzie d'a trage klopotul, — semnalul de pornire, — pentru a treia oară.

Înfine mă aflaiŭ pe bordŭ; — ші ku toate kă timpul era foarte răŭ, ploaie ші vîntŭ, ce făcea a fi Dunărea foarte ațitată, lumea se grămădise din toate părțile, ceĭ kunoskuțĭ ші prin pentru a îmbrățoșa pe acei ce plecaŭ ші se despărțiaŭ de dînșii, iar dinparte, acestia, adresaŭ salutărĭ ші unŭ rămasŭ tuturor kare aținsĭ 'i înkonjura!..

Makina prin fokŭ-i iuți puterea bastimentului ce se despărta de țermĭ în mijlokul valurilor, kare din ce în ce păreaŭ maĭ ațitate ші fu-rioase!.. Așa dar țermiĭ, magasinele ші edificiile ce se găsesku sitoate la portul astuĭ orașŭ, agenției vapoarelor, stabilimentele karantineĭ, ce akum numaĭ esistă, atîtea kase de ne lîngă malŭ, grădina publikă ku antiчile sale pine, bastimentele staționate la marține, morĭ plutitoare, piчiorul podului luĭ Traian ші o sută de lukrurĭ kare reprezinta d'odată aspektul orașului Turnu Severinului, păreaŭ kă se mișka ші fugeaŭ de dinaintea mea; iar eŭ kŭ lakrimе în okĭ, atinsŭ d'o sakră devoțiune ші simțire pentru aчele mărețe lukrurĭ ce le visitasemŭ ші de kare akum mă despărțiamŭ maĭ prі-

www.dacoromanica.ro

bindu-le înkъ odatъ, le adpesaiŭ ultima mea salutare, salutarea aceluia ce e mъndru privindu-le, aceluia ce din inimъ le a admiratŭ ši kare le adoarъ întokmaï ka nište sakre reliče!...

Neste nъgiнŭ ne aflarъtŭ departe de lokul de unde plekasemŭ!.. Maï multe ostroave sitoate în miжlokul Dunъrii le trekusemŭ. Cermiï ku tot felul de nosiгiнnï, koastele unor dealurї ce se vedea ku oare kare kъtъne, sate ši oraše, atît într'o parte ši într'alta a Dunъriї, nište kîmpiї ši krîngurele ne de mъrгinї, fъgeaŭ în urma noastrъ ku iuгiala sъgeцiї; ši vasul, avestŭ mikŭ planetŭ, dukînd în mîжlokul elementului umidŭ, ne bordul sъŭ, o lъte a sa de oamenї ši mъrfurї, ne kare avea mereŭ sъ o primeniaskъ din portŭ în portŭ ne unde staгiona, înainta mъndru, desnikîndŭ ši aburîndŭ în laturї valurile cele supuoase a le bъtrînului Istru, lъsînd în urma sa unŭ nuorŭ de fumŭ ši fъkînd sgomotŭ întokmaï ka mъгiрea temnesteï.

Seveрinul dap ši toate preгioasele sale lukrurї, disnъruseru dunъ kotiturile malurilor kare se gъseskŭ sitoate maï la vale ne dertul stîngŭ al apeï, ši dunъ o navigape de maï multe ope, în kontra valurilor ši a temnesteï ce se nъrea kъ kreštea maï mult, înkepuruturŭ a zъrі kîte unul din orašele ši četъгiле cele repumite nentru oare kare faute netrekute întrînseле, atît cele de ne dertul Romъnieï, kum

www.dacoromanica.ro

ші чеде de пе дертіі Serвіеї ш'аї Mesieї, — kape se gъseskъ локвite de kpeштinї ші de mвsвлmanї...

Чеде dinтîiй, маї iмпoptante, kape пe tpase лвarea a minte, пe дертвл дереї noastpe, este saтвл Четate, вnde se пetpekъ kpînчena iввipe întpe Tвpчї ші Pвшї, în noantea de Kpечівnъ, ла 1853 —; sitoatъ kam пe o koastъ, kъ вisepika în miжлоквл sъъ, kъ маї mвлte kase înвълite kъ tpestie ші вordeie. Маї ла вале d'аколо, se apatъ Калafatвл, kъ o посіцівне dominantъ, kъ niшte шandвpї kape se въdъ de denapte tpase п'îмпpeцівpвл въъ. — Tîpgвл aчestвia este sitoatъ kъ totвл în mapдinea Dвnъpiї ші kaseле чеде înвълite kъ олане fopmeazъ o nitopeskъ пepвnektівъ... Пвдінъ маї ла вале, пe дертвл dpentъ ал flввівлвї, în fadъ kъ Калafatвл, se aflъ Bidinвл, — чetate antikъ pomanъ — foapte imnoptantъ пentpв посіцівnea ва чea foptifikatъ. — Întîї se вede foptepeда ашezatъ în mapдinea апеї, апої mвлte дeamії, вkелъ, kase, ші o посіцівne foapte intepesantъ пentpв пpівіpe; — konpinde magasine de пpовізівнї, kasapme ш ч лт. — Ла amîndoвъ kanetele opatвлвї se aflъ koponatъ пpin deoseвite лвkpърї milитape de nъmîntъ. De ла Bidin ла вале въzвій пe дертвл пpentъ вnъ satъ nвmitъ Арчар-Паланка. Маї ла вале, tot пe дертвл dpentъ, este вnъ opъшелъ чe se keatъ Non-Паланка. — Se aflъ sitoatъ ла капътвл вnвї dealъ ші în fadъ kъ ел este вnъ лandъ de тъ-

www.dacoromanica.ro

gврї; — ape маї мвлте moskee шi este вкелъ, вnde se aflъ staвiлitъ agenцie a вапоарелор. Маї 'nainte se aflъ Цiвреа, — вnъ satъ локвitъ de Тврчї шi de Krestinї. Апої Рахова, tot пе малвл dрептъ, — вnъ орашъ imnortantъ че e sitoatъ пе o koastъ, înkît se noate nвтера kaселе шi moskeеле, — репresintъ o преа fрвтоазъ панорамъ шi în faцъ кв ел, пе честълалтъ цертъ ал Dвпърiї, ape satвл Бекетвл, че-ва маї dепъртатъ de марцinea апеї. Ла капътвл Раховiї, вnре Bestъ, se вede pestвріле вnеї четъцї anti- че пе o nosiцivne dominantъ шi окoлitъ de шанцврї; ачeastъ рвinъ seamънъ че-ва кв ръмъшицеле din Тврпв лвї Seверъ. Nв пвцin e interesantъ привiреа a doвъ бъї din timпвл Pomaniлор, konstрвite din пeatръ шi sitoate вввt малъ, ла марцinea апеї, kape аквm serвeskъ de magasine пentрв продвkte. De ла Бекет, пе марцinea цереї noastре, întр'o distanцъ de вре o doвъ оре, s'аратъ Челеї. — Ачesta fв репвmitъ în antikitate шi 'n timпii modernї. — Пе лîngъ dînsвл se gъseskъ o ввmъ de antikitъцї kape se desgроапъ шi se deskoперъ din zi în zi. Пвцin маї ла вале se aflъ вnъ satъ че se пвmeшte Коравiа. Маї 'nainteînsъ d'a sosi ла Тврпв Мъgврелеа se вede Iслазвл, — вnъ satъ interesantъ... Тврпв Мъgвреле se aflъ депъртатъ de марцinea апеї; — ачi o съ fie лъkвitорiї сiлiцї, пентрвînлesпiреа комерчiвлвї, съ formeze вnъ алтъ орашъ; — kînd aъ треввinцъ

www.dacoromanica.ro

ka sъ mearge пentrъ че-ва mînъ ла portъ, katъ a veni kъ trъsъra, într'o distange апroape de o жътъtate orъ. Пе gertъл drentъ ал Dъnъrii, în fagъ de Tъrnъ Мъgъреле, este Nikopolі, — kъ fortereца пе o kъlme înalтъ, înkongiъratъ kъ trapшevrі, iap oraшъл se afлъ sitoatъ în gъra вneї въї, вnpe estъл fortълвї. Че-ва maї вnpe vestъл Nikopolii se afлъ pъineле вneї cetъgї romane. Înъвntrъ astъї oraшъ se afлъ o вiserikъ kreштineaskъ foarte interesantъ veke. Лokвitorii dintrînsъл sîntъ o parte kreштinї, o parte тъвълmanї. Nikopolі trage maї kъ deoseвire лъarea amiute a вnъї visitatorъ, fiind kъ întrînsъл se пътъръ atîtea evenimente petrekъte în difepite епоше, ші maї kъ deoseвire пentrъ noї, marea katastrofъ petrekъtъ ла 1396,.. kind Baiazet sfъrîmъ armateле kreштine' adъnate aiчї din челе maї însemnate пъrgї a ле Eвropі; ші maї d'atвnчї, пътетъ ziче, kъ fъ otъrîtъ de kътre Tъrчї soarteа Вългareii!..

Prekът dap am arътatъ, temnesta пъ înveta-se. Плоаіа ші вintъл fъчea плъtiреа foarte anevoioasъ ші вastimentъл legъnîndъ-se пе вninarea колinелор de anъ, ачі se arъta în vîrfъл lorъ, ачі пъреа kъ va fi îngigitъ de dînseле. Ла maї тългї dintre пasageрї ле venise ameгіалъ іар алгії tretъraъ de frikъ.

O пътероasъ soчietate de stpeinї ші endigenї, вървагї ші dame, se amъsaъ чitindъ, mînkîndъ, glъmindъ, pîzîndъ, în salonъл пasageрilor,

www.dacoromanica.ro

ші kîte odaiъ, чeea чe nв se întîmплъ paръ пe вапоръ, disпвtîndв-se saъ чeptîndв-se!.. Пe konepтъ afapъ, вре o treї familiї mвввлmane sta gemвite intpe плъпвmї, ші maї kв seamъ xanîmeле, adъnostite вввt o пînzъ a вastimenтвлвї, kape ш'aчeasta în вртъ, пentpв kъ bîntвл kontpapiea nabigapea (de ші mepgîndъ ла вале) kъпitanвл fв невoitъ a da opdinъ sъ o stpîngъ, ші вieцii oamenї pътъseseps ввв черъ. Kв toate aчestea mвввлmanвл endifepintъ ші netвpввpatъ пentpв плoaie saъ bîntвл чe sîntъ tpimise de Dвmnezeъ, sta пe pogoжinї saъ пe вре o skoapцъ, kв пічoapeле înkpвчішate, kв чibвkвл în mînъ, kв kiseaoa kв tвtвnвл, kibpitвpiле ші iaska atîpnatъ ла bpîъ, kв вpчiopвл kв anъ алътвpї, fвmînd ші nepdвtъ fiind în keцetъpї... Чeї maї жвnї, пвptътopї de apmeле ші вniforma nizamвлвї, sîntъ maї пвцinъ stъпîniцї de aчestъ tabietъ. Fisionomiiле лopъ apatъ вnъ aepъ maї beзелъ. eї netpekъ maї de mвлte opї kîntîndъ din tambвpъ, пe лîngъ kape вneште ші biepввл лopъ челъ natetikъ ші amopoвъ!... Dap în miжлokвл aчestopa se afла вnвл maї бътpînъ, kв барба kъpвntъ, kв okiвл negpв ші kв вnъ aepъ de oape kape beзeлie, пвptîndъ вnъ tвpбanъ албъ че і înвълea fpвntea maї пînъ ла вupînчeanъ, kв o tътapkъ în kолoapea miepeї apзe лвngъ, îmвлънitъ kв pîsъ ші kв ввлпe, kв пепцii kввцї kв чeanpazвpї galбene de mътase ші ввтбakъ, kв шалварї kafenii ші kв iminеї рошii în пічoape;

www.dacoromanica.ro

kîtъ mipape mъ konpinse въzîndвл; — ел mъ kвnoштea; — epa Бешлeaga!.. ші терџea кътре Рвsчiвkъ... Doї fрaџїînsъ рвшї, dintpe пasaџepї, пвmiџї Sчepвiчiof, че se 'nтвpna din Eвpona, kapi кълътopiseръ mepeъ de kînd s'a înkeeat паче, вnвл dintpe dînшiї fiind însвpatъ, ші afлîndв-se пе вапоръ kв femeea sa, kв вре o треї пatpв konії, kв вре o doзъ gзвepnante, kв вnъ кълeлвшъ пе kape îл авea din Italiea, kв вре o doзъ тръsврї пвої, o kapetъ ші o дpoшkъ че ле kвmпърase de ла Biena ші ле adвчea în пatpia sa, леgъ amîчiџie kв Бешлeaga, ші ачesta din пapte-ї пв maї пвџinъ se fлata desпpe kвnoштiпџa че o кътtigase kв вnъ asemenea пepsonaџiъ!.. Бешлeaga пв пвџin лъвdъ pвsвлвї орї че вedea ла dînsвл; se пъpea ka kвm ap fi fost de kînd лвтea ші пъmîntвл fрaџї de kpвче kв ел. Îї mîngîea кълeлвшea, îї лъвda вapвішonвл, îї admipa mika dekopaџie че ачела o пвpta ла gepokъ, îї snвnea твлte, ші пе вnde пв se înџeлeџeaъ maї apъta ші kв mîiпiле saъ kв deџitiле; aша dap ера totвл amîчie întpe dînшi, totвл kopdialitate ші fръџie. Dap лвkpв de mipape, în a треia zi de навigape, ші tokmaї kînd ne aфламъ апроапе de Рвsчiвkъ, eї пв шї маї вorвea!.. Înчепвтвл kвnoштinдeї ші ал amîчieї лоръ fв аша de penede înkît kв ачeeашї iзџialъ eї intpapъ îatp'o ръчealъ ші endifepinдъ.

În a доза seapъ de навigape, sosiseръmъ dinaintea Siштоввлвї, челъ penвmitъ пentpв is-

www.dacoromanica.ro

topiea евепементелор sале. — Орашъ întins d'a-sупра цертълуї, къ fopтepeцa ла o nosiцiune dominantъ, локuitъ de крeштинї ші тuslтanї. Ape întpînsul o skoалъ însemnatъ вълдъreaskъ, ka ш' ачea de ла Pъsчiskъ.

Kînd цертuipъmъ, ера de tot seapa. Eшiръmъ ла uskatъ; вisitaръmъ прекît se nъte орашul ші în ортъ intpaръmъ în kafeneaoa каре este sitoatъ ла малъ.

Nътърул visitatopilop fiind kam таре, aвеа авърътъ локъ în mika înkъпере, unde kîцiва тuslтanї каре sta не ніште дivanърї аштернъте къ pogожінї, o тuплuверъ къ unъ fъmъ înkît nu se nътea вedea omъ къ omъ...

Бешлеaga маї алеs, пентрu ka съ не fakъ sърпрisъ, opdonъ kafeцiulуї съ adъkъ kafele ші съ keme dъпцsitopiї, алтеїї, чеї че nu întîpziaръ d'a se apъta.

Аша dap dameле, бърбaції, че visitaръmъ kafeneaoa, шezърътъ не дivanърї, unde маї nainte fъseseръ тuslтanїї; fiind къ kafeцiul, ka съ не fakъ цeremonie, noftise не векіі съї тъштерії съ se skoале ші съ шazъ маї ла o napte.

Îndatъ тusika чea komпusъ de dosъ вioape ш'o daipea înчепu a întona кîнтечіле sале; iap dъпцsitopiї, ніште konії de кîte naisпре-zeче anї, sълетеніцї, къ перuчї не капъ, къ шалварї албї, къ іліче gъitъnite, къ gîtul golъ, къ къташа de boranцikъ ші къ тînечї ларцї, înчinшї neste тіжлокъ къ tapaбulusъ, danцapъ kupioaseле

www.dacoromanica.ro

лорѫ dangерї, fъkîndѫ tot felерл de mішkърї ші înkoвъetерї din miжлokѫ, че пentрв o seamъ de вisitatorї eraѫ kam skandalоase ші trівіале. Dangерл se sfîrші prin strînгereа вakшішрілор че se лъв în doвъ treї pîndерї de пе la toгї; iar kînd воірътѫ sъ ешітѫ, Бешлeaga ar fi воit maї вякроsѫ sъ рътîie!..

Мерseрътѫ пînъ ла портѫ însoгіgї de o eskortъ че пarta felinare ші torде anpinse. — Kaфегіерл челѫ че рътъsese преа тардіtѫ de noї, воі sъ ne fakъ toate політеделе; — ші kiar лante de пasъре ne ap fi adвs.

Intраръмѫ în вastimentѫ, вnde пetrekърътѫ noaптea, лвîndѫ-ne fie kape лokерл sъѫ ші dameле trekъръ în anapтamentерл лорѫ.

Sъ пв въ prinzъ mірare, kъчї am maї вorвit despre вna ka aчeasta, a doвa zi de dimineaгъ, kînd ne skерларътѫ, ne am пomenitѫ într'o лартъ ші trîntitерї de skaвne: doї inші se чertaѫ într'atîta în kît преа пarin лinsi d'a пв se лва de пърѫ; — вnерл dintre чеї че ера anpinsѫ ші sвпъratѫ fв Бешлeaga!..

Înfine dimineaгa порніръмѫ пe întвnerikѫ. Bîntерл ші плoaiea înчetase de kв seaръ. Fъkîndѫ-se dap zioъ вine ші pedikîndѫ-se чeaгa de пe Dвпъре, kape atвnчї ера maї лinъ ші навigareа maї пачїnikъ, resъri de odatъ soareле търедѫ ші strелвчitorѫ, dвпъ maї тарte ziле de пvorѫ ші віжеліе.

Ла івіреа soareлвї se лвтinъ tot opisontерл ші

www.dacoromanica.ro

toate пар'къ ѳъръ înkoponate dinaintea okiлор nostpi. Toдї пasaцерiї eшiръ d'asѳupa пe koпepтъ ka sъ admipe fpѳmoaseле ші întinseле перѕпektiве zъpite de deпapte пe amбiї дepmї aї Danѳбiѕлвї: бълділе ѕtpeлѳчindѣ ka niшte ogлinzї pевърsate пe maрдініле дерiї noastpe, aчеле ostpoaве a-koпepite kѳ пъdѳpї, kîmпiile челе amтepпѳte kѳ ѕetъпътърї ші kape epaѣ anpoape de kѳлeѕѳл лорѣ, ѕateле ші opaшеле de пe търдінї, maлѳpіле челе pedikate ѕupe пartea dpeaптъ, тъpeaца пaпopaтъ a Балkaпiлор чe înчепе kîte пѳдinѣ a fi zъpitъ; — kîte-ва opaше înfъдiшate de odatъ ші ваѕеле ѕtaдionate лa дepmї; — ѳпѣ петърдinitѣ таблоѣ; — ѳпѣ deoѕeбitѣ ѕпektakлѳ ni ѕe înfъдіше вariind ѳпеле dѳпъ алтеле, kînd пe afлamѣ anpoape d'a пe onpi лa ѕkeла Pѳѕчiѳkѳлвї.

Ш'ачестѣ opaшѣ, пpekѳт deskpiѕepътѣ пe челе лалте пînъ ачi, este ѕitoatѣ пe дepтѳл dpeптѣ ал Danѳбiѕлвї ші e'n faдъ kѳ Дiѳpдiѳл, — лokѳitѣ de kpeштinї ші de тѳѳѳлmanї, aвîndѣ ѳпѣ mikѣ noptѣ, ѳnde ѕe afлaѣ дepтѳindѣ maї тѳлte вase mічї ші marї, вре o tpeї kanoniepe тѳpчештї kѳ ѳпѣ mikѣ пѳтърѣ de тѳпѳpї: — d'asѳupa maлѳpілор, ѕupe dpeaпta, foptepeца foptifikatъ kѳ maї тѳлte лѳkpърї de пътîптѣ desпpe Dѳпъре, — kѳ o тѳлдіme de тѳпѳpї вekї ѕfърîmate ші apѕпkate ѳѳѣ малѣ, лîngъ anъ, iap алтеле бѳпе de ѳпѣ kaліpѳ mape ашezate пe батерії, — afлîndѳ-ѕe akoпepitѣ d'aѕemeпea шандѳpї ші foptifikaдіѳпї пînъ лa челълалтѣ kапътѣ, ѳnde

www.dacoromanica.ro

sîntŭ viile; — toate aceste fiind ka nimte rătățiile a le resvelerilor trekete, mi mai kŭ deosebire a le celei din urmă!.. în năentru o-rașelei aceiași neregelaritate mî nekărățenie, acelearși înfundătură mi ulițe înkurkate; — kasele sîntŭ învelite kŭ olane mi kŭ trestie, împresă-rate kŭ gardură linite kŭ nămîntŭ mi kŭ ba-ligă; — kîte-va moskee, kîte-va kafenele ce se zăreskŭ de departe, — cele mai mălte se vădŭ sfărîmate mi'n rea stape!..

Îndată ce intri la portă se găseskŭ grămă-dină felŭ de felŭ de oameni kŭ deosebite fisio-nomii mi kostume, unii vînzînd bogace mi si-milă, aldii lelele, frukte saŭ ikre de morună. Iată totŭ ce poate vedea cine-va în faimosul orașŭ, avestŭ penumitŭ Rusciugŭ, penumitŭ des-pre evenimentele mi istoriea sa!..

Porniărămŭ înfine de la Rusciukŭ, mi dună kîte-va minute de o navigare mai lină, furămŭ dinaintea Țiurdiului.

Țiurdiu, kare, lîngă toate aceste oraște orientale, este unŭ gulevardŭ Europeanŭ, kreș-te mi se mărește din zi în zi. — Ka să des-krie cine-va istoriea mi întîmplările sale ar putea umple mai multe volume.

Avi desbarkarămŭ la portă mi 'mi laiă zioa bună de la bastimentul ce mă adusese.

Dar fiind kă duna o kălătorie de doă luni mi jumătate, aku numai în kîte-va ore eramŭ să mă afla în miilokul familiei m'al kunos-

www.dacoromanica.ro

kʊgilop meĭ, mi maĭ ales kъ eramъ sъ îmbrъgiшezъ ne fiял meъ Romял, desnpe kape, npin o denешъ телеgrafikъ, kʊ mape вʊkʊpie aflaiъ kъ se însъnъtoшiase dʊnъ kʊm îl лъsasemъ, mъ sokoteamъ asemenea ʊnʊia че se'ntoarnъ dʊnъ maĭ mʊлgĭ anĭ de kълътopie în natrĭea sa.

Penetaiъ atʊnчĭ aчea apie, komnʊsъ de faimosʊл mʊsikantъ pomînъ, Flektemaker, nentrʊ kape fʊiъ nevoitъ a pefaче вekea mea noesie ne мелodiea aчeasta, — Întʊrnapea în Патрie:

Черъ frʊmosъ ал gереĭ теле,
Локʊ'n kape m'am nъskʊtъ,
Sъ'л maĭ въz iap, че плъчере!
Че visъ, ах! dʊлче, плъkʊtъ!..

O! tʊ soape плin de grадiĭ
Че ревершĭ марĭ авʊgiĭ
Ne nъmîntʊrĭ шi 'ntpe nадiĭ
Реgъ ал лʊmeĭ ka sъ fiĭ!

Ka че stea fepічitъ
Îmĭ este faвopitъ
S'aжʊngъ kʊ nopочipe
În gеара mea iʊвitъ?

Întops kʊ mʊлgътipe
Sъ въz ne togĭ aĭ meĭ,
Setosъ de fepічipe,
Sъ fiъ iap întpe eĭ?..

www.dacoromanica.ro

Kît eramŭ în depărtare
N'aflamŭ mare pre pămîntŭ:
Sburătura mi era o floare
Adusă de vîntŭ!

Dintre mii de svenire,
Vine, ah! nu va simți,
Kă a patriei isvire
Vea mai dulce noate fi!...

Întors dar, dusă toate,
În geara mea isvită,
Simț inima-mi kă bate
Ši este fericită;

În ori ce dimineață
Aurora să prieskŭ, —
Dopiam în astă viață
Achi ka să trăeskŭ!..

*

Sburîză-mi dar seninŭ
Sburătura ei kunună,
Mărează mi divină,
Ka glorica streluță!..

Sburîză-mi tot mărează,
Kŭ ea să mă fălesk,
Kăchi d'unde mi am viață

www.dacoromanica.ro

Ші воіѣ ka s'o sfîrtesḱă!..

Nѣ рѫтъseiѣ ла Цiѣрцiѣ de kît пîпъ че skpiseiѣ kѣ телеgрafѣ, îmї вizaiѣ xîptiile ші mї лѣaiѣ kaї de поштie.

Dѣпъ kîte-ва momente ѕѣрѣцiѣл ера kъларе плesnîndѣ din вічіѣ ші mînîndѣ kaiї kѣ iѣдiала fѣлцерѣлвї, пе dрѣтѣ Бѣkѣрештiѣлвї, ѕпре Daia, — Кълѣgърепї ші maї înainte...

Dѣпъ че skimбaiѣ de doѣъ орї kaiї, mergîndѣ tot kѣ ачea iѣдiалъ, прekѣт штie ѕъ goniaskъ репѣтiцiї ѕѣрѣцiї din Ромъпia ші din Молдова, în kîte-ва оре dѣпъ плekареа mea din Цiѣрцiѣ, mъ aflaiѣ dinaintea faimosѣлвї monѣmentѣ ла Кълѣgърепї, — ачea крѣче de пeatръ, înaltъ ka de treї stînжепї ші foarpte gроasъ, че ѕе aflъ kѣ o inskripцiѣne maї mѣлт steapsъ, kape stъ akoперiтъ ѕѣѣt o kѣполъ de zidѣ aпроапе рѣinatъ, a kъpiia пarte din kрeштetѣ esto ѕѣрпatъ, пе ѕnde ѕtpeбate плоаia ші пinѕoapea d'aѕѣпра крѣчеї, ші înъѣntрѣ-i ѕе aдъпosteskѣ, — staѣ віцеіі ші нителе!..

Прekît пѣтѕіѣ, în kîte-ва momente, kѣ destѣлъ aпevoinдъ, desчifpaiѣ ачeastъ inskripцiѣne пе kape o inseраіѣ, прekѣт ѕртeazъ: —

„Sfinta ачeastъ ші de віацъ dътътoape крѣче рѣdikatѣ-s'aѣ de Прea лѣminatѣл ші злъвiтѣл Domnѣ Шерван Kantakozin BB. din — — — — — — — — (skpiптѣpa steapsъ) — — — — ачestѣї fрѣmosѣ ші minѣnatѣ nodѣ kapeле în-

www.dacoromanica.ro

ѕѣшї îmпpeѕпъ шi kѕ iѣѣiтѣл fiiѕл ѕъѣ Geopge BB. — — ла лѣkpapea лвї în апа Neажлoѳѣлвї — — — — — — — — — — — — шi îmпpeѕпъ kѕ ѕoepiї — — — — пentpѕ ka шi Мъpii ѕале înвечї ѣѕпъποmeniре шi тѣлцѕmiтъ ѕъ ї вie шi ѕъ і pъmîie лвї шi Doamneї лвї Mapii шi kѣkoпiлop лвї, fъkѣтѕ-ѕ'аѣ daръ aчeѕтѣ поdѣ шi aчeaѕтъ dѣmnezeeaѕkъ kpѕчe ѕ'аѣ pedikat întp'ал пaтpѕлea anѣ ал domnii ѕале, ла anѕл de ла zidipea лѣтеї 7191 (1683) ѕѣпа oktomвpie 14 ziле.

„Пе вретеа aчeea de pedikapea aчeѕteї de вiaцъ fъkътoape kpѕчї apaтъ oѕteneала шi ѕtpъdaniea faчepiї aчeѕtвї тape шi temeiпikѣ поdѣ întpѕ вечпikъ ποmeniре a лѣтinaтѕлвї Domnѣ ѕtъпînitopѣ, пpekѣт în чeea faцъ ѕ'аѣ zis, iap aчeaѕtъ ѕfîntъ faцъ ѕkpiѕѕ-ѕ'аѣ întpѕ ποmeniреа ѕoepiлop Мъpii Sале kape ѕ'аѣ întîmплaт ла faчepea поdѕлвї aчeѕтвia îmпpeѕпъ kѕ ал лopѣ лѣтinaтѣ Domnѣ — — — — kѕ тѣлтъ ѕtpъdanie шi oѕteneалъ de ла înчeпepea поdѕлвї пînъ ѕaѕ ѕъвîpшit, kapi пе ѣѣте ѕe чiтeшte: Paдѕ Nъѕtѕpeл вел Бап, — ѕadea Бълъчeanѕ вел Bopnikѣ, — шi чeїлaлцї ѕoepї...„

Ѳnѣ momentѣ aчi de peflesiѕnї шi de meditape, ѕnѣ momentѣ de pesѕвenipea glopii лвї Міхаї Бpaвѕл челѣ че fѕ înвingъtopѣ neste aчeaѕtъ вале шi neste aѕtъ апъ; dap пentpѕ glopiea шi înвinцereа ѕa нічї ѕnѣ monѣmentѣ, нічї o ѕpтъ?.. Търîтѕл înѕъ вopвeшte шi apaтъ

www.dacoromanica.ro

ортеле пасілор лві ші а ле бравелор сале леџіоане че ле a fost desfъшъратъ пе малъл stîngъ ал ачестеі апе... Въіле, пъдъріле ші кіар валъріле апелор, апроапе de treї sekolї, ресънъ fama пътелві съъ, сънпе орташілор певоіле astеї џерї ші вітежіеа Ротъпілор, — џепівл ачела protektorъ каре skъпъ ші mîntві џеара de ла пеіре!.. Nъ вітаџї dap Ротъпї fanteле сале!.. Опъ monътentъ katъ съ'ї pedikaџї, опъ monътentъ каре съ пъstreze postepitъџії съвепіреа glorieї пе каре ноі о моштепіръмъ пътаї прin tradiџівне!..

— Съ терџетъ dapъ, fpate посташъ, — înkalekъ пе kalъ ші mînъ! mînъ kъ воіъ съ тъ dъчї ka ші gîndвл în sînвл konsînџenілор теі, ал fraџілор, ал атічілор, mînъ!..

Este опъ обічеіъ ал посташілор съ se opriaskъ маї adesea орї lîngъ kîrчівтї...

Кв ачеастъ okasівне, deskoperiiъ опъ sekretъ пентрв mine ал бевтврілор вniptoase.

Ачі опpindв-se ші èл, ziseiъ kîrчівтарвлві съ'ї dea опъ пахаръ de pakiъ.

Ротъпвл пв priiтemte бвкврозъ съ бea mînъ че пв gвstъ întîiъ челъ каре îl trateazъ.

— Поftim dвmneata, îmї zise посташвл теъ, лвîndъ din mîna kîrчівтарвлві stikla кв pakiъ, поftim de înkinъ!..

Лваіъ, пвseiъ пе бвse ші о арввръ неовічівнітъ pakівлві квratъ тъ fъkв съ'л îmningъ de ла gвръ.

www.dacoromanica.ro

Aceasta era bătrîneță, era otravă, ca și zic alții, amestecată în nădejdi rele...

— Ce fel de rele e asta? întrebai eu tresărind de ideea ce 'mi veni despre amestecul său.

— Da, îmi pesemne nu știu cum are se afla mezînduș de vorbă pe bătrîna cîrcitoare, asta e rele de mașină de bucate, — îl aduce de departe de la nimic frații întotdeauna în jurul Prahovei și 'al Dîmbovițe, și s'aude că se mai face și alte asemenea!.. bine, prețul îl vezi, este tare și eftin!.. noi îl vindem de osteneală!..

Alți! rele de mașină de fabrică, — eftin!.. tare! arde! omoară!.. tîmpește!.. dobitocește!.. asta e bestia noastră Românii?.. Stricați și pierduți nostri bea ei asemenea băuturi, cum zicești, dupe osteneală, sau dupe lupte?.. pămîntul pierei noastre nu e îndestul de bine cuvîntat pin viile ce le rodește? prunele nu sînt îndestule și rachiul de prune oare nu se face prea bună și gustoș, fără a fi nevoe a mai adăuga întrînsul vitriol și tot felul de lucruri vătămătoare sănătății și moravuri?.. Beție!.. rachiul otrăvitor și vătămător mințiî și deștepțăciunei omenești, rachiul, roșa iadului, care, (asemenea afionului ce 'l ingite orientalii,) se înmulțește prin patrul fabricilor lui, se înmulțește și se eftinește, — consumîndu-și întrînsul cerealele și 'atîtea bucurii,

www.dacoromanica.ro

adъogîndъ-i-se înkъ ші препаратіве хіміче, пентръ a 'л face tare, — вітріолъ ші алтеле, каре ва dъръта fisічеште пе Ромънї, ва deџenera пъoіле џeneraџіънї, tîmpindъ-ле ші înekîndъ-ле kъ aчeastъ fatalъ бептъръ!.. пъ, însъшї gъверпъл trekътъ опрise прin чіркълареле ordinълъї съ fabрікarea зпор asemenea sniptoase ші periкълоase бептърї; iar ачелъ stъnînitorъ пъpinte, челъ че ва fi алесъ de naџіъne, ва пъne kъ totъл o баріеръ, ва desfiinца прin пъpinteskъл съ dorъ ш'a sa îngріжire, întindepea saъ fabрікarea atîtor pakiърї nefolositoape ші înkъ kiap въtъmъtoape вііторълъї neamълъї ші ал пъoілор џeneraџіънї; iar DDm. proprietarї karі ap trebъi съ sekondeze ka Ромънї ші patріоџї dopinца gъверпълъї în stinџepea, ші kiap din sъвenipea Ромънілор, ачestъї elementъ de moapte inteліџinџeї naџіъneї, пъ вор întîrziea a transforma fabрічіле de pakіъ, atît în Молдова kît ші în Ромънia, зnite amîndoъ, în fabріче de indъstpie ші de manъfaktърї; kъчї a se snekъла чine-ва kъ віаца зneї naџіънї, este a traџe asъпръшї пъ пътai nedeapsa леџілор dap ші блestemele postepitъџії!.. Вор kontpівъі dap, a kълtіва ш'a o pedika ачeastъ naџіъne de ла орї че degpadape, ва sъsџine kъ zelъ în sînъл еї înflopipea ші progpesъл џeneralъ!.. Вотъ kъъta întpe алтеле a kълtіва kъ тоџії вііле, царіпіле, прънеле; — pakіъл de прънъ, este kъnoskътъ, челъ пъџinъ пъ e atîta въtъmъtorъ ші пъ face atîta pъъ ka чes-

*

www.dacoromanica.ro

tълалтъ!.. Ne вomъ înвeseli dap sвв koapdeле челе вerzinde ші pъkopitoape a ле вieї, вomъ pвne îmпpeвnъ ţingaшвл ші arţintiвл sъъ fpвktъ, вomъ върsa în kвпеле noastpe вinвл de Odoвeштї, Kotnapї, Dpъgъшanї ші ал челор-лалте челевре ші stpелвчite dealвpї a ле пъmîntвлвї ţereї noastpe!.. Sъ лъsъmъ пentpв seama челор-лалте statвpї kape sîntъ лinsite de aчeste fepiчite ші mвлt веselitoape fpвkte, sъ лъsъmъ пentpв seama пополвлвї лоръ pakiвл de ввkate ші astъ infepnalъ впekвлъ!..

. . . . . .

Mвлţї dintpe лektopї meї, пetpekîndв-шї пpin minte kinвл desволтърії aчestвї sввiektъ, ал intpiţeї ш'ал пepsonaţелор dintpînsвл, deskpiepea лвkpвpілор, întokmaї dвпe kвm sîntъ въzвte ші kвnoskвte, чitindъ Impesiвniле de кълtopie în Pomъnia, вор kpede kъ вnїї din epoi asteї skpiepї, sîntъ niшte пepsonaţe figвpate, kapaktepe întp'adins kpeate, вnpe a înfъţiша stapea лвkpвpілор, чeea че se пetpeчe saъ чeea че se пetpekв maї 'nainte; în asemenea kasъ, vomъ fi пevoiţї, вnpe a ле лътвpi ші maї вine, de a пвблika înkъ o sepie pелatівъ ла aчeasta.

De o kam datъ, кълtopвл nostpв aflîndв-se întpe aї seї, întpe amiчї, — întpe oamenї kвm se întîmплъ ші kвm se gъseskъ, — dîndв-ne salвtърї fpъţeштї kв пълpiea nînъ ла пъmîntъ, dвпъ o asemenea кълtopie maї în toatъ Pomъnia, visitîndъ partea eї чea maї impoptantъ, o-

www.dacoromanica.ro

рашеле, monastiріle, mъндіі, kîmпіеле ші sateле sале, — mъреdъл Danъбіъ, kъnъna înflоріреі ші teзaзрзл авъдіілор sале, — oвservîndъ ші kîte ne треввe saъ kîte ne лiпseskъ, se aflъ întops în kъminзл familieї sале, de знde ne dete aчeste relaдiзnї... Ші fiind kъ ел, aзemenea знekзлatopзлзї че katъ a se ръfзi de sokoteлї вekї, воешte a se ръfзi ші kз dзmneaвoastръ ne ла înчenзтзл ierneї, kînd вîntзл, елеmènteле înвръжвite, sзflъ, вate плоaia, ninsoapea, дерзл, krівъдзл, toate дiindз-і resвелъ, se krede прea fepічitъ, kъ въ noate înfъдiша adeвързрї, deskpiindз-въ aчeastъ sплendidъ ші gлopioasъ дearъ, ne kape, mзлдї dintpe dзmneaвoastръ, в'a лiпsit noate timпзл saъ miжлoaчele, d'a o вisita!...

Ъртъtoapea enistolъ че tokmaї o прiimi în ziлele din ъртъ, este totъ че înkee aчeastъ skpiepe; este tot че maї рътîne съ пзіъ aчi зпре satisfaчerea kзpiositъдії лektopілор nostpi, desпре niшte nepsonaде че ле am лъsat kз kîte-ва kanitзле îndърътъ.

„Iввite fpate!

„Kînd îдї skpiъ aste kîte-ва pîndзрї, mъ aflз akasъ лîngъ tata ші лîngъ iввita mea soдie Ana, în naptea mзntелзї, коло, în aчele локзрї fрзmoase ші мъреде, ne знde aї зmблatъ astъ варъ.

„Nзmaї челъ nesimдitopъ ap пзtea aша îndatъ съ зite тpekзтзл съъ, aчeea ч'a sзfepitъ,

www.dacoromanica.ro

krăzimea, nedrentățuirea, intriținire de kare nă se roșeskă ăni oamenî a le ăneliî, aceî ce ară și kiar nelegiuirea deskrisă ne frăntea loră... M'am mirată kă toate astea prea mălt de răsplata ce șî o ia fie kare dăpă fantele sale. — Dămnezeă e ăpnă și drentă!..

„Astă-zî ne-aflîndă-mă aș de nenorocită prekăt eram kînd norbirămă amîndoî ne noiana din mălțele Dîmbovicioareî, văzăiă kăm se skimbă ărsita nentră mine; dar nă și fără kătretără mi adăkă aminte de fîrșităl nenorocitei Neagă-î, a kăriia moarte am jărat d'a o resbuna!.. Nelegiuiți însă fără nedenșiță!.. Neamicî meî și aî dămitale kăzără: — ăpăl este mortă, celălaltă, nentră kare ăra mea este nestinsă, îșî dă akă seama dinaintea drentății nentră fantele lăî; — moșiea i s'a lăat din mînă, kă n'are kă ce o plăti; — este înkisă nentră maî mălte krime ce se prepune kă le a fost săvîrșită ne kînd era în geară armiî streine și kare fără în ărmă deskonerite... Moarteа Neagălî dar se răsplătește; — nă maî zik nimikă!..

„Bătrînăl sokră-meă, dănă o tristă înșerkare și kăndoștingă ce ară desnre oamenî, nă maî dă krezămîntă la minciușî și la amăgitorî. — El akă îșî iăbește maî kă deosebire neamăl; — ne tata și ne konii nă î lasă de de lîngă dînsăl; — eî trăeskă întokmaî ka niște fragî!..

„Ne kînd beî nriimi și beî citi skrisoarea

www.dacoromanica.ro

mea, sъ ştiĭ kъ mъ afлъ ne dpъmъ, ka sъ viĭ kъ Ana kътpe Бъkъpeştĭ ce boeште sъ vazъ şi sъ îmbpъдişeze ne Вървара, iap eъ boiĭ sъ mъ simд fepiчiтъ ka atъnчia kînd ne aфlamъ împeъnъ.

„Stapea mea e 'ndestъл de въnъ; n'am de че a mъ плînдe; de kît, kъm îдї maĭ ziчeamъ, aшĭ dopi întp'o zi sъ daĭ вnъ bpaдъ пentpъ Pomînĭ şi пentpъ дearъ!..

„N'o sъ лinseskъ, kînd toatъ лъmea aшteantъ şi dopeште sъ vazъ mъareле viitopъ ал дereĭ, iвireа aчeĭ fepiчite ziле, sъ fiĭ şi eъ faдъ ла аледere de domnie, пentpъ ka sъ vedemъ fanta паддii noastpe!...

„Mъ sokoteskъ челъ maĭ fepiчitъ kъ ne вomъ gъsi împeъnъ, — eъ, dъmneata, Ana, Варвара, şi noate kъ dъnъ kîte-ва лънї o sъ'mї şi вotezi вnъ nъoъ nъskъtъ; m'atъnчї, konii dъmitале şi kъ aĭ meĭ, noĭ şi kъ mъmеле лоръ, vomъ împeъna pъgъчiънiле noastpe kътpe чел a Tot Пъtepnikъ, ne vomъ вni întp'вnъ aчелашĭ kъдetъ şi dopiндъ, ne vomъ adъve aminte kъ плъчere despre челе че ле am въzътъ şi ne вnde am fost вmблатъ n'în fpъtoaseле локърї şi mъnдi aĭ дereĭ noastpe; ne vomъ вni întpъ въkъpie şi întpъ fpъдie, şi kînd ne vomъ despърдi amîndoĭ, ka sъ mъ întopk ла коліва mea, vomъ pъmînea maĭ tapĭ легадї în iввireа şi fpъдieа noastpъ!..

Niдъ.„

FINE.

www.dacoromanica.ro